

Hargita Megye Tanácsa 2014. évi tevékenységei

Elnöki beszámoló

Tisztelt Olvasó!

Ön a 2014. évi tevékenységi beszámolónkat olvassa. Visszatekintve azt mondhatjuk, nehéz évet hagyunk magunk mögött, költségvetés szempontjából, ennek ellenére sikerült eredményeket elérnünk. A Hargita megyei kalákaprogram is megmutatta, hogy kevés pénzből is sokat lehet kihozni odafigyeléssel, közösségi összefogással, és akár egy nullást is le lehet vágni a beruházási költségekből. A kalákákban mindenki tette a dolgát, a megyei tanács, a helyi önkormányzatok, közbirtokosságok, vállalkozók, szülők, és segítettek az állami szervek is.

Azt gondolom, hogy a feladatok megvalósításában egyforma szerep hárult a megyei tanács egész testületére, a szakkaparátusra, és különösen a vezetőség tagjaira: ezúton szeretném megköszönni a beruházásaink koordinálását végző Barti Tihamér alelnök úrnak, a vagyongazdálkodásért és a Főépítész munkájáért felelős Incze Csongor alelnök úrnak, illetve hasonlóképpen a megyei tanács saját programjait, alintézményeink szakmai munkáját és közbeszerzéseinket felülvizsgáló Szabó Barna menedzser úrnak az erőfeszítéseket, az együtt gondolkodás és közös munka eredményeit. Külön köszönet illeti a vezetőség köréből a jogi tevékenységeket átfogó Egyed Árpád főjegyző urat, és a teljes jogász csapatot, akik legjobb tudásuk szerint minden esetben védtek a többi struktúra álláspontját és a hivatalt külső perbehívások, jogviták esetén.

A tanács apparátusához tartozó szakigazgatóságok, osztályok és részlegek munkája vitathatalan szerepet töltött be a megyei beruházások, fejlesztések kidolgozásában és véghezvitelében, az alacsony fizetések, nagy felelősség, sok jogvita ellenére.

Biztos támpontot jelentett sok esetben az RMDSZ központi tisztségviselőinek, parlamentereinek és önkormányzati vezetőinek támogatása, a Hargita megyei ügyek felkarolása, amiért ezúton is köszönetünket fejezzük ki.

Nem igaz tehát, hogy nem lehet. Amint azt az előző év is bizonyítja, nagyon sok mindent lehet, ha megvan a kellő összhang, és mindenki kiveszi a részét a közös munkából.

Borboly Csaba.

Borboly Csaba

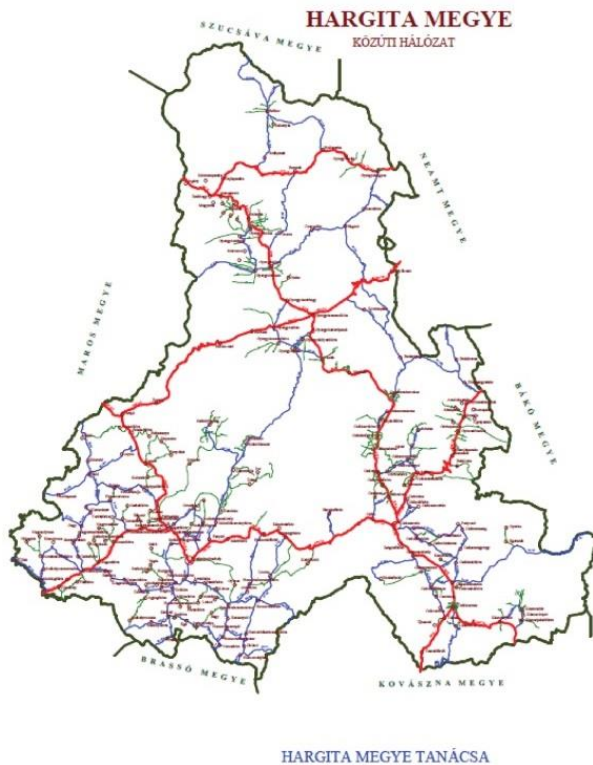
TARTALOMJEGYÉK

MEGYEI ÚTJAINKON ELVÉGZETT MUNKÁLATOK	5
TELEPÜLÉSEINK FEJLESZTÉSE	8
FÓKUSZBAN A KISTELEPÜLÉSEK	11
GAZDASÁGFEJLESZTÉS – VÁLLALKOZÓK TÁMOGATÁSA	17
TERMÉSZETÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK VÉDELME ÉS FEJLESZTÉSE	22
MŰEMLÉKVÉDELLEM, ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG:.....	29
TURIZMUS	39
A MEGYEI AGRÁRIUM TÁMOGATÁSA. VIDÉKFEJLESZTÉS	49
KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS.....	63
HARGITA MEGYÉBEN A FIATALOK ITTHONMARADÁSÁÉRT DOLGOZUNK.....	74
EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN OKTATÁSI INTÉZMÉNYEINKKEL	84
SPORTTEVÉKENYSÉGEK TÁMOGATÁSA HARGITA MEGYÉBEN	103
EGÉSZSÉGÜGY:.....	112
KULTÚRA	115
PROBLÉMAMEGOLDÓ MEGYE	127
A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA KERETÉBEN KIFEJTETT TEVÉKENYSÉG	135
ÖSSZETARTOZUNK KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ PROGRAM	137
MUNKASZERVEZÉS ÉS FELADATOK ELLÁTÁSA A MEGYEI TANÁCS SZAKKAPARÁTUSÁNÁL	140

MEGYEI ÚTJAINKON ELVÉGZETT MUNKÁLATOK

Az elmúlt években, a község- és városvezetőkkel egyeztetve, prioritási listát állítottunk fel a felújítandó utakat tekintve és évente igyekszünk lehetőségeinkhez mérten minél több útszakaszt rendberakni.

Megyénkben közel 850 km megyei út van, amivel messze elkerüljük a környező megyéket, azonban ezt sajnos nem veszik figyelembe a központi költségvetés leosztásakor, hiszen számos más megye, amelynek egynegyede az úthálózata, közel annyi támogatásban részesül a Kormány részéről, mint Hargita megye.

A 2014-es évben így sikerült teljesen felújítani egy közel 5 km-es útszakaszt a 133-as megyei úton, Székelyderzs községben, illetve 4 km-t az Etéd községhez tartozó énlaki 136B megyei úton. Bélborban a 174A-n közel 6 km-en újítottuk fel ebben az évben az utat és Gyergyóremetén a 153C-n 1,5 km-en. Ugyanakkor Csíkpálfalván a 123E megyei úton és Kissolymoson a 134A-n is elkezdtek a felújításokat és sikerült megerősíteni a Székelykeresztúrhoz tartozó városdombi út melletti megrongálódott támfalat, hogy biztonságosabbá tegyük azt az útszakaszt is.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/atadtak-az-aszfaltozott-utszakaszt-belbor-es-szekpatak-kozott.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/meghirdettek-a-kozbeszerzest-a-kissolymosi-ut-felujitasi-munkalataira.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdodtek-a-felujitasi-munkalatok-a-kissolymosi-uton.html>

<http://hargitatv.ro/2014/elkezdodtek-a-felujitasi-munkalatok-a-kissolymosi-uton/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdtek-az-utfelujitasi-munkalatokat-a-csikdelnei-uton.html>

<http://hargitatv.ro/2014/atadtak-az-enlakara-vezeto-megyei-utszakaszt/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdhetik-az-aszfaltozast-csutakfalvan.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/feljavított-utakat-adtak-at-gyergyoremete-kozsegen.html>

Útkarbantartás

Mindezek mellett folyamatosan igyekeztünk **karbantartási munkálatokkal** is rendben tartani a megyei útszakaszainkat.

A nyári karbantartás során főként padkavágást, az árkok és az átereszek kitakarítását, valamint kövezést végeztünk az utakon.

A **csíki térségben** időben elvégezték a kátyúzási munkálatokat, illetve a tél beállta előtt a 123-as megyei úton Csíkszentmárton és Csinód között sikerült 2,7 km sáncot kitakarítani, valamint a 113A (SzentAnna tó felé vezető) úton az útra behajló ágakat, bokrokat levágtuk, amelyek akadályozták a turistabuszok közlekedését.

Udvarhely térségben a következő munkálatok kerültek elvégzésre a nyári karbantartási szerződés keretében:

Út neve	Szektor	Karbantartási munkálatok
DJ 131	Kénosi tető	Patkavágás, áteresz pucolás, sáncásás
DJ 131 A	Homoródfürdő- Homoródalmás	Kövezés, sáncásás, áteresz pucolás, fahíd javítás
DJ 132 A	Homoródszentmárton- Homoródalmás	Kövezés, patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás, fahíd javítás
DJ 133	Homoródszentpéter – Kányád-Derzs-Muzsna	Kövezés, patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás.
DJ 134 A	Oroszhegy	patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás
DJ 134 B	Székelyszentkirály- Tibód	patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás
DJ 137	Keresztúr-Udvarhely	patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás, útszéli bokrok kivágása
DJ 137A	Ócfalva-Kányád-Petek	Kövezés, patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás
DJ 137 C	Hodgya	patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás
DJ 138	Fenyéd –Libán tető	patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás, útszéli bokrok kivágása, hídkorlát javítás
DJ 138 B	Varság	patka vágás, sáncásás, áteresz pucolás, útszéli bokrok kivágása, hídkorlát javítás

Gyergyó térségben az elvégzett munkálatokról készült kimutatás:

Út neve	Szektor	Karbantartási munkálatok
DJ 126	Vasláb-Újfalu- Szarhegy	Patkavágás
	Vasláb-Újfalu	Sáncásás, kövezés
DJ 138	Libán tető- Tekerőpatak	3 áteresz javítása és megerősítése betonnal, átereszek takarítása
DJ 153/D	Gyergyóvárhegy	Kövezés
		Korlatjavítás, betonozás
DJ 127	Hágótő-Tölgyes	Kövezés, sáncásás, áteresztakarítás, patkavágás
DJ 174/A	Bélbor	Korlatjavítás
DJ 174/B	Bélbor – gyergyóholló	Korlatjavítás

Keresztúr térségben a következő útszakaszokon sikerült különböző karbantartási munkálatokat elvégezni:

Út neve	Szektor	Karbantartási munkálatok
DJ 134	Újlak	Kövezés, patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás
DJ 134A	Románánadrásfalva-Kissólymos	Kövezés, patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás
DJ 135	Siklód-Kösmöd	Kövezés, patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás
DJ 136A	Atyha-Etéd	Kövezés, patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás,
	Etéd-Kőrispatak	
DJ 135	Etéd.Kobátfalva	Kövezés, patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás
	65+080-65+580	
DJ 136	Gagy-Keresztúr	patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás
DJ 136B	Énlaka-Székelypálfalva	Kövezés, patkavágás, áteresztés pucolás, sáncolás

A téli karbantartás által biztosítottuk a járhatóságot, a hóeltakarítást a megyei besorolású utakon.

Hóeltakarítás – feltételek és viszonyok címmel Elemző Csoportunk jelentést készített a téma vonatkozásában, amelyet itt olvashatnak:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/hotalanitas-feltetelek-es-viszonyok/>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdodtek-az-utkarbantartasi-munkalatok.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tartsuk-rendben-hargita-megye-utjait.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdodik-az-utak-karbantartasa-csik-tersegeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/karbantartasi-munkalatok-udvarhely-tersegeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdtek-a-nyari-karbantartast-gyergyo-tersegeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elvezett-karbantartasi-munkalatok-gyergyo-tersegeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/biztositjak-az-utak-teli-karbantartast-hargita-megyeben.html>

Sajnos, szinte minden évben csökken az a pénzösszeg amit a megyei utak teljes feljavítására használhatunk, ezért szakembereink folyamatosan azon dolgoznak, hogy hogyan tudnánk minél több további támogatást lehívni erre a célra, illetve a meglévő kevés tartalékainkat hogyan tudnánk minél hatékonyabban felhasználni.

Így több megyei útszakasz esetében készítettünk elő pályázati dokumentációkat, amelyeket a következő kiírások esetén le tudunk tenni, ugyanakkor nagy előrelépésnek mondható az a programunk, amit szakembereink az év folyamán dolgoztak ki és 2015-től szeretnénk elindítani: a karbantartási munkálatok keretén belül összefüggő aszfaltszőnyegek lefektetése, melynek köszönhetően várhatóan az elkövetkező két évben közel 40 km-en lesz felújítva ilyen módon a megyei úthálózat.

TELEPÜLÉSEINK FEJLESZTÉSE

Hargita megye a 2014-es évben összesen 26 millió lejt sikerült lehívjon a Kormánytól a helyi fejlesztésekre az Országos Helyi Fejlesztési Program (PNDL) keretén belül. Ebből az összegből több mint 18,5 millió lej megyénk településeinek infrastrukturális fejlesztését, míg közel 7,5 millió lej a megyei utak felújítását segítette elő.

Ennek köszönhetően a települések közül jelentős támogatásban részesült a parajdi, csíkszentkirályi szennyvíz-, a szentábrahámi víz, az újszékelyi víz-és szennyvíztisztító-rendszer felújítása, Gyergyóditróban, Farkaslakán, Zetelakán, Madéfalván, Csíkszentdomokoson, Székelyvarságon a községi utak rehabilitálása, de közel 2 millió lejjel sikerült támogatni a remetei óvoda építését, illetve nagy összeget tudtunk lehívni az udvarhelyi Kipi-Kopi napközi építésére, illetve a galócási iskola felújítására is. Ugyanakkor sikerült a megye városaiban is haladjunk az utak rehabilitálásával – így Székelykeresztúron, Maroshévízen, Szentegyházán is több útszakaszt felújítottunk az év folyamán.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kormanypenzek-utak-javitasara-viz-es-csatornarendszerek-fejlesztesere.html>

<http://hargitativ.ro/2014/ujabb-osszeget-utalt-ki-a-kormany-az-orszagos-helyi-fejlesztési-programból/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kormanytamogatas-hargita-megyei-telepulesek-beruhazasaira.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ev-vegi-penz-atcsoportositasok-hargita-megyei-telepuleseknek.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/mintegy-három-kilomaternyi-aszfalittal-gazdagodtak-zetelaka-utcai-az-elmúlt-egy-evben.html>

Eladósodások megakadályozása

Megyénkben nagy problémát jelent a településeink beruházásainál az elmaradt számlák kiegyenlítése, illetve nagy erőfeszítés az eladósodások megakadályozása is.

Az év folyamán ilyen irányban is segítséget tudtunk nyújtani, hiszen a megyei tanács hatékony közbenjárásának is köszönhető az, hogy több ilyen, illetve egyéb sürgősségi eset orvoslására sikerült támogatást lehívni a kormány tartalékalapjából – így pl év végén összesen 1 130 000 lej értékű összegből a rá eső részt Gyergyóalfalu a helyi iskolában a nyári vakáció idején keletkezett kár helyreállítására fordíthatta, Balánbánya a helyi iskolák és óvodák fűtésrendszerének javítására, Fenyéd számlák kiegyenlítésére, Karcfalva a Mártonffy György Általános Iskola fűtésrendszerének és mosdóinak a kialakítása, illetve a Multifunkcionális Központ felújítása nyomán keletkezett számlák kiegyenlítésére, Csíkszentimre és Gyergyóditró személyzeti költségekre, Tusnád a közigazgatás fűtéséhez szükséges faanyag költségeire, Szentegyháza pedig a Gábor Áron Szakközépiskola fűtéséhez szükséges földgáz kifizetésére.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ev-vegi-megoldas-helyi-problemaakra.html>

Hasonlóan, elmaradt tartozások kiegyenlítésére sikerült lehívni kormánytámogatást Csíkszereda, Székelyudvarhely, Tusnádfürdő, Csíkszentgyörgy és Madaras esetében is, amikor a kormány több mint 4,5 millió lejjel segítette ki a felsorolt településeket, illetve katasztrófahelyzetek, árvízkarok elhárítására is kapott pénzt több település a tartalékalapból, több mint 10 millió lej értékben, amiből támogatták Madéfalván, Csíkkozmaszon, Oklándon, Homoródalmáson, Gyimesközéplekon, Gyergyótölgyesen, Kápolnásfalun, Csíkszeredában, Oroszhegyen, Farkaslakán, Siménfalván, Oroszhegyen, Felsőboldogfalván, Gyimesközéplekon, Kászonalitzben, Gyergyóremetén, Csíkszentimrén, Csíkszentkirályon, Gyergyóújfalun és Vaslábbon az árvíz által tönkretett utak rendbetételét.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ot-hargita-megyei-telepules-kapott-penz-afavisszaosztasbol.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tobb-mint-kes-fel-millio-lejt-utalnak-ki-megyei-utak-javitasara.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/rendkivuli-tanacsulesen-osztottak-le-az-arvizkarok-enyhitesere-szant-osszeget.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-kormanyzati-osszegek-a-hargita-megyei-arvizkarok-helyreallitasara.html>

Támogatások a megyei tanács saját költségvetéséből

A fenti kormánytámogatás mellett még számost település aktuális problémáján tudtunk segíteni a megyei tanács saját költségvetéséből. Ennek köszönhetően újult meg az év folyamán számos iskola, óvoda, kultúrotthon, orvosi rendelő, egyházi- és műemléképület. Ugyanakkor sikerült ezen forrásokból támogatnunk nagyon sok település uniós pályázatának önrészét, ami hozzásegített a helyi víz és csatornahálózatok felújításához, új iskolák, kultúrotthonok, ravatalozók építéséhez tudtunk hozzájárulni, illetve a községi utak, hidak feljavításában, járdák építésében is segítségükre lehattunk a helyi önkormányzatoknak, több mint 32 millió lej értékben ebben az évben, pályázati úton segítettük több templom és műemléképület felújítását, tartalékalapunkból sürgősségi esetekre utaltunk pénzt a településeknek, így tartozások kiegyenlítésére, mint a felcsíki víztisztító esetén, vagy iskolaépület megvásárlására Agyagfalván, stb.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-tanacsules-kiemelt-napirendi-pontja-a-felcsiki-telepulesek-megsegitese-volt.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/felszabadito-segitseg-danfalanak.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/harom-kozseg-reszesul-a-tartalekalapbol.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megye-tanacs-segitsegevel-a-kozseg-megvasarolta-az-agyagfalvi-iskola-epuletet.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdodtek-a-madefalvi-kozsegi-ut-felujitasi-munkalatai.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megyei-tanacsi-tamogat-as-tusnad-es-gyergyoujfalukozsegnek.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/uj-kozseghazat-adtak-at-parajdon.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/imahaz-at-avattak-szekelydoboban.html>

Anyagi segítségen túl, szakmai téren is igyekeztünk támogatást nyújtani – így számos pályázat esetén, támogatási programok kidolgozásában, jogi buktatók kibogozásában, engedélyek kiváltásánál, stb álltunk a településeink rendelkezésére.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/utadas-farkaslaka-kozsegben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/korszeru-tereloutat-adtak-at-csikszentkiralyon.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkeszult-a-tortenelmi-vasarut.html>

FÓKUSZBAN A KISTELEPÜLÉSEK

Hargita megyében 102 településen él 300-nál kevesebb lakos. Mondhatjuk, hogy kistelepülések nélkül nincs Székelyföld. E helységek számára már számos támogatási programunk létezik, ennek keretében, újabb lehetőségek nyújtásával, egységes stratégiát dolgoztunk ki, az elnéptelenedésüket ugyanis csak úgy állíthatjuk meg, ha a városokéhoz hasonló körülményeket teremtünk ezeken a településeken. Ez elsősorban villany- és ivóvízhálózat kiépítését jelenti. A körülmények javításával megállíthatjuk és akár visszafordíthatjuk a kistelepülések elnéptelenedésének folyamatát, ebben partnereink a felekezetek, közbirtokosságok, helyi önkormányzatok.

Ennek érdekében több saját programot hoztunk létre a megyei tanácsnál, amelyek már évek óta sikeresen működnek.

Kisvillany program

Ilyen az ún. Kisvillany programunk, melynek célja a vezetékes áramot nélkülöző települések elektromos hálózatának kiépítése. E program keretén belül 2014-ben több mint 1,2 millió lejre sikerült munkálatokat elvégezni az alábbi helységekben: Sikaszó, Libán, Gyergyóhodos, valamint Borzont és Gyergyócsomafalva (Akadám utca).

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/folytatodik-a-villamositas-a-kistelepuleseken.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-villamos-halozatok-harom-telepulesen-a-kisvillany-programban.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-tanacshatarozatok-a-kisvillany-program-lebonyolitasart.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/ujabb-lepes-a-libani-villamositas-erdekeben.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-lepes-a-madarasi-hargita-villamositasa-erdekeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdodik-a-borzonti-elektromos-halozat-bovítése.html>

<http://hargitav.ro/2014/kisvillany-program-borzonton/>

<http://hargitav.ro/2014/folytatodik-a-kisvillany-program/>

<http://hargitav.ro/2014/folytatodik-a-villamositas-a-kistelepuleseken/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/szakemberek-bevonasaval-bovitene-kisvillany-programjat-hargita-megye-tanacs.html>

Kisvíz program

A Kisvíz programunk a Kisvillanyhoz hasonlóan a Hargita megyei kistelepülések ivóvízhálózatának kiépítését és korszerűsítését célozza. 2014-ben a Homoródszentmárton községhez tartozó Gyepesen, illetve a Zetelakához tartozó Gátmegén végeztünk beruházásokat több mint 150 ezer lej értékben. Ugyancsak idén sikerült befejezni a 900 ezer lej értékű Szentábrahám községhez tartozó

gagy vízvezeték kiépítését is, ami összefogással valósult meg a megyei és a helyi tanács, valamint a kormány hozzájárulásával.

<http://hargitatv.ro/2014/uzembe-helyeztek-gagy-es-kismedeser-vizhalozatat/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/uzembe-helyeztek-gagy-es-kismedeser-vizhalozatat.html>

Hargita megyei kaláka gyerekeinkért

A Hargita megyei kaláka a gyerekeinkért kezdeményezésünk azon – főleg falvakon lévő – oktatási intézmények megsegítését célozza, amelyek nem kaptak működési engedélyt, mivel nem volt pénzük az ehhez szükséges körülmények biztosítására. Mindezt kalákarendszerben orvosolják, hogy a rendelkezésre álló összegből minél több beruházást el lehessen végezni. A közegészségügyi igazgatóság és a tanfelügyelőség által közzétett helyzetfelmérés alapján, valamint a mindennapi életben is sokan tapasztalhattuk, láthattuk, hogy megyénkben gondok vannak a gyerekeinknek napközben második otthont nyújtó óvodákban, iskolákban, elsősorban a kisebb településeken. Programunkat 2014-ben kiterjesztettük az iskolákon kívül még egyéb, a kisközösségek számára fontos épületek, intézmények felújítására, mint a kultúrotthonok, orvosi rendelők, stb., de összefogással, közös erőfeszítéssel és igen, kalákában sikerült felújítani pl a kányádi vízvezetékot is, vagy elkezdni a kósteleki út felújítását is.

Így a 2014-es évben sikeresen felújítottunk olyan középületeket, mint a bögözi óvoda, a Siménfalva községhez tartozó székelyszentmihályi és kobátfalvi iskolák, a gyergyóalfalvi óvoda, a székelydobói kultúrotthon, a csíkszentkirályi Vitos Mózes általános iskola orvosi rendelőjét, az újszékelyi, gyergyóditrói és csíkszentsimoni iskolák, a bögözi tűzoltóállomás épülete. Ugyancsak kalákában sikerült felújítani a nagytusnádi Olt-hidat is, vagy a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnázium udvarát is.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megujult-az-iskola-amely-elinditotta-a-kalakamozgalmat.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/dontott-a-testulet-folytatodik-a-kalakakezdemenyezés.html>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/befejezodott-a-kalaka-a-bogosi-ovodaban/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/simenfalva-kozsegben-is-kalakaztak/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/kalakaban-ujitottak-fel-az-ovodat-gyergyóalfaluban/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/szekelydobon-kalakaban-ujitottak-fel-a-kulturhazat/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/kozossegi-munka-csikszentkiralyon/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/ujabb-ket-iskola-epuletet-tataroztak-a-megyei-tanacs-kalaka-programja-reven/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/kalakaban-epitkeznek-udvarhelyszeken/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/kalaka-a-nagytusnadi-olt-hidnal/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/hatartalan-kalakaban-szepul-a-salamon-erno-gimnazium-udvara/>

<http://kalaka.hargitamegye.ro/megujult-az-ujszekelyi-tanintezet/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/atadtak-a-kanyadi-vizhalozat-fogerincet.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/dolgoznak-a-kostelevi-uton.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-kozepuletek-ujulhatnak-meg-a-kalakakezdemenyezés-reszekent.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megujult-epuletben-kezdodik-az-uj-tanev-ditroban.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kalakaban-bovitenek-a-kistelepulesek-elektromos-halozatat.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-kisviz-es-a-kisvillany-programban-is-tervezik-a-kalakazast.html>

Kisinternet program

2014-ben járt le egy fontos uniós programunk, ami hosszú távon ugyancsak a kislelőhelyeink infrastrukturális fejlődését hivatott elősegíteni, a Vidéki térségek internethálózatainak kiépítését célzó program.

A cél, hogy az elszigetelt vagy távol fekvő települések infrastruktúrájának javítását célzó programok (Kisvíz, Kisvillany) mellé a szélessávú internet elérhetőség kiépítésére is induljon program a község és a magánszféra együttműködésével, hiszen az internetkapcsolat a helyi gazdaság és vállalkozások fennmaradását és bővülését is segíti.

A projekt eredményeként elkészült egy kivitelezési terv a szélessávú és nagysebességű internethálózatok kiterjesztésére vonatkozóan az elszigetelt, gyéribben lakott területekre, mely a következő honlapcímről tölthető le:

http://www.engage-interreg.eu/images/engage/publikations/implementation_plans/Harghita_Implementantation_Plan.pdf

A terv tapasztalatcserék alapján készült, a projekt során Európa több országának szakembereivel konzultálva, illetve a helyi érintettek bevonásával, figyelembe véve a kiépítési költséghatékonyságot.

<http://www.engage-interreg.eu/>

<http://www.engage-interreg.eu/downloads/114-romania>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-lepes-a-hargita-megyei-videki-telepulesek-internet-hozzafereseert.html>

Falugondokság

Ugyancsak kislelőhelyeink lakosságát tartjuk szem előtt több szociális programunkkal is, mint a **Falugondnoksági program**, mely 10 éve áll fenn intézményes keretek között.

A program keretében támogatott falugondnokok az otthonmaradtak segítői, támogatói.

A falugondnokság célja a kis és elszigetelt településeken élhető körülmények biztosítása, így ellátja az iskolások utaztatását, betegszállítást, gyógyszerek kiszállítását, élelmiszerek beszerzését, számlák kifizetését, közintézményekkel való kapcsolattartást, ételhordást, nagycsaládosok segítségét.

<http://kalaka.hargitamegye.ro/kislelőhelyeink-erteket-jelentenek/>

Kislelőhelyeink előnyt élveznek minden programunk, pályázatunk esetében, így a megyei civil szervezetek támogatása esetén is – egyházak, ifjúsági szervezetek, a turizmus, környezetvédelem terén foglalkozó szervezetek, kulturális egyesületek, népi hagyományokat ápoló egyesületek, szociális hálózatunkat fejlesztő egyesületek, sport-egyesületek, stb.

Fő célkitűzésünk az, hogy mindenképpen megmentjük ezeket a kislelőhelyeket, megállítsuk a fiatalok elvándorlását, tehát odafigyelünk arra, hogy minden olyan alapinfrastruktúra, ami a nagyobb településeken megtalálható, az rendelkezésére álljon az itteni lakosságnak is, mint a megfelelő úthálózat, ivóvíz, szennyvíz, internet, orvosi ellátás, stb. Ugyanakkor dolgozunk azért, hogy ne szüntessék meg a kis létszám miatt az ottani iskolákat – így sikerült megakadályozni a románandrásfalvi iskola bezárását –, vagy segítünk iskolabuszok beszerzésében, hogy könnyebb

legyen a kisgyerekek iskolába-szállítása, kulturális tevékenységeket támogatunk, helyi kezdeményezéseket, önkéntes színjátszó-csoportokat, néptáncscsoportokat, stb.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kiemelt-figyelem-a-kistelepuleseknek.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/minden-hargita-megyei-telepulesen-biztosított-a-diakok-szállítása.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/iskolabuszokat-adtak-at-es-telepulesfejlesztési-szerződéseket-irtak-ala-csikkozmason.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/unios-tamogatas-tanintezeteknek.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elerhetobbek-lesznek-a-kisfalvak-surgossegi-esetekben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-balanbanyai-iskolak-osszevonasarol-keszített-jelentest-hargita-megye-tanacsanak-elemzocsoportja.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/uj-tanintezmeny-atyhaban-szekely-fabol.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/reformatus-templom-epul-decsfalvan.html>

Figyelemmel követjük a helyi problémákat, ezért hoztuk létre a megyei tanács területi irodáit is, ahol kollégáink azért dolgoznak nap-mint-nap, hogy a térség lakosságának egyéni problémáiban segíteni tudjanak, legyen az bármilyen szakmai segítség, vagy bármilyen kérés közvetítése más megyei-, és országos intézmények fele. Szeretnénk ha minél jobban ki tudna épülni a bizalom a megyei tanács fele és a lakosság minél több kérdéssel megkeresné munkatársainkat.

VÁROSAINK TÁMOGATÁSA

Megyénk városai tekintetében is több úton sikerült fejlesztéseket eszközölnünk, hiszen a megyei tanács segítségével és helyi összefogással iskolák, óvodák újultak meg a városokon is, mint például a Tamási Áron Liceum Székelyudvarhelyen, a Napsugár óvoda, a Petőfi Sándor iskola, Berde Mózes, Zeyk Domokos, Orbán Balázs Liceumok Székelykeresztúron, a Hófehérke óvoda tetőzete és több osztályterem a Mártonffi János iskolaközpontban Szentegyházán, a Kós Károly szakközépiskola sportterme Csíkszeredában, a Liviu Rebreau iskolaközpont épületei, a Geo Bogza Gimnázium és az 1-es iskola Balánbányán, illetve a Salamon Ernő, Vaskertes és Kós Károly iskolák különböző felújítási munkálataiban is segítettünk Gyergyószentmiklóson.

Mindezek mellett közterek felújítását támogattuk, sportbázisok rendbetételét Gyergyószentmiklóson, Maroshévízen és Székelyudvarhelyen, terelőút kiépítését Csíkszeredában, utcák aszfaltozását Székelykeresztúron, víz- és csatornarendszer felújítását Balánbányán és Szentegyházán, kezelőközpont és járda építését Borszéken, de adtunk pénzt a gyergyószentmiklósi kórház tartozásainak kifizetésére és tangazdaságok létesítésére is.

Segítettünk korábbi tartozások kifizetésében – kormánytámogatás lehívásában – mely segítségével több mint 3,7 milliós tartozástól „szabadult meg” Csíkszereda, Székelyudvarhely és Tusnádfürdő.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kormanyzati-segitseg-harom-hargita-megyei-varosnak.html>

Kiemelt támogatásban részesült 2014-ben Gyergyószentmiklós városa, hiszen ebben az évben sikerült korszerűsíteni a műjégpályát. A munkálatok összértéke közel 2,5 millió lej volt és ebből a hűtésrendszert, a játékkeret és a palánk modernizálását sikerült kivitelezni.

A munkálatokkal kapcsolatos fontosabb tudnivalókat egy tájékoztató anyagban foglaltuk össze, amely elérhető itt:

http://hargitamegye.ro/upload/public/Gyergyoi_jegpalya.pdf

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/rendezodhet-a-gyergyoszentmiklosi-jegpalya-sorsa.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/rendkivuli-tanacsulest-tartott-hargita-megye-tanacs-a-gyergyoszentmiklosi-jegpalya-ugyeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/borboly-csaba-a-gyergyoi-jegpalya-ugye-halad-efore.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/osszefogasban-ujult-meg-a-gyergyoszentmiklosi-mujegpalya.html>

<http://hargitav.ro/2015/hargita-magazin-2015-02-25/>

Sikerült uniós támogatásokat is lehívunk, ami kiemelten városaink fejlesztését szolgálják. Ilyen pályázatunk volt a CCIC – a közsféra innovációját célzó EU-s finanszírozású projekt, melynek főbb eredménye egy Regionális Megvalósítási Terv elkészítése, amely a fenntartható középületek fejlesztését célozza. Ez a jövőben elősegíti a közintézmények beruházási pályázatainak megtervezését és kivitelezését. A közsféra innovációjára irányuló projekt regionális megvalósítási terve a középületek energiahatékonyságára összpontosít.

A megvalósíthatósági terv letölthető a következő linken:

http://hargitamegye.ro/upload/public/ccic/Regionalis_Megvalositasi_Terv.pdf

Ugyanakkor a projekt lehetőséget adott azon közigazgatási jó gyakorlatok összegyűjtésére, amelyek kiemelkedő tapasztalatot és mintát képviselnek. Ezáltal alkalmunk adódott, hogy ismertessük saját jó gyakorlatainkat és mindazon tevékenységeket, amelyek hasznosnak és innovatívnak számítanak Hargita megyében. Ezek közt szerepeltek a Székely Termék mozgalom ismertetése, és a Harvíz Rt., mint helyi önkormányzatok által létrehozott fejlesztési egyesületből és az egyesület által létrehozott regionális szolgáltatókból áll.

<http://www.ccic-project.eu/>

Integrált hulladékkezelés

Hulladékkezelési projektünkkel is sikerült haladnunk, hiszen ebben az évben kezdődtek el a régi hulladéklerakók felszámolásai 8 településen.

Így az októberben megkötött szerződés értelmében felszámolják a székelykeresztúri, a szentegyházi, a tusnádfürdői és a balánbányai szeméttelépet, ahonnan a hulladékot átszállítják Csíkszeredába, ahol véglegesen lezárják. Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson, Borszéken és Maroshévízen a régi hulladéklerakókat helyben zárják be, a hulladékot újrászortírozás nélkül tömörítik, leszigetelik a felületét, végül pedig begyepesítik. A most megkötött szerződés értéke 21 465 089 lej (plusz 5 151 621 lej áfa).

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozbeszerzest-hirdetnek-atrakodoallomasok-es-hulladekudvarok-kiepitesere.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hulladektarolok-teruletet-veszi-at-es-adja-vissza-a-termeszetnek-a-megyei-tanacs.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megkotottek-a-szerzodest-nyolc-regi-hulladeklerako-felszamolasa.html>

GAZDASÁGFEJLESZTÉS – VÁLLALKOZÓK TÁMOGATÁSA

A gazdasági fejlődés a helyi kapacitások mellett, a helyi közösség javára ésszerűen felhasznált külső tőke hasznosítását is megkívánja. E tekintetben megjegyzendő, hogy az országba irányuló külföldi befektetések a válság éveitől kezdve megcsappantak, jelenleg a 2008-as szint csupán ötödét teszik ki.

A külföldi tőke elmaradásának egyik fontos oka a földrajzi és szállítási infrastruktúra megyei helyzete, de ugyanakkor fontos szerepe van azon ténynek is, hogy nincs egy megyei szinten összehangolt befektetés-vonzó marketing és üzleti tevékenység.

Hargita Megye Tanácsának hatásköre sajnos nagyon elenyésző ebben a témában, így igazából, azon kívül, hogy minden erőforrásunkkal azon dolgozunk, hogy a megyei infrastruktúrát rendbetegyük, útjainkat, településeink ivóvíz-, szennyvíz-, villanyhálózatát felújítsuk, elérhető internet legyen minden településen, stb, tehát biztosítsuk azt az alpinfrastruktúrát, ami szükséges minden vállalkozás működéséhez - illetve esetenként többet is (lásd a vállalkozói inkubátorház építése Székelyudvarhelyen, helyi kisvállalkozások és induló vállalkozások pályázati úton való támogatása, stb.) -, csak közvetítőszerepünk marad a vállalkozók, beruházók, banki szféra, közbirtokosságok, intézményvezetők között.

A helyi gazdaság működtetéséhez nagyon sok munkára van szükség. Nagyon sok kezdeményezést gyakorlatba ültettünk - példaként említve kis családi és faluközösségi összefogásokat, valamint konkrétan a székelykeresztúri és a szépvízi tejfeldolgozó üzemet és a madéfalvi gyümölcsfeldolgozót, de beszélhetünk a kisrepülőtér fejlesztési koncepciójának a kidolgozásáról, a szakképzések fellendítéséről, amin már évek óta folyik a munka, az inkubátor-ház felépítéséről Székelyudvarhelyen, és még sok más dologról, melyek mind egy céllal valósulnak meg: a munkahelyteremtés, a fiatalok itthonmaradása érdekében.

A megye földrajzi adottságainak köszönhetően igyekszünk nagy figyelmet fordítani a mezőgazdaságra, az állattartásra, a turizmusra, ugyanakkor itt is prioritás a kisfalvak megtartása, tehát így is próbálunk befektetőket vonzani a térségbe.

Ahhoz, hogy a gazdasági élet szereplői, a megyei tanács és a szakintézmények közös eredményt mutathassanak fel, összefogásra van szükség. Mi közvetve tudunk segíteni, nemzetközi pályázataink, különféle projektjeink, gazdaságfejlesztési stratégiánk, országos lobbink révén, tehát erősíteniünk kell az együttgondolkodást a beruházások, fejlesztések terén. A megyei tanács feladata a ráerősítés, közvetítés, biztatás, bátorítás a kicsiknek. Ebben segít a létrehozott beruházásvonzás-iroda is.

Egy másik nagyon fontos kezdeményezésünk, hogy megyeszinten sikerüljön kialakítani a duális képzést, mely révén célzottan, a helyi igényeknek megfelelően tudunk szakképzéseket indítani úgy, hogy a frissen végzettek gyakorlatba tudják ültetni tudásukat, elősegítve a térség gazdasági fejlődését.

Meg kell teremtenünk fiataljaink számára a lehetőséget, hogy tanulmányaik elvégzését követően el

tudjanak helyezkedni, és a társadalom hasznos tagjává váljanak. Ha sikerül olyan szakembereket kinevelnünk, akikre igény mutatkozik, térségünkben csökkenteni tudjuk a fiatalok kivándorlását

Egy térség gazdasági fejlődéséhez az infrastruktúra és a megfelelő humánerőforrás-képzés, toborzás nagy mértékben hozzájárul. Tehát megyeszinten annak megfelelően kell szakképzések induljanak, hogy a vállalkozásoknak mire van szükségük.

Együttműködés a vállalkozói szférával

Megbeszéléssorozatot indítottunk a vállalkozókkal - a megyei tanács folyamatosan tájékozódik a vállalkozók problémáiról, és a törvényes lehetőségei szerint megpróbál segíteni azok orvoslásában.

A cégvezetők részéről számos javaslat érkezett, több problémát ismertettek.

Egyik ilyen korábban jelzett probléma volt a megyei fafeldolgozó kisvállalkozók részéről a multinacionális cégek térhódítása, aminek megoldása érdekében sikeresen fel tudtunk lépni és összefogással, számos egyeztetéssel, illetve a médi segítségével vissza tudtuk fordítani ezt a folyamatot.

Befektetésvonzási irodát hoztunk létre, melynek kiemelt célja a munkahelyek teremtésének ösztönzése. Ennek tevékenysége a kis és közepes befektetők vonzása a szabad gazdasági felületeken történő, vagy akár közös gazdasági tevékenységekre. A megvalósításban szerepet kapnak az önkormányzatok, a közbirtokosságok és a helyi gazdasági szereplők.

Irodánk célja a munkahelyteremtés ösztönzése, hogy a cégek a profitjukat helyben költsek el, és jelenlétükkel emeljék az életszínvonalat, közbirtokosságaink aktív befektetőként is részt vegyenek a megye gazdasági életében, illetve különös hangsúlyt fektetünk az induló vállalkozások segítésére is.

Az iroda az adatgyűjtés után egy online kalauzt készít a megyében rejlő befektetési lehetőségekről – ennek segítségével gazdasági információkkal látjuk el a kis és közép vállalkozókat, valamint a potenciális befektetőket. Gazdasági esemény naptárt, törvénytárat, statisztikai adatokat, pályázat figyelőt, befektetési lehetőségeket, végrehajtásokat, liciteket, valamint hasznos linkeket tartalmaz majd, minden olyan gazdasági információt amire egy vállalkozónak szüksége van. Ezáltal a cél az, hogy közeljövőben a megye gazdasági hírpotáljává is váljon.

<http://investinhargita.ro>

A megyei befektetések helyzetéről és lehetőségeiről ugyanakkor Elemző Csoportunk egy összegzést is készített:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/befektetovonzas-hargita-megyebe/>

A megyében tevékenykedő kis- és középvállalkozások helyzetét szintén jelentésben elemeztük: A kis- és középvállalkozások 2011-2013-as eredményeiről készült tanulmány:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-kis-es-kozepvallalkozasok-2011-2013-as-eredmenyeirol-keszult-tanulmany/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/vallalkozok-problemaid-tarja-fel-a-megyei-tanacs.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/a-frissen-vegettek-alkalmazasara-osztonoz-az-itthon-start-program.html>

fenntartható erdőgazdálkodás

Munkahelyteremtés - fából való építkezés

Úgy gondoljuk, hogy az erdei erőforrásainkat a helyi közösségek szolgálatába állítani csak a köz- és a magánszféra összefogásával, az erdők ökológiai, gazdasági és társadalmi szerepének tudatában lehet. Célunk az, hogy a székelyföldi erdőkben fenntartható erdőgazdálkodás folyjon, valamint hogy a kitermelt fa a lehető legmagasabb feldolgozási szinten hagyja el a térséget, ezzel minél több ember számára biztosítva munkát, és biztosítva, hogy a megtermelt jövedelem a helyi közösségeket gazdagítsa.

Az erdőgazdálkodásban és faiparban érintettek összefogásának fontosságát felismerve a megyei tanács közvetítő szerepet tölt be a térségi problémák felismerése és a közbirtokosságok, fafeldolgozók, erdészeti hivatalok közötti hatékony kommunikáció elősegítése terén.

<http://www.borbolycsaba.ro/beszedek/szekelyfoldi-faipari-konferencia-sepsiszentgyorgy-2014-marcius-6/>

<http://erdogazdalkodas.hargitamegye.ro/>

Csökken a megye eladósodottsági szintje

Örömmel jelenthetem ki, hogy valószínűleg Hargita az ország legkisebb adósságával rendelkező megyéje. A Hargita Megye Tanácsa által törlesztendő, évekkel ezelőtt felvett hitel törlesztőrészelete, egy közbeszerzés nyomán, több mint hárommillió lejjel csökkent a kamatmódosítás következtében. A versenytárgyalás során sikerült az eredetinel kisebb kamattal átütemezni az adósságot 2014-től számítva tizenhárom évre.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/csokkent-hargita-megye-eladosodottsagi-szintje.html>

Ugyanakkor nagyon sok uniós támogatás lehívásával sikerült a megyei tanács költségvetését kipótoljuk. Sikeres évet könyvelhetünk el ebből a szempontból is, hiszen több olyan pályázatunk is elindult? amely konkrétan a vállalkozói szféra segítségét, illetve a megyei gazdaság fellendítését célozza meg - ilyen az inkubátorházas pályázatunk, vagy a megyei hulladékgazdálkodási rendszer kiépítésére szóló pályázatunk.

Fejlesztéseket eszközöltünk európai uniós forrásokból

Hat EU-s finanszírozású együttműködési projektet zártunk le az év folyamán, és két igen jelentős pályázat gyakorlatba ültetése kezdődött el: Hargita megye egységes hulladékgazdálkodási rendszerének kiépítése és a Hargita Business Center projektje. A hulladékgazdálkodási projekt egy új, az uniós követelményeknek megfelelő rendszer kiépítését eredményezi, a gyakorlatba ültetése során beszerzett eszközállományt, műszaki jellegű felszereléseket a majdani térségi hulladékgazdálkodó cég rendelkezésére bocsátják a pályázat kivitelezői. Ez több mint 35 céljárművet jelent és összesen 37 500 különböző típusú és űrtartalmú konténert, két tömörítőállomást, 1 szelektív válogatóközpontot, 8 önkéntes lakossági szelektív hulladékgyűjtő udvart, összesen 106 nagy (6-24 köbméteres) konténerrel, 1 szerves hulladékot komposztáló állomást, valamint 1 EU-konform végleges hulladéklerakó cellát jelent. A pályázat megvalósítása során bezárnak 8 régi, műszaki és környezetvédelmi szempontból elavult, nem EU-konform hulladéklerakót.

Az inkubátorház a megye vállalkozói környezetének javítását célozza Székelyudvarhely és térségének fenntartható társadalmi-gazdasági fejlesztése, az üzleti környezet javítása az üzleti infrastruktúrába való beruházás révén.

A Székelyudvarhelyen található épületben 48 irodahelyiség kap majd helyet, továbbá közös használatú terek, mint titkárság, konferencia, tárgyaló- vagy kiállítóterem is. A projekt összértéke 4 073 099 lej, ebből Hargita Megye Tanácsának önrésze ötven százalék, ötven százalékban pedig az EU támogatja. A beruházás célja a térség üzleti környezetének javítása és a fenntartható gazdasági-társadalmi fejlesztése.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/vallalkozoi-inkubatorhazat-tervez-hargita-megye-tanacsaszekelyudvarhelyre.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/megbeszelest-tartottak-a-szekelyudvarhelyi-inkubatorhaz-kivitelezeserol.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/kozel-otmillio-lejes-megyei-tanacsi-beruhazaszekelyudvarhelyen.html>

<http://hargitav.ro/2015/szekelyfold-magazin-2015-02-04/>

A Szentegyházától Brassó megye határáig tartó 132-es megyei út felújítása is a végéhez közeledik, és folyamatban az ivóvíz- és szennyvíz-hálózatok korszerűsítését és bővítését célzó projekt lebonyolítása is.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elkezdodtek-a-132-es-megyei-ut-felujitasi-munkalatai.html>

Hargita megyei repülőtér-fejlesztés

2011 ősze óta konzultálunk egy Hargita megyei repülőtér fejlesztéséről, ami fontos lenne a fejlesztés politikai, gazdasági és turisztikai szempontból egyaránt. A versenyszabályok és a törvények betartásával Hargita Megye Tanácsa partnereket keres a magánszférából, ugyanakkor a megye településeinek önkormányzatait is felkérjük, hogy vegyenek részt abban a projektben, amely a Csíkszereda és Csíkcsicsó határában lévő reptér fejlesztését célozza. A következő lépés egy előtanulmány elkészítése és egy működtető cég létrehozása.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/partnereket-keres-hargita-megye-tanacs-a-csikcsicsoi-kisrepuloter-fejlesztesehez.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-lepes-a-kisrepter-fejlesztese-ugyeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megyei-repuloter-fejlesztési-koncepció-keszult.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/rovidesen-dont-a-csikcsicsoi-repuloter-ugyeben-hargita-megye-tanacs.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/nem-csupan-alom-egy-budapestcsikszereda-repulojarat.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/felmeres-keszul-a-hargita-megyei-legi-forgalmi-igenyrol.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/felmeres-keszult-a-csiki-kodviszonyokrol.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-cel-budapestcsikszereda-repulojarat.html>

<http://hargitav.ro/2015/szekelyfold-magazin-2015-01-21/>

Székely termék mozgalom

2014-ben 80 termelő kapta meg a Székely termék védjegyet, összesen 597 termékre. A néhány éve elindított Székely termék mozgalom ismét terjeszkedik. Bukarestben 2014 őszén–telén több vásárt is szervezett a Romániai Magyar Közgazdász Társaság, Hargita Megye Tanácsával partnerségben, és a vásárok lassan rendszeressé válnak, 2015-ben folytatódik a sorozat.

A havi rendszerességgel szervezett Hagyományos és Helyi Termékek Havi Vásárán tavaly készült felmérés keretében a fogyasztók és termelők véleményére egyaránt kíváncsiak voltunk, az összegzés eredményeit itt olvashatják:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-hagyomanyos-es-helyi-termekek-havi-vasaran-keszult-felmeresek-eredmenyei/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-szekely-termek-mozgalomnak-resze-a-felnottkepzes.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/helyi-termekkel-a-kozossegetert.html>

<http://hargitav.ro/2015/szekely-termek-vedjegy/>

<http://hargitav.ro/2015/hargita-megye-tanacs-csatlakozik-a-duna-regio-szakkepzesi-klaszterhez/>

<http://hargitav.ro/2014/tamogatasrol-biztosította-a-domus-alapítványt-hargita-megye-tanacs/>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/megnyitotta-kapuit-a-xxii-oszi-vasar-szekelyudvarhelyen/>

<http://www.crbnet.eu/Hirek-1/1679-Palyazati-lehetosegekról-es-a-gazdasagi-helyzetrol-tanacskoztak-a-szekelyudvarhelyi-gazdasagi-konferencian>

TERMÉSZETÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK VÉDELME ÉS FEJLESZTÉSE

Több európai uniós projekttel is környezetünk megóvását célozzuk. A környezeti szempontok mellett az idegenforgalom miatt is fontos megőriznünk vidékünk csodálatos természeti adottságait, ezért nagy figyelmet szentelünk a természetvédelmi területek integrált kezelési terveinek kidolgozására irányuló projekteknek, akár csak az energetikai stratégiák kidolgozására vagy az egységes hulladékkezelési pályázatra.

A Békás-szoros – Nagybagmász Nemzeti Park integrált természetvédelmi kezelési terve

A projekt a Környezetvédelmi Ágazati Operatív Program keretében nyert támogatást.

A projektet a Békás-szoros – Nagybagmász Nemzeti Park Igazgatóságával szoros partnerségben valósítjuk meg 2012. június 8.–2015. december 15. között. Összköltségvetése 2 129 159 lej, amiből 76 038 lej Hargita Megye Tanácsának hozzájárulása.

A program fő célkitűzése hogy hatékonyabbá váljon a nemzeti park menedzsmintje, kidolgozzák az integrált természetvédelmi kezelési tervet, és hogy ezt a tervet felülvizsgálják a Natura 2000-es alapelvek szerint, valamint az érintett fajok és élőhelyek elterjedésének helyszíni felmérésekből származó frissített adatai alapján.

A projektbe foglaltak szerint létrehozunk egy tanösvényt a Békás-szoros – Nagybagmász Nemzeti Park biológiai sokfélesége meglétére és megőrzésének szükségességére való figyelemfelkeltés érdekében, továbbá terepjárával, négykerekes motorkerékpárral és nyolc rend terepruházattal, valamint védőfelszereléssel látjuk el a nemzeti park felügyeletét.

Ugyanakkor, fontos szerepe lesz a érintett közösségek tájékoztatásának és konzultációjának a projekt keretében, a részvételen alapuló fejlesztés jegyében.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/eszkozokkal-gazdagodott-a-bekas-szorosnagybagmasz-nemzeti-park-igazgatosaga.html>

<http://hargitatv.ro/2015/eszkozokkal-gazdagodott-a-bekas-szoros-nagybagmasz-nemzeti-park-igazgatosaga/>

Megyei egységesítő rendszer az élővilág sokszínűségének megőrzéséért

A „Megyei egységesítő rendszer az élővilág sokszínűségének megőrzéséért – a természetvédelmi területek integrált, participatív és egységes kezelési tervének megvalósítása Hargita megyében” az Európai Unió Környezetvédelmi Ágazati Operatív Programjából (POS Mediu) finanszírozott – amelyről szóló szerződést idén februárban írtuk alá a Környezetvédelmi és Klímaváltozási Minisztériummal – Hargita megye biodiverzitásának megőrzését célzó projekt. A finanszírozási szerződése értelmében a projekt költségvetése 23 416 792,29 lej (áfával) értékű, amelyből 21 406 478,54 lej (áfával) elszámolható.

A Megyei egységesítő rendszer az élővilág sokszínűségének megőrzéséért - A természetvédelmi területek integrált, participatív és egységes kezelési tervének megvalósítása Hargita megyében - című pályázat révén egységes kezelési tervet dolgoznak ki 16 Hargita megyei természetvédelmi területre, miután biológusok felmérik az élővilágot.

A kezelési tervek elkészítésén kívül információs központokat hoznak létre, amelyekben a védett területek növény- és állatvilágáról tájékoztatják az érdeklődőket, valamint arról, hogy milyen szabályok érvényesek ezeken a területeken.

A projektvezető Hargita Megye Tanácsa, partnereink a védett területek gondnokai: közbirtokosságok, erdészetek, egyesületek. A pályázat tevékenysége által érintett védett területek száma 29, amelyek összesen 51 település területén találhatók.

Felelős közösség – Élhető jövő

Pályázatokat lebonyolító munkacsoportot hoztunk létre a felmerülő problémák megoldása és a folyamatban levő munkálatok befejezése érdekében. A munkacsoportunk igen hatékony és eredményes. Pályázatokat nyújtottunk be a megyében levő régi hulladéktározók felszámolására és nyolc régi hulladéklerakó felszámolására alá is írtuk a szerződést, melynek értéke 21 465 089 lej (plusz 5 151 621 lej áfa). Ez a projekt a megyében az egész hulladékgazdálkodási folyamatot „újraépíti”, kezdve az összegyűjtéstől a végső lerakásig.

Emellett sikerült lehívnunk az Európai Unió keresztül mintegy 500 ezer eurós alapot, amellyel a pályázó nyertes cég felvilágosító kampányba foghat a lakosság körében a tudatos hulladékgyűjtésre, az újrahasznosításra, valamint a fel nem használható szemét tárolására vonatkozóan.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/kezdodik-a-hargita-megyei-hulladeggazdalkodasi-rendszer-tervezese.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/korvonalazodik-a-megyei-szintu-hulladeggazdalkodas.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megkotottek-a-szerzodest-nyolc-regi-hulladeklerako-felszamolasara.html>

Közbeszerzést hirdettünk meg az átrakodó-állomások és hulladékudvarok kiépítésére

Kemény munkával elértük, hogy ki lehessen írni a közbeszerzést az átrakodóállomásokra és a hulladékudvarok kialakítására. Ezek nagyméretű munkálatok, ebből kifolyólag munkahelyek teremtését jelentik. Akik nem hittek a projekt megvalósíthatóságában, láthatják, dolgozunk, mindenki bízhat abban, hogy a tervek kivitelezésére törekszünk.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozbeszerzest-hirdetnek-atrakodoallomasok-es-hulladekudvarok-kiepitesere.html>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kozbeszerzest-hirdetnek-atrakodoallomasok-es-hulladekudvarok-kiepitesere/>

Saját céggel oldanánk meg a hulladékszállítást

Arról egyeztettünk áprilisban az ADI munkatársaival, a térségi felelős polgármesterekkel és az ECO Csík Kft.-vel, hogy a hulladékgazdálkodással foglalkozó térségi ADI-hoz kapcsolódóan az érintett 66 önkormányzat (Székelyudvarhely kivételével) közösen hozna létre egy céget, amely a hulladék szelektív gyűjtéséért és elszállításáért lenne felelős. Az első lehetséges és legmegfelelőbb megoldásnak az ECO Csík Kft.-nek a projektbe történő bevonását tartanánk. Ezt közvagyon átadási szerződés útján oldanánk meg, így a munka elvégzéséhez szükséges eszközök a megyei tanács tulajdonában maradnának, és nem kellene közbeszerzést kiírni. Ha zöld utat kap a tervezet, annak fontos gazdasági vonzatai lennének: a hulladékszállításból származó profit Hargita megyében maradna.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/sajat-ceggel-oldanak-meg-a-hulladekszallitast-a-helyi-onkormanyzatok.html>

Területet méregtelenítettünk a Szent Anna Elhelyező-központ gyerekeiért

Kitartó csapatmunkával – a megyei tanács anyagi támogatásával – sikerül eltávolítanunk az emberi életre is veszélyes mérgező anyagokat arról a területről, ahova hét családi típusú házat és egy rekuperációs központot hozunk létre, egy közel 5 millió lej értékű projekt keretén belül. Az új épületek a Szent Anna Elhelyező-központ 80 gyerek lakója számára készülnek, ami a régi központ bezárását jelenti.

A családnál jobb modellt még nem találtak ki a gyereknevelésre, ezért is fontos ezeknek a házaknak a felépítése, ami az előzetes méregtelenítés nélkül nem valósulhatna meg.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/het-csaladi-tipusu-haz-es-egy-rekuperacios-kozpont-epul-csikszeredaban/>

Hangsúlyozzuk a környezettudatosságot

Alintézményünkkel, a Hargita Megyei Energiagazdálkodási Ügynökséggel együttműködve elkészült Csíkszereda város energetikai stratégiája, valamint a karcfalvi műjégpálya fűtésrendszerének megvalósíthatósági tanulmánya. Az ügynökség emellett tanulmányi versenyt rendezett, és a környezettudatos közlekedést népszerűsítette.

Az Európai Mobilitási Hét alkalmával Energiagazdálkodási Ügynökségünk idén másodjára is fotópályázatot hirdetett, ezúttal *Ökobarát közlekedés az utcádban* címmel.

Az idei év mobilitási hetének mottója: A mi utcánk, a mi választásunk.

A mottóból kiindulva pályázatunk célja nem más volt, mint felhívni az emberek, családok figyelmét arra, hogy a megszokott, környezetünkre káros közlekedési formák helyett éljenek a környezetbarát közlekedés lehetőségével a hétköznapiakban, ezáltal is egy tisztább környezetet, valamint egy egészségesebb életmódot alakítva ki a magunk és embertársaink számára. Arra szeretnénk ösztönözni a gyermekeket és felnőtteket, valamint a családokat, hogy közlekedjenek gyalog, biciklivel vagy tömegközlekedési eszközökkel.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/energiahatekonysagrol-es-hulladegzaldalkodasrol-tanacskozta-csikszeredaban.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/aradon-is-bemutatkozott-a-hargita-megyei-energiagzaldalkodasi-ugynokseg.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozepiskolasok-dolgoztak-ki-terveket-energiatakaros-csaladi-hazakra.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/bemutattak-csikszereda-energetikai-strategiajat.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megujuloenergia-kiallitast-rendeztek-a-csikszeredai-megyehazan.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/energiahatekony-panellakasok-terveit-mutattak-be-a-csikszeredai-megyehazan.html>

<http://hargitav.ro/2014/szekelyfold-magazin-2014-10-01/>

Megújuló energia – Mindannyiunk érdeke az újrahasznosítható energiafelhasználás

Meg lehet és meg kell találni a módját annak, hogy turisztikai környezetben úgy állítsunk elő energiát, hogy se a természet ne károsodjon, se a turistákat ne riasszák el. Az újrahasznosítható energiafelhasználás arányának növelését uniós irányelvek írják elő.

Hargita megyében egyre több törpe-vízierőmű épül, egyre több a jelentkező az ilyen típusú beruházások iránt.

Arra ösztönözzük a közbirtokosságokat és más területtulajdonosokat, hogy a beruházóktól kérjenek nagyobb összegű bért, és be kell vonni a helyi vállalkozókat, egyházakat is, hogy minél nagyobb arányban részesedjen a közösség a befektetésből. Ugyanakkor fontos a törpe-vízierőművek működésének, hatásának figyelemmel követése, az úgynevezett monitorozás, ami a jelenlegi technológiával egyszerű, nem okoz különösebb nehézséget a kamerák felszerelése például a vízszint figyelésére. Ezt a befektetőnek kellene megoldania, de ha nem tudja, akkor a megyei tanács is támogathatja a patakok bekamerázását.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-megujulo-energiakrol-rendeztek-konferenciat-csikszeredaban/>

Véleményem szerint még rengeteg kihasználatlan tartalék van ezen a téren Székelyföldön. Ezek felhasználására azonban tudásra, ismeretre van szükségünk.

Megújuló-energia kiállítást rendeztünk az Energiagazdálkodási ügynökségünk által, annak érdekében, hogy lehetőség adjunk a helyi vállalkozóknak termékeik bemutatására, megismertetése.

Ezeknek a vállalkozóknak a munkája úttörő és nehéz, hiszen elsősorban az emberek fejében kell bekövetkezzen a mentalitásváltás. Mindenki tudatosulnia kellene, hogy az energiafüggetlenségre egyre nagyobb szükség van. Ezért van szükség arra, hogy tájékoztassunk az alternatív energiafelhasználásról, ennek lehetőségeiről minél szélesebb körben. Ha energiafüggetlen megye kívánunk lenni, akkor oda kell figyelniünk, hogy saját magunk állítsuk elő energiaszükségletünket. Éppen ezért – a már meglévő, a megye templomainak fűtésére vonatkozó kiadványok mellett – további kiadványok is készülnek, hogy bátorítsuk és serkentsük az együttműködést és a beruházásokat, akár a napelem, napenergia vagy a kis vízi erőművek ügyében.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megujuloenergia-kiallitast-rendeztek-a-csikszeredai-megyehazan.html>

Energiagazdálkodás

Az erre a területre szakosodott energiagazdálkodási ügynökségünk legfontosabb megvalósítása – a fotópályázatok, tanulmányi versenyek, kerékpárkölcsonzések mellett – a karcfalvi jégpálya fűtésrendszerének modernizálásáról szóló megvalósíthatósági tanulmány, Csikszereda energetikai stratégiájának elkészítése, egy felmérés az energiafogyasztási szokásokat illetően, valamint a biogáz és intelligens közvilágítás témájában készült megvalósíthatósági tanulmány.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/energiahatekonysagrol-es-hulladegzaldalkodasrol-tanacskozta-csikszeredaban.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/aradon-is-bemutatkozott-a-hargita-megyei-energiagzaldalkodasi-ugynokseg.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozepiskolasok-dolgoztak-ki-terveket-energiatakarekos-csaladi-hazakra.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/bemutattak-csikszereda-energetikai-strategiajat.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megujuloenergia-kiallitast-rendeztek-a-csikszeredai-megyehazan.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/energiahatekony-panellakasok-terveit-mutattak-be-a-csikszeredai-megyehazan.html>

<http://hargitav.ro/2014/szekelyfold-magazin-2014-10-01/>

Konzultáció a vadkárok, medvetámadások problémájáról

Közvitéra bocsátottuk azt a jelentéstervezetet, amely az egyre szaporodó vadkárok és medvék okozta személyi sérülések nyomán gyűjtött adatokra támaszkodik, és ezek nyomán több megoldási javaslatot foglal össze. Több ízben kértem a prefektusi hivataltól a megyei katasztrófavédelmi bizottság összehívását, és szorgalmaztam a hatóságok határozott lépéseit az ügyben.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megye-tanacs-a-vadkarokrol-szolo-lakossagi-bejelenteseket.html>

<http://hargitamegye.ro/vadkarok/friss-hirek/tobb-mint-1300-ra-becsulik-a-hargita-megyeben-elo-medvek-szamat.html>

<http://hargitatv.ro/2015/a-vadkarokrol-tanacskozta-gergyoszarhegyen/>

A vadkárok utóbbi időben történő rohamos elszaporodása kapcsán létrehoztuk a

vadkar@hargitamegye.ro e-mail címet, ahova a lakosság vadkárokkal kapcsolatos bejelentéseit várjuk. Emellett a témáról folyamatosan frissülő honlapot működtetünk: <http://hargitamegye.ro/vadkarok.html>.

Székelyföldi Akadémia az élelmiszer-biztonságról és a vadkárokról

A vidékfejlesztési egyesület elnökének második előadása a vadkárok felméréséről, rendezéséről, illetve azok megelőzéséről szólt. Ismertette a szigorúan védett fajok (medve, farkas, hiúz), valamint a nem szigorúan védett fajok (vaddisznó, őz, szarvas) által okozott károk utáni teendőket is. A szigorúan védett fajok által okozott károkról a környezetvédelmi minisztériumnál kell jelentést tenni, az pedig köteles kártérítést fizetni a gazdának. A kevésbé védett fajok esetében az illető vadászegyesületnél kell panaszt tenni, illetve a polgármesteri hivatal segítségét kérni a vadkár felfedezésétől számított 24 órán belül, hogy a nyomok még láthatóak legyenek. Nem árt egyébként fényképet készíteni az okozott kárról, ugyanis azt is elfogadják bizonyítékként. A vadkárok megelőzésével kapcsolatban arra is felhívtuk az állattartó gazdák figyelmét, hogy a háziállatot éjszaka zárják be, erre a juhokra vigyázó pásztoroknak is oda kell figyelniük.

<http://www.hargitamegye.ro/vadkarok/friss-hirek/szekelyfoldi-akademia-az-elelmiszer-biztonsagrol-es-a-vadkarokrol.html>

A medvekérdésről és a vadkárokról a prefektusi kollégium ülésén

A medvekérdés és a vadkárok témája is terítékre került a november 24-i, hétfői prefektusi kollégium ülésén. Az utóbbi időben egyre több a medvék garázdálkodása lakott területen. Ezek a történések az emberek biztonságát kérdőjelezzik meg, amely mindenkinek alkotmányos, és az Európai Unió által garantált joga.

A bürokrácia útvesztőjében a medvekárok kifizetése késik, már többen fordultak kétségbeesésükben Hargita Megye Tanácsához, hogy segítse a károk megtérítésének folyamatát. Ezért felhívást intéztem a prefektusi kollégiumhoz és a minisztériumnak alárendelt megyei intézmények vezetőihez, hogy minél hamarabb intézkedjenek a vadkárok megtérítése és a medvekérdés hatékony kezelése érdekében. November 16-a megmutatta, hogy nem lehetnek az intézményvezetők arrogánsak. Nem lehet egyszerűen azt mondani – mint elhangzott –, hogy az emberek a hibásak, hanem az ő érdeküket kell nézni, és az alapján cselekedni. Meg kell nézni, hogy az illetékesek hogyan tudnának

együtt dolgozni addig is, amíg az erre vonatkozó EU-s szerződés módosul, vagy új jogszabályok lépnek érvénybe.

<http://www.hargitamegye.ro/vadkarok/friss-hirek/a-medvekerdesrol-es-a-vadkarokrol-a-prefektusi-kollegium-ulesen.html>

Hargita megye Tanácsa Elemző csoportjának vadkárokról szóló jelentése

A helyzet feltárása, javaslatok megfogalmazása, illetve a probléma orvoslása érdekében készítettünk jelentést Hargita Megye Tanácsának Elemző Csoportjával, amelyben figyelembe vettünk számos illetékes szerv véleményét. Az első felkérést követő konzultációra további álláspontokat küldött be Maros Megye Tanácsa, a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökség, a Hargita Megyei Prefektusi Hivatal, a Hargita Megyei Csendőr-felügyelőség, a Vadászok és Sporthorgászok Országos Egyesülete, a Vrancea Megyei Környezetvédelmi Ügynökség, a maroshévízi kórház, közbirtokossági tagok és a Gyergyószentmiklósi Vadász és Sporthorgász Egyesület.

Hargita megyében érezhetően fokozódik a konfliktus a medvék a lakosság között, a vadkárok száma is megtöbbszöröződött az elmúlt időszakban. A medvék, élelem keresési útjaik során gyakran merésznek lakott övezetbe, amely során nemcsak anyagi károkat okoznak, hanem egyre nagyobb veszélyt jelentenek az emberekre is. A vadkárok száma mellett, az emberéletet veszélyeztető támadások száma is növekedett.

Az elemző csoport részletes jelentését az érdeklődők az alábbi linken olvashatják el:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/medvekerdes-es-vadkarok-hargita-megyeben/>

<http://www.hargitamegye.ro/friss-hirek/elkeszult-hargita-megye-tanacs-a-elemzo-csoportjanak-vadkarokrol-szolo-jelentese.html>

A medvék túlszaporodásának problémája

Hargita megyei medveállomány nagysága kérdéses és állandó vita tárgya. A vadásztársulatok 1350 körülre becsülik a medvék számát, azonban az Ügynökség szerint ez túlbecsült érték, és szerintük 800-900 körül mozog a létszám.

Lassan már házi vagy mezei, illetve hegyi medvékről beszélhetünk a túlszaporulat miatt, hisz egy-egy medvének ugyanakkora élettérre, mintegy ezerhektáros területre van szüksége, és azt biztosítja magának. Ki lehet számolni, hogy ha Hargita megyében több mint ezer medve van, akkor mekkora területre lenne szükség ahhoz, hogy mindegyiknek legyen élettér a vadonban, ott, ahol a természetes élethelyük található. Így viszont a többségük kiszorul és bejár a házakhoz, udvarokba. Ezek azok a példányok, amelyek már kicsi koruktól az emberek közelében nevelkednek, ezért nem félnek tőlük, így különös veszélyt jelentenek főleg a kisgyerekekre, de a felnőttekre is. Ezért szükség lenne az állami védelmi szervek bevetésére, hiszen ez nem a sportvadászat terepe.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-del-tiroli-gyakorlat-alapjan-szeretnek-biztonsagossa-tenni-hargita-megyvet-medvetamadasok-ugyeben/>

Ugo Rossihoz, a dél-tiroli régió elnökéhez fordultam levélben, amelyben szakmai segítséget kértem az utóbbi időben megszorodott medvetámadások és vadkárok megoldása érdekében. Együttműködést, tapasztalatcserét, a jó gyakorlatok ismertetését reméltem a medveállománnyal kapcsolatban, mivel az utóbbi időben sok medvetámadás történt Hargita megyében, helyi közösségeket, háztartásokat, vagyontokat és embereket értek támadások.

Dél-Tirol hasonló természeti adottságokkal rendelkezik, mint Hargita megye. Az illetékes hatóságok biztosítják a lakosság és a turisták védelmét a medvetámadások ellen. Éppen ezért kértem, hogy küldjék el javaslataikat, meglátásaikat azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehet ezt a helyzetet

hatékonyan kezelni teljeskörűen, úgy a menedzsmentet illetően, mint konkrét megoldások, programok tekintetében.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/borboly-csaba-unios-szinten-kell-rendezni-a-medvekerdest/>

Levélben kértem a prefektusától a sürgősségi esetek bizottságának összehívását az utóbbi években megszorított medvetámadások és medvék által okozott károk ügyében.

Romániának újra kell tárgyalnia az Európai Unióval azt az egyezményt, amely kiemelten védett fajnak nyilvánította a kárpáti barnamedvét, és 90 százalékkal csökkentette a kilövési kvótát. Az európai parlamenti képviselők is tenni tudnak a probléma orvoslásáért, továbbá Régiók Bizottságának tagjaként is lépni fogok, hogy a témát előterjesszék az EU-s testületekben.

Hargita Megye Tanácsa, a vidékfejlesztési egyesületével közösen, 2009 óta foglalkozik a témával, és segíteni próbál. Ezért írtunk ki villanypásztorok megvásárlásának támogatásáról szóló pályázatot az előző két évben, munkatársaim részt vettek a károk felmérésében, felvilágosító kampányt folytattak, több alkalommal felhívták a szaktárca figyelmét a problémára, adatokat továbbítva a környezetvédelmi minisztériumnak. Idén már nem írtunk ki pályázatot villanypásztor beszerzésére, mert értelmét veszítette, a medvék ugyanis hozzászoktak, már nem ijeszti el őket.

Összegyűjtöttük az elmúlt évek Hargita megyei medvetámadásait és a róluk szóló sajtómegjelenéseket. Ezek alapján létrehoztunk egy interaktív medvetérképet, ahol folyamatosan aktualizáljuk a megyében történő medvetámadásokat, az esetek leírásával együtt.

<http://hargitamegye.ro/vadkarok/interaktiv-terkep.html>

Környezetünk szépségei – Tehetségnapok a székelykeresztúri Sósút fürdőn

Hargita Megye Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatósága szeptember 26–27-én negyedik alkalommal szervezte meg a tehetségnapokat a rendszerben nevelkedő gyermekek és fiatalok számára.

Az esemény színhelye a Székelykeresztúrhoz tartozó Sósút fürdő volt. A szervezés oroszlánrészét a székelykeresztúri Halmozottan Sérült Gyermekeket Elhelyező Központ főnöke, Feleki Ildikó és Csísz R. Orsolya szociális munkás, valamint a Családi Elhelyezőközpont (CSEK) főnöke, Bodó József és Major Alpár szociális munkás vállalták. Őket segítette a Monitorozási stratégiák, programok, szociális és gyermekvédelmi pályázatok osztályáról Cîmpian Katona Éva felügyelő. A szervezők szórakoztató és tanulságos programot állítottak össze, amit még színesebbé tettek az igazgatósághoz tartozó központokban élő gyermekek és fiatalok műsorai, kiállításai. A kétnapos rendezvény témája környezetünk szépsége volt, célja pedig az, hogy az elhelyezőközpontokban, nevelőszülőknél és családi elhelyezésben nevelkedő gyermekek megmutathassák tehetségüket, illetve szórakozhassanak.

MŰEMLÉKVÉDELEM, ÉPÍTETT ÖRÖKSÉG:

Hargita Megye Tanácsa folyamatosan foglalkozik a megye épített örökségében rejlő értékek kamatoztatásával. A megyei tanács főépítész igazgatósága és az ezen belül működő műemlékvédelmi részleg a **megismerés, megőrzés, népszerűsítés és fejlesztés** fogalomkörében alakította ki szakmai tevékenységét, ennek jegyében számos programot működtet évek óta.

Hargita Megye Tanácsa támogatja a fából való építkezést, ezt szorgalmazza műemlékvédelmi stratégiánk és a Régiók Bizottságában raportorként készített jelentés is a fenntartható épületek témájában. Épített örökségünk védelme és népszerűsítése is kiemelt prioritás.

Műemlékvédelem

Hargita Megye Tanácsának műemlékvédelmi 2004-től folyamatosan működő program, mely a köztulajdonban levő műemlékek mellett a magántulajdonban levő műemlékeket is támogatja.

Az A és B kategóriás műemlékeken elvégezendő rehabilitálási és konzerválási munkálatok támogatására/résztámogatására, beleértve a tervezési költségeket is, bármely műemlék-tulajdonos (jogi és magánszemély) benyújthatja igényét.

A programnak célja az is, hogy rászoktassa a tulajdonosokat a műemlékek szakszerű védelmének fontosságára, a sokszor tehernek érzett, törvény által előírt procedúrák betartására, megismerésére, a tervezési költségek támogatása által pedig megnyissa az utat a nagyobb, rehabilitálási és konzerválási munkálatokat finanszírozó pályázati pénzek elnyeréséhez.

Régészeti program:

többéves program, 2007-ben indult Hargita Megye Tanácsa kezdeményezésére. Lényege a Hargita megyei régészeti lelőhelyek feltérképezése, bemutatása, megismertetése a fiatal generációval, illetve régészeti ásatások támogatása.

2014-ben 13 műemléket sikerült támogatnunk a **műemlékvédelmi program** keretében. Ezek közül 11 egyházi tulajdonban levő műemlék, 2 pedig magántulajdon, illetve 6 pályázó tervezésre, 7 pedig kivitelezési munkálatokra kapott támogatást. A támogatások értéke térségek szerint: Csík – 6 pályázat: 107 000 lej, Gyergyó – 1 pályázat: 60 820 lej, Udvarhely: 6 pályázat: 115 180 lej.

A korábbi évekhez hasonlóan 2014-ben is folytatódott **régészeti programunk** is. Hargita Megye Tanácsa 30 000 lejt fordított régészeti kutatások támogatására Csík, Gyergyó és Udvarhely térségében.

2014-es kutatások: Csík területén kutatások zajlottak a csíksomlyói Fodor-kertben, Gyergyószéken interdiszciplináris kutatás, C14-es és archeometriás mérések, valamint a gyergyószárhegyi leletek és a pricskei vámház leleteinek restaurálása volt a cél. Udvarhelyszéken folytattuk a homoródszentmártoni unitárius templom régészeti kutatásait.

A máréfalvi Kólik egyesülettel közösen Hargita Megye Tanácsa évek óta munkálkodik a székely kapuk megmentésén. Idén, a Bethlen Gábor Alap 3 millió forintos támogatásával öt székely kapu

helyreállítását sikerült felvállalni, két csíkszentgyörgyi, egy menasági, egyik okládi és egy csíkszentkirályi kapuét.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ketszaz-eves-kapu--kozkincs-es-kozerdek.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megyeben-keszult-el-az-orszag-első-megyei-muemlekvedelmi-strategiaja.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/folytatodik-a-szekely-kapuk-felujitasa-hargita-megyeben.html>

<http://hargitav.ro/2015/a-karpat-medenceben-egyedulallo-kezdemenyezés-szuletett/>

Műemlékvédelmi kataszter elkészítésének segítségével átfogó képet kapunk a Hargita megyei műemlékek jelenlegi állapotáról a feljavítási stratégia kidolgozásához. A leltár alapja az országos műemléklista, fontossága az aktualizálásban és a bemutatásban rejlik, aktualizált fotót és leírást tartalmaz minden Hargita megyei műemlékről. Az országos műemléklista Hargita megyére vonatkozó része 740 pontban tárgyalja a közel 400 műemléket és régészeti lelőhelyet. A listát 2010-ben frissítették. Időszerű egy aktuális fotóval ellátott kataszter létrehozása.

Hargita megyében készült el az ország első megyei műemlékvédelmi stratégiája

Egyedinek számít Romániában a Hargita Megye Tanácsa megbízásából készült, műemlékek védelméről szóló stratégiája Tövissi Zsolt építész és csapata segítségével. Az otthon, a szülőföld értékeinek megbecsülése, megőrzése része egy pozitív jövőkép kialakításának, és ebbe a koncepcióba illeszkedik a műemlékvédelmi stratégia is, amely nemcsak Romániában, hanem a Kárpát-medencében is egyedülálló. A kidolgozott koncepció hosszú távú gondolkodást mutat. Műemlékeink turisztikai célpontot jelenthetnek, gazdaságilag is lehet hasznosítani őket, munkahelyek létrehozásában, a fiatalok itthon maradásában is nagy szerepet szánunk neki.

A projektet tíz évre, a 2013–2023 közti időszakra vetíti előre a megoldandó problémákat: a Hargita megyei védettnek nyilvánított objektumok száma a megyében 740, ezek 80 százaléka B kategóriás, helyi műemlék, és 20%-a A kategóriás, nemzeti érdekelttségű. Többségében 19. századi épületek, kisebbrészt 20. századi, illetve akad köztük 18. századi is. Nincsenek nagyon híres műemlékeink, paloták vagy várak, a legnagyobb értéket a falukép képviseli, ami előnyt is jelenthet a térségnek. Rövid távon rengeteg tennivaló van, meg kell menteni a régi épületeket, konzerválási munkák szükségesek. A projektben részletesen ki vannak dolgozva a stratégiai célok, programcsomagokba foglalva. A stratégia igen fontos lépés afelé, hogy a helyi szabályozásra vonatkozó elképzeléseket gyakorlatba ültethessük. Mindezt a népi építészet védelme és a településképek megőrzése/javítása érdekében.

<http://hargitav.ro/2015/a-karpat-medenceben-egyedulallo-kezdemenyezés-szuletett/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megyeben-keszult-el-az-orszag-első-megyei-muemlekvedelmi-strategiaja.htm>

Műemlékvédelem Erdélyben címmel negyedszer **szerveztek konferenciát Szovátán** március 28–30-án a Teleki Oktatási Központban. Az előadás-sorozaton én is részt vettem, és a Hargita megyében zajló műemlékvédelmi programokat mutattam be.

Megyei műemlékvédelmi adatbázis: a megyei műemlékvédelmi stratégiánál, a mesteremberképzés mellett, meg kell vizsgálni az önkéntes munkások bevonásának lehetőségét is, és a kalákának külön fejezetet lehetne biztosítani a műemlékek környezetének rendezésében.

Fontos lenne, hogy a stratégia nyújtson lehetőséget magánszemélyek támogatására. Szerintem sokszor az is hátráltatja a műemlékek fenntartását, pusztulástól való megóvását, hogy bármely beavatkozás a műemlékvédelmi állami hivatal jóváhagyását igényeli. A legtöbb esetben költséges

előtanulmányokkal is alátámasztott, a megfelelő aláírási joggal bíró építész által készített kivitelezési tervek kapnak jóváhagyást a tulajdonosok, ami pluszterhet ró rájuk más ingatlantulajdonoshoz képest. művészettörténeti előtanulmányokra, a falkutatásra, régészeti kutatásra, a fa- és kőelemek állapotának elemzésére azért van szükség, mert ezek hiányában az építész nem készíthet hiteles helyreállítási tervet. A megyei tanács költségvetésében a műemlékek helyreállítására elkülönített összegből az egyes műemlékek esetében a helyreállítási költségnek csak a részbeni támogatására van lehetőség, hisz a leadott pályázatok összértéke jóval meghaladja a keretet.

Épített örökségünk megőrzése

A műemlék visszafordíthatatlanul pusztuló kulturális hagyaték, megtartása csak nagyon tudatos cselekvéssel oldható meg. Épített örökségünk a jogilag műemléknek nyilvánított objektumok sokszorososa.

2008-ban, a román államelnök tájékoztatására, felelős építészek csoportja, a Román Építészakadémia akkori elnöke, Șerban Sturdza vezetésével írták az alábbi figyelmeztető felhívást, mely sajnos azóta sem veszítette aktualitását. Lényegre törő megfogalmazásait mottó gyanánt is lehet idézni: „A 20. század utolsó évtizedeiben, a gazdasági fejlődés és a globalizmus, a marginalizálódás vagy eltűnés veszélye, mely számtalan közösséget gyötört, akárcsak a hagyományos meggyőződés és hit fokozatos eróziója, elkerülhetetlenül szükségessé tette nemzetközi szinten a helyi kulturális örökség, ennek a társadalom jövőjében betöltött szerepének újraértékelését. Fontos, hogy fiataljaink felismerjék a történelmi értékeinkben rejlő potenciált, és olyan módon használják, fejlesszék, hogy a jövő generációnak is megmaradjon: közösségépítő, identitástudat-alkító szerepe is kell legyen épített örökségünknek.

Faluképvédelmi programunk célja, hogy azonosítsa és megmentse a megye településeinek népi építészeti értékeit. Az egyes falvak felmérése, faluképvédelmi javaslatainak dokumentációja a következőket foglalja magában:

- a falvak teljes épített környezetének felleltározása, kor és minőség szerinti besorolása. Ide értendők a házak, csűrök, gazdasági épületek, kapuk, kerítések, kutak, portán belüli növényzet stb.;
- a jellegzetes és értékes utcaképek rögzítése;
- értékes és jellemző porták, épületek, vázlatos felmérése, adatlapozása;
- értékes köztéri elemek (hidak, keresztek), temetőben található régi keresztek stb. dokumentálása;
- falun kívüli élőhelyek, természeti és táji jellegzetes elemek rögzítése;
- fényképes rögzítés az előző pontokban tárgyalt minden elemről – a falu minden portája, épülete, kerítése, kapuja, kútja, utcája a fotódokumentációban fellelhető, házszám szerint bármikor ellenőrizhető;
- térkép készítése a kül- és belterületről, az előző pontokban rögzítettek részletes feltüntetésével
- javaslat összeállítása a védendő épületek, faluképi elemek és táji környezettel kapcsolatosan.

Szimbólumok program

Hargita Megye Tanácsa 2009-ben új programot kezdeményezett, amelynek keretében négy szakembert kért fel arra, hogy felkutassa Székelyföld történelmi címereit, pecsétjeit és zászlóit. A munkacsoportban Mihály János történész, Pál-Antal Sándor levéltáros, történész, a történettudományok doktora, Szekeres Attila István heraldikus, a címertudományok doktorandusza

és Zepezaner Jenő muzeológus történész dolgoztak. A program célja, a kutatások támogatása mellett, a szimbólumok minél szélesebb körben történő népszerűsítése. A program többlépcsős. Végcélja olyan helyi szabályozás elkészítése, amely hosszú távon biztosíthatja a fejlődést oly módon, hogy a helyi értékek és a helyi jelleg is megmaradjon.

Értékeink megismerését szolgálja több programunk, alább néhány kiemelt:

- **Régészeti program:** Hargita megyei régészeti lelőhelyek feltérképezése, bemutatása, megismertetése a fiatal generációval, illetve régészeti ásatások támogatása.
- **Faluképvédelmi program:** Végcélja olyan helyi szabályozás elkészítése, mely hosszú távon biztosíthatja a fejlődést oly módon, hogy a helyi értékek és a helyi jelleg is megmaradjon.

Értékeink megőrzését szolgáló programjaink:

- Rendkívül eredményesnek mutatkozik a **székelykapu-megőrző** programunk.
- **Műemlékek támogatásával** foglalkozó program

Fejlesztést szolgáló programjaink:

- Modern székely ház program
- Műemlékvédelmi és
- Örökségvédelmi stratégiáink

Jelentős turisztikai célpontok lehetnének a régészeti lelőhelyek

Botár László, a Csíki Székely Múzeum régésze tájékoztatta a jelen lévőket, hogy bár munkájuk nem annyira látványos, de az elmúlt esztendőben nagyon fontos kutatási eredményeket értek el, és a helyiekkel való együttműködés is legtöbbször nagyon jól működött. Hozzátette: az ilyen programoknak hosszú kifizetési időre van szüksége, amíg valóban eredményesek, turisztikailag is vonzóak lesznek. – Látszólag keveset ér a régészek munkája, apró mozaikdarabokból tevődik össze, viszont szép csendben nagyon sok pótolhatatlan, felülmúlhatatlan adat kerül felszínre, ami a megyei tanács programjának köszönhető. Olyan ez, mint Orbán Balázs munkája – fejtette ki a régész a megbeszélésen

Sófalvi András Udvarhely térségéből a homoródszentmártoni templomot emelte ki mint a térség talán legjelentősebb templomát, amely a székelyderzsi templom méltó párja lehetne, ha sikerülne helyreállítani. A templom nagyon fontos turisztikai célponttá válhat. Ebben a térségben jó az együttműködés az unitárius egyházzal. A közbirtokosság és önkéntesek is kiveszik részüket a munkából, továbbá régészeti tábort is szerveztek már.

Demjén Andrea a Gyergyó térségben folyó munkával kapcsolatban beszámolt arról, hogy az elmúlt öt évben négy lelőhelyet tártak fel. Az eddigi tevékenységből a Both vára és Pricske a leglátványosabb. Ugyanakkor ebben a térségben is rendszeresen táborokat szerveztek 5–8. osztályos diákoknak, valamint az Egyesült Államokból és az Európai Unió területéről érkező külföldi önkéntesekkel is dolgoztak. Igény van továbbá arra is, hogy Pricske térségében lovastábor keretében a résztvevőknek régészkedési lehetőséget biztosítsanak.

Régésztábor Tokajban

Augusztusban a nevelőszülőknél elhelyezett gyerekek egyhetes régésztáborban vettek részt Tokajban, a budapesti Gyermekevédelmi Szakszolgálat közreműködésével. A gyerekek a Rákóczi-vár ásatásán dolgoztak, együtt a budapesti csapattal. Reggelente csónakkal vitték át őket a vár romjaihoz. A táborozók nagy érdeklődéssel vettek részt a munkában, de alkalmuk volt meglátogatni a tokaji múzeumot is, ahol minden feltárt régiséget megnézhettek. Délutánonként strandoltak a

Tisza-tónál, sétahajóztak vagy sétáltak a városban. Ezenkívül az állatkert meglátogatására is sort kerítettek.

Székely kapuk helyreállítási munkálatai

A székely kapu identitásunk része, a magyar és az európai kultúra felbecsülhetetlen értékű kincse, így mi sem természetesebb, hogy Magyarország is felkarolja megmentésük ügyét. Számítunk a további anyaországi segítségre, hiszen székely kapuk nélkül szegényebb lenne az egyetemes magyar kultúra, szegényebb lenne Európa.

Kérésem nyomán hárommillió forint érkezik székely kapuk felújítására. *A Bethlen Gábor Alap támogatja a máréfalvi Kőlik egyesületet:* folytatódik a régi székely kapuk felújítása Hargita megyében a máréfalvi Kőlik Hagyományőrző Művelődési Egyesület és Hargita Megye Tanácsa együttműködése révén. Ehhez hárommillió forinttal járul hozzá a magyarországi Bethlen Gábor Alap a Kőlik pályázata nyomán. Márciusban Csíkszeredában találkoztam Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkárral, és kértem a magyar kormány támogatását az egyesület székelykapu-mentő tevékenységéhez, a magyar kormány képviselője pedig nyitott volt erre. Az elnyert összegből öt műemlék székely kaput újítanak fel: a csíkmenasági Adorján-kúriáét, a csíkszentgyörgyi Gál Sándor, valamint Márton Ferenc kapuját, Csíkszentkirályon a Nagy Benedek portáján lévő Bethlenfalvi-kaput, továbbá az oklándi unitárius parókia kapuját.

– Már évek óta hangoztatom, hogy közösségünk érdekében tettekre van szükség, kitartó munkára, és ilyen munkát végez Kovács Piroska, a Kőlik egyesület alapítója, akinek értékmentő tevékenységét nem véletlenül ismerték el Europa Nostra Nagydíjjal 2012-ben. Munkára, felelősségvállalásra van szükségünk, és ehhez hazai és magyarországi partnereket kell szereznünk.

A csíkmenasági Adorján-kúriáét, a csíkszentgyörgyi Gál Sándor, valamint Márton Ferenc kapuját, Csíkszentkirályon a Nagy Benedek portáján lévő Bethlenfalvi-kaput, továbbá az oklándi unitárius parókia kapuját újítják fel a hárommillió forintból.

Virtuális barangolás történelmi emlékhelyeken

A projekt általános célja összhangban a beavatkozási terület céljával a turisztikai lehetőségek népszerűsítése Románia, mint turisztikai célpont vonzerejének növelése érdekében, Hargita megye turisztikai láthatóságnak növelésével és turisztikai termékeinek népszerűsítésével. A projekten belüli legfontosabb törekvés Hargita Megye gazdasági stabilitásának elősegítése egy történelmi turisztikai kínálat létrehozásán keresztül. A műemlékek ismertségének és elérhetőségük javításának segítségével növekszik a megye turisztikai vonzereje és kínálata, amely elősegíti a turistalátogatottság növekedését és ezáltal jövedelmet generál a helybeli turisztikai szektor számára.

A projekt időtartama: 2011. szeptember – 2015. november

A projekt eredménye:

Szakosított honlap elkészülése a történelmi emlékhelyek népszerűsítése érdekében.

<http://www.tinutulsecuiesc-360.ro/>

<http://www.szekelyfold-360.ro/>

A szárhegyi Lázár-kastély

A szárhegyiek magukénak érzik a Lázár-kastélyt. Kalákában végeznék el a szükséges javításokat

A szárhegyi Lázár-kastély meghatározó a térség kultúrája, turizmusa szempontjából, magukénak érzik a szárhegyiek, hiszen sokan közülük önkéntesként dolgoztak annak feljavításán. Remélem, hogy

a megyei tanács alintézményeként működő Kulturális és Művészeti Központ vissza tud majd költözni a kastélyba és folytatni tudja ottani tevékenységét. – Nemzetstratégiai szempontból ez a kastély rendkívül fontos. Itt van egy személyes probléma, amit fel kell oldani, számtalanszor próbálkoztunk, és ezután sem adjuk fel. Bízom benne, hogy az örökösök a kastély kapuját nyitva fogják tartani addig is, amíg eldől a kérdés – hangsúlyozta a megyevezető.

A kastélyban levő értékekre ügyelni kell, meg kell oldani azok felügyeletét, védelmét. Ha egy cserép leesik, tegyük vissza – sajnos a megyei tanács erre jelenleg nem tud költeni. – Azt gondolom, hogy a legjobb helyen a szobrok is, a képek is a kastélyban vannak! Helyes, hogy önök ügyelnek rá, és hogy az az elvárásuk, hogy semmi Gyergyószárhegyről ne kerüljön máshová. Ezzel én egyetértek, mint ahogy azzal is, hogy az alkotóközpontnak Gyergyószárhegyen van a helye, és személyes garanciát vállalok arra, hogy a továbbiakban is itt marad.

A szárhegyi alkotótábort nyilvántartják a világ száz legnevesebb alkotótáborába között, ezért fontos, hogy e tevékenységeknek folytatódniuk kell. – Ha a kastélyon belül nem tudunk tábort szervezni, akkor kössünk szövetséget, és a község legyen a tábor, a képtár helye. Van rengeteg szép épület, felület ebben a községben, ahol ideiglenesen ezeknek az értékeknek a megőrzésére helyet kaphatunk, és az érdeklődő közönség számára az ajtót kinyithatjuk, hogy látogatható legyen – javasolta a megyei elöljáró.

– A kastély működtetése mindannyiunk számára közös cél. Nem kis munka az, amivel a kastélyt próbálták megmenteni a helybeliek – fogalmazott a polgármester. Megítélése szerint egy olyan alapítványt kell létrehozni magyarországi segítséggel, amely szakemberek bevonásával jó tervet tud kidolgozni a kastély további működtetésére. Ugyanakkor köszönetét fejezte ki a tulajdonosoknak, és türelmüket kérte, hogy továbbra is a kastélyban maradjon a sok gyűjtemény.

A magyar kormány támogatná az Erdélyi Történeti Múzeum létrehozását:

Semjén Zsolttal, Magyarország miniszterelnök-helyettesével találkoztam Budapesten. A megbeszélés témája a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ visszaköltözése a Lázár-kastélyba volt, valamint hogy ugyanott létrehoznák az Erdélyi Történeti Múzeumot. Áttekintették a kastély jogi helyzetét, a tulajdonosi igényeket, felvetéseket és a különféle megoldási lehetőségeket, továbbá az elmúlt időszak történéseit ez ügyben.

Mint ismeretes, az ingatlan tulajdonosai jelenleg Gyergyószárhegyen, Budapesten, illetve Dél-Amerikában élnek, és a kastélyt visszakapták, de amíg nem tudnak megegyezni a tulajdon elosztásáról, illetve a kastély használatáról, bérleti díjáról, addig Hargita Megye Tanácsa nem tud az épületben közhasznú tevékenységet folytatni. A jelenlegi helyzetben a Budapesten élő Liphay család hozzáállása pozitív, ingyen használatba adná a részét közhasznú tevékenységre, a többi tulajdonossal viszont nem sikerült megegyezni. A vita feloldása jelentősen megkönnyítené, hogy a kastélyban folytatódjon a közhasznú tevékenység. Azért is sürgettem a megegyezést, mert a gyergyószárhegyiek által önkéntes munkában újjáépített és most bezárt kastély állaga napról napra romlik. „A” kategóriás műemlékről van szó, ami felelősséget jelent, a tulajdonosoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az ingatlan megóvására, erőfeszítést kell tenniük, ez a kötelesség pedig jelentős terheket ró rájuk. Ezért is, meg tekintve, hogy a jelenlegi magyarországi és romániai ingatlanpiaci helyzetben a szóban forgó tulajdont nem lehetne a valós értékének megfelelően eladni, érdekük, hogy a helyi és megyei önkormányzat, valamint a magyar kormány szerepet vállaljon a kastély fenntartásában. (A kastély ügyéről szóló, 2014 januárjában készült jelentés elérhető a megyei tanács honlapján, a következő linken:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-gyergyoszarhegyi-lazar-kastely-tulajdonjoga-es-tevekenysegekorul-kialakult-helyzet/>

A felek egyetértettek abban, hogy szükség van az Erdélyi Történeti Múzeum létrehozására a Lázárkastélyban, és fontos, hogy a szárhegyi alkotótábor gyűjteményét minél előbb újra kiállíthassák a műemlék épületben, hiszen értékes alkotásokról van szó, ráadásul ezzel növelhetik a látogatók számát, amiből a térség vendéglátói is profitálhatnak. Emellett az is fontos, hogy a szárhegyi önkormányzatban a frakciók konszenzusra jussanak, hisz elfogadhatatlan, hogy a kastély, illetve az alkotóközpont tevékenységét akadályozzák azzal, hogy nem hozzák meg a szükséges kétharmados határozatokat az ügyben, pedig az lenne ésszerű. Magyarország Kormánya anyagi támogatást tud biztosítani az újraindított tevékenységekhez, de csakis Gyergyószárhegy Község Polgármesteri Hivatalán vagy Hargita Megye Tanácsán keresztül. A tulajdonosoknak meg kell egyezniük egymással, nincs más lehetőség jogilag a három tulajdonos közti nézeteltérés rendezésében. Ha nem tudnak megegyezni, akkor javasolt a vagyontársak megosztása, lehetőleg konszenzussal, és az alapján lehetne együttműködni a történeti múzeumot és az alkotóközpont munkáinak állandó kiállítását illetően. Ha a tulajdonosoknak sikerül megegyezniük, akkor hangsúlyos szerepvállalásra lehet számítani Hargita Megye Tanácsa és Magyarország Kormánya részéről, hisz a köz javára bocsátott, rendezett tulajdonú műemlék épület érdekében már lehet érdemben közös erőfeszítéseket tenni. A megyei tanácsnak az a feladata, hogy jelezze a magyar kormánynak: ha a tulajdonosok átadják az ingatlant a köz javára, akkor az Erdélyi Történeti Múzeum projekt főgazdája a község által működtetett intézmény vagy a megyei tanács intézménye lesz, mivel akkor már megteremtődik a jogi alap a közérdekű tevékenységek közös finanszírozására. Ebben minél előbb állást kell foglalnia Gyergyószárhegy tanácsának is, kétharmados többségi határozattal. Az esetben is lehet lépni, ha ez közhasznú tevékenység csak a Liphay Antal által, ingyenesen már felajánlott 13/24 részű, behatárolt ingatlanrészben kezdhető el.

A gyergyószárhegyi Lázár-kastély tulajdonjoga és tevékenysége körül kialakult helyzetről helyszíni riportot készített a Román Televízió Bukaresti Magyar Adása. Átfogó, objektív anyag, köszönet a készítőinek! Megtekinthető a következő linken: <http://www.tvrplus.ro//editie-maghiara-de-pe-unu-205178> (a 31. perctől).

A gyergyószárhegyi Lázár-kastély tulajdonjoga és tevékenysége körül kialakult helyzetről helyszíni riportot készített a Hargita Stúdió, amely megtekinthető az alábbi linken:

<http://hargitatv.ro/2014/a-szarhegyiek-maguknak-erzik-a-lazar-kastelyt/>

Erőforrás-hatékony építkezés, hagyományos székely építészet

2014. júniusában riportórré választottak az Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban témában. A fenntartható épületekre vonatkozó európai bizottsági kezdeményezés általános célkitűzése, hogy csökkentse az épületek környezetre gyakorolt hatását az erőforrás-hatékony javításával.

A jelentésben szorgalmaztam a fából való építkezést. Ez bekerül az uniós jogszabályozásba, ami előnyükre válhat a helyi fafeldolgozóknak. Jelentésem elkészítésekor szem előtt tartottam a Hargita megyei érdekeket, így a megyei tanács Modern székely ház projektjét. Támogattam és továbbra is támogatom a helyi és hagyományos építkezésben alkalmazott módszereket.

Elfogadták azt a javaslatunkat, mely szerint „a sztálinista ideológiát megjelenítő” épületek esetében nem várhatjuk el az egészségtelen lakásokban élőktől, hogy olyan a tarthatatlan helyzetben éljenek, hogy a rossz tervezés miatt a nap naponta alig két órát süt be a lakásukba.

A javaslat kitér külön a kelet-európai tagállamokra is, ahol bizonyos helyzetekben a bontás a legjobb megoldás, annak ellenére, hogy az Unió a felújítást támogatja, természetesen a bontásból kikerülő anyag újrahasznosításával

A dokumentum azt a megjegyzést is tartalmazza, hogy a környezetbarát építőiparból és bontásokból származó építőanyagokhoz kötődő ipari tevékenységek sok munkahelyet teremthetnének, valamint olyan kompenzációs mechanizmust javasol, amely a kevésbé fejlett régiók felzárkóztatását szolgálja.

A megyei gazdaságfejlesztési programunk egyik kiemelt pontjának címe: Építsünk fából!, ez pedig a hagyományos falukép megőrzését, restaurálását szorgalmazza.

Eróforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban című jelentésem tervezetét december 11-én elfogadta a Régiók Bizottságának környezetvédelmi és energiaügyi szaktanácsadója. Nagy sikernek könyvelhető el, hogy számunkra két fajsúlyos témakört tudtam elfogadtatni: a hagyományos, fából való építkezést, ami a fa helyi feldolgozását támogatja, valamint a faluképvédelemre irányuló kitételeket.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/elonyos-unios-jogszabalyok-varhatok-nemcsak-hargita-megye-szamara.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/az-epp-frakcioban-is-tema-volt-borboly-csaba-jelentese.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/elonyos-unios-jogszabalyok-varhatok-nemcsak-hargita-megye-szamara.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/unios-szintre-kerul-a-modern-szekely-hazak-kerdesere.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/eroforras-hatekony-epitkezesre-osztonoz-az-europai-unio.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/epiteszekkel-konzultalt-borboly-csaba-a-regiok-bizottsaganak-keszulo-jelenteserol.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-tanintezetek-nem-megfelelo-szelozese-miatt-sok-a-beteg-gyerek.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/helyi-tudast-kell-kamatoztatni-a-fenntarthato-epuletek-eseteben-is.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/az-uj-koltseghatekony-epuletekbe-torteno-beruhazast-is-tamogatni-kell.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/folytatodik-borboly-csaba-rb-raportor-konzultaciosorozata-a-fenntarthato-epuletek-temajaban.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kulcsszerpet-kap-a-hagyomanyos-technologia-a-fenntarthato-epitkezesben.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/rossz-hir-a-szekelyfoldi-erdokre-acsingozo-multiknak.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-fenntarthato-epuletekrol-szolo-jelenteserol-targyalt-borboly-csaba-raportor.html>

<http://hargitatv.ro/2015/elfogadtak-borboly-csaba-eroforras-hatekony-epuletekrol-szolo-jelenteset/>

Fából való építkezés:

Hargita Megye Tanácsa 2009 óta foglalkozik a kérdéssel, és mivel a jogi lehetőségei korlátozottak, a Robinwood Plus nevű uniós pályázat révén gyűjtött tapasztalatokat, amelyek alapján további lépéseket tett. 2010 elejétől tehát több munkatárs csak ezzel a témával foglalkozott, és rengeteg egyeztetést, fórumot szervezett erdőtulajdonosokkal, közbirtokosságokkal és erdészetekkel, aminek nyomán faipari klaszter alakult, és erdészeti-faipari tanácsadó testületet hoztak létre.

Térségünkben a fából való, hagyományos építkezést kell ösztönözni, ami nemcsak a tájjelleg megőrzése és a turizmus, hanem a munkahelyteremtés szempontjából is nagyon fontos. Ezt tartottuk szem előtt például a korábbi években a településeknek való pénzügyi támogatás is, amikor

azokat a helyi közberuházásokat támogattuk, amelyeknél faanyagot használtak fel. Változtatni akartunk az építkezési szokásokon, hiszen jelenleg exportáljuk a fát, és importáljuk a faterméket, holott ez működhethetne helyben, kivitel-behozatal nélkül is

Az Agrárkamarának van egy kétfős részlege, amely az erdőgazdálkodással foglalkozik, hiszen veszélyben vannak a szakterületen levő munkahelyek.

Hargita Megye Tanácsa a fenntartható erdőgazdálkodás érdekében több járulékos programot kidolgozott, mint a modern székely ház program vagy a falukép program, amelynek köszönhetően mára 57 Hargita megyei falu dolgozta ki saját szabályozását, hogy ingatlanjaik ne legyenek tájidegenek. De szükség van ezzel párhuzamosan a megfelelő technológiára, ehhez kell a szakképzés. Ezt Hargita Megye Tanácsa alintézményein keresztül próbálja biztosítani, például ácsképzést tart a Hargita Megyei Művészeti Népiskola, de próbálják bevonni a Hargita Megyei Agrárkamarát, illetve várják az erdőtulajdonosok, fafeldolgozók javaslatait.

Paradigmaváltás, amely az elmúlt években történt: a tanfelügyelőséggel együttműködve sikerült néhány szakot újrarendíteni a szakiskolákban. A székely termék védjegy megszerzése pedig a vásárlónak minőséget, az elállítónak pedig magasabb árat biztosít.

A cél, hogy ne érje meg a fát eladni, lehetőséget kell adni az egyirányba húzó gondolkodásmódnak. A szakképzés kérdésében pedig a felnőttképzésre is hangsúlyt kell fektetni.

Hargita Megye Tanácsa Középtávú Gazdaságfejlesztési Stratégiájának 3. számú, *Fenntartható erdőgazdálkodás – versenyképes megyei faipar* című prioritása értelmében a fenntarthatóság és a versenyképesség megvalósulásának érdekében a helyi cégeknek a kitermelt faanyagot magas feldolgozottságú végtermékként kell értékesíteniük, mivel ez egyrészt munkahelyeket teremt a megyében, másrészt többletjövedelmet jelent az érintett gazdasági szereplők számára – tehát a hangsúly nem a kitermelésen, hanem a megyei kis- és középvállalkozások termékgyártásán kell hogy legyen –, továbbá törekedni kell arra, hogy a helyi faanyagot helyi cégek helyi szakemberekkel dolgozzák fel.

Nemzetközi Építéstudományi Konferencia

XIX. alkalommal szervezte meg *Nemzetközi Építéstudományi Konferenciát – ÉPKO* az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Építéstudományi Szakosztálya és Hargita Megye Tanácsa június 4-7. között Csíksomlyón.

Mint Köllő Gábor, az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Építéstudományi Szakosztályának elnöke elmondta, a 19 alkalomból 16-szor szervezték a konferenciát Csíksomlyón, annak érdekében, hogy odafigyeljenek a többszemélyes országokban élők szükségleteire, igényeire. Ugyanakkor kiemelte, a konferencia egyik fő célkitűzése és sajátossága a szakmai színvonalon túl az esemény családi jellegének kialakítása és biztosítása, annak érdekében, hogy a világ különböző országaiban élő magyar nyelvű építészek érezzék, hogy összetartoznak.

A legszebb székely tornácos ház – fotópályázat

A Hargita Megyei Kulturális Központ, Hargita Megye Tanácsa és a Cultura Nostra Egyesület a Felcsík Kistérségi Társulás kezdeményezésére fotópályázatot hirdetett székely házak tornácai témában, amelyre március közepéig pályázhattak az érdekeltek. A kiírás nyomán 69 pályázó közel 500 fotót küldött be szinte ugyanannyi tornácos házról Maros, Kovászna és Hargita megyéből. A fotókon található tornácos házak többsége régi időkből való, amelyek közül néhányat fel is újítottak.

Törvénymódosító javaslat

A megyei tanács támogatja az 1991/51-es számú nemzetbiztonsági törvény módosítását, amely szerint nemzetbiztonsági kockázatot jelentene az illegális fakitermelés egy hektárnál nagyobb területen, illetve az adott erdő faállományának az üzemtervben meghatározottakhoz képest ötven százalékkal nagyobb mértékben való kitermelése. Hargita Megye Tanácsa az elmúlt években összesen négy törvényhez nyújtott be módosító javaslatot, vagy támogató véleményt, a fent vázolt volt a negyedik, amelyet a Romániai Megyei Tanácsok Országos Szövetségének (UNCJR) küldtek el. Középtávú cél egy online rendszer kialakítása, amely a Hargita megyei fapiacon érdekelteket kötné össze egy virtuális kapcsolatrendszerben, ehhez az agrárkamaránál létrehozzák az erdőgazdálkodási részleget.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/jelentest-keszített-hargita-megye-tanacs-a-fafeldolgozo-ipar-helyzeterol.html>

Új tanintézmény Atyhában székely fából

Átadták július 27-én, a Mária Magdolna-napi búcsú keretében Atyhában, Korond községben az új óvoda és iskola épületét. Ősszel a tanévet a teljes egészében fából készült ingatlanban kezdhetik az atyhai gyerekek.

A tanintézet 1706 óta létezik a faluban, amely kezdetben katolikus iskolaként működött, majd 1948-ban államosították. Napjainkban egy óvodai vegyes csoport és egy összevont elemi osztály működik a településen.

A közel 297 ezer lej összköltségű munkálatot 100 ezer lejjel támogatta Hargita Megye Tanácsa.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/uj-tanintezmeny-atyhaban-szekely-fabol.htm>

Családi házak épülnek Csíkszeredában hátrányos helyzetű gyerekek számára

Csíkszereda város lakói számára is hasznos ez a mintegy egymillió euró értékű projekt, hiszen a megyei tanács pénzéből távolítottunk el erről a területről az emberi életre is veszélyes mérgező anyagokat, így megszűnt egy veszélyforrás a településen. Hargita Megye Tanácsa saját költségvetéséből több mint 1,8 millió lejt költött a terep előkészítésére.

A családi típusú házak fából épülnek, ami reményei szerint a magánemberek számára is jó példával szolgál majd, erősítve a megyei tanács azon törekvését, hogy minél többen építkezzenek fából a megyében.

<http://hargitatv.ro/2015/uj-lakhely-a-hatranynos-helyzetu-gyerekeknek/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/het-csaladi-tipusu-haz-es-egy-rekuperacios-kozpont-epul-csikszeredaban.html>

TURIZMUS

Hargita megye gazdag, turisztikai szempontból hasznosítható kulturális, épített és természeti örökséggel rendelkezik. Ezek közé sorolható a domborzat, az éghajlati és bioklimatikus potenciál, a hidrogeográfiai potenciál, a történelmi-kulturális létesítmények, a városi és vidéki épített örökség, a turisztikai érdeklődésre igényt tartó kulturális események, valamint a néprajzi potenciál.

Az elmúlt időszakban sok kezdeményezés valósult meg a turizmus területén, a szakmai és a politikai diskurzusokban a turizmus egyre inkább, mint Székelyföld gazdasági fejlődésének egyik kitörési pontja van számon tartva. A turizmus fejlesztése által a helyi gazdaság is fejlődik, ez különösképpen érvényes a mi vidékünkön, hiszen kiemelkedő potenciállal rendelkezünk számos területen, legyen szó aktív-, kulturális vagy vallási turizmusról. Jelen pillanatban viszont ez nem tölti be azt a szerepet a helyi gazdaságában, amelyre az adottságok alapján lehetősége lenne, éppen ezért számos fejlesztésre, párbeszédre van szükség.

Ennek kialakításában nagy szerepe van a Hargita Községi Fejlesztési Társulásnak, a Hargita-hegység Községi Fejlesztési Társulásnak, a Csomád-Bálványos Községi Fejlesztési Társulásnak, a Hargita Megye Tanácsa Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálatának, a megyei tanács kulturális alintézményeinek, a kistérségeknek, illetve a helyi civil szervezetek.

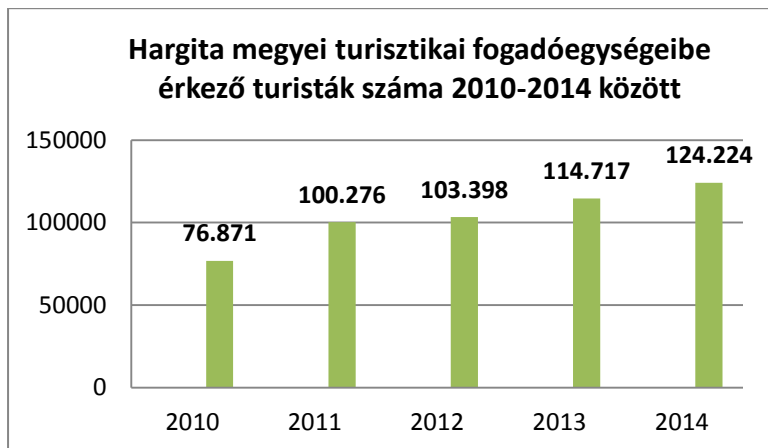
Fejlesztési irányvonalak a Hargita megyei turizmusban

A fejlesztési irányvonalakat egyrészt Hargita Megye Tanácsa Középtávú Gazdaságfejlesztési Programja 2012-2020 és a Hargita megye turizmusfejlesztési stratégiája (a dokumentumok itt érhetőek el: <http://elemzo.hargitamegye.ro/megyei-strategiak/>) határozza meg, ezt pedig kiegészíti az különböző konferenciákon, fórumokon, tanulmányi utakon szerzett szakmai tapasztalat. A cél olyan projektek megvalósítása, amelyek fellendítik és népszerűsítik a megyei turizmust, illetve elősegítik a természetvédelmi területek megőrzését, az ökoturizmus fejlesztését, a turisztikai kínálat bővítését.

A Hargita megyei turizmusfejlesztés célja a **vendégéjszakák növelése**, hisz ez egy kiemelkedő mutató a turizmus ágazat növekedésének mérésére, hasonló módon pedig az eladott szolgáltatások mennyisége is fontos. Ennek érdekében több turistacsalogató programcsomagok kidolgozására került sor, illetve 2014-ben nagy hangsúlyt fektettünk az **önkormányzatokkal való kapcsolatépítésre is, a megyében lévő turisztikai szereplőkkel** való együttműködésre. Élénkült a partnerkapcsolat a szomszédos megyékkel, különösen Kovászna és Maros, a külföldi (anyaországi) turisztikai szakemberekkel. Tartottuk a kapcsolatot a franciaországi Vienne megyei turisztikai szakemberekkel, akik szakmai tanácsokat küldtek Hargita megye turisztikai potenciáljának kihasználására.

Kiemelkedően fontos a térségi gazdasági hatás: a turisztikai potenciál értékesítése a kooperáció és a komplementaritás jegyében kell megtörténjen. A gyakorlatba ültetendő turisztikai kezdeményezések a megyei turisztikai szereplők széles körét kell, hogy érintsék, támogassák a térségi és helyi vendéglátói potenciál alapján történő szakosodását.

A hivatalos adatok szerint a vendégéjszakák száma évről évre nő a megyében, de még a számok még mindig elmaradnak a potenciáltól:

Forrás: Romániai Statisztikai Hivatal adatbázisa

A megyei vendégéjszakák számának alakulásáról készült egy összefoglaló, statisztikai adatokra alapuló elemzésünk: Hargita megye a romániai turizmus viszonylatában – Belföldi és külföldi turisták száma a megyében címmel, amely az alábbi linken elérhető:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/hargita-megye-a-romaniai-turizmus-viszonylatban-belfoldi-es-kulfoldi-turistak-szama-a-megyeben/>

Hargita Megye Tanácsának turisztikai pályázatai

Hargita Megye Tanácsa turisztikai programok támogatására ír ki pályázatot minden évben, így 2014-ben is. A 100 ezer lej értékű pályázatra a romániai törvényeknek megfelelően létrehozott és bejegyzett jogi és természetes személyek, Hargita megye területén turisztikai tevékenységet folytató szervezetek, egyesületek, alapítványok és egyházak jelentkezhetnek.

A pályázat támogatta a tematikus parkok (az előirányzott keretösszeg 70%-áig) és bicikliutak (az előirányzott keretösszeg 30%-áig) létrehozását, felújítását és fejlesztését a helyi turizmus fejlődése és a regionális turizmus fenntarthatósága érdekében. A jelentkezők önrésztámogatásra is pályázhattak a más intézményekhez benyújtott pályázatok esetében, ha a kiírás tárgya nem profittermelő tevékenység. A pályázat illeszkedik Hargita megye turisztikai stratégiájába.

A turizmus fejlesztésében nagy szerepet játszanak az önkormányzatok és a vállalkozói szféra mellett a különböző civil szervezetek, alapítványok is, hisz jól ismerik a helyi igényeket, problémákat.

Évről-évre különböző prioritások mentén pályázhatnak az érdeklődők: turisztikai látványosságok létrehozása/bővítése, felújítása, fejlesztése és népszerűsítése, a helyi turizmus fejlődése és a regionális turizmus fenntarthatósága érdekében: tematikus parkok, bicikliutak, ásványvízforrások és fürdők és turistautak létrehozása és karban tartása, képzések és karavánok szervezésének támogatása, turisztikai desztinációs menedzsment képzések támogatása, nemzetközi, országos honismereti turistatalálkozók szervezésének támogatása, az az önrész támogatása a más intézményekhez benyújtott pályázatokhoz, abban az esetben ha a pályázat tárgya nem profittermelő tevékenység. 2014-ben összesen 91.000 lej értékben tizenkét civil szervezet részesült támogatásban.

Értékeink feltérképezése

Értékeink feltérképezése kiemelkedően fontos a turisztikai kínálat kialakításához, éppen ezért a Hargita Községi Fejlesztési Társulás munkatársai meglátogatták a partnertelepülések polgármesteri hivatalait, turisztikai információs irodáit, azzal a céllal, hogy szorosabb kapcsolatot alakítsanak ki a turisztikában érintett személyekkel, önkormányzati hivatalokkal. A karavánkozás alkalmával tudatosult a helyi lakosokban, mennyi értékes ember, hely, turisztikailag kihasználható

potenciál van a településükön. Így számos rejtett érték is feltérképezésre került, amiről egy-egy önkormányzati munkatárs sem gondolta, hogy „lejben is mérhető” hasznot hozhat a falunak, és ez hozzájárul a vendégéjszakák számának növekedéséhez.

Számos fotópályázat volt meghirdetve az év folyamán, amelyre nagy számban érkeztek be munkák, és ezek felhasználásával megszületett a 2014-es év folyamán egy, a **megyét bemutató és programajánló kiadvány**, amely a Hargita megyére vonatkozó turisztikai, szabadidős program lehetőséget kínál. A katalógus nem az eddig megjelent brosúramintákat követi, az egyedisége, újdonsága nemcsak a látványában tükröződik vissza, hanem még tematikusan is mutatja be a szabadidős lehetőségeket, emellett áttekintést nyújt a megye földrajzi, kulturális adottságait illetően, de a hangsúly a szabadidő eltöltésén van. Újdonságnak számít az is, hogy extrém sport-lehetőségeket is kínál a hagyományos mesterségeket bemutató kirándulások mellett. A katalógusból nem hiányoznak a nevezetesebb események sem és a tematikus utak, amelyek manapság elkezdtek népszerűvé válni Hargita megyében.

Hargita megyei turisztikai ajánló: <http://adiharghita.ro/hu/nd/156/hargita-megyei-turisztikai-ajanlo>

Turisztikai kínálatunk megjelenítése

Régiókn turisztikai kínálata több csatornán is megjelenik a **potenciális turistáknak** úgy belföldön, mint külföldön: elindult az elektronikus turisztikai hírlevél a megyei fontosabb eseményekről, turisztikai vonatkozású hírekről, kirándulás- és programajánlatokról, illetve segítve a vállalkozókat, helyi tourinfó irodákat, **részt vettünk turisztikai kiállításokon**, hisz vendégéjszakák növekedése érdekében fontos a megye nevezetességeinek, programjainak, szálláslehetőségeinek népszerűsítése: a megyei expókon (Csíkszereda, Székelyudvarhely) és az őszi bukaresti turisztikai vásáron.

Bukarestben Kovászna megyével közösen Székelyföld standdal vettünk részt, ahol még képviseltette magát a csíkszeredai, hargitafüredi, székelyudvarhelyi turisztikai információs iroda, a Sóvidék-Hegyalja Turisztikai Egyesület, a borszéki fürdőváros és a csíkszeredai Hunguest Hotel Fenyő képviselője. A Csíkexpón május 22–24. között a Vidékfejlesztési ADI-val, a Népiskolával közösen vettünk részt, ahol Székely termékeket—lehetett vásárolni, és a HMT turisztikai projektjeit is bemutattuk. A standon a gyerekek számára is kínáltunk foglalkozásokat: a zenélés mellett agyagozhattak és a Legendárium óriás társasjátékát is kipróbálhatták. Az udvarhelyi Őszi Vásáron október 2. és 5. között Hargita megye testvérmegyéinek (Bács-Kiskun és Szabolcs-Szatmár-Bereg) képviselői is részt vettek helyi termékeikkel. További társkiállítóink a Hargita Megyei Kulturális Központ (a Székelyföld Napokat és a csíkszeredai Régió Fesztivált népszerűsítették), a Kájoni János Megyei Könyvtár (a gyereksarokban meséket olvastak a gyerekeknek, akik rajzolhattak is). A stand előtt csütörtökön és pénteken néptánc volt. Csütörtökön a megnyitó után meglátogatta standunkat Semjén Zsolt, Magyarország miniszterelnök-helyettese is.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/nagy-erdeklodessel-zajlik-budapesten-a-szekely-fesztival.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/megnyitotta-kapuit-a-csik-expo.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/szekelyfold-stand-a-romexpon.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megnyitotta-kapuit-a-xxii-oszi-vasar-szekelyudvarhelyen.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/szamos-program-a-nyari-szezonra--megjelent-a-majusi-turisztikai-hirlevel.html>

A **településeket audiovizuális eszközökkel népszerűsítettük** a Látogató című riportsorozatban, amely egy-egy települést, illetve gasztronómiai fesztivált mutat be, mint például: Parajd (Töltött Káposzta Fesztivál), Gyergyószárhegy (Káposztafesztivál), Csíkpálfalva, Zetelaka, Oklánd, Galócás, Gyergyóremete, Csíkszentimre.

A **Reginális Operatív Program 5.3-as** tengelyében több projektünk is fut, amelyek hozzájárulnak a megyei turizmus fellendítéséhez, mint: Az egyensúly és az egység megőrzése a természetvédelmi területeken és ezek integrálása a turizmusban, Hargita és Kovászna megye értékeinek és hagyományainak turisztikai termékként való értékesítése, A hargitai legendák és műemlékek nyomában, Régizene fesztivál promóváása, Virtuális barangolás történelmi emlékhelyeken, Székelykapuk útja, amelyek a turisztikai termékek fejlesztésével és diverzifikálásával hozzájárulnak a megyei turizmus fejlesztéséhez.

Számos magyarországi **testvérmegyének** turisztikai képviselőjével tartottunk megbeszélést az elmúlt évben, illetve a kínai testvérmegyeyei küldöttség, Ningxia Huiból érkezve, tavaly hivatalos látogatást tett Hargita megyében, és a terepszemlével egybekötött találkozók során szakmai tapasztalatot cserélt mezőgazdasági és vidékfejlesztési tudástranszfer céljából.

A franciaországi Vienne megye még nem testvérmegyéje Hargita megyének, de a magyarországi Bács-Kiskun megye képviselőin keresztül már számos tanáccsal látták el a térségünket turizmus szempontjából.

Készül egy **megyei turisztikai honlap**, a www.visitinharghita.ro, amely a települések bemutatása mellett programcsomagokat is tartalmaz, valamint szabadidős tevékenységek elérhetőségeit, eseménynaptárt és más hasznos információt. E mellett több más turisztikai honlapunk működik, mint az 5.3-as Operatív Program keretében létrejött greenharghita.ro, a Hargita-hegység ismertető honlapja, kistérségek turisztikai honlapjai.

Turisztikai információs irodák: megnyílt Sóvidék első turisztikai irodája Farkaslakán, Tamási Áron szülőfalujában nyitotta meg kapuit májusban, az első sóvidéki turisztikai információs iroda a község polgármesteri hivatalának nyertes európai uniós pályázata eredményeképpé, amelynek alapvető feladata a külföldi és hazai vendégek tájékoztatása a látnivalókról, szolgáltatásokról és programokról. Turisztikai információs központot hoztak létre Gyergyóditróban is, a létesítmény átadását a falunapok keretében tartották júniusban.

Turisztikai témájú fórumok, megbeszélések

Kiemelt részét képezték a 2014-es tevékenységnek, úgy a Hargita-hegység mint a Csomád-Bálványos zonális rendezési tervével kapcsolatban, de téma volt a székelyföldi kulináris intézet létrehozása is, az V. Székelyföld Napok keretében Hargita Megye Tanácsa, a Hargita Községi Fejlesztési Társulás, a Kovászna Megye Turizmusáért Egyesület és a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Gyergyószentmiklósi Kihelyezett Tagozat-nak földrajz kara **Térségi együttműködések a turizmus szervezésében** címmel turisztikai fórumot szervezett a megyeháza márványtermében. A rendezvény célja, és egyben a megyei turizmusfejlesztés is, a térségi turizmusszerveződés folyamatának előmozdítása a turisztikai szakmai szervezetépítési törekvések összehangolásával, a vállalkozói, a civil és önkormányzati szféra együttműködésének elősegítése, továbbá egy székelyföldi regionális TDM-szerű szerveződés alapjainak megteremtése, ami a Székelyföldet mint **turisztikai desztinációt** a belföldi és külföldi piacokon hitelesen meg tudja jeleníteni és képviselni is tudja. Cél az attrakció- és látogatómenedzsmenti módszerek előmozdítása és a turisztikai termékfejlesztés módszereinek megismertetése is.

Tartottunk **megbeszélést Székelyföldi kulináris intézet létrehozásáról**, a Hargita megyei ellenőrző hatóságok és a turisztikai szolgáltató egységek közötti párbeszéd elősegítése és a felmerülő problémák megoldása volt célja kerekasztal-megbeszélésnek.

<http://elemzo.hargitamegye.ro/egy-szekelyfoldi-kulinaris-kozpont-letjogosultsagarol/>

Kutatási alpra lenne szükség a borvizek jobb felhasználása érdekében: nemzetközi konferencián értekeznek a Kárpát-medence ásványvizeiről. Ásványvíz-kutatási alap létrehozását javasoltam A Kárpát-medence ásványvizei elnevezésű nemzetközi tudományos konferencián augusztusban amit immár tizedik alkalommal. A kutatási alappal kapcsolatban kifejtettem, hogy a Sapientia egyetemmel együttműködve képzelt el a kutatási alap létrehozását, mivel komoly tervezés kell a székelyföldi borvízforrások nyújtotta lehetőségek kihasználását illetően.

Székelyföldi Akadémia: Tusnádfürdőn az idegenforgalomban rejlő lehetőségek kiaknázásának módjáról, egy összefüggő rendszer felépítéséről szólt a Székelyföldi Akadémia előadása Tusnádfürdőn. A május 19-i alkalomra Pál Zoltánt hívták meg a szervezők, aki szakértő a turizmus, a turisztikai desztináció-menedzsment területén. **A turizmusfejlesztés lehetőségei Székelyföldön és örökségünk, a székely ház volt a témája a Székelykeresztúron** október 30-án megtartott Székelyföldi Akadémiának a témája. Előadást tartott Horváth Alpár egyetemi adjunktus, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem gyergyószentmiklósi kihelyezett tagozatának tanára és Köllő Miklós építész.

Szándéknyilatkozat a Kárpát-medencei turisztikai desztinációs együttműködésről: öt országot felölelő nemzetközi találkozót szerveztek Ópusztaszeren júniusban, amelynek alkalmával, a Magyar TDM Szövetség kezdeményezésére, szándéknyilatkozatot írt alá 18, Magyarországot, Délvidéket, Erdélyt, Kárpátalját és Felvidéket képviselő szervezet. A dokumentum a Kárpát-medencei turisztikai desztinációk hosszú távú együttműködésének alapjait teremti meg, célja továbbá a Kárpát-medencei gazdaságfejlesztésben érdekelt szereplőkkel való együttműködés fejlesztése, a turisztikai kapcsolatok területén a hálózatosodás elősegítése.

A régió turisztikai fejlesztéseiről szerveztünk megbeszélést Sepsibükszádon

A Csomád–Bálványos Községek Közti Társulás a régió fejlesztési elképzeléseiről, turisztikai kihasználásáról szervezett megbeszélést november 24-én Sepsibükszádon, amelyen részt vettek a régióban található polgármesteri hivatalok, civilszervezetek képviselői, illetve Hargita és Kovászna megye tanácsának vezetői, szakemberei. A megbeszélés célja a közös elvek, az együttműködési alapok kidolgozása a további lépések összehangolása céljával. A megbeszéléseken bemutatták a régióban működő szervezetek tevékenységeit, fejlesztési elképzeléseit.

Biztonságos hegyi turizmus:

Hargita Megye Tanácsa Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálatának munkatársait a 2014-es évben több mint 200 esetben riasztották. A mentésen kívül közel 200 km turistaösvényt, valamint 130 km hosszan négy új hegyi kerékpárösvényt újítottak fel, 52 ösvény kapott minisztériumi bizonylatot, több mint 100 táblát, 200 új oszlopot és 15 pihenőt helyeztek ki, egy új hegyi menedéket hoztak létre, továbbá 200 km ösvényt digitalizáltak. 11 új mászófal készült, új sziklamászó táborokat szerveztek. **A Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ által lebonyolított Barangoljunk Székelyföldön! programunkban több mint 600 gyerek, nagyon sok iskola, valamint gyerekvédelmi rendszerben nevelkedő gyerek vett részt.**

Turistaösvényeket festettek a Kelemen-havasokban: a *Hegyimentők hónapja* elnevezésű programsorozat keretében turistaösvény-festési akciót szervezett Hargita Megye Tanácsának Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálat a maroshévízi Toplița Călimani hegyimentő egyesülettel és a csíkszeredai Orion cserkészcsapattal közösen szeptember 6–8. között. Az akció során Maroshévízen két táblát állítottak fel, Mogyorós és Kelemenpatak bejáratainál. Húsz irányjelző oszlopot festettek le és állítottak fel, 55 km turistaösvényt mértek fel, takarítottak és festettek ki.

Sziklamászás: a hegyimentés népszerűsítésére szerveztek programokat a Hargita megyei hegyimentők. Az elmúlt időszakban kialakított utak az amatőr sziklamászókat is kiszolgálják, így a megyében most már mindenki talál magának megfelelő nehézségű pályát a megyében tevékenykedő hegyimentők és Hargita Megye Tanácsa támogatása révén – számolt be Fekete Örs, Hargita Megye Tanácsa Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálatának vezetője. A kezdők a Kossuth-sziklát, a haladók a csibai mászófalakat, a profi sziklamászók a Vargyas-szorosban, a Kelemen-havasokban, az Egyesekőnél vagy akár a Békás-szorosban található több tíz mászóutat választhatják – ismertette a hegyimentők vezetője. Hozzátette: az elmúlt hétvégén is sok új sziklamászóval találkozott, és reméli, hogy a könnyebb mászóutakon sokan felfedezik a sziklamászás, ezenkívül a természetjárás, Hargita megye természeti szépségeit.

Egy közel 40 kilométeres turistaösvénnyel gazdagodott Hargita megye: a gyergyói hegyimentők a Bucsín és a Libán közötti gerinc ösvényfestésén dolgozott, több mint 38 kilométer elhanyagolt és nagy munkát igénylő turistaösvényt újítottak fel. A Görgényi-havasok gerincén található kék sáv jelzést évek óta nem újították fel, vagy hosszabb szakaszokon teljesen hiányzott, nagy veszélyt jelentve az erre járó turistáknak és az itt lakóknak egyaránt. A gyergyói hegyimentők munkájának köszönhetően Hargita megye újabb összefüggő turistaösvénnyel gazdagodott, csökkentve ezáltal az eltévedt turisták számát.

Bicikliút-hálózat köti össze a Sóvidék látványosságait: a sóvidéki kerékpárutak hálózatát bővítette mintegy hetven kilométerrel a Sóvidék–Hegyalja Turisztikai Egyesület és a Korondi Turisztikai Egyesület. A tevékenységet Korond és Parajd községek tanácsa, Korond-Parajd Természetvédelmi Gondnoksága és a Felsősófalvi Kodáros Egyesület mellett Hargita Megye Tanácsa 14 500 lejjel támogatta. A kerékpárút a környék látványosságait köti össze, a feltérképezett útvonalakat egységes jelzésekkel látták el, feltárták a Kodáros barlangot, ahol térképet készítettek, jelzéseket tettek ki, pihenőhelyet, lépcsőt és forráshelyett alakítottak ki.

Elkészült a Hargita-hegység új térképe Hargita Megye Tanácsa Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálat elkészítette a Hargita-hegység új térképét a Hargita-hegység Fejlesztéséért Egyesület, a Hargita Községi Fejlesztési Társulás és Hargita Megye Tanácsának támogatásával. – A kiadvány hiánypótló útmutató, mivel a korábbiak nem tartalmazzák minden információt – mutatott rá Fekete Örs, a hegyi- és barlangimentő közszolgálat vezetője. Hozzátette: fontosnak tartották, hogy úgy készítsenek el egy turistatérképet, hogy alaposan felméri a terepet, végigjárják minden ösvényét. Ez alkalommal kategorizálták is a turistaösvényeket, és felállítottak egy prioritási listát, hogy melyek felújítása a legsürgetőbb.

A térkép elkészítése Kovács Csongor topográfus ötlete volt, majd a Hargita Községi Fejlesztési Társulással konzultáltak erről. A turistaösvények felmérésében, a térkép domborzatmodelljének, vízrajzának és dizájnjának kidolgozásában a Hargita-hegység Fejlesztéséért Egyesület segített.

A térképen új információkat tüntettek fel, megjelölték a hegyimentőbázisokat, a hegyi menedékeket, a forrásokat, esztenákat. A turistaösvényeket megszámozták, feltüntették azok nehézségi fokát, hosszát, bejárás idejét, hogy milyen állapotban van, illetve hogy melyik évszakokban járható. A térképet kiteszik mindenik hegyi menedékbe, ez nagyon fontos, hangsúlyozta Fekete Örs, az elsőt már el is helyezték a Kakukk-hegyen.

Az új kiadvány nagy érdeklődésnek örvend, mondta a közszolgálat vezetője, egyelőre honlapukról – www.salvamonharghita.ro –, és a Hargita-hegység projekt honlapjáról – http://hargitahegység.hargitamegye.ro/images/map/hrtrail_map.png – tölthető le.

Bővült a barlangászcsapat is: Hargita Megye Tanácsa Hegyimentő Közszolgálatának bűvár szakosztálya mentőbűvár-képesítést szerzett, a barlangászcsapat új tagokkal bővült, újabb diplomás hegyimentőket képeztünk ki: hegyimentőink köréből több mint 20 személy szerezte meg a hegyimentési szakmához szükséges újabb három évre szóló bizonyítványt. A közszolgálat által

lebonyolított Barangoljunk Székelyföldön! című programunkban 2014-ben több mint 600 gyerek, nagyon sok iskola, gyerekvédelmi rendszerben nevelkedő gyerek vett részt.

Speciális kutyákkal bővült a hegyimentők csapata: Hargita Megye Tanácsa Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálatának nemrég sikeresen szerzett be két mentőkutyát, amelyek a továbbiakban nagyban segíthetik a hegyimentők munkáját az eltűnt embereket kereső akciókban. A két belga juhászkutya. – Nagy előrelépést jelent ez számunkra, mivel minden évben történtek olyan esetek, amelyeket gyorsabban meg tudunk volna oldani saját mentőkutyák segítségével. Tavalyelőtt például a csendőrség két napig keresett sikertelenül egy eltűnt embert. Ekkor hívtuk segítségül a kolozsvári mentőkutyás csapatot, amelynek köszönhetően fél óra alatt megtaláltuk a két napja eltűnt idős urat. A férfi agyvérzést kapott az erdőben, ma viszont – a kutyáknak köszönhetően is – jó egészségnek örvend – magyarázta Fekete Örs.

Kapcsolódó anyagok:

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/barlangimento-csapat-alakult.html>

<http://www.hargitamegye.ro/kituntetesek/hirek/2013-a-szakmai-fejlodes-eve-volt.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/specialis-kutyakkal-bovult-a-hegyimentok-csapata.html>

<http://hargitav.ro/2014/felujitottak-a-kis-cohard-sziklahoz-vezeto-turistaosvenyt/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/nyilt-napot-tartott-hargita-megye-tanacsa-hegyi-es-barlangimento-kozszolgalata.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/turistaosvenyeket-festettek-a-kelemen-havasokban.html>

<http://kituntetesek.hargitamegye.ro/index.php/hu/hirek/261-a-mentokutyas-egység-megalakulasa-az-idei-legnagyobb-eredmeny>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-csapatot-alakitana-hargita-megye-tanacsanak-hegyi-es-barlangimento-kozszolgalata.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/hasznos-es-erdekes-tevekenysegekkel-kapcsolodtak-be-hargita-megye-tanacsa-es-alintezmenyei-az-iskola-maskent-programba.html>

<http://hargitav.ro/2015/eloretolt-helyorseg-hargita-megye-eszaki-reszen/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujabb-csapatot-alakitana-hargita-megye-tanacsanak-hegyi-es-barlangimento-kozszolgalata.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/hasznos-es-erdekes-tevekenysegekkel-kapcsolodtak-be-hargita-megye-tanacsa-es-alintezmenyei-az-iskola-maskent-programba.html>

<http://hargitav.ro/2012/hegyimentok-gyergyoban/>

<http://hargitav.ro/2013/elkezdodott-a-hargita-megyeben-talalható-erdei-es-turistautvonal-jelzesek-festese/>

A Hargita-hegység fejlesztése és a Hargita sírégió:

Megyénk központi fekvésű, legkiterjedtebb és egyben legmagasabb hegyének a turisztikai fejlesztését célozza a Hargita-hegység-projekt. A rendezési tervet még 2013 végén véglegesítettük, 2014 óta az engedélyeztetési folyamat zajlik. Ez a terv az alapja a közel 60 km-es alpesisípálya-rendszernek, egy 30 hektáron elterülő olimpiai magaslati felkészítő központnak, az egész hegyre kiterjedő utaknak és turistaösvényeknek. Emellett több ezer vendég fogadására alkalmas különböző kategóriájú szálláshely és vendéglátó egység létrehozását foglalja magában a terv.

2014 első felében megtörtént a tulajdonképpeni tervezés, majd kibocsátottuk a 19 helyi önkormányzat kül-, és belterületére vonatkozó településrendezési bizonylatot, ezáltal végső engedélyeztetési fázisba érkezett a Rendezési Terv.

A tervezés 2012-ben indult be intenzíven, amikor Hargita Megye Tanácsa megrendelte a Hargita-hegység PUZ-t, 19 település komplex turisztikai, sport és szabadidős, övezeti településrendezési tervét, ami Tusnádfürdőtől Gyergyóújfaluig, illetve Homoródalmástól-Zetelakáig a Hargita mindkét

oldalát egységesen tanulmányozza. Célja a jelentős turisztikai potenciállal rendelkező területek feltérképezése és ezek összehangolt fejlesztésének a kialakítása.

A 2012-es év első felében elkészültek a szakági tanulmányok a gazdaság, turisztika, geológia, hidrogeológia, villany-, víz-, csatornázás- és telekommunikációs hálózat, ökológia, építészet, urbanisztika, sport és szabadidős tevékenységek területén. Az év második felében következtek a konzultációk, melyek során a terv minden érintett szereplőjével (önkormányzatokkal, közbirtokosságokkal, a turizmusban már működő cégekkel, sportszakemberekkel, környezetvédelmi, vízügyi és más szakhatóságokkal) folytak egyeztetések.

A rendezési terv az alapja a közel 60 km-es alpesisípálya-rendszernek, egy 30 hektáron elterülő olimpiai magaslati felkészítő központnak, az egész hegyre kiterjedő út- és turistaösvény hálózatnak, amiket nyáron lovaglásra, lovas kocsizásra, kerékpározásra, gyalogtúrázásra, télen pedig sítúrázásra, sífutásra, lovas szánozásra, kutyaszánozásra lehet majd használni. Ennek kiegészítőjeként több ezer vendég fogadására alkalmas különböző kategóriájú szálláshely és vendéglátó egység van eltervezve.

– A folyamat öt éve tart, és fontos mozzanat a településrendezési bizonylat kibocsátása, hiszen a Hargita-hegység rendezési tervéről, illetve fejlesztéséről az említett időszakban több száz dokumentum született, és számos egyeztetés zajlott az érintett szereplőkkel: önkormányzatokkal, közbirtokosságokkal, vállalkozókkal. Hargita Megye Tanácsa a rendezési tervvel a térség jobb turisztikai kiaknázását célozza, és olyan jogi keretet szándékozik létrehozni, amely által ellenőrzés alá vonhatók a fejlesztések, és a későbbiekben minden befektetés, a rendezési terv előírásaira és szabályaira alapozva, a közös fejlődést biztosítaná az érintett településeknek. A megyeelnök szerint az egységes rendezési terv lehetőséget nyújt mindegyik településnek, közbirtokosságnak, területtulajdonosnak az új európai uniós tervezési időszakban arra, hogy átgondolt, a közjót szolgáló, egymást erősítő beruházásokat, projekteket valósítson meg.

[http://hargitamegye.ro/hargitahegyseg/hirek/munkamegbeszelest-tartottak-a-hargita-hegyseg-turisztikai-fejlesztési-strategiajanak-erdészeti-környezetvédelmi-kataszteri-kerdeseirol\(1\).html](http://hargitamegye.ro/hargitahegyseg/hirek/munkamegbeszelest-tartottak-a-hargita-hegyseg-turisztikai-fejlesztési-strategiajanak-erdészeti-környezetvédelmi-kataszteri-kerdeseirol(1).html)

<http://hargitamegye.ro/hargitahegyseg/hirek/megvitattak-a-hargita-hegyseg-turisztikai-fejlesztésenek-vizugyi-problemait.html>

<http://hargitamegye.ro/hargitahegyseg/hirek/hargita-hegyseg-kulondij-at-kapott-a-hargita-hegyseg-terkep-a-szep-magyar-terkep-kiallitason.html>

<http://hargitamegye.ro/hargitahegyseg/hirek/palyazati-terkep-keszul-a-hargita-hegysegben-fejlesztési-kivanok-szamarara.html>

<http://hargitamegye.ro/hargitahegyseg/hirek/-csikba-latogatott-sesztak-miklos-fejlesztési-miniszter.html>

Hargita sírégió: sípályát működtető cégek és Hargita Megye Tanácsa együttműködésével megalakult Románia első sírégiója. Jelen pillanatban négy különböző sípálya kapcsolódott be. Ezek a homoródfürdői Lobogó pálya, a gyergyócsomafalvi Veresvirág pálya és a Bucsin-tetői Havas Bucsin, illetve Bogdán pálya. A négy sípálya egy megközelítőleg 100 km-es körzetben található, mindegyikük könnyen elérhető a 12, 13A vagy 13B jelzésű országutak valamelyikéről. A sízés mellett mindenhol tartalmas és pihentető tevékenységek egészítik ki az üdülést.

<http://www.hargitamegye.ro/hargita-hegyseg/hirek/megalakult-a-hargita-siregio.html>

<http://hargitamegye.ro/hargita-hegyseg/hirek/a-hargita-siregio-kinalata-a-2014-2015-os-siszezonra.html>

Fejlődő turisztikai ágazatok:

Fürdőturizmus: A gyógyhatású ásványvíz fontos erőforrása Hargita megyének, így nagy öröm, hogy 2013. decemberében nyitotta meg kapuit, ahol egy év alatt közel százezer látogató fordult meg a

tusnádfürdői wellnessközpont. A szinte egysíkúvá váló fürdőturizmust, amely csak a nyugdíjasokat célozta meg, a városnak sikerült bővítenie, Albert Tibor polgármester szerint a wellnessközpont a település és egész Székelyföld büszkesége, amely messze földre elviszi a híret. A legnagyobb öröm, hogy a létesítmény nyereséges, így nincs szükség külső források bevonására a működtetéshez.

Ugyanakkor Borszéken is szeretnénk befejezni a létesítményt, és Székelykeresztúron, a Sósókútfürdőn is vannak elképzelések. Ha ki tud épülni egy jó székelyföldi programkínálat, a szabadidő eltöltésére alkalmas ajánlatcsomag, akkor ezek a fürdők egymást tudják erősíteni, a vendégéjszakák számát tudják növelni, hiszen a megye adottságai lehetővé teszik a turisták idevonzását

EU-s együttműködési projektben vettünk részt a **vallásturizmus fejlesztése** céljából. A vallással kapcsolatos kulturális értékek tervezési és területfejlesztési gyakorlatba való integrálása. A projekt célja: a vallási kulturális értékek integrálása a városi központok, településhálózatok és a kapcsolódó vidéki területek fejlesztési gyakorlatába. A cél az anyagi és szellemi vallási örökség, a helyi értékek, az emberi erőforrások és az infrastruktúra kihasználása, oly módon, hogy munkahelyeket és jövedelmet generáljon a bevont térségek számára. A projekt megvalósításának időszaka: 2011. január 1 – 2014. június 30.

Gasztroturizmus: több nagysikerű gasztronómiai fesztivált rendeztek a megyében az elmúlt években, amely hozzájárul a gasztroturizmus fejlesztéséhez is, hiszen hagyományos ételeinknek nagy híre van külföldön is: töltöttkáposzta, kürtös kalács, pityókás tokány. Az augusztusban megrendezett túros puliszka fesztivál viszi tovább a térség jó hírnevét a hidegségi emberekkel közösen, amelyet Hargita Megye Tanácsa tártámogatott 2014-ben is. A vasárnap kiemelkedő rendezvénye a puliszka főző verseny volt. A csíkszeredai Pityókafesztivál és a parajdi Töltöttkáposzta fesztivál mellett a hidegségi Túros puliszka fesztivál is kivívta magának az elismerést a térségben. Az előző évekhez hasonlóan idén sem maradhatott el a rekordmértékű puliszka elkészítése, amit a jelenlévők jóízűen elfogyasztottak.

Megyék között együttműködés: Csomád-Bálványos

A Csomád hegység és ennek fő vonzereje a Szent Anna és Mohos kráterek Székelyföld egyetlen Kelet-Európa szinten egyedi idegenforgalmi attrakciója, mely napjainkban kimagasló forgalmat bonyolít. Az ide irányuló forgalom méretei és szervezetlensége miatt lassan veszélyezteti a környezetet és nem generál megfelelő gazdasági javakat ami fejleszthetné, gazdaságilag fenntarthatóvá tehetné az idegenforgalmi vállalkozásokat, de ennek ellenére nem történik érdembeli fejlesztés, hogy csökkenjen a környezetre irányuló nyomás és növekedjen az idelátogatók által átlagosan elköltött pénzösszeg.

A jelen folyamat megfordítása érdekében térség szintű fejlesztésekre és szabályozásra van szükség mely kihasználja a vonzerő által generált turistamozgást, a Szent Anna-tótól más irányba kanalizálja ezt és bő alternatívákkal áll a költségek vágó fogyasztók elé. Ezen folyamat első lépése egy **átfogó területrendezési terv** elkészítése mely szolgálja az érintett felek érdekeit. Ezen terv alapként szolgál a következőkhöz:

- Megbízható hivatkozási alap további tervezésre/fejlesztésre
- jogi keret, amely segít visszaszorítani az illegális tevékenységeket,
- megteremt a összehangolt fejlesztés lehetősége (maximalizálja az egyes létesítmények kihasználtságát, színesíti a szolgáltatói palettát)

Hogy a területrendezési terv szolgálja a fent említetteket szükség van a folyamatos egyeztetésre minden érintett féllel, éspedig: térségben működő önkormányzatok (Csíkköz, Tusnád,

Tusnádfürdő, Sepsibüksád, Torja) térségben lévő természetvédelmi területek gondnokai, területtulajdonosok, megyei önkormányzatok. A közép- és hosszútávú fenntarthatóság érdekében nagyon fontos, hogy a terv közös megegyezésből szülessen és tiszteletben tartsa minden érintett fél érdekeit (gazdasági, szakmai, eszmei téren).

Jelen pillanatban a területrendezési terv adatgyűjtési fázisában vagyunk és folyik a felmerülő ötletek mérlegelése, általános területrendezési tervek tanulmányozása.

Fejlesztési területek

- 1. Alapinfrastruktúra fejlesztés** – elektromos áramellátás, vízellátás, szennyvíz kezelés, illemhelyek, erdei gyümölcs és gomba árusító asztalok.
- 2. Szállítással kapcsolatos szolgáltatások** - közszállítás a térségben, terepszállítás, speciális igényekkel rendelkezők szállítása (fogyatékos túrák), kötélpálya
- 3. Idegenforgalmi infrastruktúra fejlesztés** - kilátók, lesek, pihenők, kemping, parkolók, sípályák, tanösvények, fürdők, közétkeztetés, szálláskapacitás bővítés, turistaösvények, kerékpárutak, attrakciófejlesztés (műemlékek rekonstrukciója – Bálványos vár, Joachim kápolna)
- 4. Idegenforgalmi szolgáltatások bővítése** - túravezetés, sporteszköz bérbeadás, mozgássérült kiszolgáló portok, fogyóanyag vételező helyek (pl. tűzifa)
- 5. Termékfejlesztés** – helyspecifikus kezmműipari termékek kialakítása, helyi gasztronómiai termékek megalkotása, kulturális termékfejlesztés, termék kapcsolást elősegítő rendszer alkalmazása (pl. felvonójegy feljogosít közszállítás ingyenes használatára, több napos szallas igénybe vételekor ingyenes fürdőlátogatást vagy Szent Anna-tó látogatás esetleg idegenvezetést kapunk), kulturális programok.

A MEGYEI AGRÁRIUM TÁMOGATÁSA. VIDÉKFEJLESZTÉS

A megyei agrár szektor fejlesztési irányvonalait a 2010-ben kidolgozott mezőgazdasági stratégia szabja meg a növénytermesztés, állattartás, erdőgazdálkodás, értékesítés és népszerűsítés szempontjait is figyelembe véve.

Hargita megye mezőgazdasági területe az országos agrárhasznosítású terület 2,7%-át teszi ki, amely a statisztikai adatok alapján közel 400.000 hektárnyi (396.552 hektár 2008-ban) agrárterületet jelent. Ez az érték területarányos részesedést mutat, amely természetesen összefügg a nem mezőgazdasági hasznosítású földterületek arányainak megoszlásával is (pl.: alacsony fokú urbanizáció, nagyvárosok hiánya, stb.). A statisztikai adatok értelmében a megyei agrárterület mintegy 97,16%-a van magántulajdonban.

A megyei agrárfejlesztési stratégia a következő 10 fejlesztési alprogramot határozta meg 10 éves időtávra, a beszámolóban az ezekhez kapcsolódó 2014.évi lépéseket foglaljuk össze:

1. Racionális földhasználat kialakítását célzó program
  2. Az agrárium pénzügyi erőforrásainak növelését és hatékony allokációját célzó program
  3. A mezőgazdaságban dolgozók szakértelmének növelését célzó program
  4. Az alkalmazott technológia színvonalának emelését és az agrár-innováció ösztönzését célzó program
  5. Agrárpotenciálra figyelő termelésszerkezet kialakítását célzó program
  6. Bió- és öko- és organikus termelés támogatását célzó program
  7. Agrár-intézményrendszer fejlesztését célzó program
  8. Az agrártermékek feldolgozását ösztönző program
  9. Szervezett termékértékesítés és egy hatékony agrármarketing kialakítását ösztönző program
- A mezőgazdaság alternatív funkcióinak erősítését célzó program

Utánpótlásnevelés

Utánpótlásnevelés területén több olyan megyei léptékű programot sikerült elindítanunk, amelyek által egészen kisiskolás kortól be lehet vinni azokat az alapismereteket, amelyek az önálló gazdálkodás habitusát serkentik a fiatalokban.

Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete 2014-ben harmadszor hirdette meg **Kiskertész programját**, amelyre a Hargita megyei IV–VII. osztályosok egyéni és csoportos kategóriában jelentkezhetek. A tavasszal a versenyt kiírók kiosztották a jelentkező tanulóknak a saláta, retek, cukkini, sárgarépa és borsó vetőmagokat. A program szabályzata szerint a diákoknak június 30-áig kellett visszaküldeniük fényképes beszámolójukat arról, hogy miként fejlődött veteményes kertjük.

A fényképeket az elbírálóbizottság értékelte, ugyanakkor a legügyesebbnek bizonyuló kiskertészek veteményeit díjazták. Összesen 37 díjazott volt, ebből 34 egyénileg jelentkező diák és 3 osztály. A résztvevők az elért díjnak megfelelően iskolatáskát, tolltartót, gravírozott írószert, egy Mezőgazdasági Kisokost és diplomát, az osztályok pedig egy-egy nyomtatót és oklevelet kaptak.

Mezőgazdasági kisokos

Új kiadvánnyal népszerűsítettük a mezőgazdálkodást az V-VII.osztályosok körében

A szerkesztők nem titkolt célja, hogy a Mezőgazdasági kisokos segítségével felkeltsék az általános iskolába járó gyerekek érdeklődését a gazdálkodás iránt. A román és magyar nyelven is megjelent kiadványból egyelőre 3500 példányt nyomtattak mindkét nyelven.

A könyv ötlete a Székelység története című kiadvány nyomán született meg. A szerkesztők nem titokban dolgoztak, a könyv széleskörű csapatmunka eredménye. Ezzel a kiadvánnyal azt szeretttük volna elérni, hogy minél több gyermek megtapasztalhassa a saját termékek előállítását, a több lábbon állás lehetőségét. Megtanulhatják, hogyan válhatnak önerőből sikeres felnőtte, ami elsősorban azt jelenti, hogy képesek magukról és másokról is gondoskodni – mondta beszédében a megyei tanácselnök.

A Mezőgazdasági kisokos kiadása kapcsolódik a Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének Kiskertész programjához, amelynek segítségével már két éve sikeresen népszerűsítik a gazdálkodást az általános iskolás gyerekek körében. A könyvet három nagyobb fejezetre tagolták a könyvet: növénytermesztés, állattenyésztés és biogazdálkodás.

A jelenlévő felszólaló szakemberek és tanárok – akik most ismerkedtek meg a kiadvánnyal – elégedettségüket és reményüket fejezték ki arra vonatkozóan, hogy a könyv valóban elterjed és eredménnyel forgatják majd a diákok.

Szükség van jól képzett lovászokra Székelyföldön

A csíkszentsimoni tangazdaság szívesen fogadja a lótarthoz felhasználható adományokat

A szakoktatás fellendítésének részeként és a fiatalok szélesebb körű képzésének érdekében a munkaerőpiacon való elhelyezkedési lehetőségeik bővítéséért lovászképzést indítanak Hargita megyében. Az oktatást a Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Hargita Megyei Agrárkamara, a csíkszentmártoni Tivai Nagy Imre Szakközépiskola és a Szent Ferenc Alapítvány által működtetett csíkszentsimoni Szent László Mezőgazdasági Szakkollégium együttműködésében indítanak el. Erről tartott megbeszélést szerdán, január 14-én a csíkszeredai megyeházán Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke, Ábrahám Emma, a Hargita Megyei Agrárkamara vezetője, Márton István, Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének igazgatója és Kolozsvári Tibor, a szentsimoni tangazdaság munkatársa.

A szentsimoni tangazdaság lovas bázisa szépen fejlődik, a szentmártoni iskola pedig nyitott az együttműködésre, ismertette Borboly Csaba, a megyei tanács pedig az Agrárkamarán keresztül segíti az oktatás beindítását.

Ábrahám Emma beszámolt, az Agrárkamara akkreditált féléves képzése in 16 éves kortól tudnak részt venni a diákok, amely elvégzésével oklevelet kapnak. Hozzátette: össze kell egyeztetni az iskola programját az Agrárkamara képzéseivel. Egy osztály indításához 20-28 személy szükséges, a képzés mindenki számára, más iskolák diákjainak is nyitott.

Kolozsvári Tibor kifejtette, a lovasoktatás más szakágakhoz képest még mindig kevesebb támogatást kap a nagyközönség részéről, idő kell ahhoz, hogy az emberek megértsék a lovas tevékenységek nevelő hatását, fontos szerepüket többek között a személyiségfejlesztésben. A cél az, hogy az iskolának meglegyen a saját lovászképzése, ezt tovább gondolva pedig a lovasturizmus fejlesztésére fókuszálnak, számolt be a tangazdaság munkatársa, majd hozzátette: lovászokra van kereslet, ezzel az igénnyel többen keresik meg tangazdaságukat.

A jelenlevők megegyeztek abban, hogy egyelőre az Agrárkamara hegyvidéki állattenyésztés képzésén vehetnek részt a diákok, amelynek keretében hangsúlyosabban a lovasképzéssel foglalkoznak.

Az elmélet mellett a gyakorlati képzéseknek a szentsimoni tangazdaság ad helyet, amely jelenleg 4 lóval és egy csikóval rendelkezik, emellett a diákok az otthoni gazdaságokban is gyakorlatozhatnak, ismertette az elképzelés részleteit Márton István. A szociálisan hátrányos helyzetű diákok kedvezményes áron, a többiek pedig tandíj ellenében vehetnek részt a képzésen, értettek egyet a jelenlevők.

Kolozsvári Tibor elmondta, még szükségük van a lótartáshoz szükséges eszközökre, egy, a talajművelésre használatos rendszerrépre, illetve szívesen fogadnak bármilyen adományt, például takarmányt, vagy kaszálnak is a diákok, ha valaki kaszálót ajánlana fel.

Külföldi tanulmányúton jártak a Hargita megyei sajtőkészítők

A Székely Sajtőkészítők Kézműves Egyesülete október 17–24. között tapasztalatcserén vett részt Magyarország, Ausztria és Franciaország több településén. Az egyesület Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének pályázati kiírásán nyerte a kiutazás összköltségének 49%-át vissza nem térítendő támogatásként.

A tanulmányúton összesen 24 sajtőkészítő vett részt Magyarországról, Szlovákiából és Romániából. A magyarországi Etyeken meglátogattak egy kézműves sajtűhelyt, a magyar sajtút egy állomását, Herceghalmán egy tejfeldolgozót, ahol más tejtermékek mellett a Túró Rudi és a Túró Juci elnevezésű termékeket készítenek. Ausztriában is meglátogattak egy kézműves sajtűhelyt, egy hagyományos termékeket forgalmazó boltot és több szarvasmarhafarmot.

Franciaországban hét településen három tehénfarmot és hat sajtőkészítő üzemet néztek meg, amelyből egy 1900 óta ugyanabban a helyiségben, ugyanazzal a felszereléssel működik. Továbbá alkalmuk volt megtekinteni két nagy sajtérlelő központot.

A tanulmányút résztvevői példaértékűnek tartották, hogy a termelés mindenhol szövetkezeti formában működik, a tejfeldolgozók a gazdák tulajdonában vannak. A küldöttség tagjai a francia szövetkezeti formát vélik a legátláthatóbbnak és a nálunk működő rendszerhez a legközelebb állónak. A franciaországi Jura régióban például csak egyféle, a Conté sajtót készítenek a 160 tejfeldolgozóban, amelyhez hasonlóan lehetne itthon gyártani a Hargita sajtót. A kiutazók úgy tapasztalták, hogy a francia állat-egészségügyi követelmények rugalmasabbak, és kedvezőbbek a gazdáknak, mint nálunk.

A sajtőkészítők egyesülete a tél folyamán szeretne Hargita megyei sajtűmestereket és üzemvezetőket küldeni franciaországi tapasztalatcserére, egy másik tanulmányutat pedig Magyarországra, a herceghalmi szarvasmarha-kísérletiállomásra szerveznének, ahol 8–10 fiatal gazda egyhetes tanfolyamon venne részt a mesterséges megtermékenyítésről.

Iskola másként lovas programmal Hargita megyében

A Hargita Megyei Agrárkamara a *Lovas értékek támogatása 2014-ben* program keretében, a Hargita Megyei Tanfelügyelőséggel együttműködve szervezte meg az *Iskola másként* program részeként április 7-11. között a Hargita megyei kisiskolások lovadalátogatását.

Az agrárkamara munkatársai térségenként egyeztettek azokkal az egyesületekkel, ahol megvannak a megfelelő feltételek, szakmai hozzáértés egy ilyen program elindítására, illetve szeretnék fogadni a gyerekeket.

A program részeként négy egyesület, illetve alapítvány vállalta, hogy iskolás csoportot fogad: az Élő Szövetkezet Alapítvány, Csicsér tangazdaság, Székelyudvarhelyről, a Lobogó Sport Klub Egyesület, Homoródfürdőről, a Kavalliera Sport Egyesület, Kotormányból, Csíkszentgyörgy községből, illetve a Földvári Károly Hagyományőrző Egyesület Gyergyószentmiklósról, akiknek ezentúl is szeretnének

megköszönni önzetlen támogatásukat, hiszen annak ellenére, hogy hatalmas költségei vannak a lovardák fenntartásának, ők vállalták a gyerekek fogadását.

Ugyanakkor tizenegy iskola válaszolt a felhívásra, a bejelentkezések alapján közel ezer kisiskolás tudott ismerkedni a lovakkal, a lovas sportokkal.

Termelőink segítése

Termelőink segítése, felkarolása területén is számos kezdeményezést és programot folytatunk 2014-ben, ide sorolva a termelőink értékesítési lehetőségének biztosítását a rendszeres havi vásárainkon és egyéb tematikus eseményeken, kiállításokon.

Havi gyakorisággal szervezett termelői vásárokon szerezhetik be az érdeklődők a hagyományos székely termékeket a csíkszeredai megyeháza oszlopsorai között. Hargita Megye Tanácsa így módon szeretné segíteni a helyi termelőket az értékesítésben, ugyanakkor a vásárlók számára is megteremti a lehetőséget, hogy rendszeresen vásárolhassanak egészséges helyi termékeket. Ez utóbbira van is kereslet, sok helyi terméket kedvelő jelezte igényét a vásárok gyakoribb megszervezésére, ugyanis egy helyen ritkán van lehetőségük beszerezni helyi hagyományos termékeket.

A vásárok bő felhozatalt kínálnak a különböző hagyományos helyi termékekből, mint: hústermékek (házi sonka, kolbász, szalonna, hentesárúk stb.) tejtermékek (tehén-, juh-, kecske-, bivalysajtok, -túrók stb.), méz (havasi, akác-, hárs-, vegyes), házikenyér, péktermékek, házi sütemények, tojás, lekvárok, szörpök, gyümölcslevek, zöldségfélék, valamint különböző kézműves termékek. A termelő és a vásárló közvetlen kapcsolata pedig egy méltányosabb árat is jelent mindkét fél számára. A helyi anyagi és humán erőforrások hasznosítása, valamint a helyi termelők által előállított termékek piacra juttatásán kívül a vásárok fontos szereppel bírnak a hagyományos termékek és mesterségek megőrzése és továbbadása szempontjából is az ifjú nemzedéknek.

Jogerősen pert nyertünk a fogyasztóvédelmi hivatallal szemben

Megsemmisítette a Hargita Megyei Törvényszék a fogyasztóvédelmi hivatal regionális felügyelőségének kihágási 2013. februári jegyzőkönyvét, amely alapján tízezer lejes bírságot szabott ki Hargita Megye Tanácsára, a csíkszeredai hagyományos és helyi termékek vásárának szervezőjére. A törvényszék ezzel jóváhagyta a csíkszeredai bíróság elsőfokú ítéletét. Tavaly beszámoltunk arról, hogy a 2013. február 16-án megtartott vásáron – amelyet minden hónap harmadik szombatján rendeznek meg – tartott ellenőrzést a fogyasztóvédelmi hivatal brassói székhelyű regionális felügyelősége, az ellenőrök a központi média munkatársainak kíséretében érkeztek a helyszínre, a megyeháza oszlopterébe, és nem véletlenszerűen, hanem célzottan az egyik termelőhöz, aki újra felhasználta a műanyag palackot, majd a többi árust is ellenőrizték. A döntéssel bebizonyosodott, hogy ha kiállunk az igazunkért, és nem hátrálunk meg, akkor önerőből is képesek vagyunk megvédeni magunkat. Egyesek csak szavakkal állnak ki a székely termékek és más értékeink mellett, mi viszont, Hargita Megye Tanácsánál, cselekszünk. Külső segítség, mindenféle közbenjárás nélkül, jogászcsapatunk munkájának köszönhetően sikerült kiharcolnunk igazunkat. Bebizonyosodott, hogy a törvényeket betartva szervezzük a vásárokat, és természetesen ezentúl sem teszünk másként.

Székely Termékek Fesztiválja Székelyudvarhelyen

Az elmúlt években visszafordíthatatlan folyamat indult el

Az október 2–5. között Székelyudvarhelyen zajló XXII. Őszi Vásár második napján, pénteken délből megnyitotta kapuit az ötödízben megszervezett Székely Termékek Fesztiválja is a városi sportcsarnok szomszédságában levő minifocipályán. A megyei agrárkamara a fő tevékenységei mellett kiemelten foglalkozik a székely termékek népszerűsítésével, a hagyományos termékek bemutatásával, és igyekszünk minél több megjelenési és értékesítési lehetőséget biztosítani kistermelőinknek. Ezért is örvendek, hogy itt lehetünk ma, ezen az eseményen, melynek középpontjában egyaránt szerepel az értékesítés és a Székely termék mozgalom népszerűsítése – jelentette ki a Hargita Megyei Agrárkamara vezetője.

Márton István, Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének igazgatója felelevenítette, hogy négy évvel ezelőtt a rendezvénynek helyszínül szolgáló sportpályát csak foghíjasan sikerült belakni, kisebb felületen, feleannyi sátorral, mint most.

Ambrus Sándor megyei tanácsos köszönetet mondott László János vásáralapítónak és Orosz-Pál Levente főszervezőnek, hogy ötödször is megvalósulhat az együttműködés, és a nagy hagyományú Őszi Vásár kísérőrendezvényén három napon keresztül mintegy ötven őstermelő és kézműves áruba bocsáthatja termékeit. A vásári standokat benépesítő termelők között sokan vannak, akik ott voltak az első lépéseknél, és együtt kövezték ki Hargita Megye Tanácsával a székely termékek útját. Az eredmények igazolják, hogy ez a helyes út, és jó az irány, hangzott el.

– A Székely Termékek Fesztiváljára sok szép, jó és finom terméket hoztak a kiállítók. Úgy értékelem, ők megtették a tőlük telhetőt, elvégezték saját feladatukat az autonóm székely világunk kiépítése érdekében. Tegyük meg mi is minél többet a legkisebb lépést ugyanabban az irányban, és minél gyakrabban vásároljunk helyi termékeket! – mondta el Ambrus Sándor.

A Kárpát-medencei gazdák piacra jutását segítettük az Agroalim kiállításon való részvétel által

Az aradi Agromalim Románia egyik legnagyobb mezőgazdasági kiállítása, amelyet tavaly 25-ik alkalommal szeptember 11–14. között tartottak.

A magyar kamarai jelenlét valódi nyitásként értékelhető, hiszen ez az első alkalom, hogy ilyen jelentős Kárpát-medencei kiállításon önálló standon mutatkozik be a szervezet. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara kapcsolatokat, együttműködést, üzleti lehetőségeket kínál.

A kamarai kiállítóhelyen, a nyolc magyarországi mellett, négy erdélyi gazda, illetve vállalkozás kapott helyet. Kovács Elek Etédrről érkezett, pálinkái a sokatmondó Székely titok nevet viselik, és a termelő elmondása szerint célja, hogy az eddig csak disznóvágási kellékként használt kisüsti más minőségben is jelen legyen a piacon. Kovács Elek egyébként Gödöllőn végzett agrármérnöki szakot, a megszerzett tudását pedig szülőföldjén kamatoztatja.

Kedves Tamás sajtókészítő Csíkjenőfalváról érkezett Aradra, 27 fejőstehene van. Elmondása szerint a sajtok között nincs két egyforma, hiszen az állatok nem mindig ugyanazt a fűvet eszik. A legtöbb árut a helyi vásárokon adja el, de szeretne a magyarországi kiállításokon is többször árusítani.

Szász Ilyés, korondi méhész saját termelésű különleges akác és hárs biomézet mutatott be a NAK pavilonjában.

Székely gazdák Bukarestben Sikeres volt az Indagra

Október 29. és november 2. között 19. alkalommal szervezték meg az Indagra mezőgazdasági kiállítást és vásárt a bukaresti Romexpo területén.

Az Indagra vásáron, ami a legnagyobb és legfontosabb gazdasági szempontból ez alkalommal is volt Székelyföld-stand, ahol Hargita, Kovászna és Maros megyei kiállítók hús-, tej és méztermékeket mutattak be. Az idei évben hatvanegy Hargita megyei gazda, valamint Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Agrárkamara munkatársai vettek részt Bukarestben.

A résztvevőket két autóbusz szállította a kiállítás helyszínére, a szállítási költségeket a gazdáknak a Szarvasmarha Tenyésztők Megyei Egyesülete támogatta a tagok által befizetett díjakból.

Többek között terítékre került a tejkvóta megsűnésével járó problémák és az eszközök, amivel esetenként ki tudjuk védeni annak káros hatásait.

Az idei vásáron 27 országból 700 társaság vett részt. A mezőgazdaságnak szentelt legnagyobb szakkiállításon a látogatók megtekinthették a legmodernebb öntözőberendezéseket, traktorokat, illetve a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosítására szolgáló rendszereket.

Vidékfejlesztési egyesület segíti a megyei agrárium tevékenységét

A Hargita Megyei vidékfejlesztési Egyesület tevékenysége által tettül lehetővé 2014-ben is, hogy a megyei szakmai csoportosulások a tevékenységükhöz szükséges forrásokhoz hozzájuthassanak, minden korosztály körében népszerűsítettük az önellátó termelés fontosságát és olyan hagyományokat népszerűsítettünk, mint a kézműves mesterségek és a lovas gazdálkodás-

Több pénz jutott a mintagazdaságokra és a rendezvényekre

Annak ellenére, hogy viszonylag kevés pénzt kezel az egyesület, tevékenységének komoly hatása van más területekre is, mint például a vendéglátó-, élelmiszeriparra, a lovas sportokra, valamint a gyermekeknek szóló tevékenységekre.

Idén is elérhetőek a megszokott támogatások

Márton István tájékoztatta a tagokat, hogy a tavalyi költségvetésből több mint 161 ezer lej maradt meg és használható fel idén. Az egyesület pályázati kerete idén mintegy 300 ezer lej.

A programokat, rendezvényeket idén összesen 366 ezer lejjel támogatja Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesülete. A szarvasmarhát tartó gazdák rendezvényeit 159 ezer lejjel, a lovas gazdákat 42 ezer lejjel, a gyümölcsfeldolgozással foglalkozókat 50 ezer lejjel, míg a méhészeket 49 ezer lejjel támogatja az egyesület. Az előre nem látható projektekre majdnem 42 ezer lej marad az egyesület kasszájában.

A fennmaradó összeg egy részét a mintagazdaságok díjazására fordítják – szavazta meg a közgyűlés. Így az eddigi 10 000 helyett összesen 13 800 lejjel díjazták a megye különböző térségeiből a megmérettetésre jelentkező – két kategóriában: növénytermesztés és állattenyésztés – mintagazdaságot fenntartókat. Több pénz jut ugyanakkor a termék- vagy állatkiállításokat szervezők számára is, az eddigi 8000 lej helyett rendezvényenként 10 000 lejt kapnak.

Segítség az értékesítésben

Újabb lehetőség Keresztúron a székely termékek értékesítésére

Agrár-élelmiszeri piacot avattak Székelykeresztúron május 10-én, szombaton délelőtt. A munkálatok 2013 tavaszán kezdődtek, amit először csak saját forrásból fedeztek, majd az Országos Településfejlesztési Programból (PNDL), Hargita Megye Tanácsa által odairányítva, 165 ezer lej támogatást kaptak, ami a költségek egyharmadát jelenti.

Egyetérthetünk abban, hogy ez a létesítmény megállná a helyét bárhol Európában, és sokaknak megélhetést jelent majd.

A jó minőségű helyi termékeknek piacot kell teremteni, ezért készült el, összefogásunknak köszönhetően, ez a piac. Mindez azonban nem elég, még több beruházásra van szükség Keresztúron és térségében, mivel sok éven keresztül a megyének ez a része nem kapta meg azokat a juttatásokat, amikre szüksége lett volna a fejlődéshez. A kormányzati szerepvállalás ezen a téren is számít, akárcsak az európai parlamenti jelenlét.

Székely termékek Konstancán is

Egy konstancai szállodában és egy üzletben is kaphatók már a Székely termék védjeggyel ellátott termékek. A forgalmazó vállalkozó idén februárban vitt mintát a csíkszeredai Székely termék boltból. Az áruval elégedettek voltak, ezt követően már kétszer érkezett rendelés a kikötővárosból, összesen 10 ezer lej értékben, számolt be Márton István, a Székely Termék Mezőgazdasági Szövetkezet elnöke.

Az üzleti kapcsolat Bege Károly megyei tanácsos közbenjárásával jött létre. Az érdeklődő vállalkozó első körben mintát vitt a termékekből, nagyrészt élelmiszerekből, kóstoltak többek között hentesárut, kolbászt, szalonnát, vadhúst, tejterméket, szilvapálinkát, csokoládét. A vállalkozó és vendégei elégedettek voltak az áruval, így ezt követően további két alkalommal vittek árut Székelyföldről.

Márton István elmondta, a vállalkozó kérte a Székely termék logót és székely zászlót is, hogy kitűzze szállodájára és üzletére. A mezőgazdasági szövetkezet elnöke reményét fejezte ki, hogy hosszú távú és gyümölcsöző lesz az együttműködés.

A Székely termék mozgalom Hargita Megye Tanácsának kezdeményezése, amely gazdag és élő mezőgazdasági hagyományaink továbbélését, a minőségi és egészséges termékek piacra jutását célozza. A Székely termék védjegy bejegyeztetésével és a termékek hazai és külföldi üzletláncokba való eljuttatásával a gazdáknak biztosítanak jövedelmi forrást, a lakosságnak pedig az egészséges élelmiszerhez való hozzáférést.

Az önfenntartó kistermelők kezében a helyi siker kulcsa

Alcsíki és felcsíki kistermelőkkel, munkájukkal, elhivatottságukkal ismerkedhettek meg Hargita Megye Tanácsa jóvoltából a megyei és országos sajtó munkatársai július 16-án, szerdán délelőtt. Az újságírókat Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke és Márton István, a megyei tanács vidékfejlesztési egyesületének elnöke kalauzolta körbe a Jakab Dénes vezette Jaky Impex pékségben, amely Tusnádon működik, majd Csíkszentdomokoson, Antal István ribizlitemesztőnél, végül pedig a csíkdánfalvi Bálint László húsfeldolgozójában.

A sajtó számára szervezett körút ötlete azért merült fel, hogy lehetőséget biztosítsanak a jó példák megismertetésére. Jó látni, hogy ezek az emberek önfenntartóak, de a közösség, a térség javát is szolgálják. Ezen keresztül is láthatjuk, hogy a székely családok akkor boldogulnak, ha mi magunk támogatjuk őket azzal, hogy egészséges ételeket vásárolunk a helyi kistermelőktől.

A jó munkához idő, de áldozat is kell

Jakab Dénes 2007-ben indította családi vállalkozását, ptyókás kenyeret sütnek. A mindennapos korán kelésnek, fáradságos munkának megvan az eredménye: jelenleg a jól kialakult vásárlóköri köszönhetően önfenntartók. A Jaky Impex pékei hétfőtől szombatig minden nap hajnali 4-kor kelnek, naponta 50-52 darab kenyeret sütnek. Üzletet Csíkszeredában és Tusnádon működtetnek, de rendezvények, vásárok, ünnepek alkalmával többet is sütnek. Gyakran szállítanak kenyeret esküvőre, torra – tájékoztatott Jakab Dénes.

A kenyérhez szükséges krumplit is ők maguk termelik, azonban a pék elmondása szerint nem feltétlenül kifizetődő saját termelésű ptyókát használni, ugyanis Brassóban olcsóbban meg lehet kapni kilóját. Ennek ellenére még mindig saját terményüket használják fel kenyerekben.

Antal István 1000 feketeribizli-tövet ültetett Csíkszentdomokos alsó felében. A látogatás előtti egy-két napban már leszüretelték a bogyókat, így a sajtó munkatársai már kipréselt gyümölcslevet találtak a konténerekben. A termésből kizárólag szörp készül, amely annyira népszerű a vásárlók körében, hogy Antal Istvánéknak nem kell üzletben vagy vásárokon árusítaniuk, hiszen már helyben felvásárolják azt.

A hagyományos ízű hústermék népszerű

Bálint László – szintén családi vállalkozásként – húsfeldolgozó kisüzemet működtet. A hagyományos receptek alapján készült kolbászt, sonkát, karajt, szalonnát a Hargita Megyei Agrárkamara által, a hónap minden harmadik szombatján, a megyeháza oszlopterében szervezett havi vásáron bocsátják áruba. Annyit nem termelnek, hogy megérje nekik üzletekbe szállítani.

– A működési engedélyünk alapján egy hónapban 1000 kilogramm hústerméket állíthatnánk elő, ellenben mi csak körülbelül 150-200 kilogramm terméket készítünk. Szárnyasok vágására saját engedéllyel rendelkezünk, a sertést azonban bejegyzett vágóhídon vágatjuk le. Számunkra fontos, hogy a szüleinktől tanult receptek alapján száz százalékban természetes élelmiszert állítsunk elő. Az általunk nevelt állatok nem kapnak semmiféle mesterséges tápot – számolt be a termelés menetéről Bálint László.

Márton István, a vidékfejlesztési egyesület elnöke úgy látja, hogy a megismert termelőkhez hasonlóakból minden térségben többre lenne szükség. Mint mondta, igaz ugyan, hogy ezek az vállalkozások sok nehézség és áldozatos munka árán indulnak be, de az egyesület – ha anyagi támogatással nem is – segíti őket az engedélyek megszerzésében.

A haltenyésztés fontos lehet a székelyföldi agroturizmusban

Békési szakmai tanácsok alapján fejlesztik a Hargita megyei halgazdálkodást

A halgazdálkodás hangsúlyos szerepet kaphat a székelyföldi agroturizmusban, hangzott el a Hargita megyei halastavaknál tett látogatásokon, amelyeken Békés és Hargita megye önkormányzatának munkatársai vettek részt augusztus 1-jén és 2-án. A rugonfalvi, homoródszentpáli és csíkajnádi tavakhoz Farkas Zoltánt, a Békés Megyei Közgyűlés elnökét elkísérte Váradi László, a magyarországi Halászati és Öntözési Kutatóintézet (HAKI) tudományos főmunkatársa, nyugalmazott főigazgatója, aki egyben a Magyar Akvakultúra Szövetség elnöke, valamint Závoda Ferenc megyei önkormányzati képviselő. A vendégeket Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke és Márton István, a megyei tanács vidékfejlesztési egyesületének igazgatója kalauzolta végig.

A rugonfalvi és szentpáli tóban pontyot, míg az ajnádban pisztrángot tenyésztene. A szentpáli, László János vállalkozó tulajdonában lévő létesítményt Váradi László szakmai tanácsai alapján működtetik. A magyarországi szakember a látogatás tapasztalatairól beszámolva elmondta, új irány van kibontakozóban a halgazdálkodás terén, ez pedig a multifunkcionalitás, azaz a tenyésztést

összekapcsolják turisztikai szolgáltatásokkal, ami nemcsak a gasztronómiát jelenti, hanem például természetismereti bemutatókat, a halastavak környékének bejárását is, ami pedig különleges adottsága vidékünknek, az „az egyre inkább megfizethetetlen érték, a csönd”, erre építeni lehet. Váradi László európai jó példának nevezte az itt látottakat, de további fejlesztésekre van szükség megfelelő marketinggel, kutatásfejlesztéssel, és erre az egyik lehetőség az európai uniós Halászati Operatív Program, amelyet eddig sem Magyarországon, sem uniós szinten nem használtak ki kellőképpen. A tudományos kutató szerint szervezettség szükséges a fenti célok eléréséhez, hiszen helyt kell állni a piacon. A halászatot össze lehet kapcsolni a fürdőztetéssel és a vízparti rekreációval, hangsúlyozta Váradi László, hiszen, egyes tévhitekkel ellentétben, ezek nem jelentenek zavaró tényezőt egymás számára. Békés megye partner kíván lenni a székelyföldi halgazdálkodás fejlesztésében, ezért meghívták a meglátogatott halastavak gazdáit magyarországi tapasztalatcserére, és február–márciusban, amikor nincs horgászási szezon, tanácskozást szerveznének térségünkben. A hétvégi látogatások lényege, hogy azok alapján szervezzék meg a konferenciát.

Székelyföld gazdaságának motorja lehet a turizmus, ezen belül kiemelten az agroturizmus, és Hargita Megye Tanácsa minden eszközével támogatja azokat az elképzeléseket, amelyek ebbe az irányba mutatnak. Ebben segítségünkre vannak testvérmegyei kapcsolataink.

Fieltermaister Zsolt csíkszeredai pisztrángtenyésztő a Hargita Megyei Pisztrángosok Egyesületének vezetőtanácsi tagja. Hat éve létesítette a négy tóból álló gazdaságát, és vállalkozását az agroturizmusra kívánja építeni, sokszínű szolgáltatással, amire kitűnő lehetőségek vannak a természeti adottságaiban egyedi környezetben. Reményei szerint két éven belül elkészül a panzió, amelynek félkész épületét a magyarországi vendégek szintén megtekintették. Jelenleg évi három tonna halat termel, elsősorban magánszemélyeknek adja el árúját, emellett horgászási lehetőséget biztosít.

Kínai érdeklődés a csíki pityóka iránt

Együttműködési megállapodás Hargita megyeiek és kínaiak között

Együttműködési megállapodást kötött a csíki burgonyatermelők szövetsége és Hargita megye testvérrégiója, a kínai Ninghszia Huj régió mezőgazdasági hivatala. Az erről szóló dokumentumot szeptember 15-én, hétfőn írták alá a csíkszeredai megyeházán. A megállapodás célja a csíki burgonya, illetve a szövetség kísérleti állomásán alkotott burgonyamagok értékesítése, valamint burgonyafeldolgozó üzem telepítése Hargita megyében, kínai segítséggel. A szövetség tagja Hargita Megye Tanácsa, amely testvérkapcsolatot ápol a kínai régióval. Borboly Csaba megyeelnök házigazdaként üdvözölte a vendégeket, és elmondta, hogy Hargita megye a mezőgazdaságra meg a turizmusra építheti gazdaságát, ezért alkotta meg agrárfejlesztési stratégiáját a 2010–2020 közti időszakra.

Hargita Megye Tanácsa mindig is arra bátorította a gazdákat, hogy szövetségbe tömörüljenek, mert így hatékonyabban érvényesíthetik érdekeiket, és nagyobb eséllyel értékesíthetik termékeiket. Ezért is fontosnak tartom ezt a mai szerződéskötést, hiszen új lehetőségek nyílnak a csíki burgonyatermelők előtt.

Liu Huifang, Ninghszia Huj régió kongresszusának alelnöke ismertette az általuk képviselt tartományt, amely a huj népcsoport által lakott nemzetiségi autonóm terület. Kifejtette, hogy nagy lehetőségeket rejt magában a két térség közti kapcsolat, és nemcsak a burgonyatermelésben képzelhető el együttműködés, hanem további mezőgazdasági tevékenységekben is, például szarvasmarha-tenyésztésben. Az alelnök megemlítette, hogy szeptember 14-én érkeztek Hargita megyébe, éppen a testvérkapcsolat létesítésének kilencedik évfordulóján. Meghívta a megyei tanács

és a prefektúra képviselőit, hogy szakemberekkel együtt látogassanak el Ninghszia Hujba további befektetők keresése céljával.

A delegáció délelőtt több típusú burgonya kóstolásán és terepszemlén jelen volt Alcsík térségében, ahol részt vett Barti Tihamér alelnök és Becze István tanácsos is. Ezt követte a szerződés-aláírás a csíkszeredai Sapientia egyetemen a Minzu felsőoktatási intézmény képviselőivel.

Gombásztábor Parajdon

Tizenötödik alkalommal szervezett gombásztábort a sepsiszentgyörgyi László Kálmán Gombászegyesület, idén augusztus 23–28. között Parajdon. A szervezők a tábort mindig más tájegységre szervezik, hogy minél nagyobb területen tanulmányozhassák a gombákat. Idén a választás Parajdra esett, ahol viszonylag sokféle gomba található. Az Urbán Andor Református Konferencia és Üdülő Központ, valamint Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesülete társszervezésében megtartott táborban több mint 70 gombabarát és -szakértő vett részt határon túlról és hazánkból egyaránt. A résztvevők a gyűjtés mellett jeles szakértők – mint Zsigmond Győző, Berdán Zsuzsanna, Pál-Fám Ferenc, Benedek Lajos, Szász Balázs – előadásait is meghallgathatták, kisfilmeket tekinthettek meg a különböző tájegységek példányairól, részt vehettek egy gombákat ábrázoló fotóversenyen, illetve megismerkedhettek Varga Károly szakértő könyvével. Továbbá ez alkalommal bemutatkozott a nemrégiben megalakult budapesti NET Gombász Egyesület is.

A résztvevők délelőttönként a környéken gombákat gyűjtöttek, délután pedig azonosították azokat, majd gombaételeket készítettek és kóstoltak, de különböző játékokat is szerveztek, amelyek szintén ismereteik elmélyítésére szolgáltak. A tábor résztvevői több mint 300 gombafajt gyűjtöttek, ebből 282-t azonosítottak, az azonosítatlan példányok közül 18-at küldtek Budapestre és Kaposvárra mikroszkopikus vizsgálatra.

Szövetkezeti mozgalom támogatása

A szövetkezeti mozgalom támogatásában és a megyei szakmai egyesületek segítségében is élen járt Hargita megye a romániai megyék között.

Egyedülként a Szarvasmarha-tenyésztők Hargita Megyei Egyesülete állíthatja ki a jószágok után járó támogatáshoz szükséges igazolást

Hargita megyében idén egyedülként a Szarvasmarha-tenyésztők Hargita Megyei Egyesülete állíthatja ki azt az igazolást, amelynek alapján a szarvasmarhatartó gazdák a Mezőgazdasági Kifizetési és Intervenciós Ügynökségtől (APIA) igényelhetik a jószágok után járó támogatást. Az igazolás kiállításának feltételei változtak tavalyhoz képest: míg korábban elfogadták minden olyan szervezettől, amely tagja egy országos lefedettségű egyesületnek, idén feltétel az is, hogy legyen olyan alkalmazottja, aki szakember. A Szarvasmarha-tenyésztők Hargita Megyei Egyesülete foglalkoztat szakembereket, és három éve tagja a Brassó megyei Simental Típusú Pirostarka-tenyésztők Egyesületének, amely szervezet országos lefedettségű.

A tej árának csökkentése hátrányosan érinti a kistermelőket

Tiltakozott a Szarvasmarha-tenyésztők Hargita Megyei Egyesülete a tej felvásárlási árának csökkentése miatt, erről tartott megbeszélést az alakulat vezetőtanácsa november 13-án a csíkszeredai megyeházán, ahol jelen volt Ábrahám Emma, a Hargita Megyei Agrárkamara vezetője is. Márton István, az egyesület elnöke ismertette, a sepsiszentgyörgyi székhelyű Covalact tejfeldolgozó vállalat csökkentette a tej felvásárlási árát 85 banira, ami főként a kistermelőket érinti. A vállalat Hargita megyében is vásárol tejet, az árcsökkentés a nagytermelőket kevésbé, a kistermelőket annál inkább hátrányosan érinti, magyarázta Márton István.

A Szarvasmarha-tenyésztők Hargita Megyei Egyesülete egy felszólítást fogalmazott meg, amelyet a vezetőtanács jóváhagyása után eljuttatnak a Covalact sepsiszentgyörgyi és csíkszeredai kirendeltségéhez, valamint megjelentetnek a sajtóban is.

A beadványban az áll, hogy az alacsony tejárak érdektelenné teszik a gazdákat, ami 1-2 éven belül az állatállomány csökkenéséhez vezet. Ez a csökkenés olyan mértékű lesz, hogy akár tíz évbe is telhet, amíg újra eléri a mostani létszámot. A tejtermelőknek és a -feldolgozóknak együtt kell működniük, írják a felszólításban, ezért arra kérik a vállalat vezetőségét, hogy 2014. november 20-ig kerítsenek sort egy egyeztetésre a szarvasmarhatartók egyesületének vezetőtanácsával. Ha ez nem történik meg, tiltakozó megmozdulásokat szerveznek a tejbegyűjtő központok és azon kereskedelmi egységek előtt, amelyekben Covalact termékeket forgalmaznak.

A megmozdulással a fogyasztókat is meg akarják szólítani, felhívni a figyelmüket, hogy egyre jobban kezdik ellepni a piacot a nem tejből készült, olcsó készítmények, ezért mindenkinek fontos kell legyen, hogy hazai tejből készült, jó minőségű termékek kerüljenek a kereskedelembé, tette hozzá Márton István.

Két 50 ezer lejes pályázat a termelők számára

A termelői szakegyesületek tartottak tanácskozást a csíkszeredai megyeházán

Éves közgyűlésüket tartották a Hargita megyei termelői szakegyesületek Hargita Megye Tanácsának székhelyén május 8-án. A Székelykonyha Egyesület, a Hargita Megyei Péktermékeket Gyártók Érdekvédelmi Egyesülete, a Hargita Megyei Hústermékeket Gyártók Érdekvédelmi Egyesülete, valamint a Mangalicatenyésztők Egyesülete mind képviseltette magát az egyeztetésen, amelyen

elsősorban az aktuális, illetve a tervben lévő pályázati kiírásokról, valamint a hagyományos termékek levédésének procedúrájáról értesülhettek a résztvevők.

A tudatos vásárlás népszerűsítése érdekében Hargita Megye Tanácsa mintegy 50 ezer lejes pályázatot hirdet meg a közeljövőben, amelyre csak egyesületek jelentkezhetnek majd. A pályázati kiírásban a médiajelenlét mellett a termékkiallításokra való kijutásra is lehet majd pályázni.

A találkozón felvetették, hogy a termelők a közbirtokosságokkal és a helyi üzletekkel is működjenek együtt, ugyanakkor a fogyasztóvédelem által támasztott követelményekre fokozottan figyeljenek, a minőséget ne hagyják gyengülni.

A vidékfejlesztési egyesület is 50 ezer lej értékű pályázatot ír ki

Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesülete ugyancsak 50 ezer lej összértékű, termelői eszközök vásárlását támogató pályázatot írt ki, amelyre május 15-ig lehetett benyújtani a dokumentációkat.

Székelyföldi Akadémia az élelmiszer-biztonságról és a vadkárokról

A minőségi élelmiszer-termelés, valamint a Hargita megyében tapasztalható vadkárok volt a témája a Székelyföldi Akadémiának, amelyet május 20-án, kedden Csíkszenttamáson tartottak. Mindkét előadást Márton István, Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének elnöke tartotta. A minőségi élelmiszer-termelésről szóló előadásának elején kiemelte annak fontosságát, hogy helyben megtermelt ételt fogyasszunk, mivel minden ember számára a saját vidékén termelt gyümölcs és zöldség a legegészségesebb.

A vidékfejlesztési egyesület elnökének második előadása a vadkárok felméréséről, rendezéséről, illetve azok megelőzéséről szólt. Ismertette a szigorúan védett fajok (medve, farkas, hiúz), valamint a nem szigorúan védett fajok (vaddisznó, őz, szarvas) által okozott károk utáni teendőket is.

A szigorúan védett fajok által okozott károkról a környezetvédelmi minisztériumnál kell jelentést tenni, az pedig köteles kártérítést fizetni a gazdának. A kevésbé védett fajok esetében az illető vadászegyesületnél kell panaszt tenni, illetve a polgármesteri hivatal segítségét kérni a vadkár felfedezéséig számított 24 órán belül, hogy a nyomok még láthatóak legyenek. A vadkárok megelőzésével kapcsolatban arra is felhívta az állattartó gazdák figyelmét, hogy a háziállatot éjszaka zárják be, erre a juhokra vigyázó pásztoroknak is oda kell figyelniük.

A Kárpát-medencében értékesítenék a székely termékeket

Önkormányzatok társulását várja a Kárpát-medencei Hangya Európai Szövetkezet

Az áruforgalmat kívánja biztosítani a Kárpát-medencében a Hangya Európai Szövetkezet, a helyi termékeket piacra juttatni, ezzel megélhetést, munkahelyet teremteni helyi szinten. Ebben a rendszerben lennének szélesebb körben is értékesíthetők a székely termékek. A Kárpát-medencei Hangya Európai Szövetkezet magyarországi és erdélyi vállalkozások, szövetségek társulásával jött létre, és július 25-ig várták azon önkormányzatok szándéknyilatkozatát, amelyek társulni szeretnének.

A szövetkezet magyarországi és erdélyi alapító tagokkal jött létre, de tervezik kiterjesztését a Felvidékre és Délvidékre is. A partnerség elve arra épül, hogy a területi egységek – a régiók és a települések – fejlesztése csak akkor valósulhat meg hatékonyan, ha a szereplők folyamatosan együttműködnek és célorientált kapcsolatokat alakítanak ki. Ez a szövetkezet tud európai uniós forrásokat is lehívni, mivel az EU a jövőben nem az egyéni vállalkozásokat, hanem az összetett folyamatokat támogatja.

A partnerség közös tervezést, döntést és tevékenységet biztosít, amelyben minden település az adottságait kamatoztatja. Ez segíti a regionális egyenlőtlenségek csökkentését is a hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatásával, megfelelő tudással egyensúlyozza a társadalmi különbségeket. A Hangya szövetkezet több évtizedes fennállása alatt bebizonyította, hogy a gazdasági fejlődés alapja, és ma is a tudásalapú gazdaságfejlesztésre van szükség, emelte ki a szakember.

Népszerűsítés, közös arculat és hatékony kommunikáció terén is sikerült lépéseket tenni az elmúlt évben.

Székely Gazda – hiánypótló mezőgazdasági szaklap már 4 éve

Hiánypótló mezőgazdasági szaklap kiadását támogatja Hargita Megye Tanácsa a Hargita Népe Kiadó gondozásában már 4 éve. Isó frissítés: csütörtök, 2010 december 02

Az Európai Unió csatlakozást követően a gazdálkodásra és értékesítésre vonatkozó szabályok megváltozása, a tejkvóta, a mezőgazdasági támogatások igénybevételével járó papírmunka próbára tette és teszi a gazdálkodókat. Ezért felvállaltuk, hogy nem hagyjuk magukra a gazdákat, minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni fogjuk, hogy megszüntessék kiszolgáltatottságukat, értékesítési problémáikat.

Gazdálkodásra biztatják a közbirtokosságokat

Állattól függ a legelőpénz

3 Micsz ebből?

11 Autómórák korbácsol és sarkával

13 Henták aít rélt a jőszög

18 A szabaderítéselészörri nyakfokozóják a tejterméket

25 Mindig kertész voltam

Erre a lapra szükség van egész Székelyföldön, hiszen a jó példák, a sikertörténetekből tanulva, a kölcsönös információáramlás révén segítségükre lehetnek egymásnak a székelyföldi gazdák, visszanyerhetik és megőrizhetik vállalkozó kedvüket és a mezőgazdasági munka iránti

elköteleződésüket. Ennek a lapnak helye van Székelyföldön, és biztos vagyok benne, hogy reális segítsége lesz azoknak, akikhez eljut.

A határon túl is jó példa a Székely termék mozgalom Magyarországi és helyi szakemberek találkoztak Csíkszeredában

A Debreceni Egyetem delegációját fogadták Csíkszeredában a megyeházán október 14-én Antal István parlamenti képviselő, valamint Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének és a Hargita Megyei Agrárkamarának a munkatársai. A találkozó célja az egymástól való tanulás, a jó példák megismerése volt. Márton István, a vidékfejlesztési egyesület elnöke bemutatta a Székely termék mozgalmat, az anyaországi professzorok pedig saját munkájukat ismertették.

A magyarországi szakemberek előadásukban arról beszéltek, hogyan befolyásolta a fogyasztói szokásokat a gazdasági válság, illetve hogy új fejezet nyílik a marketingben, egyre inkább a digitális fogyasztók kerülnek előtérbe. Egy másik előadás az élelmiszerfejlesztés értékfelfedező szerepét mutatta be, a hagyomány és a tudomány ötvözését, melynek célja az egészség megőrzése.

A találkozón részt vettek a csíkszeredai Sapientia EMTE munkatársai is, akik szintén az élelmiszerfejlesztő kísérleteikről számoltak be, és a Debreceni Egyetem munkatársaival az együttműködés lehetőségeiről tárgyaltak.

A megyei lakosság hiteles és naprakész támogatása területén is igyekeztünk a lehető legtöbbet tenni:

A földvásárláshoz, a legeltetéshez, valamint a pásztorkutyákhoz kötődő sürgős kérdésekről egyeztetünk Székelyudvarhelyen március 4-én. Mintegy 60 udvarhelyszéki közbirtokossági vezető, polgármester, vadászegyesületi vezető és gazda részvételével szervezett egyeztetést Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesülete a Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság székhelyén.

Márton István, a vidékfejlesztési egyesület igazgatója röviden ismertette a termőföld adásvételéről szóló törvényt, majd Borboly Csaba és Jakab Ferenc, a zetelaki közbirtokosság elnöke beszéltek a kiöregedő falvak helyzetéről, illetve a helyi szereplők cselekvési lehetőségeiről, a követendő példákról. Ezt követően Bölöni Ferenc, a Hargita Megyei Agrárkamara munkatársa ismertette a 34/2013-as sürgősségi kormányrendelet, valamint az 1064/2013-as kormányhatározat végrehajtási normáit a legeltetés megszervezése és a legelők gazdaságos kihasználása tekintetében, majd Dóczy Annamária, a Hargita Megyei Környezetvédelmi Ügynökség munkatársa beszélt a pásztorkutyák kérdésköréről, Fekete Örs, Hargita Megye Tanácsa Hegyimentő Közszolgálatának vezetője pedig a hegyvidéki tevékenységek turisztikai vonatkozásairól fejtette ki gondolatait. Végül Benke József a vadászegyesületek, Mátéfi Domokos pedig a gazdák nevében szólott hozzá az egyeztetés témáihoz, majd több résztvevő, köztük a polgármesterek is, ismertették álláspontjukat, javaslatukat, kéréseket is megfogalmazva.

A tanácskozás végén összegeztük azokat az egyeztetés során megfogalmazott tennivalókat, amelyekre a földvásárlás, a legeltetés, valamint a pásztorkutyák kérdésében a közeljövőben koncentrálni kell, hangsúlyozva a kistalvak elnéptelenedése kapcsán felmerült közös cselekvési lehetőségeket, a legeltetési, valamint a módosuló földvásárlási jogszabályokról szóló széles körű tájékoztatás fontosságát, illetve a pásztorkutyák ügyében a vadászok és az állattartó gazdák bevonásával zajló további egyeztetések szükségességét.

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

A Hargita megyei közösség sajátos igényeinek megértése és lehetőség szerint azoknak megfelelő kezdeményezések, programok, támogatási formák lehetővé tétele – ez az irányelv vezérelte tevékenységünket 2014-ben is. Ennek jegyében hirdettük meg pályázati programjainkat és támogattuk azon elképzeléseket a kultúra, sport, ifjúságszervezés, népi hagyományok, idősgondozás területén, amelyek a jelzett elvárásokat, igényeket fedik le, természetesen a törvények által megszabott keretekben. Valljuk, hogy a politikum, így az önkormányzatok sem képesek minden tevékenységi területen egyedül az elvárt célokat teljesíteni, ezért szükség van az egyházak közösségformáló és szervező erejére, a civil szerveződési formák segítségével annak érdekében, hogy Hargita megye erős, önfenntartó közösségként maradjon meg.

Pályázati programokkal segítettük a helyi közösségeket

2014-ben 8 különböző pályázati kiírásunk volt: kulturális, ifjúsági, tűzoltó, család, sport, népviselet, turisztika és román kulturális tevékenységek támogatása témában.

A **kulturális** tevékenységeknél elsőbbséget élveztek azok a pályázatok, amelyek a Hargita megyei amatőr színjátszó csoportok tevékenységét támogatják, amelyek a Hargita megyei kastélyokban és műemlék épületekben szervezett kulturális programokat, projekteket és rendezvényeket támogatnak, vagy Hargita megyei fúvószenekarokat, azzal a feltétellel, hogy kötelezően a támogatási összeg 20%-ára hangszert vásárolnak.

Az előirányzott keretösszeg 321 000 lej volt, amit 61 nyertes pályázó kaphatott meg.

A román közösségek kulturális programjainak, projektjeinek és rendezvényeinek támogatására 2014-ben 32 000 lej volt az előirányzott keretösszeg. Ezt az összeget 10 nyertes pályázó kaphatta meg.

Az **ifjúsági** tevékenységeket támogató program keretében a támogatott tevékenységek: tematikus táborok szervezése tehetséges fiataloknak, diákok felkészítése a képességfelmérő és érettségi vizsgákra, cseretáborok szervezése fiataloknak és gyerekeknek, szemléltető iskola fejlesztése – didaktikai eszközök vásárlása, különböző ifjúsági tevékenységek szervezése partnerségben a Hargita megyéhez hasonló hagyományú közösségek szervezeteivel, valamint intézményeivel, iskolai versenyek szervezése iskolásoknak és óvodásoknak, tudományos tevékenységek szervezése iskolásoknak és fiataloknak, valamint önrész támogatása a más intézményekhez benyújtott pályázatokhoz.

56 nyertes pályázat volt, az előirányzott keretösszeget 120 000 lejből határoztuk meg.

Családoknak szóló tevékenységek támogatási programja

A programot, a pályázati kiírást leszámítva, 2010-ben indítottuk el azzal a céllal, hogy a családeshímet terjesszük, a nagycsaládokat népszerűsítsük. Ezzel szeretnénk valamit tenni a székelyföldi társadalom előregedésének megállításáért, és arra törekszünk, hogy a családok és gyermekek életszínvonalának növelését segítő környezetet alakítsunk ki. A 2014-es évi családoknak szóló tevékenységek támogatási programjának keretén belül olyan események, tevékenységek

létrejöttét támogatjuk, mint: fórumok, találkozók, konferenciák és megbeszélések szervezése család témában; gyermekprogramok szervezése; baba-mama programok szervezése; családbarát munkahelyek népszerűsítése. **A 2014-es évre előirányzott támogatási program keretösszege 40 000 lej, melyből összesen 17 nyertes pályázó részesült. A Családprogram része a Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ által megszervezett Gyerekmosoly** – amelynek során óvodák-napközök falára festenek mesefigurákat –, a megyeháza-látogatás, a Barangoljunk Székelyföldön!, a Székelyföldi Családok Napja is.

A megyei tanács idén is részt vett a Gyergyószárhegyen megrendezett Székelyföldi Családok Napja szervezésében, amelyet a Bőjte Csaba ferences szerzetes által meghirdetett párbeszéd és kiegészítés éve jegyében tartottunk meg. A cél az, hogy a rendezvényen is jelen lévő gyermekek úgy nőjenek fel, hogy érdemes legyen nekik itthon maradniuk.

<http://www.hargitamegye.ro/hargita-megye-tanacs/programok/archiv-palyazatok/csaladprogram.html>

<http://migracio.hargitamegye.ro/csaladprogram/>

A **sporttevékenységek** népszerűsítése „Hargita megyéért versenyzünk” mottóval valósul meg. A támogatott tevékenységek közé tartozik a sportolók felkészítése, illetve országos és nemzetközi bajnokságokon való részvételének támogatása, a kimagasló eredmények elérése érdekében, országos és nemzetközi sportversenyek, események megszervezése, tömegsport-tevékenységek szervezése alternatívaként a szabadidő eltöltésére és a közösségek mozgásra való nevelése, a különleges adottságokkal rendelkező fiatalok kiválogatása és továbbirányítása a klubokba, helyi, országos és nemzetközi sportesemények szervezése.

Az előirányzott keretösszeg 270 000 lej volt.

A Hargita megyei **népviséletek** terén a támogatott tevékenység a Hargita megyére jellemző hagyományos és népi viseletek elkészíttetése és beszerzése. A pályázat keretösszege 160 000 lej volt, melyből 26 nyertes pályázó részesült. A program célja a Hargita megyei kulturális élet serkentése és népszerűsítése, hagyományaink ápolásának támogatása minden lehetséges eszközzel. Az emberek a támogatásunknak is köszönhetően egyre inkább igénylik, hogy autentikus, jó minőségű népviseletet hordjanak az ünnepélyes alkalmakkor. Népviseleti pályázatunk által népi viseletek beszerzésén túl támogattunk népdal, néptánc taborokat valamint hagyományőrző tevékenységeket, népi mesterségek bemutatását szolgáló tevékenységeket is.

A **turisztikai program** támogatott tevékenységei közé tartozik a tematikus parkok és kerékpárutak létrehozása, felújítása és fejlesztése a helyi turizmus fejlődése és a regionális turizmus fenntarthatósága érdekében, valamint az önrész támogatása a más intézményekhez benyújtott pályázatokhoz, abban az esetben, ha a pályázat tárgya nem profittermelő tevékenység.

Az előirányzott keretösszeg 100 000 lej volt, melyből 15 nyertes pályázó részesült.

Önkéntes tűzoltócsapatok terén országelsők vagyunk

Büszkék vagyunk arra, hogy Hargita megye országos viszonylatban első helyen áll az önkéntes tűzoltóságok szervezettsége és száma (64) tekintetében. 2014-ben kiemelten támogattuk pályázati program révén az önkéntes csapatokat felszerelések, a munkájukhoz szükséges eszközök vásárlásában.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kalakaban-a-biztonsagert.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/uj-vedofelszerelést-kaptak-a-tusnadfurdoi-onkentes-tuzoltok.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tuzoltoruhakat-nyertek-a-megyei-tanacs-palyazatan-a-szepviz-kozsegi-tuzoltok.html>

<http://hargitatv.ro/2013/jovahagytak-a-megyei-hulladeggazdalkodasi-projekt-finanszirosi-szerzodeset/>

Új felszerelések a Hargita Megyei Önkéntes Tűzoltók Szakmai Egyesületének

A Hargita Megyei Önkéntes Tűzoltók Szakmai Egyesületének székelyudvarhelyi székhelyén adtam át október 28-án, kedden délben a Hargita Megye Tanácsa pályázati kiírásán elnyert támogatásból megvásárolt tűzoltó felszereléseket. Albert Csaba egyesületi elnök ismertette a szervezet célkitűzéseit és tevékenységi körét. Öröndetesnek nevezte, hogy több mint három éve intézményesült kapcsolatuk Hargita Megye Tanácsával, és számos megvalósított projekt sikere övezi az együttműködést. A jelen pályázatból teljesen korszerű felszereléseket vásároltak meg, melyekkel sikerül lecserélni a meggyengült védőruhákat. A teljes felszerelések elemei: csizma, védőruha, sisak és lámpa.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/uj-felszereselek-a-hargita-megyei-onkent-es-tuzoltok-szakmai-egyesuletnek/>

Egyházakkal való együttműködés

A magyar felekezetek esetében Hargita Megye Tanácsa, 2014. március hónap végéig 10 személy béréhez járult hozzá, saját forrásból. Hargita Megye Tanácsa saját költségvetéséből havonta 15 336 lejt fordított a nem klerikális személyzet bérezésére, éves szinten ez az összeg megközelítőleg 184 000 lej.

<http://hargitamegye.ro/hirek/a-csaladi-élet-kihivasairol-elmelkedtek.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/korszeru-ravatalozo-epult-uiszekelyen.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/az-egyhazi-kepviseloivel-talalkozott-semjen-zsolt.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/atadtak-a-szilasi-ravatalozot-szekelykereszturon.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/unitarius-egyhazi-eloljarokkal-egyeztetett-borboly-csaba.html>

<http://hargitatv.ro/2014/129-egyhazi-epulet-felujitasat-vagy-epiteset-tamogatja-hargita-megye-tanacs/>

Az egyházak képviselőivel találkozott Semjén Zsolt

A történelmi egyházak Hargita megyei vezetőivel találkozott Semjén Zsolt, Magyarország miniszterelnök-helyettese. A kormányfőhelyettes jómagam és az udvarhelyi Őszi Vásár szervezői meghívására érkezett Hargita megyébe. A találkozón beszámolt a magyar kormány főbb intézkedéseiről, köztük a határon túli magyarságot is érintő olyan eredményekről, mint a kedvezményes honosítás – a külföldi magyar állampolgárok száma lassan eléri az egymilliót –, a keresztény szellemű alkotmány elfogadása és a hagyományos értékek védelme. Hangsúlyoztuk a közösségi tulajdon megőrzésének fontosságát, amelyben a közbirtokosságoknak nagy szerepük van, továbbá a fiatalok elvándorlásának problémájára is felhívta a figyelmet, amely jelenség ellen tenni kell. Véleményem szerint a cél érdekében erősíteni kell az egyház szerepét a közéletben.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/az-egyhazi-kepviseloivel-talalkozott-semjen-zsolt/>

Közösségi Munka- Hargita Megye Tanácsának Kaláka programja

Hargita Megye Tanácsának 2014. január 25-én, az agyagfalvi kultúrotthonban tartott rendkívüli ülésén testületünk döntött: folytatódik a kalákakezdeményezés. Az összeg a Hargita megyei adófizetők által befizetett általános forgalmi adóból és személyi jövedelemadóból származik. A Megyei Tanács keretében erre a célra létrehozott munkacsoport döntés-előkészítés közben pályázati rendszert dolgozott ki az önkormányzatok számára az elmúlt hetekben. A pályázatok egy részét vidéki kultúrotthonok és iskolák kalákában történő felújítására vonatkozó kérelmek képezték. A közösségi kaláka folytatására megközelítőleg hárommillió lej szerepelt az elfogadott leosztástervezetben. A helyi önkormányzatok számára megszavazott összegek között prioritást élveztek a befejezhető projektek, a jelentős beruházások elkezdése és az uniós pályázatok önrésze. Jó hír, hogy a településeknek leosztandó pénzüsszegek mellett a testület már év elején újabb nyertes európai uniós pályázatokról is dönthetett. Két olyan e-kormányzási pályázatot nyert meg a megyei tanács, amelyek értéke másfél-másfél millió euró, és mindkettőben 15-15 helyi önkormányzat részesül. Az elmúlt ősszel egyébként volt még egy hasonló nyertes pályázat. A megye helyi önkormányzatainak kétharmada ezen megnyert pályázatok révén akkora összeghez jut, mint a mostani leosztáskor.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/dontott-a-testulet-folytatodik-a-kalakakezdemenyezes/>

Kaláka programunk révén a 2014-es évben több felújítás valósulhatott meg:

Egyrészt, megújult az iskola, amely elindította a kalákamozgalmat:

Teljes belső felújítást végeztek a románandrásfalvi I–VIII. osztályos általános iskolában Hargita Megye Tanácsa kalákakezdeményezése nyomán. Románandrásfalván az iskola vezetősége és a község elöljárói párbeszédének hiányában tavaly kirobbant konfliktus következtében született az ötlet, hogy a megyei tanács, a helyi önkormányzat, szülők, cégek és civilek összefogásával újítsák fel a tanintézeteket, megfelelő körülményeket biztosítva ezáltal a gyerekek oktatásához. Hargita Megye Tanácsa vállalta, hogy finanszírozza azoknak az alapanyagoknak a megvásárlását, amelyeket nem tudnak a helyiek biztosítani, a község pedig munkával, faanyaggal járult hozzá a javításokhoz. A románandrásfalvi általános iskolában teljes belső felújítást végeztek, meszeltek, kijavították a mennyezetet, belső mosdókat alakítottak ki, a csempekányhák helyett kandallókat vásároltak, korszerű világítótesteket szereltek fel, kicserélték az ajtókat, az ablakokat, új padlózat került az osztálytermekbe, illetve kutat fúrtak a szükséges vízmennyiség biztosításához.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/megujult-az-iskola-amely-elindította-a-kalakamozgalmat/>

Ugyanakkor, újabb két iskola épületét tatarozták a megyei tanács Kaláka programja révén: Újszékelyen és Csíkszentsimonban is biztonságosabb, szebb épületben kezdik a tanévet az iskolások Hargita Megye Tanácsa iskolák és kultúrotthonok felújítását célzó Kaláka programja révén. Újszékelyen a Bem József Általános Iskola tetőszerkezetét javították meg. A munkálatokban pedagógusok, szülők, nagyszülők, a polgármester, önkormányzati képviselők, helyi mesteremberek, közmunkások együtt dolgoztak. Közel ötven kalákázó dolgozott reggeltől estig, hogy a megjósolt esőt megelőzve a tető elkészüljön. A rengeteg szervezői munka meghozta gyümölcsét, és mindannyian büszkéek lehetünk erre a megvalósításra. Csíkszentsimonban az Endes József Általános Iskola két épületén is sikerült befejezni a munkálatokat. Az oktatási intézmény központi épülete, valamint a Katicabogár Napközi Otthon teljesen új tetőzetet kapott.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/ujabb-ket-iskola-epuletet-tataroztak-a-megyei-tanacs-kalaka-programja-reven/>

Kalákában építkeztek Udvarhelyszéken is: Bögözben a tűzoltóállomás épületének bővítését a megyei tanács 16 ezer lejjel támogatta, a munkálatokat kalákában végezték a helyiek.

Kisgalambfalván a református kántori lak szorult javításra, az anyagvásárlást 2013-ban 6 ezer lejjel támogatta Hargita Megye Tanácsa, a tetőszerkezet felújítását idén 9 ezer lejjel, valamint 25 ezer lejjel finanszírozta, hogy új cserép kerüljön a református templomra. Jelenleg a kántori lakás tetőszerkezetének munkálatainál kalákáznak.

Décsfalván a református templom falazási munkálatait készítik elő. Agyagfalván saját erőből épült minifoci pálya a gyerekeknek. Újszékelyen is folyik a munka, ott a kántori lak tetőszerkezetén dolgoznak.

Közösségi munka zajlott Csíkszentkirályon is

A csíkszentkirályiak az összefogás szép példáját mutatták meg szombaton, szeptember 13-án, amikor a falubeliek összegyűltek azért, hogy a megyei tanács 8000 lejes támogatását felhasználva, kalákában újraföldjék a Vitos Mózes Általános Iskola orvosi rendelőjét. A Székely Ernő polgármester által szervezett kalákából mindenki kivette a részét, több mint félszázan voltak jelen a faluból, segítkezett többek között az iskola igazgatója és a fűvósok, a nyugdíjas klub pedig főzött a kalákásoknak.

Úgy gondolom, dicséretre méltó a szentkirályiak hozzáállása, illetve különösen kiemelendő, hogy Csíkszereda, a város szomszédságában is lehet kalákát szervezni, ha a közösség összetartó, és az emberek tudják értékelni a közös megvalósításokat.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kozossegi-munka-csikszentkiralyon/>

10 éves a Hargita megyei falugondnokság

Tíz éve áll fenn intézményes keretek között Hargita megyében a falugondnokság, ezt az évfordulót ünnepelték csütörtökön, május 15-én a csíkszeredai megyeházán falugondnokok, civilszervezetek vezetői, polgármesterek, előljárók. Az alkalomból szervezett konferencián bemutatták a programot, illetve ismertették a jövőbeni elképzeléseket. A falugondnokság egy magyarországi példa nyomán indult Erdélyben, amelyet felkaroltak civilszervezetek, támogatták a helyi önkormányzatok és a megyei tanács. A Hargita Megye Tanácsa támogatásával működő program úttörő Romániában. Hármassal együttműködéssel sikerült elindítani a szolgáltatásokat: civilszervezetek hozták be a rendszert és a különböző felszereléseket, a helyi önkormányzatok fizetik a falugondnokot, a megyei tanács áll bizonyos működési költségeket. Hargita Megye Tanácsa évről évre pályázatain keresztül támogatja a falugondnoki programot, ami szintén nagy segítség a működéshez. A falugondnokság célja a kis és elszigetelt településeken élhető körülmények biztosítása, így ellátja az iskolások utaztatását, betegszállítást, gyógyszerek kiszállítását, élelmiszerek beszerzését, számlák kifizetését, közintézményekkel való kapcsolattartást, ételhordást, nagycsaládosok segítségét.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tizeves-a-falugondnoksag-hargita-megyeben/>

Szociális és gyermekvédelem témakörben is hirdettünk meg pályázati programot

Alintézményünk, a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság révén 2014-ben is támogattuk azon civilszervezeteket vagy egyházakat, amelyek veszélyhelyzetben lévő gyermekek és fiatalok jogainak védelme és érvényesítése területén tevékenykednek Hargita megyében 290 000 lej vissza nem térítendő keretösszegekből. A nyugdíjasokat és időseket érintő támogató programjára 35 000 lejt különített el, ebből szervezettek kirándulásokat, idősnapi rendezvényeket, csomagosztást stb. A fogyatékkal élő személyek gondozására szakosodott szervezeteket, egyesületeket, alapítványokat, egyházakat 50 000 lejjel támogatták: a fogyatékkal élő személyek naponta iskolába, illetve munkahelyre való szállítását, táboroztatását, országos, nemzetközi és olimpiai sportversenyeken való részvételét.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megyeben-a-legfejlettebb-a-szocialis-rendszer.html>

<http://hargitatv.ro/2013/onerobol-kell-megoldani-amit-csak-lehet/>

Nyolcéves az Órangyal program

A Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság Oklándi Elhelyezőközpontja és a Comite Oklánd Egyesület a Gyulafehérvári Caritas, a Hargita Megyei Sport- és Ifjúsági Igazgatóság, valamint a Szent Gellért Alapítvány társszervezőkkel közreműködve december 12-én megrendezte az Órangyal program 8. születésnapját.

Az ünnepségnek a homoródalmási kultúrotthon adott helyet. Az eseményen 25 intézmény és szervezet vett részt, körülbelül 650, értelmükben és/vagy mozgásukban korlátozott és egészséges gyermek volt jelen.

Az órangyalos nyolc gyertyát nyolc 8 éves gyerek gyújtotta meg. Ezek után tartalmas és meghatározó szórakoztató műsor következett, amit a lelkes gyermekközönség vastappsal jutalmazott. Fellépett Sorbán Enikő népdalénekes, majd az Oklándi Elhelyezőközpont gyermekeinek műsora, a Joy of Motion együttes, a Székelykeresztúri Elhelyezőközpont súlyosan fogyatékos gyermekei, a Napsugár az esőben Egyesület tagjai, a Szent Gellért Alapítvány fiataljai mutatták be előadásukat.

Kirándulások és higiéniai szerek roma gyerekeknek, az iskolaelhagyás csökkentése érdekében

A Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság idén is megszervezte a roma gyerekeknek az éves finanszírozási programot az iskolaelhagyás csökkentése érdekében.

A program keretében négy kirándulásra került sor november 22. és 25. között, melyeken 180 roma gyermek vett részt Csíkszereda környékéről, a gyergyói térségből, az udvarhelyi régióból és a keresztúri körzetből. A roma gyerekek és az őket kísérő pedagógusok vagy egészségügyi mediátorok a brassói állatkertet és a töröcsvári kastélyt látogatták meg. Ugyancsak a program keretében, a helyi önkormányzatok javaslata alapján, december 15. és 22. között 768 higiéniai szeket tartalmazó csomagot osztottak szét olyan roma családok között, melyeknek gyerekei rendszeresen járnak iskolába.

A program megszervezése előtt a vezérigazgatóság javaslatokat kért a megye helyi önkormányzataitól. Így szeptember 29. és október 1. között öt fórumra került sor Együtt a közösségért címmel, Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen, Székelykeresztúron, Gyergyószentmiklóson és Maroshévízen, melyen az illető régiók községeinek polgármesterei, iskolai, illetve egészségügyi mediátorok, civil szervezetek képviselői és a roma közösségek vezetői vettek részt. A fórumokon leggyakrabban elhangzott javaslatok az iskolai oktatás fontossága, tanácsadás a szülőknek az oktatással kapcsolatosan, higiéniai szeket tartalmazó csomagok – a tisztálkodás fontossága, valamint a kirándulás voltak. A programot Hargita Megye Tanácsa 262/2014-es határozatával hagyta jóvá, és először 2013-ban volt megszervezve.

Őszi táborozás Zsögödfürdön

Szeptember 22. és 27. között a Gyergyószentmiklósi Ápoló- és Gondozóközpont 12 lakója és 4 kísérője Zsögödfürdön táborazott. Az Őszi kikerics nevű tábor gazdag programkínálatából mindenki talált kedvére való, hasznos elfoglaltságot. A táborozók naponta elsétálhattak a közelben levő borvízforráshoz, tollaslabdázhattak, focizhattak, amikor az időjárás lehetővé tette a szabadban való tartózkodást. A közelben levő Nagy Imre Galériát, valamint a művész szülői házát is megtekintették, számolt be a tábor életéről Elekes Erika központfőnök. A tábor ideje alatt elkészült egy nagyobb méretű, közösen festett kép, néhány agyagfigura és egy színes papírból, kollázstechnikával készített tájkép. Most sem maradt el a sok közös éneklés, tánc, és sor került a mindenki által kedvelt társasjátékokra, tudtuk meg Elekes Erikától. Utolsó este hatalmas tábortűzzel, nótaszóval, szalonnasütéssel vettek búcsút a táborozók Zsögödfürdőtől. Hazafelé megnézték a csíksomlyói kegytemplomot. A program célja, azaz hogy a résztvevők jól érezzék magukat, kikapcsolódjanak, és tartalmas időtöltésben legyen részük, teljes mértékben megvalósult. A lakók kipihenve és feltöltődve tértek vissza otthonukba, mondta a központfőnök.

Ezúton szeretnénk megköszönni a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérgazgatóságnak és a tábort megpályázó Szivárlánylánc Egyesületnek, hogy újból lehetővé tették az otthon lakói számára a tábor megszervezését, tolmácsolta kedvezményezettjei háláját a központfőnök.

Karácsonyi vásár a fogyatékkal élők világnapja alkalmából

December 3-án, a fogyatékkal élők világnapján 9. alkalommal szervezte meg a hagyományossá vált Karácsonyi vásárt a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, a Gyulafehérvári Caritas Tanácsadó Iroda Fogyatékkal Élőknek és Hargita Megyei Mozgássérültek Egyesülete. A már hagyományossá vált vásáron huszonnégy Hargita megyei fogyatékkal élőkkel foglalkozó szervezet vett részt.

A megyeháza oszlopcsarnokában megrendezett vásár igazi karácsonyi hangulatot keltett. A fogyatékkal élők szobnáiban szebb kézművestermékeket kínáltak eladásra: horgolt angyalkákat, gömböket, adventi koszorúkat, asztaldíszeket, gyertyákat, képeslapokat, ajándékdobozokat, valamint gyöngyből, nemezsből és gipszből készült ajándéktárgyakat. Az ünnepi légkört fokozta a gazdag kulturális program: karácsonyi énekeket énekelt a Nagy Imre Művészeti Líceum diákja, Laczkó Vivien, majd fellépett Molnár Anna, Holló Piroska, a csíkszeredai 3-as számú családi típusú elhelyezőközpont Sunshine mandolinzenekara, az Octavian Goga Gimnázium kórusa, valamint a Sapientia EMTE kórusa.

A vásár megnyitóján Elekes Zoltán, a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérgazgatóság vezetője köszöntötte a kiállítókat és a vásárlókat. December 3-án, a fogyatékkal élők világnapján nem csomagokat, segélyeket osztogatunk, nem szakmai konferenciát hívtunk össze, hanem azt próbáljuk megmutatni, hogy fogyatékkal élő embertársaink is képesek létrehozni szép dolgokat – jelentette ki Elekes Zoltán.

Nyugdíjasokat és idősek szervezeteit támogató program 2014-ben

Hargita Megye Szociális és Gyermekvédelmi Vezérgazgatósága nyugdíjasokat és időseket támogató programot ír ki 2014-ben is. Az összesen 35 000 lej értékű kiírásra jogi személyiséggel rendelkező, Hargita megye területén időstevékenységet támogató alapítványok, egyesületek szervezetek és egyházak jelentkezhetnek.

A program támogatja a székelyföldi kirándulások, idősnapi rendezvények szervezését, csomagosztást, megyék szövetségével partnerségben, időseknek és nyugdíjasoknak szervezett tevékenységeket, az önrészt a más intézményekhez benyújtott pályázatokhoz.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/nyugdijasokat-es-idosek-szervezeteit-tamogato-program-2014-ben.html>

Idősek Világnapja

Előadások, kirándulások, sok virág és szeretet öregjeinknek

Az Idősek Világnapjára a vezérigazgatóság és az Idős Személyek Megyei Tanácsa több intézménnyel és egyesülettel közösen idén is gazdag programot szervezett megyénk öregjeinek.

A vezérigazgatóság felnőttvédelmi osztályának vezetője, Păncescu Matild szociális munkás elmondta, hogy az idősnapi program két részből tevődött össze. A Szakszervezetek Művelődési Házában október 7-én megtartott előadáson a több mint 200 részt vevő idős ember lelkesen tapsolt és együtt énekelt a fellépőkkel: a Joni zenekarral, Szilágyi Nórával, Kosztándi Zsolttal, a Rádúj Gábor Trióval, az Octavian Goga Líceum Flori de Măr együttesével, valamint a Sunshine mandolinzenekarral. Az előadást állófogadás követte, az öregek élőzenére táncoltak, sokat beszélgettek, jól érezték együtt magukat. A program második részét a megyei tanács által finanszírozott kirándulások képezték, melyek október 24. és november 5. között zajlottak. A kirándulásokat a megye polgármesteri hivatalaival közösen szerveztük – mondta Păncescu Matild. A vezető kifejtette, hogy a megye 67 polgármesteri hivatala közül 15, valamint a Csíkajnádi Szent István Szervezet és az Udvarhelyszéken tevékenykedő Caritas munkatársai válaszoltak kedvezően a felkérésre, szervezték meg a kirándulást és választották ki az útvonalat közösségük időseinek. Ezekben a kirándulásokon több mint 760 kisnyugdíjas, egyedül élő öreg vett részt és nézhette meg nemcsak Hargita, hanem Brassó, Kolozs, Maros, Fehér és Neamț megye nevezetességeit is. A kirándulás felejthetetlen élményt nyújtott a résztvevőknek.

Hargita megyében a legfejlettebb a szociális rendszer

Bemutatták a Gyulafehérvári Caritas elmúlt évi tevékenységét

A helyi sajtó jelenlétében ismertették a Gyulafehérvári Caritas 2013–2014-es tevékenységét, amelyre a megyében a legtöbb támogatást Hargita Megye Tanácsa biztosította.

A Caritas ágazati vezetői bemutatták mind a közeljövőben induló, mind pedig a már évek óta sikeresen működő programjaikat, gondozó és nappali központjaikat, amelyek megtalálhatóak szerte a megyében. Hargita Megye Tanácsa idén 658 760 lejjel támogatta a szervezet működését. Hargita megyében sokszínű a Caritas tevékenysége, itt indul el a legtöbb program Románia-szinten, amely a helyi önkormányzatokkal, valamint a megyei tanáccsal való jó együttműködés eredménye. Idén 150 ezer lejjel több pénz jut az otthoni beteggondozásra, ugyanakkor ettől az évtől mozgáskompetenciát fejlesztő központot hoznak létre Gyergyószentmiklóson, mivel Csíkszeredában és Székelyudvarhelyen már sikeresen működnek ezek. Hargita megye országos szinten a legjobban áll a szociális ellátórendszer tekintetében, mivel itt nemcsak a nagyobb városokban, hanem az elszigetelt településeken is működik valamilyen, a Caritas által fenntartott szolgáltatás.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/hargita-megyeben-a-legfejlettebb-a-szocialis-rendszer/>

Kis-, és középvállalkozóink előrehaladásáért dolgoztunk

Megbeszélés az Európai Alapok Minisztériumának államtitkárával

Az Európai Unió 2014–2020-as támogatási időszakának terveiről, feladatairól beszélgetett Szávicz Petra, az Európai Alapok Minisztériumának államtitkára a Hargita megyében működő tanácsadó és pályázatíró cégek képviselőivel május 21-én, a csíkszeredai megyeházán. A megyeelnök örömet

fejezte ki amiatt, hogy ilyen fontos minisztériumban kapott képviselőt az RMDSZ, amely így elősegítheti a megye fejlesztési törekvéseit. Eddig is igyekeztünk célirányos pályázatokkal minél több európai uniós forrást vonzani a megyébe, és biztos vagyok benne, hogy az államtitkár asszony szakszerű támogatásával a következő pályázási időszakban még több sikeres projektet bonyolíthatunk le meggyeszerzte. Szávics Petra ismertette a következő támogatási időszak főbb irányelveit, elmondta, hogy a minisztérium benyújtotta a partnerségi megállapodást az Európai Bizottságnak, amely tartalmazza a tizenegy tematikus célkitűzést, illetve a pénzügyi táblákat, amelyek alapján a pályázatírók készülhetnek a következő pályázási időszakra.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/fontos-felkeszulni-a-kovetkezo-fejlesztesi-idoszakra.html>

Közösségi programok, tevékenységek

Gyermeknap horgászverseny a rugonfalvi tónál

Gyerekek és szülők sokasága mérte össze horgásztudását a rugonfalvi tónál május 31-én, szombaton. Voltak résztvevők Székelykeresztúrról, Székelyudvarhelyről, Marosvásárhelyről, Segesvárról, valamint a környező településekről. Beszédemben kijelentettem, hogy minél több olyan rendezvényre van szükség, amely családoknak, illetve gyerekeknek szóló programokat tartalmaz. Ilyen a megyei tanács által szervezett X. Hargitai Megyenapok is, amely szombaton kezdődött, és több mint egy héten át tart.

Hargita Megye Tanácsa azért indította el 2010-ben a Családprogramját, hogy a családban való gondolkodást terjessze, népszerűsítse a nagycsaládokat, tegyen a székelyföldi társadalom elöregedése ellen, és a családok, gyermekek életszínvonalának növelését elősegítő környezetet alakítson ki. A rugonfalvi horgászverseny és más hasonló rendezvények mind ezt a célt szolgálják.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/gyermeknap-horgaszverseny-a-rugonfalvi-tonal/>

Gyermekzsivajtól volt hangos a csíkszeredai megyeháza

Több százan kapcsolódtak be a családok és gyermekek napjába

A X. Hargitai Megyenapok részeként június 2-án, hétfőn tartották meg a Hargita megyei családok és gyermekek napját Csíkszeredában. A Folker együttes gyermektáncosokba invitálta a jelenlévőket, közösen daloltak, majd a hangszereket is „megsimogathatták” a gyermekek. A Csíki Anyák Egyesületének Tipe-Tupa bábcsoportja *A három pillangó* bábjátékot és a *Nyuszi, Gyuszi és a farkas* című történetet elevenítette meg a megyeháza márványtermében. Ezzel egy időben az oszlopcsarnokban különböző kézműves-foglalkozásokat tartottak, megismerkedhettek a Terka Móka kirakójátékkal, és a szokásokhoz híven idén is volt arcfestés. Hosszú sor kígyózott a vattacukor előtt is, minden gyereket megajándékoztak egy kis nyalánksággal. A folytatásban a népdaloké és a néptáncé volt a főszerep, a Gyermek Ház néptáncos csoportja a táncos kedvű gyerekekkel közösen roptat, a jó hangulatról Ádám Katalin gondoskodott. Mindeközben nyílt napot tartottak a Hargita Stúdióban, ahol a gyerekek betekintheztek a kulisszák mögé. A szervezők idén nemcsak a gyerekeket szólították meg, hanem a felnőtteket is: szülőkkel tartottak kerekasztal-beszélgetést a megyeháza földszinti termében.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/gyermekzsivajtol-volt-hangos-a-csikszeredai-megyhaza.html>

Mondjunk nemet az erőszakra!

Erőszakmentes kampány Hargita megyében

November 25. és december 10. között az elfogadásért és a békéért szervezte meg Erőszakmentes napok című programját a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság családon belüli erőszakkal foglalkozó osztálya és tanácsadó központja. November 25-ére, a nők elleni erőszak megszüntetésének világnapjára és az azt követő erőszak elleni tizenöt akciónapra változtatott programmal készültek a gyermekvédelem szakemberei és az önkéntesek.

A november 25-én 10 órától kezdődő kerekasztal-beszélgetésen a megyei tanács mezanin termében részt vett Elekes Zoltán vezérigazgató, az Interszektoriális Csoport: a Hargita Megyei Csendőrség részéről Staicu Ilie, a Megyei Rendőrfelügyelőségtől Mazilu Dumitru és Răducanu Mariana, a Megyei Közegészségügyi Igazgatóságtól Szabó Gyula, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány részéről Balázs Melinda, az Útirány Egyesület részéről Bakó Csilla, a Hargita Megyei Területi Munkaügyi Felügyelőségtől Tudoran Ovidiu, a Megyei Tanfelügyelőségtől Májai Csaba és Erdei Lucica, a tanácsadó központ vezető pszichológusa, Márk Emese, és az interszektoriális bizottság koordinátora, Tankó Éva felügyelő.

A kerekasztal-beszélgetésen Tankó Éva arról beszélt, hogy az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által nemrégiben készített tanulmány szerint a rendőrségi statisztikák és a bántalmazott nők mindennapi élete közötti különbséget hallgatás, előítélet és félelem fedi. Romániában minden két percben bántalmaznak egy nőt – mondta a felügyelő. A november 25-i program egyik kiemelkedő pillanata az Útirány Egyesület jóvoltából megszervezett menyasszony-gyerek felvonulás volt a megyeháza előtti főtéren, a Kós Károly Szakközépiskola és a Nagy Imre Általános Iskola diákjai, az önkéntesek, a kerekasztal-beszélgetés résztvevői és az igazgatóság szakemberei részvételével. A felvonuláson a szervezők fehér sálát viseltek.

Ezt követően színes lapokra írt betűkből a résztvevők magyar és román nyelven különböző üzeneteket formáltak, mint például SZERETET, BÉKE, TÜRELEM, ELFOGADÁS, stb

December 8-án és 10-én a Megyei Könyvtár Fakalinka bábcsoportja bemutatta A bátor kiskacsák című bábjátékot, melyen körülbelül 200 gyerek vett részt. A Hargita Megyei Tanfelügyelőség felhívására ebben a periódusban a tanárok és a diákok fehér ruhadarabokat viselve tiltakoztak a családi erőszak ellen. Több iskolában szimbólikus, fehér szívecske vagy virág kitűzőket készítettek, melyekre felírták: Elutasítom az erőszakot! Toleráns vagyok! A kampány alatt az iskolákban a megyei rendőrfelügyelőség felhívásokat intézett a diákokhoz.

Az Erőszakmentes kampány meghaladta a rendezők elvárásait. Tankó Éva, az interszektoriális bizottság koordinátora szerint a célcsoport, a nők és főleg a gyerekek rendkívül fogékonyak voltak. A program alatt és után a családon belüli erőszakkal foglalkozó osztálytól több bántalmazott nő kért segítséget.

Hargita megyei búza a Magyarok Kenyerében

Idén is öt cég biztosítja az összetartozás jelképéhez a gabonát

Idén ismét megsütik a 2011-ben először elkészített Magyarok Kenyerét. A rendszerint augusztus 20-án megszegett kenyeret a Kárpát-medence minden részéből, valamennyi magyarországi megyéből, az ország megyei jogú városaiból, valamint a környező országok magyarlakta területeiről, a régi magyar megyeszékhelyekről felajánlott búzából sütik meg. Az összeöntés ünnepe augusztus 17-én Mohácson, a Csele patak partján lesz. Az összegyűjtött búzát helyben, a Szent Miklós Vízimalomban őrölik meg, majd onnan Pécsre szállítják, és ott sütik meg a kenyeret.

Hargita megyéből idén hat cég ajánlott fel összesen 300 kilogramm búzát. Ezzel térségünk is hozzájárul a példás összefogáshoz, amellyel a megőrölt liszt nagy része a Dévai Szent Ferenc Alapítványhoz kerül, és amellyel az gyermekeknek biztosíthatják az éves kenyérszükségletét.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megyei-buza-a-magyarok-kenyereben.html>

Példamutató tevékenységek díjazása

Remete erőt és példát mutat

Hargita Megye Közszolgálatáért díj Gyergyóremetének

A hétfvégén megrendezett Gyergyóremetei Falunapok kiemelkedő eseménye volt július 13-án, vasárnap délelőtt a szentmisét követően a 322-es integrált vidékfejlesztési pályázat záró ünnepsége a műfüves focipályán. A projektnek, amely hét fő elemet foglal magában az összértéke 12 402 000 lej, az önkormányzat 300 000 lejes önrésszel járult még hozzá. A megvalósításokat Laczkó-Albert Elemér polgármester ismertette: több mint 8 kilométer utat javítottak fel, rendbehozták a műfüves sportpályát és a körülötte lévő teret, bővítették a település víz- és szennyvízcsatorna hálózatát, felújították az alszegi óvodát, a tejporgyári iskolát és a három csoportos napközis óvodát, ugyanakkor egy haszonjárművet vásároltak, amivel a falugondnok kiszállítja az ebédet. Ezen kívül népi hangszereket vásároltak és székely ruhákat készítettek, így fellendült a népzene oktatás a faluban. Hargita Megye Tanácsa a Hargita Megye Közszolgálatáért díját adományozta a Gyergyóremetei Polgármesteri Hivatalnak, amelyet közösen nyújtottam át a település vezetőjének Bende Sándor területi elnökkel a kiemelkedő közigazgatási tevékenységért, amellyel hozzájárultak a megye fejlődéséhez, hírnevének öregbítéséhez.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/hargita-megye-kozszolgjalataert-dij-gyergyoremetenek/>

HARGITA MEGYÉBEN A FIATALOK ITTHONMARADÁSÁÉRT DOLGOZUNK

Hargita Megye Tanácsa a 2014-es évben is kiemelten foglalkozik a fiatalok oktatásának, itthontartásának kérdésével, problematizálva fiataljaink elvándorlását, külföldi munkavállalását. Célkitűzésünk olyan kezdeményezések, programok, együttműködési irányvonalak folytatása és gyakorlatba ültetése amelyekkel kiemelten támogatjuk a fiatalok munkavállalását és szakmai fejlődését. Prioritásaink közé tartozik a fiatalok hatékonyabb munkaerőpiaci elhelyezésének biztosítása, a szakoktatás fellendítése és a közösségi, ifjúsági szervezetek, diáktanácsok, önkormányzatok tevékenységének támogatása.

Hargita Megye Ifjúsági Stratégiája 2014-2020

Hargita Megye Ifjúsági Stratégiája a 2013-as év végén járt le, ezért Hargita Megye Tanácsa 2014-ben prioritásként kezeli egy új ifjúsági stratégia felállítását, fiatalok számára távlati célok meghatározása. Egy új időszak előtt állunk, amelyben az eddigieknél is nagyobb figyelmet kívánunk szentelni saját jövő generációnknak. Jövőnk megyéje, Székelyföldje olyan lesz, amilyenek a mai nap fiataljai formálják. Éppen ezért amit ma mi teszünk, az éppen az ők jövőjükbe való befektetés.

Legfontosabb szerepemnek és feladatomban azt látom, hogy fiataljaink számára lehetőségeket biztosítsunk itthon! Hiszem, hogy a politikának többet kellene foglalkoznia a fiatalok helyzetével.

Az új Hargita Megyei Ifjúsági Stratégia kidolgozása egy olyan kezdeményezés volt, amely intézményünk külső környezetéből érkezett, amelyet felkaroltunk, és amely erőforrásaink szempontjából is gazdaságos volt, hiszen az elkészítés folyamatát külső, európai uniós forrásokból finanszíroztunk. A stratégia egy, a *Fiatalok Lendületben* közösségi program keretében elnyert pályázat segítségével jött létre. A stratégia elkészülése széleskörű konzultációs folyamaton ment keresztül, amelybe mind fiatalok, mind a fiatalokat is érintő egyéb ágazatok képviselői is kifejtették véleményüket.

Célunk, hogy Hargita megye a 2014-2020-as időszakban olyan helyé váljon, ahol:

- a fiatalok hosszútávú jövőképpel rendelkeznek, és önálló célkitűzéseket képesek megfogalmazni;
- a fiatalok rendelkezésére állnak azok a körülmények, amelyek a méltányos megélhetést biztosítják,
- döntéseiket a fiatalok a számukra kínálkozó összes lehetőség ismeretében hozzák meg úgy, hogy hozzáférésük van az ehhez szükséges összes információhoz;
- a fiatal tudatában van saját és környezete problémáinak, képes megfogalmazni őket, saját erőből megoldani, illetve alkalom adtán megfelelő segítséget kérni ehhez;
- lehetősége van a fiatalnak saját kezdeményezéseihez intézményes formát szervezni és ezáltal generációs társakat bevonni;

- a fiatal döntéshozóvá, társadalmi vezetővé, sikeres vállalkozóvá válása egyéni képességeinek függvénye egy befogadó, egyenlő esélyeket biztosító, erre az egyéni képességekre építő társadalomban;
- a fiatal tisztában van azzal, hogy a jövőkép teljesülésében, a társadalmi fejlődésben kulcsfontosságú tényezőt képez;
- a fiatalnak lehetősége van saját és társai szociális hátrányait leküzdeni, teljes jogú állampolgárként érvényesülni;
- a fiatal élete tudatos mind saját egészségi állapota, mind természeti és társadalmi környezetéhez viszonyítva.

Elemzés a 2012-2013-as évben középiskolát végzett diákok helyzetéről

Az oktatás fontos részét képezi a társadalom jövőjének megalapozásának. Romániában jelenleg 10 osztályt kötelező elvégezni, azonban az érettségi vizsgához továbbra is 12, esetenként 13 osztály elvégzésére van szükség. Az érettségi vizsga egy jelentős mérföldkő a diákok életében. Az érettségizők a vizsga után három kategóriába sorolhatóak. Az elsőbe azok tartoznak, akik az érettségi után tovább tanulnak valamely felsőoktatási vagy posztliceális képzésben. A másodikba azok, akik valamilyen munkát vállalnak, a harmadikba pedig a munkanélküliként nyilvántartott fiatalok tartoznak. A 2013-as évben összesen 3183 diák vizsgázott le. A középiskola után számos végzett dönt úgy, hogy nem folytatja tanulmányait. Ők a lehetőségekhez mérten vagy elhelyezkednek a munkaerőpiacon, vagy mint munkanélküli személyekként kerülnek nyilvántartásba. 2013-ban, a végzettek csupán 27%-a vállalt valamilyen munkát, 38%-uk viszont munkanélküli. Az érettségizők jelentős hányada próbálkozik elhelyezkedni a munkapiacon.

Éppen ezért, évente több tíz kezdő állást hirdetünk meg a Megyei Tanácsnál, alintézményeinknél és egyesületeinken belül. Ugyanakkor a Megyei Tanács a Kisfalu program, a termelők, vállalkozók támogatásával, a szakoktatás fellendítése érdekében tett erőfeszítéseivel, pályázatait által és még számos kezdeményezésével mind a fiatalok itthon boldogulását kívánja elősegíteni.

[http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-](http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2015/01/HMTJ_25_1855_27012015_Kozepiskolat_vezgettek_FINAL.pdf)

[content/uploads/2015/01/HMTJ_25_1855_27012015_Kozepiskolat_vezgettek_FINAL.pdf](http://elemzo.hargitamegye.ro/wp-content/uploads/2015/01/HMTJ_25_1855_27012015_Kozepiskolat_vezgettek_FINAL.pdf)

Európai projektben vettünk részt a migrációs jelenségek kutatása céljából

SEEMIG – A migráció és a migrációs hatások kezelése Délkelet-Európában – Határokon átnyúló együttműködés a tényekre alapozó stratégiáért /*Managing Migration and its Effects in SEE – Transnational Actions Towards Evidence Based Strategies*

A SEEMIG stratégiai, fejlesztési projekt, amelynek célja, hogy megbízható adatokat szolgáltatson a délkelet-európai migrációs, munkaerő-piaci és demográfiai folyamatokról. A projekt abból a felismerésből született, hogy a fenti folyamatok összefüggéseinek vizsgálatához szükség van a meglévő adatbázisok fejlesztésére, az adatminőség javítására. A projekt legfőbb célkitűzése, hogy a migrációs folyamatokkal kapcsolatos meglévő adatokat összegyűjtse, azokat kritikailag értékelje, majd ajánlásokat fogalmazzon meg az adatgyűjtés módszereire vonatkozóan. A jobb minőségű adatok segítségével, a különböző adatbázisok összekapcsolásával lehetővé válik a migrációs folyamatok komplex vizsgálata. A projekt stratégiai célja, hogy a különböző szintű döntéshozók (a helyi önkormányzatoktól kezdve egészen az európai platformokig) az adatokat, elemzéseket felhasználva alkossák meg a migrációs folyamatok kezelésére vonatkozó stratégiájukat.

A projekt megvalósításai közé tartozik a hosszú távú migrációs, demográfiai, munkaerő-piaci és humántőke-folyamati elemzést és mérést megalapozó fogalmi háttér kialakítása, továbbá történeti ország-profilok megalkotása, amelyek segítségével áttekinthetjük az eddigi tendenciákat, feltárhatjuk a folyamatok mögött meghúzódó mechanizmusokat, valamint megvizsgálhatjuk, hogy milyen folyamatokra számíthatunk a jövőben. Előrejelzési technikák (ún. foresight exercise) segítségével helyi, regionális és nemzeti szintű stratégiák kidolgozásához járultunk hozzá.

<http://migracio.hargitamegye.ro/tudomanyos-anyagok/>

<https://www.youtube.com/watch?v=RVRqokpGVcQ>

<http://seemig.com/>

Minden évben meghírdetjük az ifjúsági pályázati programunkat

Hargita Megye Tanácsa egyrészt az ifjúsági pályázati programokon keresztül, másrészt együttműködési programok, valamint a különböző ifjúsági rendezvények, képzések, találkozók finanszírozása révén nyújt segítséget az ifjúsági szervezeteknek, tágabb értelemben a megye ifjúságának.

A 2014-es évben az 56 nyertes ifjúsági pályázati programból ténylegesen 43-at valósítottak meg, számszerűleg: tematikus táborok szervezése tehetséges fiataloknak 10 projekt, a diákok felkészítése a képességfelmérő és érettségi vizsgákra 2 projekt, cseretáborok szervezése fiataloknak és gyerekeknek 8 projekt, szemléltető iskola fejlesztése – didaktikai eszközök vásárlása 4 projekt, különböző ifjúsági tevékenységek szervezése partnerségben a Hargita megyéhez hasonló hagyományokkal rendelkező megyék szervezeteivel, valamint intézményeivel 3 projekt, iskolai versenyek szervezése iskolásoknak és óvodásoknak 13 projekt, tudományos tevékenységek szervezése iskolásoknak és fiataloknak 3 projekt.

Alintézményeink által szervezett ifjúsági tevékenységek

Hargita Megye Tanácsának Hegyimentő Közszolgálat 2014-ben is igyekezett fiataljaink számára olyan programlehetőségeket biztosítani, mely által a megyei ifjúság betekintést nyerhetett a hegyimentők mindennapjaiba, megtapasztalhatta a természetközelséget vagy megcsodálhatta Hargita megye természeti kincseit. Alintézményünk célja a 2014-es évben is a fiatalok természetben való viselkedés szabályaira való nevelése. Programjaink több éve sikeresen zajlanak. Tevékenységünk igen szerteágazó, hiszen kirándulásokat, táborokat, tájékoztató versenyeket szervezünk, programokat biztosítunk gyerekek otthonában nevelkedő gyerekeknek, balesetszimulációs játékokkal, különböző iskolák tanóráin okatunk. Nagy sikernek örvend önkéntes tóborzó programunk és a gyerekek kalandparkja is. A 2014-es évben tevékenységünkbe több mint 600 gyerek kapcsolódott be.

<http://www.salvamontharghita.ro/>

Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpontunk a 2014-es évben igen változatos, színes programkínálatot biztosított fiataljaink számára. A központ célkitűzése, hogy a fiatalokkal megismertesse népi értékeinket, keretet biztosítson a hagyományápolásra, hagyományőrzésre.

Hajnalcsillag népdalvetélkedő

2014. március 22.-én valamint március 29.-én 6. alkalommal került sor a népdalvetélkedőre, a székelyudvarhelyi iskolák legjobban éneklő I-IV. és V-XII. osztályos diákjai részvételével a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium Nyírő József dísztermében.

III. Nemzetközi ifjúsági néptáncfesztivál

A Székelyudvarhelyen október 3-4-én sorra kerülő fesztivál a néptáncsoportok felvonulásával kezdődött, majd a fellépések következtek, ahol a résztvevők bemutathatták és elleshették a különböző táncleépéseket, figurákat. A fesztivált táncművelés zárta, ahol egymás mellett táncolt sok-sok fiatal, képviselve és átörökítve népi hagyományainkat, értékeinket.

Táncművelési programok

Ezt a programot a Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont **az András Alapítvánnyal együttműködve** szervezte 2014. január 9. és december 16. közötti időszakban Csíkszeredában. A résztvevők oktatása két csoportban történt, kezdők és haladók, mindkettőt tanítását egy oktató pár biztosította. Ebben az évben csíki, küllőmenti, mezősegi táncokat, valamint népdalokat tanították szakemberek támogatásával.

Száll az ének szájáról szájra Népdalverseny, Etéd

Az etédi Jósika Miklós Általános Iskola április 11-én szervezte a Száll az ének szájáról szájra népdalversenyt iskoláskorú gyermekeknek. Részt vettek 13 iskola tanulói, illetve a szervező iskola tordai és a napkori (Magyarország) testvériskolái. A verseny szüneteiben népzenei és néptáncműsorok szórakoztatták a közönséget, fellépett a székelykeresztúri Kispipacsok néptáncsoport, valamint az etédi iskola furulya-együttese és néptáncsoportja. A versenyen korosztályok szerint álltak színre az énekesek, a díjazás is e szerint történt.

Gyermekszínházi találkozó, Alsóboldogfalva

A 10. Hargitai Megyenapok keretében zajlott a gyermekszínházi csoportok évi rendszerességű találkozója Keresztúr térségében 2014. június 6-7. között az alsóboldogfalvi kultúrotthonban. Bögöz, Etéd, Gagy, Újszékely, Székelyszenterzsébet, Felsőszófalva, Homoródszentpál Alsóboldogfalva, Székelykeresztúr és Székelyudvarhely színházi csoportjai vettek részt, közel 250 gyerek.

Népi gyermekjátékok a Hargita megyei tájházak gyűjteményeiből

A 2014. június 2.-án a Forrásközpontnál megnyílt kiállítás látogatói olyan népi gyermekjátékokat tekinthettek meg, amelyek évtizedekkel korábban nagy népszerűségnek örvendtek, de mára feledésbe merültek és a használatból is kiszorultak.

www.hagyomany.ro

A Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Kájoni János Megyei Könyvtár prioritása ebben az évben is az olvasás szeretetének, kultúra iránti érdeklődés felkeltése volt a fiatalok körében. A Könyvtár tevékenysége színvonalas, változatos programokat kínált: számos ismeretterjesztő előadást, író-olvasó találkozót, könyvbemutatót, kézműves-olvasással összekötött programot, interaktív foglalkozásokat. Megyei könyvtárunk fiataljaink számára szervezett programokat Magyar valamint Román nyelv napja alkalmából. A könyvtárban a 2014-es évben 4994 olvasót, 41342 könyvtárlátogatást, 85982 kölcsönzött kötetet regisztráltak.

Móricz Zsigmond felolvasómaraton

A **Kájoni János Megyei Könyvtár** szervezésében sor került a Móricz Zsigmond felolvasómaratonra. Az eseményhez a Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont is csatlakozott. A felolvasómaraton helyszíne a Városi Könyvtár és Székelyudvarhely összes iskolája volt. Erdélyben 13 megyéből 93 településen több mint 16000-en olvastunk, a legtöbben, 2186-on olvastak Székelyudvarhelyen.

Együttműködésben civil és ifjúsági szervezetekkel

Negyvenöt kárpátaljai cserkész látogatta meg a csíkszeredai megyeházát augusztus 27-én Popovici Pál vezetésével. A csoport többnapos kirándulásra érkezett Hargita megyébe, részt vett az augusztus 26-i Úz-völgyi megemlékezésen, nagyon fontos, hogy építkezzenek a közös múltból, és minél előnyösebb együttműködések alakítsanak ki.

<http://www.maszol.ro/index.php/tarsadalom/34501-karpataljai-cserkeszek-a-hargita-megyei-megyhazan>

Fiatalokkal egyeztetünk a megyeházán

A Többség–kisebbség elnevezésű projektben három országból összesen hat település vesz részt azzal a céllal, hogy elemezzék a kisebbség és a többség helyzetét az adott településeken. Ausztriából Alsóőr és Felsőőr, Magyarországról Debrecen és Nyíregyháza, míg Romániából Csíkszereda és Gyergyószentmiklós kapcsolódott be az együttgondolkodás folyamatába.

A helyi és a magyarországi résztvevők Kozma István, Csík Terület Ifjúsági Tanácsa elnökének vezetésével szerdán a csíkszeredai megyeházára látogattak, ahol vázoltam az itteni helyzetet, kiemelve a román–magyar jó együttélési viszony fontosságát, aminek alappillére lehet a román–magyar együttélési kódex elfogadása és gyakorlatba ültetése.

A találkozó végén a fiatalok további kérdéseikkel fordulhattak felém. Arra buzdítottam a fiatalokat, hogy jöjjenek ötletekkel, elképzelésekkel, hisz a Hargita Megyei Ifjúsági Alapítvány is partner a jó kezdeményezésekben.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/fiatalokkal-egyeztetett-borboly-csaba-a-megyhazan/>

Kiemelkedő ifjúsági események 2014-ben

Generációk találkozója - Tizenöt éves Csík Terület Ifjúsági Tanácsa

Megalakulásának 15. évfordulóját ünnepelte a hétvégén Csík Terület Ifjúsági Tanácsa (CSTIT) ifjúsági majálissal Homoródfürdőn. A május 16–18. között tartott rendezvényen körülbelül 150 személy ünnepelt. Az évforduló egy generációk közötti találkozás volt, hiszen a jelenlegiek mellett meghívták a régi tagokat is. Így jelen voltak a szervezett alapítótagjai, Kozma István jelenlegi elnök mellett a korábbi elnökök is, mint Lőrincz Csilla és Szabó Kázmér.

Hangsúlyoztam a fiatalok közéleti szerepvállalásának fontosságát, kértem a fiatalokat fogalmazzák meg igényeiket a politikusok felé. Aktivításra, tanulásra, fejlődésre biztattam a jelenlevőket, hiszen biztos vagyok benne, hogy közülük nőnek ki a jövő elöljárói, a következő megyeelnök is.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tizenot-eves-csik-terulet-ifjusagi-tanacs/>

Kék és sárga léggömbök szálltak Csíkszereda egén

Ifjúsági konferencia Csíkszeredában

A világ és én – Határtalan Európa címmel rendeztünk ifjúsági konferenciát a csíkszeredai megyeházán május 9-én, pénteken, Európa napján. A rendezvény része az Ifjúság Nemzetközi Napja alkalmából Hargita Megye Tanácsa és a Hargita Megyei Sport- és Ifjúsági Igazgatóság által szervezett programsorozatnak, egyben pedig a Hargita Megye Tanácsa által május 9–14. között szervezett Európa-hétnek.

A konferencia előtt a megyeháza oszlopterében, illetve a Szabadság téren tartották a megnyitót, amely villámcsődülettel (flashmob) kezdődött, amikor is a téren a Csík Terület Ifjúsági Tanácsának (CSTIT) és a Sapientia Hallgatói Önkormányzatnak (HÖK) csapata zumbát táncolt Ábrahám Emőke irányításával, ezt követte a Realdance bécsi keringője, majd a Hargita Megyei Művészeti Népiskola Köpice néptáncsoportjának fellépése. Beszédemben kifejtettem, olyan Európára van szükség, amelyben a fiatalok szülőföldjükön, otthon látnak jövőt. Ehhez bele kell szólniuk az őket érintő döntésekbe, oda kell figyelniük, hogy érdekeiket képviseljék Brüsszelben. A beszédek után száz darab héliummal felfújt kék és sárga léggömböt engedtek fel, mialatt a Hargita Megyei Művészeti Népiskola tanáraiból és tanítványaiból összeállt mini-fúvószenekar eljátszotta az Örömódát. A lufikra cédulákat erősítettek, amelyekre az EU-ra jellemző szavakat írtak, például a következőket: sokszínűség, tolerancia, átjárható határok.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kek-es-sarga-leggombok-szalltak-csikszereda-egen/>

A népi mesterségek országos versenyén jeleskedtek a Hargita megyeiek

Három első és egy második díjjal tértek haza augusztus 11-én a népi mesterségek országos versenyéről az Udvarhelyszéket képviselő diákok. A versenyt Nagyszebenben, az Astra Múzeumban szervezték meg, ahol a szakmai zsűri a diákok elméleti és gyakorlati tudását vette górcső alá, de számított a versenyen készült alkotás nehézségi foka, a viseletük eredetisége, amit szóban be is kellett mutatni, majd az így összegyűlt pontszám alapján érték el helyezésüket.

Ugyancsak a verseny része volt ügyességük bemutatása a nagyközönségnek Szeben központjában, a Kispiac téren. A diákok a versenyen azokban a viseletekben vettek részt, amiket a Cimborá Egyesület készítettett tavaly Hargita Megye Tanácsának támogatásával.

Tehetségnapok a székelykeresztúri Sósfürdőn

Idén negyedik alkalommal szervez tehetségnapokat a Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Szociális és Gyermekvédelmi Vezérgazgatóság a rendszerben nevelkedő gyermekek és fiataloknak Székelykeresztúron, Sós-kútfürdőn. A kétnapos rendezvény célja, hogy az elhelyezőközpontokban, nevelőszülőknél és családi elhelyezésben nevelkedő gyermekek megmutathassák tehetségüket, és szórakozhassanak.

Az első nap a kicsiknek szól, a megye egész területéről érkező óvodásoktól a 14 éves gyerekekig mindenki bemutatja előadását. Emellett a délelőtti folyamán arcfestő műhelybe, lovagolni, szekerezni és rajzkiállításra várják a résztvevőket, délután pedig Gozefini bűvész mutatványa és Török Tünde óvó néni koncertje varázsolja el a gyerekeket.

A második nap a 14–26 éves korosztálynak szól. Az előző naphoz hasonlóan délelőtti a tehetséges fiatalok tartják meg előadásukat, majd focibajnoksággal és szépségversennyel, karatebemutatóval, lovaglással és szekerezéssel folytatódik a program.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tehetsegnapok-a-szekelykereszturi-sosfurdon.html>

NEVEZD MEG A LEGJOBBAKAT! Községeikben aktív tevékenységet folytató, kiemelkedő tanulmányi eredménnyel rendelkező fiatalokat díjaztunk

Hargita Megye Tanácsa többéves hagyományt folytat, az Ifjúság Országos Napja alkalmával díjátadó ünnepségen részesít elismerésben olyan fiatalokat, akik önkéntes munkájukkal, kitartásukkal, céltudatosságukkal példát mutatnak nemcsak kortársaiknak, hanem az egész közösségnek, amelyben élnek. Az idei díjazásra az Ifjúsági Konferencia alkalmával kerítünk sort 2014. május 9-én.

Idén négy kategóriában nevesítettek egyesületeket, közösségük érdekében hatékonyan tevékenykedő fiatalokat: 1. Fiatal önkéntesek a közösségért; 2. Fiatalok a kultúráért; 3. Fiatalok a környezetvédelemért és az egészséges életmódért; 4. Fiatal kézművesek, gazdák és gazdasszonyok. A közösségi munka elismeréseként értékes könyvutalványokat adtam át a fiataloknak.

<http://www.hargitamegye.ro/hargita-megye-tanacsja/programok/nevezd-meg-a-legjobbkat.html>

A tudás ma is érték

Több mint ötszáz kiemelkedő teljesítményű tanuló a megyében

Több mint ötszáz Hargita megyei tanulót díjaztak szeptember 24-én a csíkszeredai Segítő Mária Római Katolikus Gimnázium dísztermében tartott ünnepségen. A tehetségek gondozása és ösztönzése érdekében a Hargita Megyei Tanfelügyelőség és Hargita Megye Tanácsa évről évre díjazza azokat a tanulókat, akik megyei, illetve országos tantárgyversenyeken, vetélkedőkön vettek részt, és kimagasló eredményeket értek el.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tobb-mint-otszaz-kiemelkedo-teljesitmenyu-tanulo-a-megyeben/>

Számos tábor megvalósulását segítettük

Ne félemlítsék meg a táborszervezőket!

Az ellenőrök jóindulatára és törvénymódosításra van szükség

A nyári táborokban, vendéglátó egységekben végzett rajtaütésszerű hatósági ellenőrzéseket tettem szóvá a prefektusi kollégium július 28-i, hétfői ülésén. Számtalan panasz érkezett hozzám vállalkozóktól, táborszervezőktől, miszerint rajtaütésszerű ellenőrzéseket végeznek a tisztiorvosi szolgálat, a fogyasztóvédelmi hatóság vagy az élelmiszer-biztonsági igazgatóság munkatársai, és Csíkszeredába rendelik be vendéglátó-ipari egységek vezetőit. Turistaidényben, illetve tánc-, kézműves vagy egyéb, lelkes tanárok, civilszervezetek által szervezett táborok időszakában ez különösen káros, mert az említett intézmények illetékesei eljárásukkal megfélemlítik az önkénteseket, ráadásul ezzel elrontják a tábor hangulatát, és eltántorítják a szervezőket az ilyen jellegű további tevékenységektől. Pedig a – jórészt Hargita Megye Tanácsa által is támogatott – több száz Hargita megyei tábor a székelyföldi fiatalok szempontjából rendkívül fontos, hiszen identitást erősít, készségeket fejleszt, fogalmazott a megyeelnök. Az idegenforgalom számára is – különösen szezonban – mindez hátráltató hatású, hiszen a vendéglátónak nem Csíkszeredába kellene járnia papírokkal, hanem a vendégeivel foglalkoznia. Éppen ezért a vonatkozó jogszabályok módosítására van szükség, ezért kérem a dekoncentrált intézmények vezetőit, tapasztalatukkal segítsék a megyei tanácsot abban, hogy különböző szintű jogszabályok, normatívák módosító javaslatait elkészítse, hogy azokat átadhassuk az RMDSZ kormányzati és parlamenti képviselőinek.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/borboly-csaba-ne-felemlitsek-meg-a-taborszervezoket/>

Több mint száz gyerek vett részt unitárius táborban

Párhuzamosan három helyszínen zajlott unitárius gyerektábor a héten, július 28–augusztus 1. között Udvarhelyszéken: a Gagy mentieknek Firtosváján, a Nyikó mentieknek Tordátfalván, a Nagy-Küküllő mentieknek pedig Kissolymoson szervezték meg. Összesen több mint százan táboroztak a térségbeli lelkészek és teológiai hallgatók vezetésével. Fő témája volt az egyházi szertartások fontossága az ember életében, emellett a gyerekek kézművességet tanultak, népi motívumokat ismertek meg és festettek, továbbá különféle játékokban vehettek részt. A rendezvény pénteken délelőtt istentisztelettel ért véget. A szervezők a táborban a vallási és nemzeti tudat fejlesztésére helyezik a hangsúlyt.

A rendezvény költségeihez Hargita Megye Tanácsa az egyházaknak szóló pályázati programjából járult hozzá.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tobb-mint-szaz-gyerek-vett-reszt-unitarius-taborban.html>

Közösséget formáló gyerektábor Ivóban

Az alkotni vágyó gyerekeket hívja táborozásra idén is Ivóba a székelyudvarhelyi Pro Life Alapítvány augusztus 17–20. között. A találkozó megszervezésére Hargita Megye Tanácsa ifjúsági tevékenységeket támogató pályázatán nyert finanszírozást a szervezet. Ez alkalommal az udvarhelyszékiek mellett Beszterce megyéből is várnak résztvevőket azzal a céllal, hogy a gyerekek ismerkedjenek, barátkozzanak egymással, illetve a közös tevékenység erősítse a szórványból érkezők magyarságtudatát.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozosseget-formalo-gyerektabor-ivoban.html>

Barátság Fesztivál Várhegyen

Május 31-én Barátság Fesztivált szervezett a Gyergyóvárhegyi Elhelyezőközpont. A hagyományteremtő céllal szervezett rendezvény összegyűjtötte a gyerekeket és fiatalokat a Hargita megyei gyermekvédelmi rendszerből és Várhegy környékéről.

A Fesztivál Elekes Zoltán vezérigazgató nyitóbeszédével kezdődött, majd a község polgármestere, Rizea Ioan és a Gyergyóvárhegyi Elhelyezőközpont vezetője, Moldovan Alfredo Marius üdvözölte a jelenlevőket. Részt vett az eseményen a megye prefektusa, Andrei-Jean Adrian is. A fesztiválnak versenyjellege volt. A vetélkedők egyedül vagy együttesben énekeltek, zenéltek különböző hangszereken, könnyűét és népzenet, néptáncot vittek színpadra. A versenyzők egy része bebizonyította jártasságát a képzőművészet terén: saját készítésű rajzokat, üvegre festett képeket és népi mesterségek mutattak be.

A verseny végén minden vetélkedő diplomát és kupát kapott a szervezőktől. A nap folyamán a gyerekek Moldovan Edittel és Doți Melania Dumitrițăval festették arcukat, boldogan csúszkáltak a felfújható csúszdákon, és fajlovaikon lovagoltak. A Barátság Fesztivál szervezésében partner volt Hargita Megye Tanácsa, a Hargita Megyei Prefektus Intézménye, a Maroshévízi Kulturális Központ, Gyergyóvárhegy Polgármesteri Hivatala, a Gyergyóvárhegyi Miron Cristea Líceum, a Hargita Megyei Csendőrfelügyelőség, a csíkszeredai 61-es Virgil Bădulescu Hegyivadász Brigád, valamint a Gyergyóvárhegyi Rendőrség.

Táborozás a tengerparton

A Hargita megyei Sport- és Ifjúsági Igazgatóság szervezésében szeptember 6–11. között Costinești-en táboroztak a Gyergyóvárhegyi Elhelyezőközpont gyermekei. Nagy izgalom előzte meg az utazást, és rendkívüli örömet jelentett számukra az első találkozás a tenger hullámaival. Mindannyian élvezték a nap melegét és a változatos tevékenységeket. Napoztak, úsztak a tenger meleg vizében, csónakáztak, röplabdáztak, fociztak, vagy éppen kagylókat gyűjtögettek. Esténként táborfüzet raktak, lámpásokat eregettek és karaokeversenyt szerveztek. Új barátokat szereztek, sok szép emlékekkel tértek haza.

A Bélbóri Elhelyezőközpont gyerekei 2014. július 22–29. között Năvodari-on nyaraltak. Nagyon szerették a tenger vizét és élvezték a napon töltött pillanatokat. Szabadtéri előadásokon vettek részt, meglátogatták a Delfináriumot és a Kaszinót.

Szeptember első napjait Costinești-en töltötték az Oklándi Elhelyezőközpont gyermekei. A központfőnök, Cseke Rozália szerint a gyermekek boldogan lubickoltak a vízben, örültek a kedvező időjárásnak. Ha megunták a fürdést, elektromos kisautót vezettek, sétahajózártak vagy hullámvasútszimulátorra ültek. Még most is sokszor emlegetik a tengeren töltött napokat, azokat a hihetetlen élményeket, melyeket átéltek – mondta a központfőnök.

Felejthetetlen vakáció

Színpadon az István a király rockopera sztárjaival

Július 7. és augusztus 30. között a csíkszeredai 2-es Számú Családi Típusú Elhelyezőközpont gyermekeinek egy csoportja, a BÉLA Alapítvány meghívására idén is részt vett a Csobánkán szervezett nemzetközi táborban, majd ezt követően a Czeszochowába (Lengyelország) szervezett zarándoklaton, valamint az István a király rockopera próbáin és előadásán. A rendezvények szervezői Szűcs Balázs atya, a piliscsabai egyetem lelkésze és egyetemistái voltak, akik gazdag programmal várták a gyermekeket a táborban, nagy segítséget nyújtottak a zarándokút, a próbák és az előadás sikerének létrejöttében. Az előadásnak Budapesten a Petőfi Csarnok adott otthont. A rockoperának nagy sikere volt. A szereplők és szervezők az előadás újrajátszását tervezik Csíkszeredában, Kárpátalján és a Vajdaságban. A gyermekeknek a szórakozás mellett képességeik és értékeik felismerését, elismerést, sikerélményeket, valamint új baráti kapcsolatokat jelentettek ezek a rendezvények.

Elkezdődött a 38. Csíksomlyói Ifjúsági Találkozó

Nekünk a harmadik, Krisztus által kijelölt utat érdemes választani

A csíksomlyói Szent István Kollégium udvara ad otthont az augusztus 12–16. között zajló Csíksomlyói Ifjúsági Találkozónak (CsIT), amelyre idén mintegy 700 fiatal érkezett. A harmincnolcadik találkozó célja, hogy a 14-30 év közötti fiatalokat keresztény hitük erősítésében, elmélyítésében segítse, az Istent keresőket pedig közösségbe hívja, bátorítsa. Beszédemben rámutattam a fiatalok szerepének fontosságára, hogy azt a sok keserűséget, ellenségeskedést, ami az elmúlt 25 évben begyűrűzött hozzánk, tudjuk feloldani.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/ifjusagi-hirek/elkezdodott-a-38-csiksomlyoi-ifjusagi-talalkozo.html>

A fiatalság itthonmaradásáért dolgozunk a Régiók Bizottságában

Két jelentésnek is riportőre voltam az elmúlt két évben: Az európai felsőoktatás a világban, illetve az Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban. Mindkét jelentés kiemelkedő fontossággal bír térségünk számára, hiszen számos helyi érdekelttségű téma merül fel: mint a kisebbségi egyetemen támogatása és a multikulturalizmus támogatása vagy a helyi építőanyagok felhasználásának előnyei.

Fiataljaink itthonmadásának érdekében fontos, hogy megfelelő minőségű felsőoktatásban részesüljenek, ebben kapnak kiemelkedő szerepet kapnak a régiós egyetemek. Raportőri minőségben pedig több konferencián, megebszélésen vehettem részt, mint Strasbourgban az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusán belül működő Régiók Kamarája ülésén, ahová lehetőség volt arra is, hogy egy ifjúsági szakértő, Ladó Tihamér Zsolt a Csík Terület Ifjúsági Tanácsa (CSTIT) részéről elkísérjen. Lengyelországban *Az ifjúság Európája 2014–2020* címmel rendeztek nemzetközi konferenciát, ahová felkértek, vegyen részt, mint a Régiók Bizottságának tagja, és fejtsem ki álláspontom az oktatási és képzési rendszerek javításának lehetőségeiről a munkaerő-piaci igények és a fiatalok elvárásai tükrében, ahová Bartalis Orsolya volt az ifjúsági szakértő aki betekintést nyerhetett a konferenciába.

EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN OKTATÁSI INTÉZMÉNYEINKKEL

Hargita Megye Tanácsa prioritásként kezeli a szakképzés kérdését. Igyekszünk olyan programokat, kezdeményezéseket elindítani, támogatni, melyek által fiataljaink minél szélesebb körben tájékozódhatnak a későbbi továbbtanulást, pályaválasztást illetően. Erre szolgál többek között pályaaorientációs tevékenységünk, gyakornok programunk vagy iskoláink keretén megvalósuló programjaink. 2014-ben is igyekeztünk iskoláinkban biztosítani az oktatáshoz szükséges feltételeket ifjúsági pályázati programaink, Kaláka tevékenységünk, Iskolabusz és ösztöndíj programunk által.

Folytattuk kiskertész programunkat

Hargita Megye Tanácsának Vidékfejlesztési Egyesülete a 2012-es évtől kezdődően minden évben meghirdeti a Kiskertész programot. Idén január 14–16. között díjazza azokat a diákokat és osztályközösségeket, amelyek sikeresen vettek részt tavaly az egyesület Kiskertész programjában. A programra IV-VII. osztályos diákok vagy osztályok jelentkezhetnek. Csíkszeredában január 15-én a József Attila Általános Iskola tanulóinak díjazásán Márton István, a vidékfejlesztési egyesület igazgatójával közösen vettünk részt. Tavaly ötféle vetőmagot kaptak a diákok, a veteményeskertekről két alkalommal küldtek fényképes beszámolót a vidékfejlesztési egyesülethez. A kerteket meglátogatták a szakemberek, aminek alapján 19 diákot és két osztályt díjaztak. Fontosnak tartjuk, hogy ezekből a magokból olyan zöldségeket termesszünk, amelyek finomabbak és egészségesebbek a boltokban vásárolható zöldségeknél, és hogy a diákokat önellátásra neveljük otthon és az iskolákban egyaránt.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/dijazzak-a-kiskerteszeket/>

Mezőgazdasági kisokost dolgoztunk ki

A Hargita Megyei Agrárkamara és a Hargita Megye Tanácsa által létrehozott, V–VII. osztályosoknak szóló *Mezőgazdasági kisokos* célja az általános iskolába járó gyerekek érdeklődésének felkeltése a gazdálkodás iránt.

Ezzel a kiadvánnyal azt szeretnénk elérni, hogy minél több gyermek megtapasztalja a saját termékek előállításának örömet, és hogy megtanulják, hogyan válhatnak magukról és másokról is gondoskodni tudó személyekké. A *Mezőgazdasági kisokos* kiadása kapcsolódik a Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének Kiskertész programjához, amelynek segítségével már két éve sikeresen népszerűsítik a gazdálkodást az általános iskolás gyerekek körében. Három nagyobb fejezetre tagolódik a könyv: növénytermesztés, állattenyésztés és biogazdálkodás.

Az Agrárkamara 2014-ben, 92 iskolának osztott ki 2800 db magyar, és 640 db román mezőgazdasági útmutatót. A könyvet az V–VII. osztályos tanulók nagy részben körüli tevékenységként használják, opciós tantárgyként - az iskolák igénylése szerint - egyelőre 50 magyar és 10 román diáknak tanítanak belőle.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kiosztjak-a-mezogazdasagi-kisokost-az-uj-tanev-elejen-hargita-megyeben/>

Tematikus tábor – Gazdálkodj okosan!

Július 21. és 25. között a Csíkszeredai 2-es Számú Elhelyezőközpont gyerekeinek egy csoportja részt vett a Hargitafürdőn szervezett Gazdálkodj okosan! című tematikus táborban, öt angol önkéntes és egy nevelő kíséretében. A tábornak saját pénzneme volt, a Perka, amiért mindenki „megdolgozott”, és a fizikai, szellemi vagy művészi jellegű tevékenységért kapott „fizetésből” gazdálkodnia kellett. A gyermekek között komoly versengés alakult ki, mivel a versenynek tétje volt. Az első, második és harmadik díj, egy-egy 16, illetve 8 GB-os adathordozó és egy 8 GB-os memóriakártya volt. Mindenki jól érezte magát, sok élménnyel és tapasztalattal gazdagodott. A program célja a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő serdülő- és fiatalok felkészítése az intézeten kívüli életre, hogy képesek legyenek saját erőforrásaik kiaknázására és anyagi forrásaik gazdaságos beosztására. A résztvevőknek fejlődött a felelősségtudatuk, a kommunikációs készségük, az idő és a pénzbeosztási képességük valamint személyiségük és önismeretük. Az önkéntesek megismerték az itteni tájakat, a kultúránkat, szokásokat, a székely konyhát, hagyományokat, a természeti adottságokat, ami hozzájárulhat a környék turisztikai népszerűsítéséhez hazájukban.

Bepillantás az újságírás rejtelseibe

Első szóra kedvet kaptak, hogy bepillantassanak az újságírás rejtelseibe az Oklándi Elhelyezőközpont alkalmi zurnalisztái. Nagy buzgalommal írták, rajzolták, ragasztották az egyetlen alkalommal megjelent, Vakáció című kiadványt. A „szerkesztők” Molnár Melinda újságíróval átlapozták az Udvarhelyi Híradó több számát, képeket vágtak ki, sorra vették az oldalakat, rovatokat elemeztek, és közben felírogatták, hogy milyen rovatokkal jelentkezhetnek. Az alkalmi újságíróknak nem volt könnyű dolguk, mivel a foglalkozások felnőtt vezetőivel és társaikkal kellett beszélgetniük, kérdezgetniük az újságcikkjük megírása előtt. Ha elakadtak, visszatértek a „szerkesztőségbe”, és eligazítást kértek. A szerkesztőcsapat munka közben is gyarapodott, egyre többen kaptak kedvet az íráshoz, rajzoláshoz. Mire elkészült a Vakáció mesterpéldánya, mindenkinek ragyogott a szeme a sikerélménytől.

Iskola másként lovas programmal Hargita megyében

Közel ezer diák ismerkedik a lovakkal

A Hargita Megyei Agrárkamara a *Lovas értékek támogatása 2014-ben* program keretében, a Hargita Megyei Tanfelügyelőséggel együttműködve szervezi meg az *Iskola másként* program részeként április 7-11. között a Hargita megyei kisiskolások lovardalátogatását, ahol lehetőség lesz lovaglásra, lósimogatásra, ismerkedésre a lovakkal. A program részeként négy egyesület, illetve alapítvány vállalta, hogy iskolás csoportot fogad. A fiatalok lovassportokra való nevelésének ötlete már 2012-ben megfogalmazódott a megyei tanácsnál tartott tanácskozásokon, azóta dolgozunk azon, hogy a kicsiket bevonjuk ezek gyakorlásába, megszerettessük velük a lovakat, hogy ne féljenek, bátran üljenek nyeregbe, ahogy ősök is tették. Az új generációknak lehetőséget kell adni arra, hogy ugyanazt felleljék a természetben, amit annak idején a szüleik.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozel-ezer-diak-ismerkedik-a-lovakkal.html>

Lebonyolítottuk a tej-kifli programot Hargita megyében

Várhatóan az iskolakezdéssel egy időben már kaphatják az általános iskolás és óvodás gyerekek a tejet és a kiflit Hargita megyében. Hargita Megye Tanácsa beruházási vezérigazgatóságának munkatársai még augusztusban elbíralták a benyújtott pályázatokat, és a kiírást közzétették az elektronikus közbeszerzési rendszeren (SEAP). Azt tartottuk szem előtt, hogy a diákok és óvodások jó

minőségű terméket kapjanak, hiszen napi szinten fogyasztják azt. Az eredmények bizonyítják azon törekvésünk sikerét, hogy helyi cégeket próbálunk segíteni. A tejet két Hargita megyei, egy Kovászna megyei és egy Temes megyei cég szállítja ide. A kiflit a Hargita megyei Píposz Impex Kft., Harmopan Rt. és az In-Com-Euro Kft., a Kovászna megyei Pan Abacs Kft. és a Kolozs megyei Media Pop Art Kft. biztosítja.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/iskolakezdeskor-mar-kaphatjak-a-tejet-es-a-kiflit-az-iskolasok-es-ovodasok/>

Segédkeztünk a diákok szállítását biztosító iskolabuszok beszerzésében

Újabb iskolabuszok érkeznek Hargita megyébe a Fejlesztési Minisztérium országos projektje keretében, így a megye minden településén biztosított a diákok szállítása.

A kérelmek elbírálását követően összesen 11 iskolabusz érkezik a megyébe, első körben 7-et adnak át július 23-án – Kápolnás, Csíkkarcfalva, Kozmás, Gyimesfelsőlok, Csíkmadaras, Csíkszentmárton és Siménfalva községeknek -, a következő 4-et október–december időszakban kapják meg az igénylők – Holló, Felsőboldogfalva, Csíkszentmihály és Zetelaka községek.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/minden-hargita-megyei-telepulesen-biztositott-a-diakok-szallitasa/>

A megyeházát mutattuk be tanulóinknak

A program célja: átfogó kép kialakítása a közigazgatási munkáról, szerepéről, annak érdekében, hogy a köztisztviselői karrier lehetőségként jelenjen meg pályaválasztáskor.

2014-ben 15 iskolából több mint **350** tanuló látogathatta meg a megye legnagyobb adminisztratív épületét, a „Fehér Házat”.

A program a Hargita megyei iskolák tanulóinak biztosít lehetőséget a megye legnagyobb adminisztratív épülete meglátogatására, az „Iskola másként” rendhagyó oktatási hét alkalmával.

Mit tartogathat „A Fehér Ház” egy kíváncsi diák számára? Választ kaphatnak különböző kérdésekre, mint milyen kapcsolat van a megyei tanács és a helyi tanácsok között, hogyan kerülnek elintézésre a beadott kérelmek, hol tartják Hargita Megye Tanácsának üléseit, hol végzi a munkáját a tanács elnöke, mi a szerepe a megyei tanácsnak a bukaresti és brüsszeli kapcsolatokban, mit tehet az intézmény az épített és természeti környezetért, igaz-e, hogy egy bunker is van az épület alatt. Ilyen és ehhez hasonló kérdéseket lehet tisztázni egy szervezett látogatás keretében.

Kirándulások a Barangoljunk Székelyföldön programunk keretében

A Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ által lebonyolított program fő célkitűzése: megismertetni a megye gyerekeivel, tanulóival Székelyföld földrajzi és történelmi nevezetességeit, a szülőföld tiszteletére és szeretetére nevelni az ifjúságot.

Az elmúlt évben 21 iskola 84 kirándulást szervezett.

A kirándulásokat iskolabuszokkal szervezték meg, a program keretében az üzemanyag árára lehetett pályázni. A programnak köszönhetően a tanulók megismerkedhettek a székelyföldi katolikus, református, unitárius és örmény műemlék templomokkal, híres földrajzi helyekkel, mint például Szent Anna-tó, Mohos-tőzegláp, Gyilkos-tó, Medve tó, Nyerges-tető, Vargyasi-szoros, Békási-szoros, Királykő, Háromszéki-medence, Sűgő-barlang, bözdűjfalusi víztározó, zetelaki víztározó, múzeumokkal, mint a Székely Nemzeti Múzeum, Haáz Rezső Múzeum, Kézdivásárhelyi Céhtörténeti Múzeum, a kőröspataki szalmakalap-múzeum, a Gábor Áron-émlékművekkel, a Kriza János-, Benedek Elek-, Tamási Áron-, Orbán Balázs-, Áprily Lajos-émlékházakkal, a tordai és a parajdi sóbányával, tájházakkal, a marosvásárhelyi Kultúrpalotával.

A Barangoljunk Székelyföldön program-csoport keretén belül a Hargita Megye Tanácsának Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálatára több, gyerekeknek szánt programot tart minden évben. A programok célja a biztonságos hegyi turizmus alapjainak a megteremtése, a balesetek megelőzése valamint a gyerekek alapvető elsősegély-nyújtási képzésének a megvalósítása.

A programokat iskolában tartott órákra, kirándulásokra, túrázásokra, nyári-téli táborokra, fesztiválokra, sziklamászás-oktatásra, barlangásztáborokra, tájékoztató versenyekre bonthatjuk le. Az elmúlt években több ezer gyerek a megye minden részéből részt vett a Hargita Megye Tanácsának Hegyi- és Barlangimentő Közszolgálatára által szervezett kirándulásokon, táborokban, fesztiválokon, tájékoztató versenyeken és a programok révén egyre több gyerek sajátítja el a biztonságos turizmus alapjait, adódik lehetősége megismerni közvetlen vagy távolabbi környezetét.

Nemzetközi projektek az esélyegyenlőség érdekében

A Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóság több nemzetközi projektben is részt vesz.

Az egyik ebben az évben ér véget, de sok adminisztratív tevékenység vár még ránk. Másik két projektünk az idén indult el. A projektek mindegyikét az Európai Unió támogatja az Erasmus+, az új LLP program keretén belül, és jellegüket tekintve a tanulási, fejlesztési projektek közé sorolhatóak.

A cél nem a beruházás, hanem egy-egy jó gyakorlat kifejlesztése, illetve alkalmazása a különböző országokból származó partnerek együttműködésének eredményeként.

1. T-EST

A T-EST (Fogyatékkal élők támogatott foglalkoztatása – Transfer of Supported Employment Tools for People with Disabilities) projektünk 2012 végén indult, a fogyatékkal élők munkaerő-piaci elhelyezkedésének lehetőségeivel foglalkozik. Külföldön sikerrel alkalmazzák a támogatott foglalkoztatás módszerét, ellenben nálunk, de más kelet-európai országokban is, nagyon kevés ilyen kezdeményezés van. Alapvetően egy olyan egyéni támogatásról van szó, amely sokkal személyesebb, és a fogyatékkal élő személy erőforrásaira épít, hogy majd a támogatás végén önállóan tudjon boldogulni a munka piacán. Ebben a projektben mi, másik két szervezettel Bulgáriából és Törökországból, megpróbáltuk ezt a módszert alkalmazni, miután az osztrák partnerek átadták ezt a tudást.

2. FALEFOS

A FALEFOS (Családi tanulás nevelőszülői családokban – Family Learning in Foster Families) projekt a nevelőszülő szakmát érinti, pontosabban a nevelőszülő és a biológiai szülő együttműködését szeretné fejleszteni. Ez legtöbbször konfliktusos viszony, nagyon sok elfojtott érelemmel és előítéllettel, ami a gyerekeket közvetlenül érinti és megviseli őket lelkileg. A szociális munkások is gyakran le vannak terhelve. Ezért a projektcsapat, amely rajtunk kívül osztrák, német, lengyel, olasz, horvát és svájci szervezetekből áll, a projektnek ebben a fázisában azon dolgozik, hogy olyan tananyagot fejlesszen ki, ami a feszültségek feldolgozásában segíthet. A cél a kettős családi rendszer, a nevelőszülő és a biológiai család együttműködésének fejlesztése. Külön workshopokat szervezünk majd a nevelőszülőknél, biológiai szülőknél és szociális munkásoknak.

3. CareComp

A CareComp pályázat kedvező elbírálása újabb lépcsőfokot jelent a Hargita Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Vezérigazgatóságnak. Első alkalommal történik meg, hogy nem partnerként, hanem koordinátorként vesznek részt egy projektben.

Kezdeményezésükre egy kis projektcsapat állt össze, amely a régi partnereket, a budapesti Gyermekvédelmi Főhatóságot, illetve az osztrák és horvát szervezeteket tömöríti.

A program célja nevelőknek és nevelőszülőknek a gyerekek és kamaszok problémás viselkedés-megnyilvánulásaiban, illetve ezek kezelésében segítséget nyújtani.

4. ECVET AGENT

Ezzel a projekttel mezőgazdasági-vállalkozói képzést szeretnénk nyújtani a gyerekvédelmi rendszerben élő fiataloknak. Az ECVET AGENT eredményeire csak jövőre lehet számítani, hiszen a partnerség most még a különböző helyzetek felméréseivel foglalkozik.

Speciális iskoláink tevékenysége a 2014-es évben

Megvalósítások a Szent Anna Speciális iskolában

A Hargita Megye Tanácsa alárendelt intézményeként működő Szent Anna Speciális iskola tevékenysége igen eredményes volt a 2014-es évben. Azon kívül, hogy az iskola számos oktatási tevékenységet, programot biztosított tanulóinak sikerült jelentős előrehaladást elérni az iskola épületének javításában. Kicserélésre kerültek az esőcsatornákat, megvalósult a meszelés, ablakok festése az iskola épületének külső falán, új parketta díszíti az osztálytermeket, laboratóriumokat, irodákat. A tanítási év során a tanulók munkáiból állandó kiállítást is szerveztek az iskolában. Az iskola tanulói számos tematikus versenyen vettek részt, többek között Jászvásáron, Brassóban és Dorohojban.

Az Oklándi Speciális Iskola eredményei

A Hargita Megye tanácsa alintézményeként működő Oklándi Speciális iskolában a 2014-es évben több mint 85 sajátos nevelési igényű diák beiskolázása történt meg, az intézményben jelenleg 5 súlyos értelmi fogyatékkal rendelkező tanuló rehabilitációja zajlik. Az iskolában délelőtt hagyományos tanórák, délután felzárkóztató, önállóságra nevelő, társadalmi beilleszkedést segítő tevékenységek zajlanak. Folyamatos a tanulók felmérése valamint az iskolai folyamatok személyre szabása. Hargita Megye Tanácsának támogatásával az iskolában olyan tanórán kívüli nevelő tevékenységek, programok is zajlanak, mint: Föld Napi takarítás, farsangi ünnepség, gyereknap kirándulás, termésnap, vendégszereplés a szomszédos óvodában vagy népdalversenyeken, sportvetélkedőkön való részvétel. A tavalyi évben folytatódott a két épületcsoport állagának folyamatos javítása, korszerűsítése: járda, folyosó, kerítés, osztálytermek, fűtésrendszer javítása, korszerűsítése valamint az oktatási feltételek, didaktikai segédeszközök biztosítása.

Negyven felső tagozatos a kedvezményezettje az Oklándi Speciális Iskola pályázatának

Cipót sütöttek, sajtot készítettek, szóttek, varrtak az Oklándi Speciális Iskolában az elmúlt év őszén abból a pályázatból, amelyet a Bethlen Gábor Alap támogatott. A megyei tanácshoz tartozó intézmény küldetése az értelmükben akadályozott, sajátos nevelési igényű tanulók rehabilitációja, nevelése, oktatása. A tanulók zöme állami gondozott, a vakációk kivételével mindannyian az Oklándi Elhelyezőközpont bentlakásában laknak.

A projekt célja az volt, hogy az iskola 40 felső tagozatos tanulója megismerje, hogyan állítják össze az általuk is használt vagy fogyasztott termékeket. Ennek érdekében Csíkszeredába és Székelyudvarhelyre utaztak, ahol tej-, kenyér-, készruha- és bútorgyárt, valamint egy nyomdát látogattak meg, ezzel párhuzamosan az iskola technikatermében sajtot készítettek, cipót sütöttek, ruhát varrtak, szóttek. A pályázat záró mozzanataként a diákok a látogatásokról fotóalbumot állítottak össze.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/negyven-felso-tagozatos-a-kedvezmenyezettje-az-oklandi-specialis-iskola-palyazatanak.html>

Megvalósítások a Bélbori Speciális Iskolában

A Megyei Tanács alárendeltségébe tartozó bélbóri speciális iskola célkitűzése, hogy egyénii igényekhez szabva biztosítsák diákjaik számára az oktatást, esélyegyenlőséget és társadalmi integrációt. A tanórákon, felzárkóztató tevékenységeken kívül az iskola olyannagy sikernek örvendő tevékenységeket is szervezett, Hargita Megye Tanácsának támogatásával, mint: alkalmi ünnepek, kirándulások, gyalogtúrák, születésnapi ünnepek, környezetvédő tevékenységek, látogatások más tanintézményekbe.

A középiskolás diákok önmegvalósítását segítjük

Idén is fogadtunk gyakornokokat a Megyeházán

Közel másfél éve működik sikeresen Hargita Megye gyakornoki programja. A Megyei Tanács gyakornoki programja lehetőséget biztosít a diákoknak arra, hogy védett körülmények között átláthassák, hogy hogyan működik egy közintézmény. Itt olyan tapasztalatot gyűjthetnek, amelyet később akár az üzleti szférában, akár a civil szférában, az élet minden területén hasznosítani és kamatoztatni lehet.

Június 17. és július 3. között a csíkszeredai Kájoni János Szakközépiskola 19 közigazgatás szakos tanulója nyert betekintést a közintézmény működésébe a gyakornoki program keretében.

Hargita Megye Tanácsának ifjúsági pályázati programja

Hargita Megye Tanácsa egyrészt az ifjúsági pályázati programokon keresztül, másrészt együttműködési programok, valamint a különböző ifjúsági rendezvények, képzések, találkozók finanszírozása révén nyújt segítséget a megye ifjúságának.

A 2014-es évben az 56 nyertes ifjúsági pályázati programból ténylegesen 43-at valósítottak meg, számszerűleg: tematikus táborok szervezése tehetséges fiataloknak 10 projekt, a diákok felkészítése a képességfelmérő és érettségi vizsgákra 2 projekt, cseretáborok szervezése fiataloknak és gyerekeknek 8 projekt, szemléltető iskola fejlesztése – didaktikai eszközök vásárlása 4 projekt, különböző ifjúsági tevékenységek szervezése partnerségben a Hargita megyéhez hasonló hagyományokkal rendelkező megyék szervezeteivel, valamint intézményeivel 3 projekt, iskolai versenyek szervezése iskolásoknak és óvodásoknak 13 projekt, tudományos tevékenységek szervezése iskolásoknak és fiataloknak 3 projekt.

Pályaorientációs tevékenységünk kibővítésén dolgoztunk

Fontosnak tartjuk, hogy a pályaorientációs és életpálya-tervezési tanácsadó szolgáltatások által is segítséget nyújtsunk a döntésben mindazon fiataloknak, akik terveik megvalósításához keresik a megfelelő képzési formákat, intézményeket, legyen szó akár az első diploma megszerzéséről, akár pályamódosításról vagy a további tanulmányok kiválasztásáról. Nagyon sok pályakezdő már az első lépésnél elakad, az önéletrajz megírásánál. Fiataljaink rengeteg tanfolyam közül válogathatnak a Hargita Megyei Agrárkamara, Művészeti Népiskola, Hargita Megyei Kulturális Központot, képzés kínálatából, a Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központunk pedig az iskolai tevékenységek során segít a pályaválasztásban. Meggyőződésünk, hogy ezt a tevékenységet a továbbiakban szélesíteni, bővíteni és kiegészíteni szükséges, ezért kértük a nagyobb tapasztalattal rendelkező testvérmegyéink segítségét e téren.

Célzott pályázatfigyelést működtetünk

Pályázatfigyelő oldalunk által tájékoztatjuk a különböző intézményeket, magánszemélyeket a lehetőségekrőlvalamint iskolák, diákok számára is továbbítunk pályázási lehetőségeket. A pályázatfigyelő két hetente van aktualizálva. A Megyei Tanács honlapján megjelenő Pályázatfigyelő felületen témák szerint csoportosítva jelennek meg a pályázatok: Gazdaságfejlesztés pályázatfigyelő, Agrár-vidékfejlesztés pályázatfigyelő, Szociális témák pályázatfigyelő, Kultúra pályázatfigyelő,

Oktatás pályázatfigyelő, Környezetvédelem pályázatfigyelő, Beruházás pályázatfigyelő, Partnerség lehetőségek. Rákattintva PDF formátum megjelennek a csoportra vonatkozó aktuális pályázati, partnerség lehetőségek, táblázatos formában feltüntetve a következők: kiírás adatai, program célja, pályázat köre, benyújtási határidő, követelmények stb.

2014-ben a pályázatfigyelő oldalon kialakítottuk az Ifjúsági pályázatfigyelő részt. Az ifjúsági pályázatfigyelő célja, fiatalok számára még szélesebb körben népszerűsítsük, elérhetőbbé tegyük a pályázati lehetőségeket. Közös célkitűzésünk, hogy a fiatalok számára lehetőséget teremtsünk az önmegvalósításra, önerőből kifejtett tevékenységekre. Az Ifjúsági pályázatfigyelő oldala elérhető a http://www.hargitamegye.ro/upload/public/proiecte_palyazat/2015_tineret_ifjusag-25.pdf címen.

Díjaztuk a tanulmányi versenyeken résztvevő diákokat

A 2009-es év sikeres kezdeményezését követően Hargita Megye Tanácsa évente díjazza azokat a végzős diákokat, akik kiemelkedő tanulmányi eredményeket értek el, illetve megyei tantárgyversenyeken és olimpiászokon díjazásban részesültek.

Az előző évekhez hasonlóan a díjazásra az iskolák ballagási ünnepségén kerül sor, Hargita Megye Tanácsának részvételével.

Az olimpiász program keretében évente a megye 39 szakközépiskolájában, gimnáziumában 117 diák részesül díjazásban.

Erőfeszítéseink a szakképzés fellendítéséért

Hargita Megye Tanácsa ösztönzésére 2014 őszén négy szakiskolai és négy szakközépiskolai osztály indult. Jelentést készítettünk a szakoktatás helyzetéről és fejlesztési lehetőségeiről. Hargita megyében egyre többen felismerik a hagyományos szakmákban rejlő lehetőségeket, ezért arra törekszünk, hogy visszaállítsuk a szakképzés társadalmi presztízsét. Alintézményünk, a Hargita Megyei Agrárkamara által szervezett szakmai képzéseken 165-en végeztek, általános mezőgazdasági tanfolyamon és méhésztanfolyamon.

Ide kapcsolódik az Iskola másként program keretében kisiskolásoknak szervezett lovas tevékenység kisiskolásoknak a Hargita Megyei Agrárkamara által. A programban 11 iskola, 652 tanuló vett részt.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megalakult-a-duna-regio-szakkepzesi-klaszter.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/vesszokosarfono-es-cirokseprukoto-tanfolyam-indul-csikszeredaban.html>

<http://hargitatv.ro/2015/szakkepzes-fiataloknak/>

Hargita Megye Tanácsa kiemelt figyelmet fordít a szakoktatás és a felnőttoktatás területére megyénkben. Szeretnénk elérni, hogy a szakoktatási rendszerből kikerülő fiatalok tudása megfeleljen a piaci elvárásoknak. Az intézményes szakoktatás és felnőttképzés témakörben jelentős lépéseket indítottunk ez idáig, viszont az ágazat fejlesztése érdekében célzott programokra, tevékenységekre és szakpolitikák kidolgozására van szükség, valamint az ágazati szereplők és érintettek közötti együttműködés megfelelő formájának kidolgozására.

A szakképzés megerősítésének, fellendítésének érdekében Hargita Megye Tanácsa számos alkalommal foglalkozott a fiatalok itthon tartására irányuló stratégiák kidolgozásával (SEEMIG projekt), több egyeztetés volt a polgármesterekkel, megyei tanfelügyelőséggel, iskolaigazgatókkal és a témában jártas szakemberekkel, politikai szereplőkkel, amelyek során szem előtt tartották az általános, országos szinten felmerülő és az egyedi, helyi problémákat egyaránt.

Szakképzés témakörben készített elemzésünket elolvashatja a következő linken:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-hargita-megyei-szakoktatatas-helyzete-2/>

Répás Zsuzsannával egyeztettek Hargita Megye Tanácsának képviselői

Csíkyszeredába látogatott Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár március 22-én. A hivatalos látogatáson számos Hargita megyét érintő téma került terítékre. Répás Zsuzsannát Budapesten tett látogatásomkor hívtam meg Hargita megyébe.

A szakoktatás fejlesztését támogatni kell

A szakoktatás fontosságáról is tájékoztattam a helyettes államtitkárt. Mint mondták, sikeres együttműködések keresztül nagyobb az esély a fejlődésre, mivel ma már a fiatalok nem Magyarországon keresnek munkát, hanem Nyugatabbra utaznak, ez a jelenség pedig nemzetstratégiaileg kedvezőtlen helyzetet eredményez. Ennek visszafordítására a megyei tanács javaslatára a Hargita Megyei Művészeti Népiskola, a Hargita Megyei Agrárkamara, valamint további, erre szakosodott civil szervezetek bevonásával a szakoktatás fejlesztését támogatnák.

Közép és hosszú távú cél, hogy minél több fiatal ösztönözzenek arra, hogy a hagyományos szakmákat a legmagasabb szinten sajátítsák el, amely a megélhetésüket biztosítja. Ez a folyamat szerves része annak a regionális törekvésnek, amely a helyi gazdaság önellátó képességének erősítését szolgálja.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/repas-zsuzsannaval-egyeztettek-hargita-megye-tanacsanak-kepviseloi/>

Szakemberekre és a szakoktatás fellendítésére van szükség

Egyeztetést folytattunk a középiskolai szakoktatás fellendítéséről Hargita Megye Tanácsának székhelyén április 8-án. Szabó Barna megyemenedzser, Zonda Erika Programok és alárendelt intézmények vezérigazgatóság vezetője mellett az egyeztetés résztvevői a témában jártas szakemberek voltak a Hargita Megyei Agrárkamara, a Hargita Megyei Művészeti Népiskola, az Agroc Caritas, a munkaerő-elhelyező ügynökség, a Soros Oktatási Központ, a megyei tanfelügyelőség, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, valamint a Sapiencia EMTE részéről.

Arra kerestük a választ, hogy milyen módon lehet az oktatást a piaci igényekre formálni, a vállalkozóknak milyen szakemberekre van szüksége, és őket hogyan lehet megfelelően képezni.

Felmerült ugyanakkor egy civil szervezet formájában létrejövő székelyföldi szakképzési klaszter létrehozása, amelynek segítségével felnőttképzést indítanának a régióban, illetve feltérképeznék, hogy milyen beruházásokra lenne szükség Hargita megyében (például tangazdaság, mintafeldolgozóállomás stb.)

Megegyeztünk abban, hogy Hargita Megye Tanácsának honlapján létrehoznak egy katalógusszerű aloldalt, amelyen megtalálható majd, hogy milyen szakképzéseket biztosítanak a megyében. Ugyanakkor felmerült egy pályaorientációs börze megszervezése a megyeházán.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/szakemberekre-es-a-szakoktatás-fellenditesere-van-szuksege/>

Közvita Hargita Megye Tanácsa szakoktatásról szóló jelentéstervezetéről

A szakoktatás érdekében tett Hargita megyei lépéseket, kezdeményezéseket ismertettem előadásomban október 30-án Kolozsváron *A duális szakképzés lehetőségei az erdélyi szörványban* című konferencián. Kijelentettem: a Székelyföldön kikíséretezett módszereket könnyebb a szörványban átvenni. Hargita megyében tőlünk függ, milyen intézkedéseket hozunk, gyakorlatilag autonómiával rendelkezünk. Nálunk a Bukarest által felállított akadályokat is könnyebb kikerülni, és a szakoktatás fejlesztéséhez minden adott: van hozzá terület, épület, gyerekek, vállalkozó

Ismertettem, a megyei tanács ösztönzésére négy szakiskolai és négy szakközépiskolai osztály indult idén. Véleményem szerint Kárpát-medencei összefogással a következőket lehet megvalósítani, illetve elérni: a magyarországi jó képzési gyakorlatok átvételének (tananyag) támogatását, a mai államhatárokon túl élő magyar szakiskolai tanárok magyarországi ösztöndíjakkal történő továbbképzését, a határon túli magyar szakmunkásképzős diákok magyarországi ösztöndíjak keretében történő kiképzését, illetve továbbképzését, közös szakmai versenyek szervezését, a vállalkozások és szakmunkásképzők közti együttműködés jó magyarországi példáinak átvételét, pilot projektek indítását, valamint szemléletformáló kampányokkal a szülők és diákok iskolaválasztási döntésének befolyásolását.

Hargita Megye Tanácsának elemzőcsoportja jelentéstervezetet készített a szakoktatás helyzetéről és fejlesztési lehetőségeiről. A dokumentumot elérhető a következő linken: <http://elemzo.hargitamegye.ro/a-hargita-megyei-szakoktatatas-helyzete/>.

<http://www.harghitacounty.ro/hirek/kozeleti-hirek/kozvita-hargita-megye-tanacs-szakoktatasi-szolo-jelentestervezeterol.html>

A Homoródfürdői ifjúsági tábor szerepe a szakképzésben

A cél egy turisztikai vonzatú szakoktatási központ létrehozása, amelynek megvalósítása legalább részben önjáró módon történik. Az elképzelés szerint szakoktatást végző iskolák diákjai évközi és nyári gyakorlatuk alatt végeznék el a villák felújítását és készítenék el berendezést, mindenki a saját jövőbeli mesterségét gyakorolva.

Törekvünk a szakoktatás visszahonosítása Hargita megyében, megfelelő feltételek teremtése az összes ilyen irányultságú oktatási központ számára Hargita megyében.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tanulmany-keszul-homorodfurdo-fejleszteserol/>

További tervek: Tangazdaságok létrehozása a szakképzés fellendítéséért

A helyi szakoktatási lehetőségeket, képzéseket kihasználva szeretnénk itteni szakiskolák profiljainak megfelelő tangazdaságokat létrehozni. A tangazdaságok célja, hogy az iskolai oktatás mellett lehetőséget biztosítsunk a gyakorlati tudás megfelelő elsajátítására.

Jelenleg öt településen zajlik különböző profilú szakiskolai képzés:

1. Gyergyószentmiklós (állategészségügy)
2. Csíkdánfalva (állattenyésztés)
3. Gyimesfelsőlok (agróturisztika)
4. Csíkszentmárton (növénytermesztés)
5. Székelykeresztúr (zöldség-, gyümölcsstermesztés)

A tangazdaságok létrehozása csak összefogással valósulhat meg, köz-, és magánszféra partnerség létrehozásával, iskolák, közbirtokosságok, helyi önkormányzatok, szakma egyesületekkel közösen. Ez nem jogi forma, a felek szerződésben fogalmazzák meg ki mivel járul hozzá a tangazdaság létrehozásához.

A tangazdaságok létrehozásához szükség lenne területek, gazdasági épületek biztosítására gépek, felszerelések, élelmiszer feldolgozáshoz szükséges gépezetek, állatok vásárlására.

Pedagógusaink és a tanügyben dolgozók munkáját segítettük

Kötelezettségek fedezet nélkül

57 pszichopedagógusi állást kellene átvegyen a megyei tanács

Az oktatási minisztérium 2014/3041-es rendelete 2014. szeptember elsejével kezdődően szabályozza a helyi és a megyei tanácsok költségvetéséből finanszírozott, nem felsőoktatásban betölthető állások maximális számát. Az alkotmánybíróság és az oktatási törvény állami feladatként előírja, hogy a megyei önkormányzatoknak át kell venniük bizonyos számú pedagógusi állást, így Hargita Megye Tanácsának, a miniszteri rendelet értelmében, 57 pszichopedagógust a Hargita Megyei Tanfelügyelőségtől. Sajnos a törvény nem határozza meg, hogy milyen pénzalapokat utalnak ki erre a célra az állami költségvetésből, így egyelőre nagyon hiányosnak, kivitelezhetetlennek minősül ennek megvalósítása, hiszen anyagi keretet nem rendeltek az intézkedés mellé. Ilyen körülmények között lehetetlen az 57 pszichopedagógus bérének biztosítása, ami évi 1,7 millió lejt jelent, most, amikor a megyei tanács 2014-ben még a tavalyi évhez viszonyítva is jelentősen kisebb költségvetésből kénytelen gazdálkodni, és még csak említés szintjén sem utalnak az állami szervek arra, hogy milyen pénzalapból lehet biztosítani az említett fizetéseket.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/57-pszichopedagogusi-allast-kellene-atvegyen-a-megyei-tanacs/>

A tanügyben dolgozók helyzetére keresünk megoldást

A tanügyminisztérium vegye figyelembe Hargita és Kovászna megye speciális helyzetét

Még megoldatlan 164 tanügyben dolgozó személy állása, erről is szó volt Hargita Megye Tanácsa június 17-i soros ülésén a csíkszeredai megyeházán. Az eseményen jelen volt Bartolf Hedvig Hargita megyei főtanfelügyelő, aki beszámolt a tanügyben levő állások jelenlegi helyzetéről.

Mint ismeretes, a tanügyminisztérium tavaly decemberben közölte, hogy csökkenteni fogják a tanügyi alkalmazottak számát. Az idén februárban megjelent 3401-es minisztériumi rendelet szerint Hargita megyében 253 állást kell megszüntetni. A főtanfelügyelő hangsúlyozta, ez a szám óriási a megyére nézve, ahol jelenleg 53 ezer gyereket és 4000 felnőttet oktatnak.

Ezekből az állásokból átvett 56-ot a megyei tanács, a fennmaradt 196-ot a tanfelügyelőségnek sikerült 164-re csökkentenie, jelenleg ennyi állás helyzete megoldatlan, amely nem didaktikai és kiegészítő személyzet.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-tanugyben-dolgozok-helyzeterere-keresik-a-megoldast/>

A Közpénzügyi Hivatal lépésére vár Hargita Megye Tanácsa

Nem tudják költségvetésbe foglalni az 57 pszichopedagógus bérére szánt összeget

Ismét levélben fordult Hargita Megye Tanácsa Remus Pricopie oktatási miniszterhez, Bartolf Hedvig Hargita megyei főtanfelügyelőhöz és az érintett pedagógusokhoz szeptember 2-án, arra hívva fel a figyelmet, hogy a megyei tanács nem tudja átvenni a tanfelügyelőségtől az 57 pszichopedagógusi állást, mivel nem tudja a költségvetésébe foglalni a szóban forgó alkalmazottak bérének fedezéséhez szükséges 400 ezer lejt, a Közpénzügyi Hivatal ugyanis nem emelte a személyzeti költségek felső szintjét. Ezt az összeget a 2014/9-es számú, az állami költségvetés kiigazításáról szóló kormányrendelet 21-es pontjának E oszlopában irányozzák elő Hargita megye számára az említett célra. Kértem a felső szint emelését a hivataltól, hogy lépni tudjunk, és véget vethessünk az 57 alkalmazott bizonytalan helyzetének. Remélem, hogy ez a joghézag minél rövidebb időn belül megoldódik, és lehetőségünk lesz biztosítani az 57 személy fizetését.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/nem-tudjak-koltsegvetesbe-foglalni-az-57-pszichopedagogus-berere-szant-osszeget/>

Rendeződött a pszichopedagógusok helyzete

Rendkívüli ülést tartott Hargita Megye Tanácsa

Megemelte a beralapját Hargita Megye Tanácsa szeptember 5-i rendkívüli ülésén, így átvehette a tanfelügyelőségtől az 57 pszichopedagógusi állást. Mint arról korábban már beszámoltunk, az alkotmánybíróság és az oktatási törvény állami feladatként előírja, hogy a megyei önkormányzatoknak át kell venniük bizonyos számú pedagógusi állást, így Hargita Megye Tanácsának, a miniszteri rendelet értelmében, 57 pszichopedagógust a Hargita Megyei Tanfelügyelőségtől. Bár a tanfelügyelőség átadta az állásokat, a megyei tanács mindaddig nem tudta átvállalni, amíg a Közpénzügyi Hivatal nem engedélyezte a beralap emelését. Ez szeptember 4-én megtörtént, így sürgősen össze kellett hívni a tanácsülést, hogy a költségvetésbe foglalják a kormány által a pszichopedagógusok fizetésére kiutalt 400 ezer lejt.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/rendezodott-a-pszichopedagogusok-helyzete/>

Az új tanévre hangolódnak a pedagógusok Csíksomlyón

Először rendezik meg a romániai magyar iskolák országos tanévnnyitó ünnepségét

Háromnapos rendezvénnyel búcsúztatják a szünidőt és hangolódnak az új tanévre a pedagógusok Csíksomlyón. Szeptember 11–13. között a dévai Szent Ferenc Alapítvány, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (RMPSZ) és Hargita Megye Tanácsa szervezésében azért találkoznak, hogy

lelkileg feltöltődve, új lendülettel kezdhessék a tanítást. Az első két nap a Hargita megyei tanároknak, tanítóknak, óvónőknek szól, szombaton pedig a romániai magyar iskolaigazgatók és tanfelügyelők részvételével első alkalommal tartják meg a romániai magyar iskolák országos tanévnnyitó ünnepségét.

Hargita Megye Tanácsa az alintézményi hálózatában működő Szent Anna Speciális Iskolán keresztül támogatja az eseményt. A megyei tanács számára kiemelten fontos az oktatás helyzete, ezért is vesz részt a programsorozatban.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/eloszor-rendezik-meg-a-romaniai-magyar-iskolak-orszagos-tanevnyito-unnepseget/>

Hargita Megye Tanácsának oktatási szakbizottsági eredményei

Hargita Megye Tanácsa oktatásért felelős szakbizottsága a 2014-es évben is nagymértékben hozzájárult a megye oktatási kérdéseinek, problémáinak megoldásához. Számos egyeztetésen képviseltették magukat oktatási témakörökben. Céluk 2014-ben is Hargita Megye Tanácsa és a Tanfelügyelőség, illetékes oktatási szervek közötti kapcsolat fenntartása, tájékoztatás a két megye iskoláit érintő problémákról, megoldási javaslatok, problémák elemzése és a véleményezés. Munkájuk, javaslataik által segítettek többek között a tanárhiány problémájának megoldásában, a szakképzés fellendítésében, az elvándorlás megakadályozásában, a tanügyben dolgozók, pszichopedagógusok gondjainak megoldásában.

Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ tevékenysége

A Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ a 2014-es évben is kiemelten foglalkozott a kis-, és középiskolások önismereti fejlesztésével, nevelési, tanácsadói valamint pályaaorientációs tevékenységei által. A 2013-2014 tanévben 34039 gyerek részesült valamilyen pszichopedagógiai szolgáltatásban. Továbbá 2958 pedagógus és 5989 szülő igényelt pszichopedagógiai szolgáltatást. Kiemelt szerepet kapott az egészséges életmódra, drogprevencióra nevelő előadások, a konfliktuskezelés, valamint az önismeret fejlesztés. Rengeteg tanuló részesült logopédiai terápiában, kiemelt szerepet kapott a fogyatékos és saját nevelési igényű tanulók iskolai irányítása.

Fórumokat szerveztünk a megyei pedagógusok számára

A pedagógusfórumok szervezési keretet és jó lehetőséget teremtenek a pedagógusoknak arra, hogy kicseréljék tapasztalataikat, megbeszéljék munkahelyi gondjaikat. Minden fórum ugyanakkor képzés is, változatos témakörökben, a pedagógusok megkérdezése alapján szervezi a Hargita Megyei Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ. A programot négy alkalommal magyar nyelven, egy alkalommal román nyelven szervezték 2014-ben. A programokon összesen 229 pedagógus vett részt.

Témakörök:

1. Csíki zóna: Élménypedagógia a személyiségfejlesztés és szociális készségek fejlesztésében, „Játékon innen és túl” címmel,
2. Udvarhelyi zóna: „A bántalmazott gyermek, Mit tehetünk érte?” című programot szociális asszisztensek, gyermekvédelmi szakemberek, a rendőrség képviselői, ügyvédek taglalták. A résztvevő pedagógusok információt szerezhetek arról, hogy mit kell tenni és és hogyan lehet segíteni a bántalmazott gyerekeken, illetve milyen törvényes eljárások vannak a probléma kezelésére.

3. Megyei fórum: A „Karácsonyra készülődve” című fórumon a komplex élménypedagógiai foglalkozások keretében az önismereti helyzetek, léleksimogató gondolatok játékpedagógiai elemekkel és kézműves tevékenységekkel ötvöződtek.
4. Gyergyói zóna: „A motiváció-hitek, tévhitek” című program keretében előadásokat és tréningeket tartottak.
5. A román nyelven tartott program témája: a differenciálás jelentősége az oktatás-nevelés folyamatában, figyelemhiányos gyerekek oktatása-nevelése, tanulási zavarok megelőzése, szabadidő-szervezés.

Tanintézményeink támogatása 2014-ben

Szépítettük tanintézményeinket

A Nevelési Tanácsadó és Erőforrás Központ programjának célja: mosolyt csalni a gyerekek, tanulók, kisiskolások arcára a tanulás színterének a szépítésével. Ugyanis reményeink szerint az óvodák, napközi otthonok és kórházi gyerekosztályok falainak egy-egy reklámgrafikus által tervezett és kivitelezett illusztrációja, a mesefigurák, mesehősök, mesejelenetek megjelenítése révén derűssé, meghitté varázsolják a kicsik környezetét, mosolyt csalván arcukra. Az elmúlt évben 18 tanügyi egység óvodai és előkészítő osztályainak a falai szépültek meg. A falak festését grafikusok végezték, az illusztrációk témáit a tanügyi egység kérése szerint készítették. Többnyire magyar népmesék, a magyar mondák szereplői, magyar írók mesehősei elevenedtek meg a tantermek falain. Kedvelt témák: Mátyás király, Csipike, Micimackó.

Uniós támogatás tanintézeteknek

Támogatjuk az iskolafelújítási projektek befejezését

Iskolaépületek felújítását/bővítését, továbbá iskolai campusok felújítását/bővítését/építését célzó beruházások befejezésének támogatását kérelmezhetik a tanintézetek vezetői az önkormányzatok bevonásával (kivéve a bölcsődéket és óvodákat). Ugyanakkor befejezett, de ki nem fizetett beruházásra is kérhetnek támogatást. Erről levélben tájékoztatom a Hargita megyei oktatási intézményeket. A Regionális Operatív Program 3.4.-es Kiemelt Intézkedése keretében a helyi vagy megyei önkormányzatok pályázhatnak, egyedül vagy partnerségben az adott tanintézettel, attól függően, hogy az építkezési munkálatokat célzó kivitelezési szerződést az önkormányzat vagy az oktatási intézmény írta alá a kivitelezővel.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tamogatjak-az-iskolafelujitasi-projektek-befejezeset/>

Hargita megye egyes településein újra kell gondolni az iskolahálózatot

A balánbányai iskolák összevonásáról készített jelentést Hargita Megye Tanácsának elemzőcsoportja

Az alacsony gyereklétszámra és a rossz gazdasági helyzetre hivatkozva összevonták az 1-es és a 2-es számú általános iskolát Balánbányán, amely idén ősztől Geo Bogza néven fog működni. Ezt a helyzetet vizsgálta meg Hargita Megye Tanácsának elemzőcsoportja és készített jelentést róla.

Mivel Hargita megyében van a legtöbb magyar tannyelvű iskola, valamint léteznek szórványként is kezelhető községek és városok, a fejkvóta alapú finanszírozás nem fedezi teljesen a kisebbségi oktatás biztosítása által keletkező többletköltségeket. Ennek következtében 2013 decemberében a költségvetési törvény megszorító, az oktatási rendszert csonkító intézkedései, illetve a kilátásba helyezett további megszorító intézkedések nemcsak a pedagógustársadalomban okoztak aggodalmat, hanem Hargita megye polgármestereinek körében is. Ugyanakkor, mivel a megyében több olyan tanintézet is működött, amelynek nem volt meg az önálló jogi személyiség

fenntartásához szükséges háromszázas gyereklétszáma, kilátásba helyezték ezen tanintézetek összevonását. Továbbá az alacsony gyereklétszám miatt több osztály összevonását, osztályok és iskolák megszüntetését fontolgatták. Ennek értelmében a megye egyes településein teljesen át kellett gondolni az érvényben lévő iskolahálózatot.

A balánbányai helyzetről készült jelentés az alábbi linken érhető el:

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-balanbanyai-1-es-szamu-altalanos-iskola-helyzete-2014-2015/>.

Megújult az újszékelyi tanintézet

Átadtuk szerdán, december 17-én az újszékelyi Bem József Általános Iskolában elvégzett felújítási munkálatokat. A sportcsarnok feljavítása 188 803 lejbe került, Hargita Megye Tanácsa 89 100 lejjel járult hozzá költségekhez, a fennmaradó 99 703 lejt Újszékely Község Tanácsa biztosította. Ezenkívül az iskola további 76 000 lejben részesült a megyei tanács kalákakezdeményezése jóvoltából, amelyből a szigetelést és a tetőszerkezet javítását finanszírozták.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megujult-az-ujszekelyi-tanintezet.html>

Az oktatási problémák megoldásáért tettünk

Következetes reformra van szükség az oktatási problémák orvoslásához

Király András György oktatásügyi államtitkárral egyeztettem

Reformjellelű módosításokat kell bevinni a tanügyi törvénybe, kisebbségi helyzetként kell kezelni a Hargita megyei oktatás ügyét, hangoztattam azon a megbeszélésen, amelyet Király András György oktatásügyi államtitkárral tartottunk pénteken, szeptember 26-án. Legnagyobb problémának a szakoktatás hiányát látom, amelyre már az alapoktól kell építkezni, így teremtve meg az itthon boldogulás lehetőségét. Megemlítettem a Hargita Megyei Művészeti Népiskolát és az Agrárkamarát, amelyeknek számos képzése van, illetve bemutatta a kamara és a megyei tanács közös munkájaként kiadott iskolásoknak szóló *Mezőgazdasági kisokost*. Magyarországi szakemberekkel is egyeztettem a témakörben, véleményem szerint egy Kárpát-medencei szakképzési klasztert kellene létrehozni, amelyben segítenék egymást az azonos problémák megoldásában.

Megemlítettem a tavaly decemberi döntések révén a tanügyben történt leépítéseket, és hangsúlyoztam, oda kell figyelni az oktatás területére, és nem innen leépíteni pénzügyi okokra hivatkozva, hiszen ez az a rendszer, amelyben gyerekeink a jövőjüket megalapozzák.

Mivel Hargita megyében számos elszigetelt település van, életbevágó fontosságú egy-egy kisiskola megtartása, mert az a közösség megmaradását is szolgálja. További problémaként a káderhiányt és egy következetes reform hiányát nevezte meg.

Hargita Megye Tanácsa korlátolt hatásköréből kifolyólag közvetett módon próbálja segíteni az oktatás ügyét, erre jó példa a kalákakezdeményezéssel elvégzett javítások a tanintézetekben, vagy a kézikönyvek kiadása.

Az egyeztetés végén dossziét nyújtottam át Király András Györgynek, amelyben a Hargita megyei problémákat összegeztük. Az államtitkár ígéretet tett arra, hogy Remus Pricopie oktatásügyi miniszterrel átbeszéli azokat hétfői találkozója alkalmával. A megbeszélést követően Király András György a megyei iskolaigazgatókkal is találkozott a megyeháza márványtermében.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kovetkezetes-reformra-van-szukseg-az-oktatasi-problemak-orvoslasahoz/>

A közéletben aktív fiatalokat a politikusok is komolyan veszik

Az oktatási törvény módosítását javasolja a MAKOSZ

Módosító javaslatot készített a Magyar Középiskolások Országos Szövetsége (MAKOSZ) a 2011. évi 1-es számú oktatási törvényhez. A dokumentumot elküldtem a Romániai Megyei Tanácsok Országos Szövetségének (UNCJR) és az RMDSZ parlamenti frakcióvezetőinek, valamint Hargita megyei honatyáinak, támogatásukat kérve a javaslatok elfogadtatásában. Korábban az UNCJR kérte a megyei tanácsok véleményezését, ennek nyomán készült el a középiskolások módosító javaslata.

A jogszabály jelenlegi változata szerint egy diákképviselő részt vehet az iskola vezetőtanácsának gyűlésén, nincs azonban szavazati joga. A MAKOSZ ennek oly módon való módosítását javasolja, hogy a diákoknak is legyen szavazati joguk a gyűlésen, illetve a két tannyelvű iskolákban a magyar diákoknak is legyen külön képviselőjük.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-kozeletben-aktiv-fiatalokat-a-politikusok-is-komolyan-veszik/>

Felsőoktatási, felnőttképzési lehetőségekkel segítjük a fiatalok itthonmaradását

A Sapientia egyetem román állami finanszírozásának szükségességére hívtam fel a volt kormányfő figyelmét

Hargita Megye Tanácsa főbb kezdeményezéseit és a megye aktuális problémáit ismertettem Călin Popescu-Tăriceanuval, a szenátus elnökével a csíkszeredai megyeházán, november 12-én, szerdán. A zárt ajtó mögött zajló, polgármesterekkel való találkozáson a felsőház elnöke a helyi gondokról, nehézségekről tájékozódott. Ez alkalommal ötpontos iratcsomót nyújtottam át a Călin Popescu-Tăriceanunak, ezek között szerepelt a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem közös, román–magyar állami finanszírozásának kérdése, valamint a medvék okozta személyi sérülések és vadkárok a térségben. A Sapientia kapcsán hangsúlyozta, hogy romániai adófizetők gyermekei tanulnak az intézményben, ezért a román államnak is hozzá kellene járulnia az intézmény működtetési költségeihez; példának a történelmi műemlékek közös állami támogatását hozta fel.

Együttműködésben dolgozunk a Sapientia egyetemmel

Hargita Megye Tanácsa épületében tanulnak a Sapientia egyetem hallgatói

Augusztusban kezdetét vette a csíkszeredai Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem épületének átépítése, felújítása, valamint kibővítése. A munkálatok során kicserélték az ajtókat és ablakokat, korszerűsítették a tetőzetet, felújították a bentlakási szobákat, új szemináriumi termeket, laboratóriumi termeket alakítottak ki. Emellett az ingatlan új fűtésrendszerrel és az internetkapcsolatot biztosító szerverteremmel gazdagodott. Az átépítési munkálatok miatt az egyetem vezetősége kénytelen átszervezni a tanév szerkezetét, oktatói tevékenységét. Mivel a tantermek, oktatási felületek átépítése helyhiányt eredményezett az egyetemen és ellehetetlenítette a tanórákon zajló tevékenységek megtartását Hargita Megye Tanácsa biztosított helyet, tantermeket az egyetem oktatóinak és hallgatóinak a tanórák megtartásához. Nagy öröm számomra, hogy a hallgatók fél évet töltöttek nálunk. A fiatalok megtöltötték a Megyei Tanács épületét, fél évig szerves részét képezték a Megyei Tanács tevékenységnek, egyre bátrabban lépték át az épület küszöbét. Örülök, hogy szakmai előremenetelükben ily módon is segíthettük őket. Hargita Megye Tanácsa prioritásként kezeli a szakmai fejlődést elősegítő tevékenységek, munkahelyteremtési lehetőségek biztosítását is. Igyekszünk széleskörű együttműködést kialakítani az egyetem és megyei tanács között, valamint gyakornok programunk által gyakorlati, tapasztalati tudást átadni a fiataloknak.

Közel másfél éve működik sikeresen **Hargita Megye gyakornoki programja**. Ebben az időszakban rengetegen érdeklődtek a program iránt, több mint 40 egyetemi hallgató vett részt a gyakornoki programon.

A Megyei Tanács gyakornoki programja lehetőséget biztosít harmadéves egyetemi hallgatók és mesterképzésen részt vevők számára, azzal a célkitűzéssel, hogy a hallgatók védett körülmények

között átláthassák, hogy hogyan működik egy közintézmény. Itt olyan tapasztalatot gyűjthetnek, amelyet később akár az üzleti szférában, akár a civil szférában, az élet minden területén hasznosítani és kamatoztatni lehet.

Hargita Megye Tanácsa jelenleg új szabályzatot dolgoz ki a gyakornok program alkalmazására, melynek újításai, változtatásai nagyban érintik a gyakornokokat. Többféle programot kínálunk gyakornokainknak, a pályakezdők akár fél évig is gyakornokoskodhatnak nálunk és a gyakornokság beleszámít a szakmai régiségbe. Az új szabályzat értelmében a gyakornok saját maga választhatja ki a gyakornokság formáját. Eldöntheti, hogy önkéntesen szeretne segíteni, fizetett gyakornokságot végez vagy szponzort keres és az illető vállalkozó támogatja gyakornokságát.

Helyben tanulóknak helyi munkahelyeket

Erősíti együttműködését Hargita Megye Tanácsa és a Sapientia EMTE a fiatalok itthon maradása érdekében.

A Hargita Megye Tanácsa és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem közti, 2008 óta tartó együttműködés további lehetőségeiről egyeztettem Dávid László, a felsőoktatási intézmény rektorával március 26-án, csütörtökön a csíkszeredai megyeházán. Jelen volt még Kósa István, az egyetem Műszaki és Társadalomtudományi Karának dékánja, valamint Makó Zoltán, a Gazdaság- és Humántudományok Karának dékánja is. A megbeszélés célja az volt, hogy olyan együttműködési formákat találjunk, amelyek elősegítik a frissen végzett hallgatók térségben való maradását, illetve ennek érdekében a munkahelyek teremtését. Minderre meg kell találnunk a jogi formát, ezért a két intézmény jogszabályai a közlejtőben egyeztetnek, állapotnak meg. A hazai jogszabályi környezet a közös nemzetközi pályázatok számára a legkedvezőbb, mivel az uniós szabályok felülírják a hazait, kevesebb az akadály. Véleményem szerint a Sapientia csíkszeredai képzéseinek alapvető jogi-közigazgatási ismereteket is kellene oktatni, külön modul bevezetésével, a hangsúlyt a közbeszerzési szabályokra helyezve, hiszen ezeket nemcsak a közigazgatásban, hanem a magánszférában is hasznosíthatják az egyetemről kikerülő fiatalok. Az is nagyon fontos, hogy ismerjék a jogi körülményeit, hátterét egy közbirtokosságnak, egy közösségi fejlesztési társulásnak, a helyi piacnak, közösségi védjegynek. Szó esett arról is, hogy hagyományos termékek bevizsgálására alkalmas laboratóriumot működtethetne az egyetem a csíkszeredai karain, továbbá az energiahatékony épületek témakörében való együttműködésről. Mindezek mellett államvizsga-dolgozatok témájának kiválasztásánál a helyi fejlesztésekről szóló kutatásokra ösztönöznénk a diákokat. Felmerült a térségben tapasztalható tanárhiány kérdése, főleg a román és matematika szakosoké, aminek kapcsán ugyancsak megvizsgáltuk annak lehetőségét, hogy együtt lépünk fel a helyzet orvoslása érdekében. Ezenkívül ismertettem Hargita Megye Tanácsa jó együttélési kódexre vonatkozó kezdeményezését, amely a magyar-román együttműködést serkentené Hargita megyében.

A megbeszélés résztvevőivel a Hargita megyei törpe-vízierőművek témáját is érintettük. Felvettem, hogy együtt dolgozhatnánk a Sapientia marosvásárhelyi karán tanuló tájépítészeti szakosokkal az eddigi vízienergia-beruházások okozta tájsebek begyógyításában, illetve a jövőbeli megvalósításokban.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/helyben-tanuloknak-helyi-munkahelyeket/>

A Székely termék mozgalomnak része a felnőttképzés

Az életen át tartó tanulásról tartottak kerekasztal-beszélgetést Isztambulban

A Hargita megyei felnőttképzést ismertettem hozzászólásában a Régiók Bizottsága tagjaként azon a kerekasztal-beszélgetésen, amelyet november 11-én tartottak Isztambulban, a Régiók és területek

európai egyeteme az egész életen át tartó tanulásért keretében, az Európai Régiók Közgyűlése (AER) és az Európai Régiók Alapítvány a Kutatásért, Oktatásért és Képzésért (FREREF) szervezésében. A székelyföldi felnőttoktatás tapasztalatainak bemutatásában a megyeelnök a Soros Oktatási Központ és a csíkszeredai Sapientia EMTE vezetőinek véleményét és meglátásait is felhasználta.

Székely termék mozgalom által, ezen belül felnőttképzések szervezésével Hargita Megye Tanácsa kistermelők százait segítette, hogy vállalkozóvá váljanak, és hagyományos termékeikkel versenyképesek legyenek a helyi és regionális piacon. Tapasztalataink szerint a felnőttképzés valódi változást hozhat, ha a lokális igényekhez igazítjuk, és figyelembe vesszük a térségi adottságokat – választa a megyeelnök.

A Régiók Bizottsága támogatja az életen át tartó tanulás elvét, mivel az elősegíti a mobilitást, a gazdasági fejlődést, és hozzájárul az életminőség javulásához.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-szekely-termek-mozgalomnak-resze-a-felnottkepzes.html>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-sapientia-egyetem-roman-allami-finanszirozasanak-szuksegsegere-hivta-fel-a-volt-kormanyfo-figyelmet-borboly-csaba/>

Hargita megyei kutatáshoz biztosítanának ösztöndíjat Bukarestben tanuló hallgatóknak

A továbbtanulni vágyó székelyföldi fiatalokat arra bátorítanák, hogy bukaresti egyetemet válasszanak, az ott tanuló hallgatóknak pedig Hargita megyei kutatásra hirdetének ösztöndíjat, és folytatnák a bukaresti székelytermék-vásárok szervezését, hangzott el november 18-án, kedden este azon a Bukaresti Magyar Intézetben tartott beszélgetésen. Szó volt az RMKT és Hargita Megye Tanácsa közti együttműködésről, amely a fent felsoroltakban nyilvánulhat meg. Elhangzott továbbá, hogy a bukaresti székelytermék-vásár – amelyet először a Bukaresti Magyar Intézet udvarán rendeztek meg november 8–9-én – további lehetőségeket rejt magában Székelyföld turisztikai népszerűsítésében, például a térség panziói megjelenhetnek programajánlatukkal, és promóciós kirándulásokra verbuválhatnak csapatot a vásárra látogató érdeklődőkből, vállalkozókból. Véleményem szerint új fejezet nyílhat a megyei tanács és az RMKT, valamint a magyar intézet együttműködése révén. Az RMKT a bukaresti magyar közösségi élet megismertetésével, valamint gyakorlati tanácsok nyújtásával bátorítaná a székelyföldi fiatalokat a román fővárosban való továbbtanulásra.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hargita-megyei-kutatashoz-biztositananak-ostzondijat-bukarestben-tanulo-hallgatoknak.html>

A Tudományok Háza- A tudományos, kutatói munka segítése 2014-ben

A Megyei Tanács épületében létrehozott intézmény célkitűzése 2014-ben is a székelyföldi településeken élő, magyar kutatók támogatása volt. A Tudományok Házában zajló tevékenységek tavaly is számos tudományos fokozattal rendelkező, nemzetközi szinten elismert kutató munkáját segítette. Az intézet több erdélyi, tudományos társaság összefogásával született meg Csíkszeredában. Célkitűzésünk, hogy konferenciák, fórumok tudományos programok által szélesebb körben ismertessük a székelyföldi szakemberek tudományos munkáit, dolgozatait.

Elvándorlás elleni stratégia kell

A szakképzésről mint a versenyképesség eszközéről tartottak vitát Tusványoson

A székelyföldi fiatalok nem az etnikai identitásuk elvesztése miatt, hanem a megélhetésükért, jövőjükért aggódnak, ezért nem beolvadás, hanem elvándorlás elleni stratégiában kell gondolkodni – jelentettem ki a XXV. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor keretében megszervezett Szakképzés – A versenyképesség eszköze című vitán.

A megyeelnök előadásában kifejtette, hogy a székelyföldi szülők, nagyszülők nem az identitásvesztés miatt aggódnak, és nincs is okuk rá, hiszen „a székely nem beolvadás fajta”, hanem amiatt, hogy érdemes-e a lakást bővíteni gyerekeik, unokáik számára, mert nem biztos, hogy itthon maradnak. A sikertelen (vagy akár sikeres) érettségi vizsga után ugyanis már vásárolják is meg a londoni fapados repülőjáratra szóló jegyet, így „az autonómiát lassan nem lesz, akinek létrehozni”. Éppen ezért a legfontosabb témakör, amivel a politikumnak foglalkoznia kellene, az oktatás piaci igényekhez való igazítása, munkahelyek teremtése, és ez nem csak magyar ügy, hangsúlyozta a megyeelnök. Szerinte növelni kell a szakképzés presztízsét, és a szülőknek be kell látniuk, hogy nemcsak az érettségi, az elméleti oktatás irányába vezet gyerekeik számára út, hanem van lehetőség a szakképzésben tanulónak is.

A megyei tanács elnöke úgy látja, a romániai magyar társadalomban újra kell építeni a bizalmat a vállalkozók felé is, amihez Kárpát-medencei összefogás szükséges. Hargita Megye Tanácsa a szakképző iskolák, vállalkozók és szülők közti együttműködést, közös gondolkodást támogatja, és kezdeményező módon részt vesz a határokon átnyúló szakképzési együttműködésben, segít életre hívni és működtetni a Kárpát-medencei szakképző iskolák, vállalkozói szervezetek közötti együttműködést koordináló szakképzési klasztert, ennek a szervezetnek megteremti a székelyföldi leágazását, szervezeti hátterét.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/borboly-csaba-elvandonglas-elleni-strategia-kell/>

A Hargita Megyei Agrárkamara felnőttképzési programja a 2014-es évben

A Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Agrárkamara a 2014-es évben is hasznos képzéseket, tanfolyamokat és szaktanácsadási lehetőséget biztosított az agrár területén érdekelt fiatalok, gazdák számára. A 2014-es évben is két típusú felkészítőre várták a jelentkezőket. Az egyik a növénytermesztési és állattenyésztési tudnivalókat egyaránt tartalmazó általános hegyvidéki mezőgazdasági kurzuscsomag, míg a másik – méhészeknek szóló – méhészet szakismeret tananyag. A képzéseket, kurzusokat térségenként szervezték meg, Hargita megyében tavaly hat osztály, 165 végzőse teljesítette sikerrel a tanfolyamot. Térségünből 51 hallgató végzett általános, mezőgazdasági tanfolyamot, 114 személy a méhésztanfolyam elvégzése mellett döntött.

<http://www.agrar.hargitamegye.ro/>

A Hargita Megyei Művészeti Népiskola szakképzési programja

A Hargita Megye Tanácsa alintézményeként működő Művészeti Népiskola a 2014-es évben is olyan személyeket kívánt szakképzési programja által megszólítani, akik belső indítást éreznek a hagyományos népi mesterségek elsajátítására, mivel sejtik ezek művelésében rejlő szépséget és örömet, akik megtapasztalni kívánják a szabad alkotás és önkifejezés általi kiteljesedés lélekiemelő élményét és a kétkézi munka értékét.

A szakképzési program opcionálisan választható vállalkozói részképzési moduljai révén megválaszolja azon jogos korszerű igényt is, hogy a szaktudás társuljon életképes vállalkozói szemlélettel, amely birtokában a mai érvényesülési, piac- és versenyviszonyok közepette is, itthon megmaradni, tudását fenntartható módon gyümölcsöztetni, elhivatottan átörökíteni, fejlődni és példát mutatni képes mesteremberek szintjére képezze diákjait.

A 2014-es évben az iskola olyan népi mesterségekelsajátítását célzó képzéseket indított, mint: asztaloság, ácsképzés, bútorfestés, kerámia, székely népviselet készítés, szövés-varrás, nemezelés, gyöngyfűzés.

<http://www.nepiskola.ro/>

Ösztöndíj programunkkal segítjük a középiskolásokat és az egyetemi hallgatókat

A Hargita Megye Tanácsa által alapított Hargita Megyéért Egyesület meghirdetésre kerülő ösztöndíj programjai a 2014-es évben:

„Hargita Megyei Diákok a Közösségért” ösztöndíj

2014-ben a Hargita Megyéért Egyesület közösen Hargita Megye Tanácsával létrehozta a középiskolások ösztöndíját. Az ösztöndíj program azokat a 11-12-es diákokat célozza meg, akik Hargita megyében élnek és aktív szereplői a társadalomnak, vagyis akik kiemelkedő szerepet vállalnak a közösségi tevékenységekben, civil szervezetben, diákönkormányzatnál való aktív tevékenység vagy valamilyen öntevékeny szerveződésben való részvétel, diáktanács, stb.

Az ösztöndíj program azokat a 11-12-es diákokat célozza meg, akik Hargita megyében élnek és aktív szerepet vállalnak a mindennapokban, aktív szereplői a társadalomnak.

Támogatási program a 2014-2015-ös tanévben államvizsgázók számára

A Hargita Megyéért Egyesület, Hargita Megye Tanácsával közösen, 2013-ban elindította az államvizsgázó Hargita megyei hallgatókat támogató ösztöndíjprogramját, amelyre 2014-ben is sor kerül. Ennek célja a hallgatók ösztönzése jó teljesítményük növelésére, szaktudásuk fejlesztésére.

Célcsoport: olyan diákok pályázhatnak, akik Hargita megyei állandó lakhellyel rendelkeznek, romániai egyetemen, nappali alapképzés utolsó éves hallgatók.

A Hargita megyei egyetemisták tanulmányaik végzésére, kutatásaikra igényelhetik a támogatást, a program célja, hogy minél több hallgatót ösztönözzön jó teljesítménye növelésére és szaktudása fejlesztésére. Ez a negyedik kiírása az egyesületnek, amely révén támogatja az ifjúságot tanulmányai végzésében, és arra bátorítja, hogy a diploma megszerzése után itthon helyezkedjen el. Az idén beérkezett pályázatok mindenike értékes munkát vázol, amely a térségben is hasznosítható. A kutatások többek között a munkahelyteremtés, a helyi, hagyományos termékek értékesítése, turizmus, alternatív energiaforrások felhasználásának lehetőségeit, az oktatás, az egészségügy témakörét vizsgálják Hargita megyei tekintetben.

SPORTTEVÉKENYSÉGEK TÁMOGATÁSA HARGITA MEGYÉBEN

A sport nem csak a jó fizikai erőnléteket segíti elő, az egészséges mentális és szociális fejlődés alapját is jelenti. Nem csupán küzdeni tanít meg, hanem arra is, mit jelent egy csapat tagjaként közös célt elérni.

Ennek fényében évről évre számos sport eseményt támogatunk és szervezünk meg gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt, illetve igyekszünk infrastrukturális téren is segíteni a helyi fejlesztéseket.

Sporttevékenységeket támogató pályázatok a 2014-es évre

Támogatott tevékenységek:

- A versenysport népszerűsítése, amely a „Hargita megyéért versenyzünk” mottóval valósul meg
  - sportolók felkészítésének, illetve országos és nemzetközi bajnokságokon való részvételének támogatása, a kimagasló eredmények elérése érdekében;
  - országos és nemzetközi sportversenyek/események megszervezése.
- Tömegsport – sportesemények
  - tömegsporttevékenységek szervezése alternatívaként a szabadidő eltöltésére és a közösség mozgásra való nevelésére;
  - a különleges adottságokkal rendelkező fiatalok kiválogatása és továbbirányítása a klubokba;
  - helyi, országos és nemzetközi sportesemények szervezése.
- A más finanszírozó szervezetekhez benyújtott programok finanszírozási önrészeinek támogatása

A 2014-es évre előírányzott keretösszeg: 270 000 lej.

A nyertes pályázatok listája az alábbi linken tekinthető meg:
http://www.hargitamegye.ro/upload/public/palyazatok/2015/castigator2015_sport.pdf

A gyergyószentmiklósi műjégpálya felújítása

A gyergyószentmiklósi műjégpálya építését a 80-as évek elején fejezték be, amelynek állapota az évek során csak egyre romlott, hiányos pénzforrások miatt komolyabb javítási munkálatot nem is végeztek.

A Progym Sportklubban tagságot vállalva Hargita Megye Tanácsa jelentős szerepet kívánt ellátni az elmúlt években a gyergyószentmiklósi jégkorong életében. Az egyesület megbeszélésein több alkalommal is felmerült a jégpálya lehetetlen helyzete, így annak érdekében, hogy a több éve tartó problémát orvosolják és a több évtizedes múltra visszatekintő gyergyói jégkorong ne szűnjön meg, a megyei tanács felvállalta, döntő többségi részben a felújítás költségeit.

A munkálatok összértéke közel 2,5 millió lej volt és ebből a hűtésrendszert, a játékkeret és a palánk modernizálását sikerült kivitelezni.

A munkálatokkal kapcsolatos fontosabb tudnivalókat egy tájékoztató anyagban foglaltuk össze, amely elérhető itt:

http://hargitamegye.ro/upload/public/Gyergyoi_jegpalya.pdf

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/rendezodhet-a-gyergyoszentmiklosi-jegpalya-sorsa.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/rendkivuli-tanacsulest-tartott-hargita-megye-tanacs-a-gyergyoszentmiklosi-jegpalya-ugyeben.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/borboly-csaba-a-gyergyoi-jegpalya-ugye-halad-efore.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/osszefogasban-ujult-meg-a-gyergyoszentmiklosi-mujegpalya.html>

<http://hargitatv.ro/2015/hargita-magazin-2015-02-25/>

Sportpályák, sporttermek a megyében

A gyergyószentmiklósi műjégpálya felújítási munkálatai mellett még számos fontos beruházásba sikerült támogatást nyújtanunk a sport terén a megyei településeknek a 2014-es év folyamán:

	Község	A támogatott beruházás megnevezése	Támogatás összege
1	Csíkszereda	Kós Károly szakközépiskola sporttermének felújítása	75.000,00
2	Balánbánya	Liviu Rebreanu liceum sportterme	91.000,00
3	Csíkkozmás	kézilabda-pálya építés	10.000,00
4	Csíkpálfalva	sportpálya építés	50.000,00
5	Csíkrákos	Cserei Mihály iskola sporttermének felújítása	30.000,00
6	Csíkszentimre	futballpálya öltözőjének felújítása	15.000,00
7	Csíkszentimre	multifunkcionális sportbázis	40.000,00
8	Gyimesfelsőlok	Domokos Pál Péter ált iskola sportpályájának szfaltozása	20.000,00
9	Székelyudvarhely	sportterem építés	100.000,00
10	Etéd	Futballpálya	5.000,00
11	Parajd	futballpálya felújítása	5.000,00
12	Gyergyószentmiklós	sportbázis felújítása - bútorzat	35.000,00
13	Maroshévíz	sportterem padlózatának felújítása	10.000,00
14	Maroshévíz	városi stadion - futópálya	30.000,00
15	Borszék	Zimmenthausen sikolaközpont sporttermének felújítása	21.000,00
		Összesen:	537.000,00

Hargita Megye Tanácsának Sportklub Egyesülete által szervezett programok

Székelyföldi Önkormányzatok Asztalitenisz Bajnoksága

Kézdivásárhely Önkormányzata és a Nagy Mózes Sportklub asztalitenisz szakosztálya 2014. február 22-én, szombaton szervezte meg a Székelyföldi Önkormányzatok Asztalitenisz Bajnokságát.

A megmérettetésen 41-en vettek részt Balánbányáról, Székelyudvarhelyről, Székelykeresztúrról, Gyergyószentmiklósról, Csíkszeredából, Csíkszentkirályról, Kászonaltról, Nagyajtáról, Sepsiszentgyörgyről, Árkosról, Zaboláról, Esztelnekről és Kézdivásárhelyről. Köztük volt a Megyei Tanács és alintézményei öt alkalmazotja is: Lakatos Zolt, Tókos Pál, Csató Csaba, Antal-Daszkel József és Sente Mihály.

<http://hargitasport.ro/3-szekelyfoldi-onkormanyzatok-asztalitenisz-bajnoksaga/>

Egészségügyi Világnap

Az idei Egészségügyi Világnap alkalmából tartott Egészségnap keretén belül több sporttevékenységet, mozgási lehetőséget szerveztünk az édeklődőknek. Volt kisgyerekeknek játszóház (légvárral), spinning (kétszer is), cselgáncs óvodásoknak, step aerobic, fitball, s lehetett használni a sósobát is egész nap a Salveo Egészségmegőrző központban. S volt is érdeklődő szépszámmal, közel százan vettek részt a szervezett tevékenységeken.

<http://hargitasport.ro/5-egeszsegmegorzo-nap-2014/>

Nyílt Tájéfutó Napok a X. Hargitai Megyenapok keretén belül

A X. Hargitai Megyenapok keretén belül 2014. június 5.-én Nyílt Tájéfutó Napokat szerveztünk a csíkszeredai Nagyparkban. Ez alkalomból kiraktunk egy rövid tájéfutó pályát a parkban, elmagyaráztuk a tájéfutás lényegét, az egyezményes jeleket, stb. az érdeklődőknek, majd mindenki végigmegegy a pályán. Ez nem verseny volt, időt csak annak mértünk, aki ezt kérte.

<http://hargitasport.ro/9-nyilt-tajfuto-napok/>

Ifjú Szurkoló 2014

Folytattuk 2014-ben is az „IFJÚ SZURKOLÓ” programot, mellyel lehetőséget biztosítunk olyan gyerekeknek, akiknek máskülömben nincs meg az esélye, hogy nézőként jelen lehessenek a megye sportcsapatainak a hazai mérkőzésein. Ezzel népszerűsíthetjük a sportot a fiatalok és a gyerekek közt és nevelhetjük a jövő civilizált szurkolóit. E program keretén belül jégkorong és kosárlabda meccsre vittünk el Ifjú szurkolókat.

<http://hargitasport.ro/4-ifju-szurkolo-2014/>

Futóverseny Székelykeresztúron

A X. Hargitai Megyenapok alkalmából Hargita Megye Tanácsának Sportklub Egyesülete a Székelykeresztúri Petőfi Sándor Általános Iskolával, mint társrendezővel közösen, futóversenyt szervezett iskolásoknak. A versenyre Székelykeresztúron a Lukács András tornaterem és a Nagy-Kökkülő között, nagyjából mezei úton került sor. Igazi terepfutás volt.

A székykeresztúri valamint az etédi, nagygalambfalvi, románandrásfalvi, újszékelyi és siménfalvi községi iskolákból, valamint az e községekhez tartozó falusi iskolákból összesen 137, V.-VIII. osztályos diák vett részt a versenyen.

<http://hargitasport.ro/8-futoverseny-sekelykeresztur/>

Tájfutó váltó OB

A Csíkszeredai VSK, Hargita Megye Tanácsának Sportklub Egyesülete, a Hargita Megyei Sport és Ifjúsági Igazgatóság és a Román Tájfutó Szövetség közös szervezésében Csíkszereda és környéke rangos tájfutó versenyeknek adott otthont 2014 június 13.-15.-én.

Pénteken a városban (rajt és cél a Márton Áron Gimnázium udvarán) a városi tájfutó országos bajnoki sorozat 3. futamára került sor, szombaton a Zsögödfürdő feletti erdőben volt a váltó OB, majd ugyanott vasárnap egy Score (nem hagyományos) verseny volt, ahol a pénteki verseny eredményei után időkiegyenlítéssel (pursuit) indultak a versenyzők. Ez utóbbi a Csíkszereda Kupával volt díjazva.

A versenyeken 177 versenyző vett részt az ország majdnem valamennyi, tájfutó szakosztállyal rendelkező sportegyesületéből, számszerint 24-ből.

<http://hargitasport.ro/10-tajfuto-valto-ob/>

Hargita Kupa – Sítájfutó országos bajnokság

Sportklub Egyesületünk, a VSK Csíkszeredával és a Román Tájfutó Szövetséggel közreműködve országos sítájfutó bajnokságot szervezett február 12-15. között. A bajnokság helyszínéül a Tolvajos-tető szolgált, 960-1160 méter tengerszint feletti magasságban. A Négynapos bajnokságon középtáv, hosszútáv, váltó és sprint versenyszámokra került sor.

<http://hargitasport.ro/>

<http://hargitasport.ro/1-sitajfuto-orszagos-bajnoksag-hargita-kupa/>

Megalakult a Hargita Sírégió

Idén október 16-án a projektben résztvevő négy sípálya ügyvezetője és a Hargita Hegység Közösségi Fejlesztési Társulás elnöke aláírta a „Hargita sírégio” alapszabályzatát, ezzel letéve egy modern síturizmus alapkövét Székelyföldön. A szóban forgó négy sípálya a homoródfürdői - Lobogó pálya, a gyergyócsomafalvi - Veresvirág pálya, illetve a Bucsin tetői - Havas Bucsin és Bogdán pályák.

A „Hargita sírégio” azáltal, hogy közös bérletet bocsát ki, ami érvényes a benne résztvevő összes pályára, egy plusz komfortot biztosít úgy az itthoni lelkes sízótábornak, mint a messzebről idelátogató turistáknak.

<http://www.hargitamegye.ro/hargita-hegyseg/hirek/megalakult-a-hargita-siregio.html>

Nyílt nap a bűvárokkal!

Hargita Megye Tanácsának Hegyi és Barlangimentő Közszolgálat bűvár szakosztálya november 6-án ingyenes próbamerülést tartott a Csíki Csobbanóban mindazok számára, akik érdeklődnek a bűvárkodás szépségei iránt.

Közszolgálatunk bűvár oktatóval készült az eseményre és szívesen látott mindenkit. A felszerelés biztosított volt mindenki számára, a próbamerülés alatt az érdeklődőkre folyamatosan vigyáztak a hegyimentő közszolgálat mentőbűvár szakemberei.

<http://www.salvamontharghita.ro/salvamont-harghita/hu/esemenyek-esemenynaptar/0/Nyilt-nap-a-buvarokkal-41>

Kelemen-Kupa Sítúra verseny

Idén március 8-án második alkalommal került megrendezésre a Kelemen kupával díjazott sítúra verseny. A versenyt a Maroshévízi polgármesteri hivatal, a Megyei Hegyimentők és a Salvaspero társszervezésével a maroshévízi Hegyimentők rendezték és bonyolították le.

<http://www.salvamontharghita.ro/salvamont-harghita/hu/esemenyek-esemenynaptar/8/Kelemen-kupa-situra-verseny.-33>

Székelyföldi Lovas Ünneppé vált a Gyergyói Lovas Napok

Azt gondolom, Csíkban és egész Székelyföldön az ember hú társa a ló, ezért részünkről az elmúlt évek folyamán kiemelt figyelmet élveztek a lóval, lovassporttal foglalkozó személyek. Már több éve működik Hargita Megye Tanácsánál lovas munkacsoport, és évente több mint húsz lovas eseménynek a társszervezői, illetve társtámogatói vagyunk. A megye gazdaságfejlesztési Építsünk biztos jövőt! programjában a lovas élet segítése kiemelt pontként szerepel. A Székelyföldi Lovas Ünnep a Gyergyói-medencében komoly turisztikai vonzerőt jelent, ezért a vendégfogadás szempontjából is szeretnénk még hangsúlyosabban megjeleníteni ezt a lehetőséget, hogy a vendégéjszakák számát növelni tudjuk. A szép és az értékek bemutatásának egyik fokmérője ez az ünnep, iskolapélda lehet más települések számára is.

Ezért különös öröm számunkra, hogy a hat évvel ezelőtt útjára indított Gyergyói Lovas Napok rendezvény az évek során kinőtte a Gyergyói-medencét, most már székelyföldivé terebélyesedett. Éppen ezért az idei évben névváltoztatásra is sor került, Székelyföldi Lovas Ünnep lesz a rendezvény megnevezése.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/elkezdodott-a-vii-szekelyfoldi-lovas-unnep/>

Kiemelt figyelmet érdemelnek azok, akik lovat tartanak

Lovasnapot rendeztek Szépvízen

Lovas felvonulás, díjugratás, lovasíjász-bemutató és fogathajtóverseny szerepelt a Szépvízi Lovasnapok rendezvény programjában május 11-én, amelyet a helyi polgármesteri hivatal, a Szépvízért Egyesület és a Csíki Sportegyesület szervezett, Vidékfejlesztési egyesületünk támogatásával.

Hagyományaink, nemzeti identitásunk egyik része a lovas élet, a ló szeretete. Csíkban, Székelyföldön az emberek társa a mai napig a ló, és ezért is kiemelt figyelmet és köszönetet érdemelnek azok az emberek, akik lovat tartanak. Csíkszépvíz egyike térségünk azon községeinek, amelyek lehetőséget biztosítanak lovasainknak arra, hogy bemutassák tehetségüket és rátermetségüket. A szépvízi lovasnap rangos esemény, ahol a tudást és ügyességet lehetett összemérni.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/lovasnapot-rendeztek-szepvizen/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/lovasnapot-rendeztek-szepvizen.html>

Jelentős érdeklődés a homoródfürdői fogathajtó versenyen

Idén is megtartották a hagyományos Szent János-napi fogathajtást Homoródfürdőn június 22-én. A rendezvényt a Lobogó Sport Klub szervezte, társszervezőként részt vett Hargita Megyei Agrárkamara alintézményünk is. A programra több ezren voltak kíváncsiak.

A ló és a magyar ember mindig összetartozott, a helyesen dolgozó gazdaemberek társaként tekintettek a lóra. Mai rohanó világunkban dicséretes minden olyan tevékenység, amely hagyományaink továbbélésére törekszik, illetve arra, hogy helyreállítsa a természet, az élőlény és az ember közötti viszonyt. Öröndetes, hogy vidékünkön, Székelyföldön is egyre többen ismerik fel ennek fontosságát, mi is arra törekszünk, hogy lehetőségeinkhez mérten támogassuk ezeket a rendezvényeket.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/jelentos-erdeklodes-a-homorodfurdoi-fogathajto-versenyen/>

Székelyföld Kerékpáros Körversenye nyolcadszor

Idén nyolcadik alkalommal szervezik meg Székelyföld Kerékpáros Körversenyét augusztus 6–9. között. A korábbi évekhez hasonlóan Hargita Megye Tanácsa ez alkalommal is partner a szervezésben, és 20 ezer lejjel támogattuk a rendezvényt.

A Hargita megyében közkedvelt téli sportágakat jól kiegészíti a kerékpározás, a térség hírnevét öregbíti a csíkszeredai Novák Károly Eduárd paralimpiai, világ- és Európa-bajnok kerékpározó sikerei is

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/szekelyfold-kerekparos-korversenye-nyolcadszor.html>

Megyei tanácsi támogatásával való részvétel autós terepbajnokságon

Támogatásunkkal a székelyudvarhelyi Siculus Off Road Sportklub két tagja, Vári-Ferencz Zoltán pilóta és Kiss Albert segédpilóta részt vett az idei autós terepbajnokságon, amelyet a Román Autósport-szövetség (FRAS) szervezett meg. A négy szakaszból az elsőt július 17–20. között szervezték meg az Argeş megyei Câmpulung Muscel településen. A második szakasz Nagybányán volt augusztus 7–10. között, a harmadik Kolozsváron augusztus 28–31-én, a negyedik pedig a Buzău megyei Sărata Monteoru helységben október 2–5. között.

A megyei tanács pályázati úton támogatja a civilszervezetek, egyesületek, egyházak tevékenységét, a sporttevékenységekre előírányozott 2014-es keretösszeg 270 ezer lej.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megyei-tanacsi-tamogatas-autos-terebajnoksagon-valo-reszvetelre.html>

Kutyaszánhúzó verseny Gyergyócsomafalván

Kutyaszánhúzó versenyt szervezett Gyergyócsomafalván január 11-12-én Kiss Attila csomafalvi születésű plébános a Snow Park területén, Hargita Megye Tanácsa Hegyi és Barlangimentő Közszolgálatának támogatásával. A versenyre a hazai kutyaszánhúzók mellett Bulgáriából és Magyarországról is érkeztek résztvevők.

Minden olyan eseményt örömmel támogtunk, ami hozzájárul Hargita megye turisztikai potenciáljának növeléséhez, s annak külön örvendek, hogy gyermekkorom helyszínén a minőségi téli szórakozásai lehetőségei sora.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/nemzetkozi-kutyaszanhuzo-verseny-gyergyocsomafalvan/>

Sportnappal az egészségért

Május 9-e és 14-e között tematikus napokkal ünnepeltük az Európa Napot.

Több sportág is kipróbálható volt Csíkszeredában, május 14-én a Hargita Megye Tanácsa által szervezett Európa-hét utolsó napján, és természetesen a gyerekek szórakoztatására is gondoltunk. A Sportnap programjai több helyszínen zajlottak: a megyeháza amfiteátruma előtti részen asztaliteniszezésre nyílt lehetőség, a központi parkban gyerekek számára tájékoztató versenyek tartottak, amelybe 279 fiatal kapcsolódott be. A gyerekek a Nagy Imre Általános Iskolából, a Petőfi Sándor Általános Iskolából, az Octavian Goga középiskolából, Liviu Rebreanu Líceumból valamint a Tanulók Klubja tájfutó köréből érkeztek.

Az Európa-hét célja a polgárok tájékoztatása az Európai Parlament szerepéről és tevékenységeiről, többek között a tanulási lehetőségekről, az uniós pályázatokról, az önkéntességről, a jogszabályokról, amelyek befolyásolják mindennapi életünket, a szociális kérdésekről, a fiatalok munkavállalásáról az EU-ban.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/sportnappal-az-egeszsegert.html>

Tófalvi Éva az év sportolója

Elismerés a Hargita megyei élsportolóknak

Immár hagyományossá vált decemberben a Hargita Megyei Sport és Ifjúsági Igazgatóság és Hargita Megye Tanácsa által szervezett Hargita Megyei Sportgála, ahol díjazzuk az élsportolókat. Idén december 20-án, a csíkszeredai Hargita Vendégházban szerveztük meg a rangos eseményt.

A 2014-es év sportgálájának legjobb versenyzője, a sokszoros bajnok Tófalvi Éva lett, akit a versenyeken a csíkszeredai Sportklubot képviseli, edzője Márton Simon.

Teljesítményre, kitartásra, tudatos munkára van ma szüksége a térségnek minden területen, elsősorban részünkről, akik mandátumot kaptunk egy-egy tisztségre. Sok eredményt sikerült elérni idén, hogy a fiatalok és idősek egyaránt, főleg kistelepüléseken tudjanak sportolni, hisz a kaláka programból és megyei tanácsi visszaosztásból sikerült több kisebb-nagyobb sportbázist, vagy tornatermet rendbe tenni. De nemcsak kistelepüléseken, hanem például Gyergyószentmiklóson már csak a beton kötésére várunk, és a közel 1 millió dolláros ez évi beruházás is átadható a gyergyói medence hokizói és korcsolyázói számára.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/elismeres-a-hargita-megyei-elsportoloknak/>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tofalvi-eva-az-ev-sportoloja.html>

Tizenhat éves kapcsolat a kosárlabda jegyében

A gyergyószentmiklósi és tiszaujvárosi öregfiú kosárlabdacsapat 16 éves sportkapcsolatot ápol, ennek jegyében július 18-án, pénteken mérkőzést rendeztek Gyergyószentmiklóson, Hargita Megye Tanácsa támogatásával.

Öröm számunkra, hogy ilyen nagy múltú sporteseményt támogatunk, és jó látni, hogy a városban a kosárlabda népszerűsítését egy jól elképzelt stratégia mentén végzik.

Az öregfiúk példát kell mutassanak a fiataloknak, akik ha sportolni kezdenek, nemcsak fizikailag erősödnek meg, hanem megtanulnak csapatban dolgozni, küzdeni egy közös cél érdekében, ami pszichikailag megerősíti azt, aki sportol. A sportnak ugyanakkor közösségkovácsoló ereje is van, aminek élő példája ez a 16 éves kapcsolat is.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/tizenhat-eves-kapcsolat-a-kosarlabda-jegyeben.html>

Gyergyószentmiklós nyerte a székelyföldi önkormányzati labdarúgótornát

Hargita Megye Tanácsának Sportklub Egyesülete, közösen a Madéfalvi Polgármesteri Hivatallal, kispályás önkormányzati labdarúgótornát szervezett az V. Székelyföld Napok keretében október 9-én, csütörtökön délután Madéfalván.

Utolsó frissítés: hétfő, 2014 október 13

Részt vett Kovászna Megye Tanácsa, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa, Madéfalva és Hargita Megye Tanácsa csapata, utóbbi két csapattal. A torna végig sportszerű, baráti légkörben zajlott. A labdarúgótorna mintegy 60 – 70 személyt mozgató meg. Az alábbi végeredmény született:

1. Gyergyószentmiklós
2. Csíkszereda
3. Madéfalva
4. Székelyudvarhely

A torna gólkirálya a madéfalvi Mihály Attila volt.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/gyergyoszentmiklos-nyerte-a-szekelyfoldi-onkormanyzati-labdarugotornat.html>

Csodálatos az Árva Szeretete (CSÁSZ) Kupa Minifoci-bajnokság a Székelyföld Napok keretében

Az V. Székelyföld Napok keretében a Csíkszeredai Szent Anna Elhelyezőközpont a vezérigazgatóság támogatásával idén is megszervezte a III. CSÁSZ Kupa minifoci-bajnokságot.

A versenyt két csoportnak szervezték: az V–VIII. és a IX–XII. osztályos csapatok számára, 5+1-es (+2 cserejátékos) felállásban, 1x20 perces játékidővel. A megmérettetésre öt IX–XII. osztályos csapat jelentkezett Maros és Hargita megyéből, továbbá négy V–VIII. osztályos csapat Kovászna, Maros és Hargita megyéből – tudtuk meg Antal Dáskel Ildikótól. Kolléganőnk elmondta, hogy az eddigi két bajnokságra csak a Hargita megyei gyermek

védelmi rendszerben működő központok csapatai neveztek be. Ez alkalommal először terjesztették ki a meghívásokat a Maros, illetve a Kovászna megyei gyermekvédelmi rendszerben élő gyermekek számára is. Nem föltétlenül a nyereség volt a cél, hanem az egymás elfogadása és a sportszerű megmérettetés. A bajnokság jelentősége abban rejlik, hogy nemzetiségtől függetlenül sérült és egészséges gyerekek vettek részt egy közös programban - mondta Antal Ildikó. A vezető hozzátette, hogy az intézmény célkitűzései között szerepel a bajnokság megszervezése a következő években is.

Részt vevő csapatok:

IX–XII. osztályosok csapatai: a Maros megyei családi típusú házak, a Székelykeresztúri 1-es Számú Családi Típusú Elhelyezőközpont, a Csíkszeredai 3-as Számú Családi Típusú Elhelyezőközpont, a csíkszeredai Szent Anna Elhelyezőközpont és a Csíkszeredai 2-es Számú Családi Típusú Elhelyezőközpont.

Az V–VIII. osztályosok csapatai a Kézdivásárhelyi 2-es Számú Gyermekelhelyező Központból, az Oltszemi Elhelyezőközpontból, a Csíkszeredai 2-es Számú Családi Típusú Elhelyezőközpontból és az Oklándi Elhelyezőközpontból jöttek.

EGÉSZSÉGÜGY:

A lakosság egészségének megőrzése kiemelkedően fontos Hargita Megye Tanácsa számára, éppen ezért az összes rendelkezésre álló eszközzel azon dolgozik, hogy javítsa a hatáskörében levő egészségügyi intézmények állapotát, menedzsmentjét, lakossági szűrővizsgálatokat kezdeményezzen, új beruházásokat eszközöljön.

Megyei Sürgősségi Kórház

Új, a megye lakosságára nézve lényeges orvosi tevékenységek indultak be, úgy mint:

- Idegsebészet
- Allergológia
- Orvosi immunológia

Elkészült az a Hargita megye összes kórházi egységét összekötő, web alapú orvosi szoftver, mely **Európai Unió alapokból** kerül kivitelezésre.

A projekt összértéke 7.355.112 lej, a Megyei Tanács hozzájárulása 99.676 lej, valamint a program zökkenőmentes lebonyolításához szükséges összegek.

Kórházunkban is létrejött, a kardiológiai osztály keretén belül, egy, a **súlyos szívbetegek intenzív felügyeletére és ellátására szolgáló alegység.**

Hargita Megye Tanácsának finanszírozásával megvásárlásra került, és üzembe helyezés alatt áll, egy **modern CT.**

Kórházunk Műtő Részlegén **újrakezdődtek a bővítési és rehabilitációs munkálatok.**

Fiatal orvosok itthon tartása, orvoslakások helyzete:

Az előző évtizedben, illetve az elmúlt években az egyik legnagyobb gondot az egészségügyi ellátás területén Hargita megyében a súlyos orvoshiány jelentette. A helyzet megoldását Hargita Megye Tanácsa abban látta, hogy a szakembereket, valamint frissen a végzett orvosokat megkísérelte itthon tartani, illetve a megyébe vonzani, orvosi lakásokat építetve, amelyeket kérésre a megyei kórházban dolgozó rezidens és szakorvosok rendelkezésére bocsátott.

Az első két orvoslakás 2010-ben épült, amelyekben négy darab kétszobás apartman van. A harmadik orvoslakás 2013-ban épült, az előző kettőhöz hasonlóan ebben is négy lakás található. Ez irányú intézkedéseink célszerűségét és hatékonyságát az idő már igazolta, ugyanis mióta felépültek ezek a lakások, az orvosok körében megnőtt az érdeklődés a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház által meghirdetett állások iránt. Első fázisban az orvoslakások biztosítása a Bethlen Gábor Alap, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa és Hargita Megye Tanácsa közti együttműködés révén jött létre. Hargita Megye Tanácsa 2014-es és 2015-ös évi költségvetésében 1,2 millió lejt irányozott elő orvoslakások bérlésére, valamint új orvoslakásokra való beruházásra.

Fontos, hogy a szakszerű egészségügyi ellátás helyben hozzáférhető legyen azok számára, akik kisebb jövedelmük vagy idejük hiánya miatt nem tudják távoli egyetemi központokban kezeltetni magukat.

Az utóbbi években Hargita Megye Tanácsa támogatása révén jelentős lépések történtek a probléma megoldása érdekében, de mivel az elkövetkezendő években, egy újragondolt humánerőforrás-politika következményeként, számos fiatal szakorvos érkezik a kórházba – az eddigi számítások szerint több mint 20 –, további lakásokra lenne szükség.

Hargita Megye Tanácsának ingyenes szűrővizsgálati programja:

A szűrővizsgálattal Hargita Megye Tanácsa arra szeretné ráirányítani az emberek figyelmét, hogy idejében forduljanak orvoshoz, hiszen jobb megelőzni a betegségeket, mint kezelni. A program egyik célja, hogy a betegeket útba igazítsa, milyen szakorvoshoz forduljanak, mivel sok településen ritkán adódik erre lehetőség a nagy távolságok és az elszigeteltség miatt.

Hargita Megye Tanácsa 2014-ben is folytatja a lakosság egészségfelmérő programját: Madéfalván és Máréfalván, ahol díjmentesen ötféle alapanalízist – vérnyomás, vércukor, hepatitis B-, hepatitis C- és EKG-mérést – végeznek, a költségeket a megyei tanács állja.

Máréfalván szeptember 12-én, pénteken 68 személy vett részt a szűrésen, 9 esetben mértek a normál értéknél magasabb vérnyomást, 11 személynél a megengedett felső érték fölötti vércukorszintet. A 26 elvégzett EKG-ból húsznak ajánlottak szakorvosi vizsgálatot. Egy személyt azonnal kórházba szállítottak, mivel nála pitvarfibrillációnak nevezett szívritmuszavart észleltek.

Madéfalván is pénteken tartották a szűrést, ahol 64 személy vett részt. Itt magas vérnyomást 8 személynél mértek, magas vércukorszintet 41 esetben, a 26 elvégzett EKG-ból 23-nak ajánlottak szakorvosi vizsgálatot.

A szárhegyi Tatárdombnál megrendezett családnapi keretében is végeztek egészségügyi szűrést, amelyen összesen 102 személy vett részt. 94 esetben vércukorszintet, 89-nél vérnyomást, 13 személynél hepatitis B-, 8-nál pedig hepatitis C-mérést végeztek. Magas vérnyomás miatt 4 személyt, magas vércukorszint miatt is 4 személyt – köztük két gyereket – irányítottak a családorvoshoz.

Októberben Csíkszentgyörgyön, Baéánbányán, Parajdon, Lövétén és Zertelakán, Galócáson tartottak szűrést, ahol díjmentesen négyféle alapvizsgálatot – vércukor-, vérnyomás-, koleszterin-, trigliceridszint tesztelése – biztosítanak, amelyek költségeit Hargita Megye Tanácsa állja. Ha bizonyos településeken más vizsgálatok (hepatitis B-, EKG-mérés) elvégzésére is igény van, a polgármesteri hivatalok saját költségvetésükből finanszírozhatják azokat.

Testvérmegyék orvosai által végzett szűrővizsgálatok:

Nyolcadik alkalommal végzett ingyenes szűrővizsgálatot Hargita megyében a magyarországi Bács-Kiskun megyei orvoscsoport Hargita Megye Tanácsával, a helyi önkormányzattal, valamint a gyergyói Caritasszal együttműködve Gyergyóalfalu községben.

Az eddigi alkalmak során nem kevesebb mint hatezer embert vizsgáltak meg az anyaországi orvosok, 2007-ben Kobátfalván, 2008-ban Székelyvároson, 2009-ben Oroszhegyen, 2010-ben Gyergyócsomafalván, 2011-ben Gyimesfelsőlokon, 2012-ben Oklándon és 2013-ban Farkaslakán. A szűrővizsgálatok lényege, hogy ezek segítségével idejében felfedezhetők a még gyógyítható fázisban levő betegségek. Az orvosok minden esetben konzultálnak a beteggel és a háziorvossal is, és velük együttműködve hozzák meg a további terápiás javaslatokat.

A magyarországi orvosok gyógyszeres kezelést nem javasolhatnak, ellenben terápiás kezelésre, illetve további vizsgálatokra küldhetik a beteget. A gyergyóalfalvi szűrővizsgálatról készült riportot megtekinthetik a Hargita Stúdió honlapján található linken:

<http://hargitatv.ro/2014/bacs-kiskun-megyei-orvosok-alfaluban/>.

Hargita megyei készenléti egységek felszerelése:

Mintegy két perccel csökken a mobil bevetési egységek átlag válaszüzeje Hargita megyei vidéki övezetben *A sürgősségi beavatkozások javítása nehezen megközelíthető területeken* elnevezésű projekt révén. A 2007–2013-as Regionális Operatív Programból finanszírozott, Hargita Megye Tanácsa és az Erdély Központja Közösségi Fejlesztési Egyesület által lebonyolítandó pályázat célja a sürgősségi beavatkozások javítása a terep nehézsége vagy a szélsőséges időjárási körülmények miatt nehezen megközelíthető területeken (meredek hegyoldalakon, havazások vagy esőzések miatt elszigetelt övezetekben).

A Központi Fejlesztési Régió megyéiben – Hargita, Kovászna, Maros, Brassó, Fehér és Szeben – működő sürgősségi helyzetek felügyelőségeit felszerelik egy-egy komplex különleges járművel, amely a következőkből áll: megnövelt átkelési kapacitású, lánctalpas/kerekes, UTV típusú jármű (kételtű terepjáró), speciális felszerelésekkel ellátott, vontató szerepet betöltő különleges jármű és a kételtű terepjárót szállító platós utánfutó. Emellett összesen 37 szakembert képeznek fel a speciális járművek használatára.

A projekt célja a Központi Fejlesztési Régióban élők biztonságának növelése és a válaszképesség javítása sürgősségi esetekben a beavatkozási idő csökkentésével, valamint szakképzett elsősegélynyújtás és sürgősségi beavatkozás a központi régió nehezen megközelíthető területein. A projekt értéke 2 687 266,00 lej, amiből 2 473 114,28 lej vissza nem térítendő támogatás. Ez a Regionális Operatív Program 2007–2013 3.3. kiemelt beavatkozási területén, a központi régióban még lehívható teljes összeg. A kivitelezési időszak 2014. június 25 – 2015. október 24.

Elérhetőbbek lesznek a kistelepülések sürgősségi esetekben, újabb készenléti járműveket vásároltunk

A sürgősségi ellátást biztosító központok felszereléseinek korszerűsítése című pályázat révén Hargita megye számára készenléti járműveket vásárolt.

Ezáltal az egész megyében sikerül csökkenteni a beavatkozások reakcióidejét, ami fontos a kistelepüléseknél is, hiszen Hargita Megye Tanácsa ugyanazon körülmények megteremtését szeretné elérni a kistelepüléseken is, mint városokban.

A Fehér, Brassó, Kovászna, Hargita, Maros és Szeben megyében működő Sürgősségi Helyzetek Felügyelőségeinek (ISU), valamint az ezekhez tartozó SMURD-egységek felszerelése összesen 16 elsősegélynyújtáshoz szükséges mentőautóval, két intenzív ellátáshoz szükséges mentőautóval, 22 vízzel és habbal dolgozó kis kapacitású terepjárművel, valamint négy vízzel és habbal dolgozó nagy kapacitású terepjárművel egészült ki.

Ebből Hargita megyébe három elsősegélynyújtó mentőautó, három kis kapacitású, vízzel és habbal dolgozó terepjármű, valamint egy nagy kapacitású, vízzel és habbal dolgozó jármű érkezett.

KULTÚRA

A kultúra célja az értékteremtés. Az igazi értéké. Az, amelyet magunkkal hozunk szüleinktől, a közösségtől, amelyben felnövünk, amihez majd hozzáteszünk mi is valamit: egy magatartásformát, egy tudanyagot és a jövőbe vetett hitet, hogy tudunk egymásért élni és megmaradni, s hogy hagyományaink ma is ugyanolyan fontos értéket képviselnek térségünkben, mint évtizedekkel, évszázadokkal ezelőtt. Ehhez az értékrendhez akarunk mi is hozzájárulni a kultúra nevében, s ennek érdekében számos tevékenységet végeztünk, sok rendezvényt szerveztünk meg és támogattunk.

Kulturális stratégiák

A kulturális stratégia főbb célkitűzései között szerepel a térségi fejlesztéspolitikai folyamatba való integrálódás, aktív szerepvállalás a térségi modernizációs, versenyképességi és munkaerő-piaci folyamatokban, a térségi, kistáji és lokális identitások megerősítésében és megjelenítésében (vonzerőnövelés, desztináció-építés) vállalt szerep növelése, az életminőség javítása, a kulturális javakhoz és szolgáltatásokhoz való lakossági hozzáférés biztosítása, továbbá a társadalmi kohézió erősítése és a társadalmi részvétel fokozása.

Azt szeretnénk elérni a kulturális stratégiával, hogy ne csak a pályázóknak való egyszerű pénzosztásból álljon, hanem legyen egy irány, a kulturális programok, valamint a hét kulturális alintézményünk munkája legyen összehangolt, és a kulturális programok egymást erősítsék.

Bízom benne, hogy a stratégia megvalósításába aktívan bekapcsolódnak a helyi önkormányzatok is, és a megye minden lakója érezni fogja ennek hatását.

Hargita Megye Tanácsának 2014-es évre kiírt kulturális pályázatai

Támogatott tevékenységek:

A román törvényeknek megfelelően létrehozott és bejegyzett közjogi és magánjogi, jogi- és fizikai személyek által szervezett kulturális programok, projektek és rendezvények, amelyek célja a Hargita megyei kulturális élet serkentése és népszerűsítése.

Elsőbbséget élveznek azok a pályázatok, melyek:

- A Hargita megyei amatőr színjátszócsoporthoz tevékenységét támogattuk,
- Hargita megyei kastélyokban és műemléképületekben szervezett kulturális programok, projektek és rendezvények támogatása,
- Hargita megyei fúvószenekarok támogatása, azzal a feltétellel, hogy kötelezően a támogatási összeg 20%-ra hangszert vásárolnak
- Hargita megyei népviseletek támogatására a 2014-es évben

A 2014-es évre előirányzott keretösszeg: 321.000 lej volt.

Pályázat helyi népviseletek vásárlására

2014-ben is írtunk ki pályázatot népviseletek támogatására. A program célja a Hargita megyei kulturális élet serkentése és népszerűsítése, hagyományaink ápolásának támogatása volt, minden lehetséges eszközzel. Az előző évek tapasztalata azt mutatja, hogy nemcsak a fiatalokra, hanem a közép- és időskorúakra is jó hatással van a hagyományápolás előtérbe kerülése. Az emberek a

támogatásunknak is köszönhetően egyre inkább igénylik, hogy autentikus, jó minőségű népviseletet hordjanak az ünnepélyes alkalmakkor.

Az összesen 160 ezer lej értékű kiírásra azon Hargita megyei köz- és magánjogi, valamint fizikai és jogi személyek jelentkezhetnek, amelyeket a román törvénykezésnek megfelelően jegyeztek be. A pályázat támogatja a Hargita megyére jellemző hagyományos és népi viselet elkészíttetését és beszerzését.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/helyi-nepviseletek-vasarlasara-lehet-palyazni/>
<<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/helyi-nepviseletek-vasarlasara-lehet-palyazni/>>

Pályázatot írtunk ki a **Hargita megyei román közösségek kulturális programjainak, projektjeinek és rendezvényeinek támogatására a 2014-es évre.**

A pályázat célja azon – a román törvényeknek megfelelően létrehozott és bejegyzett közjogi és magánjogi, jogi- és fizikai személyek által szervezett – kulturális programok, projektek és rendezvények támogatása, amelyek célja a Hargita megyei román közösségek kulturális életének serkentése és népszerűsítése.

A 2014-es évre előírányzott keretösszeg: 32.000 lej.

<http://www.hargitamegye.ro/hargita-megye-tanacsaprogramok/archiv-palyazatok/kulturalis-palyazatok.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hargita-megye-tanacsaprogramok/archiv-palyazatok/kulturalis-program-roman-kozossegeknek.html>

A nyertes pályázatok listája az alábbi linkeken tekinthető meg:

Hargita megyei kulturális programok, projektek és rendezvények támogatására:
<http://www.hargitamegye.ro/upload/public/palyazatok/Castigator Cultural 2014.pdf>

Román közösségek kulturális programjainak, projektjeinek és rendezvényeinek támogatása:
<http://www.hargitamegye.ro/upload/public/palyazatok/Castigator Cultural roman 2014.pdf>

Népviseletek támogatási programja:
<http://www.hargitamegye.ro/upload/public/palyazatok/Castigator Port popular 2014.pdf>

Innováció-ösztönző együttműködések kiépítése Dél-kelet-európai térség országokban

CLEAR PROJEKT

Ezt a projektet a South-East Europe Nemzetközi Együttműködési program támogatja. Összköltségvetése 1 565 000 euró, melyből a Hargita Megye Tanácsára eső költség 120 000 euró volt.

A projekt célja a kulturális értékek megbecsülésének növelése, jobb elérhetőségük biztosításával annak érdekében, hogy turisztikai hasznosításuk minél széleskörűbb legyen. További célja új munkalehetőségek teremtése, ötletek a döntéshozóknak a kulturális értékek jobb kihasználására, valamint a térség vonzerejének növelése. A projekt tevékenységei 4 csoportba tagolódnak:

- Hálózatépítés a tudás és információ áramoltatására
- Munkacsoportok – megbecsüljük a látogatókat! – A kulturális értékek policy-dokumentumokba való integrálása, a fizikai elérhetőség javítása, új szakmák, az információk virtuális elérhetősége, különböző tudásigények kielégítése, kulturális elérhetőség, marketing és kommunikációs eszközök.

-Tanulás – Használd ki a kötelezettségeid és növeld a piacod! – követendő példák, szektorok közötti egyeztetés weben és digitális eszközök révén.

-Kísérleti programok és tanulságok – néhány gyakorlat a kulturális eszközök elérhetőségére.

Hargita megyében ennek azért is van nagy jelentősége, mert az itt található kulturális értékek, turisztikai célpontok – mint például a Lázár-kastély, a székelyderzsi vártemplom (UNESCO Világörökség részei), énlakai unitárius templom és csíksomlyói kegytemplom – elérhetőbbé válnak mind a szellemi vagy mozgáskorlátozott személyek, mind pedig a külföldiek számára. A pályázatban foglaltak alapján érintőképernyős kulturális és turisztikai információs eszközöket szerelünk fel az említett helyszíneken.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/e-konyv-es-e-eszkozta-keszult-hargita-megye-kulturalis-ertekeirol.html>

<http://hargitatv.ro/2014/eu-s-palyazatok-hargita-megyeben/>

Kulturális menedzsment nagy célokkal

A megyei tanács művelődési alintézményeinek vezetőinek tervei

Kopacz Katalin Mária a Kájoni János Megyei Könyvtár, Péter Csaba a Hargita Megyei Művészeti Népiskola, Lövétei Lázár László a Hargita Kiadó és Czibalmos Attila a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ menedzsere – mindannyian sikeresen versenyzogáztak az elmúlt időszakban a tisztség betöltésére Hargita Megye Tanácsa alárendelt kulturális intézményeihez.

Az alintézmények vezetőinek terveit az alábbi linken tekinthetik meg az érdeklődők.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/kulturalis-menedzsment-nagy-cellokkal.html>

Korszerű könyvtárak Hargita megyében

Sikeres volt az öt éve indult Biblionet-program

Új könyvtárak jöttek létre, a régiak épületeit, felszereléseit korszerűsítették Hargita megyében, a Biblionet-program részeként, amellyel 2009-ben csatlakozott Románia a Bill&Melinda Gates Alapítvány által finanszírozott Global Libraries nevű nemzetközi programhoz. Az országos program az IREX Alapítvány ügykezelésében, a Kulturális és Örökségvédelmi Minisztérium, a Romániai Közkönyvtári Egyesület és a megyei könyvtárak között létrejött partnerség eredménye. A Global Libraries program általános célja a digitális megosztottság csökkentése a világ tíz országában, feladata pedig a számítógép- és internetelérés biztosítása a lakosság számára a könyvtárakban.

Kájoni János Megyei Könyvtár kezdettől csatlakozott az országos programhoz, és bevonta a megye 39 könyvtárát, amelyek megfeleltek a pályázati feltételeknek: elnyerték a helyi hatóságok beleegyezését, munkanapokon legalább 8 óra szolgáltatást biztosítottak, internet-hozzáféréssel rendelkeztek, megfelelő méretű, fűtött, világított térben fogadták a könyvtárhasználókat, a könyvtáros sikeresen elvégzett két szakmai kurzust.

Minden korosztály igényét kielégítő tevékenységek a Kájoni János Megyei könyvtárban

A Kájoni János Megyei Könyvtár – a megye legnagyobb állománnyal rendelkező közművelődési könyvtára – változatos, sokféle igényt kielégítő kulturális és szabadidős tevékenységgel, illetve rendezvénnyel folyamatosan jelen van a helyi közösség kulturális életében. Az idei évben is számos gyerekfoglalkozással, könyvbemutatóval és más programokkal várta az érdeklődőket.

A továbbiakban is kampányszerű, tömegeket megmozgató, egész éves programsorozattal készülnek, melynek célja a megye lakosságának olvasásra való buzdítása kortól, nemzetiségétől és társadalmi helyzetétől függetlenül.

SZÉKELY KÖNYVTÁR könyvsorozat. *Alapművek a székelységről!*

A Székely könyvtár Hargita Megye Tanácsa és a Hargita Kiadóhivatal közös könyvkiadási projektje, melyet a Hargita Gyöngye Rt. Támogat. A hároméves periódus alatt 100 kötet kiadását tervezik. A projekt célja a székely öntudat növelése, a célközönség kulturális művelése, Székelyföld régió értékeinek népszerűsítése, valamint olyan, a székelység múltjával és jelenével foglalkozó kötetek kiadása, amelyek nemcsak a székely-magyar öntudat megerősödését segítik elő, hanem egyúttal élvezetes olvasmányul is szolgálnak.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/megjelent-a-szekely-konyvtar-első-öt-kötete.html>

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/megjelent-a-szekely-konyvtar-újabb-öt-kötete.html>

Belföldön és külföldön egyaránt népszerű a Székelyföld folyóirat

A Székelyföld kulturális havilap Kárpát-medence legmegbecsültebb folyóirata. A lap prioritásként kezeli a székelységgel kapcsolatos kérdéseket, s ezzel nagyban hozzájárul Hargita megye kulturális életéhez.

A magazin – melynek kiadási költségeinek egy részét Hargita Megye Tanácsa biztosítja – minőségi anyagokat közöl, melyek szakmailag kifogástalanok, de emellett a szerkesztők nagy hangsúlyt fektetnek arra is, hogy a leközzölt anyagok nyelvezete mindenki számára olvasmányos és jól érthető legyen. Ennek köszönhetően a lap egyre nagyobb területen, egyre több településen válik elérhetővé és népszerűvé.

<http://www.hargitakiado.ro/>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/dijatado-unnepseg-a-szekelyfoldnel/>

Hatodszorra is Régizene Fesztivál és Nyári Egyetem Csíkszeredában

A július 10–13. között zajló csíkszeredai Régizene Fesztiválon 14 koncert volt, összesen közel 2000 látogató, 150 zenész, 7 országból. A július 6–11. közötti VI. Régizene Nyári Egyetemen 9 mesterkurzust tartottak, 50 diák részvételével.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kulturalis-hirek/elkezdodott-a-csikszeredai-regizene-fesztival.html>

<http://hargitatv.ro/2014/latogato-2014-07-18-csikszeredai-regizene-fesztival/>

<http://hargitatv.ro/2014/latogato-2014-07-25-regizene-masodik-resz/>

<http://hargitatv.ro/2014/latogato-2014-08-22-regizene-harmadik-resz/>

<http://hargitatv.ro/2014/ujitas-es-hagyomany-a-csikszeredai-regizene-fesztivalon/>

A Régizene Fesztivál népszerűsítése a Regionális Operatív Program keretében

A projekt általános célja összhangban a beavatkozási terület céljával a turisztikai lehetőségek népszerűsítése és a szükséges infrastruktúra létrehozása, Románia, mint turisztikai célpont vonzerejének növelése érdekében, Hargita megye turisztikai láthatóságának növelésével és turisztikai termékeinek népszerűsítésével és a Régizene Fesztivál ismertségének és látogatottságának növelésével.

A projekt időtartama: 2011. szeptember – 2014. szeptember

A projekt haszna Hargita megye számára:

A projekt által a régió belüli gazdasági növekedés érhető el, az idegenforgalmi szálláshelyek, éttermek, személyszállítással foglalkozó vállalkozók, és a helyi kereskedők forgalmának növekedése által. Hargita megye turizmusfejlesztési stratégiája magában foglalja a már meglévő megyei értékes és széles közönség számára érdekes programok vonzerejének növelését a turisták körében.

A projekt eredménye:

A Régizene Fesztivál promotálásával kapcsolatosan szervezett népszerűsítő karaván, amely során a projektből készült népszerűsítő anyagok szórására került sor Csík, Gyergyó, és Udvarhely térségeiben.

Elkészült a Régizene Fesztivál honlapja.

<http://musicaantiqua.ro/>

<http://www.musicaantiqua.ro/index.php/en/>

<http://www.musicaantiqua.ro/index.php/hu/>

VI. alkalommal is nagy sikere volt a Csíki Jazzfesztiválnak

Hargita Megye Tanácsának támogatásával 6. alkalommal került megrendezésre augusztus 22-24 között a Csíki Jazzfesztivál. A háromnapos rendezvényen számos – helyi és külföldi – nemzetközileg elismert előadó lépett színpadra. Az évről évre bővülő és fejlődő esemény hozzájárul a megye népszerűsítéséhez a turisták körében.

*a jazzfeszt honlapja fejlesztés alatt áll (<http://www.jazzfestival.ro>)

Támogatjuk a Hargita megyei amatőr színjátszó csoportokat

Amatőr színjátszó csoportok számára írtunk ki pályázatot a megyei kulturális programokat, projekteket és rendezvényeket támogató programunk keretében. A pályázatra jelentkezettek a román törvényeknek megfelelően bejegyzett Hargita megyei köz- és magánjogi természetes és jogi személyek. A pályázat által támogatott tevékenységek között szerepel amatőr színjátszók találkozóinak szervezése, amatőr színházi előadások szervezése, illetve az amatőr színjátszók képzéseken való részvétele.

Az utóbbi időben hangsúlyossá vált az amatőr színjátszó csoportok tevékenysége a megyében, jelentős a közösségformáló- és megtartó szerepük településeink életében, ezért támogattuk eddig is. Az echós szekér nyomában című találkozót. Megbeszélést tartottunk a csíkszéki és a gyergyószéki amatőr színjátszó csoportok képviselőivel, megtárgyaltuk, milyen nehézségekkel küzdenek, milyen együttműködések jöhetnek létre, illetve milyen anyagi forrásokhoz juthatnak. A találkozón is felmerült egy pályázati rendszer kidolgozásának az igénye, erre próbáltunk válaszolni ezzel a kiírással.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/palyazat-hargita-megyei-amator-szinjatszo-csoportok-tamogatasa/>

Harmadszorra is megszerveztük a Székelyföldi Grafikai Biennálét

A Grafikai Biennále a Székelyföld megjelenítéséről szól, és ugyanúgy, mint más rendezvények, ez is az identitás-erősítő rendezvények sorába tartozik. A székelyföldi együttműködés a művészetek terén is megmutatkozik. A rendezvény létjogosultságát igazolja, hogy egyre nagyobb számban vesznek részt hazai és külföldi alkotók. A művészet egy másfajta kommunikációs rendszer, amely maradandót

alkot. Fontos, hogy értékeljük az alkotók munkáit, és fontos, hogy ezek a rendezvények, illetve az ezt követő kiállítások révén, a művészet különböző ágai közelebb kerüljenek a hétköznapi emberhez. A művészi hajlamot a tettek bizonyítják, az alkotás tulajdonképpen a művész közlése. Egy alkotáson elmélkedve mi magunk jövünk rá annak üzenetére, ez jelenti az élményt. Ezt az élményt kívánjuk évről évre ismételtlen meg tapasztalni a Grafikai Biennálén.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/harmadszor-szervezik-meg-a-szekelyfoldi-grafikai-biennalet/>

Elismerés a megye hírnevét öregbítőknak

Hermann Gusztáv Mihály történész és Dorin Sîngeorzan orvos kapta az idei Hargita Megyéért díjat

A megyedíjat 2001 óta évente olyan személyiségnek adományozzák, aki munkásságával hozzájárult a megye hírnevének öregbítéséhez, és közösségét szolgálta, és négyévente román személyiséget is kitüntetnek, az arányosság elve alapján. Mindkét idejű díjazottunk tevékenysége többletet jelent a megye számára. Bízom benne, hogy Hargita megyében a párbeszéd és az alkotás lesz az első helyen, és azért dolgozunk, hogy mindenki érezze, törődnek vele. Legyünk pró, ne kontra!

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/elismeres-a-megye-hirnevet-oregbitoknek/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hermann-gusztav-mihaly-tortenesz-es-dorin-singeorzan-orvos-kapta-az-idei-hargita-megyeert-dijat.html>

Székelyföldi értékek az Európai Unióban

A Régiók Bizottságában 2012-ben szerzett mandátumom alatt számtalan Hargita megyei kezdeményezést, programot ismertettem az Európai Unió helyi és regionális hatóságokat képviselő tanácsadó szervében, több javaslatot tettem a munkahelyteremtést, a környezetvédelmet, energiahatékonyságot, ifjúságpolitikát, oktatást, hagyományos termékeket és hagyományos módszereket illetően. Mindez által a Székelyföld és a többi magyarlakta térség érdekeit képviseltem az Európai Néppárt politikai csoportjában, RMDSZ-es politikusként. Ezenkívül a bizottság riportőrévé neveztek ki az európai felsőoktatás és a fenntartható épületek témakörében.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/ujra-avasztottak-borboly-csabat-a-regiok-bizottsaga-romaniai-kuldottsegebe.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/elfogadta-a-regiok-bizottsaga-borboly-csaba-egyseges-europai-migracios-adatbazis-letrehozasa-ra-tett-javaslatat.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/megkezdte-oteves-mandatumat-a-regiok-bizottsaga.html>

<http://hargitav.ro/2014/brusszeli-igen-borboly-csaba-felsooktatasi-velemenyszervezetere/>

<http://hargitav.ro/2014/bekerulnek-az-europai-jogrendbe-borboly-csaba-javaslatai/>

„Közösség a Székelyföldért” – Székelyföld Napok ötödször

A 2014-ben ötödik alkalommal megszervezett Székelyföld Napok szlogenje „Közösség a Székelyföldért” volt, amely a közösségi értékekre hívta fel a figyelmet. Székelyföldi dokumentumfilm-szemle, fotó- és képzőművészeti kiállítások, székelyföldi szerzők napja és könyvbemutatók, képzőművészeti kiállítások, jazz és komolyzene, orgonahangversenyek, rajzverseny gyerekeknek, bábszínházi előadások szerepeltek a programban, emellett főszerepet kapott a gasztronómia.

<http://www.szekelyfoldnapok.ro/>

Múltunk ismerete biztos támpontként szolgál a jelen küzdelmeihez, jövőnk megalapozásához – „Székelyföld története” Kiállítás Gyergyószárhegyen

Székelyföld történelme, kultúrája, régi hagyományai erős támpontok, a jövő szolgálatában a jelent összekapcsolják a múlttal, az állandó értékekkel. Nem fordíthatunk háttérbe őseink üzenetét, most mi vagyunk itt, felelősségünk kötelez a kulturális folytonosság megtartásáért.

A Székelyföld története kiállítás rendezője a Pro Arte et Natura Alapítvány (PAN). A kiállítás kurátora Borsos Gyöngyi néprajzkutató. A bemutatásra került anyagot több kulturális intézmény együttműködésével, egy történészekből álló csapat állította össze, kiemelve a székely történelem jeles eseményeit, amelyek a székely nép megmaradását szolgálták egészen napjainkig. Mihály János, Nagy József, Túrós Eszter, és Ferencz Angéla az elejétől fogva önzetlenül segítették a kiállítás létrejöttét. Az együttműködő intézmények a Magyar Nemzeti Múzeum, a Tarisznyás Márton Múzeum, a Csíki Székely Múzeum, Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ, Hargita Megyei Kulturális Központ, a Hargita Megyei Hagyományőrzési Forrásközpont, és a Székely címer-, Pecsét- és Zászlótörténeti Munkacsoport voltak.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/szekelyfold-tortenete.html>

Hegymentők képeiből nyílt kiállítás a Megyeháza kiállítótermében

A Hegymentők szemével címet viselő tárlat anyagának nagy részét négy hegymentő fotós készítette, de rajtuk kívül sok lelkes önkéntes hegymentő, bűvár, barlangász is hozzájárult a kiállítás anyagának szebbé, változatosabbá tételéhez.

Ezek a képek, azokat a pillanatok örökítik meg, amelyekkel a hegymentők nap mint nap találkozhatnak. Ezáltal bepillantást nyerhetnek munkánkba, és remélem mindenki, aki végig nézi ezeket a képeket, kicsit gondol a hegymentők életére.

Hargita megyében szerencsésnek mondhatjuk magunkat, mert hegymentőinket a jó szándék, a tenni akarás és az önzetlenség jellemzi, az itt élők és az ide látogatók biztonságban érezhetik magukat hegyeinkben, a természetben.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-hegymentok-fotoibol-nyilt-kiallitas/>

„Borszék fotós szemmel” kiállítás

Tavaly szervezte meg első, oktatással egybekötött fotótáborát a csíkszeredai Prisma Fotóklub Borszéken július 17–21. között. A tábor anyagából készült a *Borszék fotós szemmel* című fotóalbum, illetve ugyanezzel a címmel nyitottunk fotókiállítást a Megyeháza Galériában februárban, Hargita Megye Tanácsa és a fotóklub szervezésében.

Borszék elindult a fejlődés útján, összefogással el lehetett érni, hogy jó irányban haladjanak a dolgok.

A fotókon érződik az alkotás, a kísérletezés öröme is, amely elengedhetetlen feltétele egy jól sikerült műhelymunkának. A Prisma tagjai hozzák egyéni látásmódjukat, sajátos nézőpontjaikat, figyelnek és azt tárják elénk, amit a szavak nem tudnak pontosan megragadni. A különleges benyomásokat, érzéseket képként őrzi az emlékezet.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/borszek-kepekben/>

2014-ben is számos műsorával szórakoztatott a Hargita TV

Az általunk támogatott és működtetett Hargita Tv idén négy állandó műsorral várta nézőit. Nagy örömünkre szolgál, hogy gyakran ezer – vagy akár annak sokszorosai – fölé emelkedik az adások nézettsége.

Az idei év műsorai:

Aktuális: Hetente egyszer stúdióbeszélgetés keretében a székelyföldi hírek háttéréről, aktuális közéleti témákról beszélgetünk meghívottainkkal. A Székelyföldről történő diskurzus azért is fontos, mert Erdélyben itt élnek a legnagyobb számban magyarok. Éppen ezért a Székelyföldnek, mint tömbmagyar régióknak a történései kihatnak a szórványban élő magyarok mindennapjaira is.

<http://hargitatv.ro/category/musorok/aktualis/>

Látogató: A Látogató Hargita megyét viszi közelebb a nézőhöz. A heti rendszerességgel jelentkező adás mindegyikében egy-egy települést, várost mutatunk be a megvalósítások szemszögéből, vagy egy-egy rendezvény, kiemelkedő személyiség, épített örökség szempontjából.

<http://hargitatv.ro/category/musorok/latogato/>

Székelyföld magazin: A Székelyföld Magazin Hargita, Maros és Kovászna megyének azt az arcát mutatja, amelyet sokszor nem látnak meg a székelyföldiek a mindennapi rohanásban. Egy olyan képet, amelyben Székelyföld fejlődését és értékeit láthatja a néző. Egy olyan Székelyföldöt, ahol érdemes élni, ahová érdemes hazajönni, ahol élnek még a hagyományos értékek és ahol idős, fiatal és gyermek egyaránt jól érezheti magát.

<http://hargitatv.ro/category/musorok/szekelyfold-magazin/>

Székely Konyha: A székely konyha újjászületik a globalizmus világában: a hagyományos ízek megmaradtak, de újra is gondolják a régi recepteket a székelyföldi, illetve Székelyföldön dolgozó szakácsok. A legjobb szakácsokkal és háziasszonyokkal fogunk különböző éttermek (és nem csak) konyháin dolgozni, hogy Önök is lássák: a sütés-főzés nem is olyan ördögös dolog.

<http://hargitatv.ro/category/musorok/szekely-konyha/>

A családoké volt a főszerep a X. Hargitai Megyenapokon

Tizedik alkalommal szervezte meg Hargita Megye Tanácsa és a Hargita Megyei Kulturális Központ a Hargitai Megyenapokat május 31. és június 9. között. A tíznapos rendezvénysorozat a Hargita megyei családokat célozza meg, színes programokat kínál a sport, a turizmus és a kultúra terén egyaránt a megyében élőknek és az idelátogatóknak.

<http://hargitamegye.ro/esemenynaptar/x-hargitai-megyenapok.html>

Több mint ezren ropták a táncot a Csúrdöngölőn Vásári sokadalom a X. Hargitai Megyenapokon

Jubileumi Csúrdöngölőt és sokadalmat rendeztünk Csíkszeredában június 5-én, a X. Hargitai Megyenapok keretében.

Az András Alapítvánnyal és a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttessel huszonötödik alkalommal szerveztük meg gyermek és ifjúsági néptáncfalalkozót, ahol a legapróbbaktól az ifjúkorúakig ropták táncot a megyeháza oszlopcsarnokánál. Idén negyvenhat néptáncsoport mutatkozott be, több mint 1200 gyerek vett részt a találkozón.

Ez a rendezvény a gyerekekért van, hogy amit szorgos munkával tanultak, ma bemutathassák. Nemcsak a jövő kell az övék legyen, hanem a jelen is. A jelenben kell jól megtalálják a helyüket. Olyan felnőttekké kell majd válniuk, akik nem csak magyarul tudnak beszélni, hanem tudnak magyarul táncolni is. Örömet tudnak okozni szüleiknek, a közösségnek.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tobb-mint-ezren-roptak-a-tancot-a-csurdongolon/>

Az egyéni kreativitást és önmegvalósítást hangsúlyozza a Hargita Megyei Művészeti Népiskola

A Hargita Megye Tanácsa által támogatott intézményben fiatalok és felnőttek egyaránt tanulhatnak művészeteket, mesterségeket. A kurzusokon résztvevők nem csupán hangszereken tanulhatnak meg játszani, hanem népi mesterségeket is elsajátíthatnak. A képzés befejeztével szerzett oklevéllel akár vállalkozás indítása is lehetséges. Ez nem csak önmegvalósításra, hanem megélhetésre is lehetőséget ad és munkahelyeket teremt.

A zeneművészet, táncművészet, képzőművészet, népművészet és iparművészet ágazatain belül évről évre szélesíti a szakok skáláját az iskola, így 2014-re már közel 30 szak várja az érdeklődőket. A fotó, fazekasság, hangszerkészítés és más újdonságok mellett hamarosan a karmester képzés is felkerül a szakok listájára.

A népiskola mindenki számára egyformán teszi elérhetővé a kultúrát, felvállalja és hivatásának tekinti a népi mesterségek felelevenítését, átörökítését és tovább élését.

Az iskola különös hangsúlyt fektet a fúvószenei képzésre, mely fő erősségének is számít. Hargita Megye Tanácsa fúvószenekarok számára pályázatot is írt ki 2014-ben, a megyei kulturális programokat, projekteket és rendezvényeket támogató programja részeként. A helyi kultúránkban a fúvószenekarok igen fontos szerepet töltenek be, nincs olyan esemény, amelynek hangulatát ne ők tennék igazán ünnepélyessé. Hargita megyének nem egy olyan fúvószenekara van, amelyet széles körben is elismernek. Támogatásuk azért is kiemelten fontos számunkra, mert a fúvószenekarok nagy szerepet töltenek be a székelyföldi tehetségek gondozásában, felfedezésében is.

Az intézmény népszerűségét és sikerét az is bizonyítja, hogy, a kurzusokra beiratkozók 95 százaléka befejezi és sikeresen zárja a kettőtől öt évig terjedő képzéseket.

<http://www.nepiskola.ro/?m=18#>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/palyazat-hargita-megyei-fuvoszenekarok-tamogatasara/>

Hagyományőrző Farsangbúcsúztató Csíkmenaságon

2014. március 1-jén Csíkszentgyörgy községben, Hargita megyei hagyományőrző csoportok (csobotfalviak, kászontáziak, alsósófalviak, csíkszentkirályiak, csíkszentsimoniak, csíkcsicsóiak, csíkszentdomokosiak, szentegyháziak, gyergyóremeteiek, gyergyóditróiak, csíkborzsovaiak, gyergyószárhegyiek) részvételével tartottuk meg a megyei farsangbúcsúztatót.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/xxiii-hargita-megyei-farsangbucsuztato.html>

<http://hargitav.ro/2015/farsangbucsuztato-kaszon-kozsegben-2/>

Rendezvény a népviseletek támogatásáért – Homoródmente népviseletben

A Megyei Hagyományőrzési Forrásközponttal, Lövete Község Önkormányzatával, valamint a Felső-Homoródmente Kistérségi Egyesülettel közreműködve megszerveztük 2014. szeptember 21-én Lövétén a Homoródmente népviseletben című rendezvényt, melynek célja a homoródmenti települések népviseletének bemutatása, valamint a figyelem felhívása a székely ruhák használatának

fontosságára. A rendezvény célja hagyományaink ápolása, értékeink tudatosítása, a hagyományos népi viselet megbecsülése, valamint ösztönzően hatni a fiatalokra, hogy aktívan bekapcsolódhassanak a közösségi életbe, őrizzék értékeinket, ápolják hagyományainkat.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kulturalis-hirek/homorodmente-nepviseletben.html>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/homorodmente-nepviseletben/>

Pályázat helyi népviseletek vásárlására

2014-ben is írtunk ki pályázatot népviseletek támogatására. A program célja a Hargita megyei kulturális élet serkentése és népszerűsítése, hagyományaink ápolásának támogatása volt, minden lehetséges eszközzel. Az előző évek tapasztalata azt mutatja, hogy nemcsak a fiatalokra, hanem a közép- és időskorúakra is jó hatással van a hagyományápolás előtérbe kerülése. Az emberek a támogatásunknak is köszönhetően egyre inkább igénylik, hogy autentikus, jó minőségű népviseletet hordjanak az ünnepélyes alkalmakkor.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/helyi-nepviseletek-vasarlasara-lehet-palyazni/>

Idén is népviseletbe borult a csíksomlyói nyereg – Ezer Székely Leány Napja

Az elmúlt évek forgatókönyvéhez hasonlóan, az idei ünnepség programja is magába foglalta a települések képviselőinek székely ruhába öltözött lovas és fogatos felvonulását a városban, majd az ünnepi szentmisét és egész napos műsort a csíksomlyói Nyeregben, amelyet kézműves vásár és népi mesterségek bemutatója is színesítette. Az ünnepség idei házigazdája Csíkszentsimon község.

Az Ezer Székely Leány Napja a székely népviselet, néptánc és népzene évente megszervezett hagyományőrző találkozója, amelyre rendszerint július első szombatján kerül sor Csíkszeredában. Az esemény nem csupán a székely összefogásról tesz tanúbizonyságot, de évről évre lehetőséget teremt a székely népviselet és népművészet értékeinek bemutatására, megőrzésére, népszerűsítésére.

<http://salvator.ro/ezer-szekely-leany-2014-program/>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/az-ezer-szekely-leany-napja-az-osszefogasrol-szol/>

Ifjúsági néptáncfesztivál harmadszorra

A székelyudvarhelyi Bethlen negyedi parkban 2014. október 4-én zajlott a III. Székelyudvarhelyi Ifjúsági Néptáncfesztivál, környékbeli csoportok részvételével. Az eseményt a Megyei Hagyományőrzési Forrásközponttal és a Boróka Néptáncgyűttes közreműködve szerezte meg, Székelyudvarhely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Communitas Alapítvány támogatásával. A háromszáznál több fellépő fiatal udvarhelyszéki, sóvidéki, marosszéki, mezőségi, felcsíki táncokat mutatott be a szabadtéri színpadon.

<http://www.udvarhelyinfo.ro/kulturalis-esemenyek/ifjusagi-neptancfesztival-harmadszorra.html>

II. Székely Hagyományőrző tábor Máréfalván

A Hargita Megye Tanácsának támogatásával működő program jó alkalmat nyújt a hagyományőrző tevékenységek és a közösségépítő foglalkozások ötvözésére, hogy ezáltal maradandó élményt nyújtson a résztvevő fiataloknak.

Az egyesület munkatársai a tábor programját úgy állították össze, hogy a résztvevők megtapasztalhatták a közösségi lét, a csapatban végzett munka örömét, a mozgás felszabadító

hatását, a nemzeti kultúra megtartó erejét. Egyúttal arra is rávilágítottak, hogy a számítógéptől, a közösségi oldalaktól távol is lehet kellemesen és hasznosan tölteni az időt.

Kézműves foglalkozások, népdaltanulás, játékos ismerkedés a helyi mondákkal, legendákkal és számos más foglalkozás révén valósították ezt meg. Emellett a táborban sportfoglalkozások, közösségfejlesztő és ügyességi játékok és várták a fiatalokat.

Történelmi hagyatékunk

A székelység történelmi eseményeiről, hőseiről való megemlékezések fontossága kiemelt szerepet kap intézményeinkben.

Ünnepeink lényege nem csak az éppen aktuális események felsorolása, hanem az adott korszak történelmi mozgatórugóinak megértése, az azokban szerepet játszó személyiségek tiszteletének megadása.

Hőseinkre emlékeztünk Madéfalván a Székelymészárlás 250. évfordulóján

A madéfalvi veszedelem 250. évfordulóján január 5-7. között háromnapos ünnepséggel adóztunk a bátor székely elődeink emléke előtt. Az évfordulón múltidéző előadással, gyalogtúrával, kiállítással, konferenciával, táncszínházi előadással emlékeztünk a székely vértanúkra. Az ünnepségsorozathoz illeszkedve január 6-án, hétfőn este a csíkszeredai városházán mutatták be Balló István „A madéfalvi veszedelem” című kötetét, melynek nyomdaköltségeit Hargita Megye Tanácsa biztosította.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-szekelymeszarlas-250-evfordulojara-emlekeztek-madefalvan.html>

<http://www.borbolycsaba.ro/?s=sz%C3%A9kelym%C3%A9sz%C3%A1rl%C3%A1s>

Dózsa György-emlékkonferenciát szerveztünk Csíkszeredában

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Csíkszeredai Fiókegyesülete-, a Sapientia EMTE-, a Hargita Megyei Kulturális Központ-, Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa-, valamint Csíkszereda Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának együttműködésével tudományos emlékkonferenciát rendeztünk Dózsa György halálának 500. évfordulója alkalmából. Az eseményre az alintézményeink által megszervezett X. Hargitai Megyenapok keretében került sor.

A megemlékezés során az a gondolat fogalmazódott meg bennem, hogy vissza kell tekintenünk a múltba és le kell vonnunk a következtetéseket, ahhoz, hogy érdemben tudjunk dönteni a jövőt meghatározó kérdésekben. Meg kell tennünk mindent annak érdekében, amire választóink felhatalmaztak.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/dozsa-gyorgy-emlekkonferenciat-szerveztek-csikszeredaban/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/dozsa-gyorgy-emlekkonferenciat-szerveztek-csikszeredaban.html#>

A helyszínen róttuk le tiszteletünket az első és második világháború úzvölgyi harcainak hősei előtt

Az úzvölgyi megemlékezés nem csupán azért fontos, hogy méltóképpen tisztelegjünk őseink előtt, hanem hogy az összefogás jegyében kiemelt zarándokhellyé válhasson a helyszín. Idén is rengeteg zarándok vett részt, főként Hargita és Kovászna-, de más megyékből és országokból is sokan eljöttek leróni kegyeletüket. Remélem évről évre nőni fog a létszám, hiszen itt találkozik a történelem és a természet, a múlt és a jövő.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-vilaghaboruk-hoseire-emlekeztek-uzvolgyeben/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/a-vilaghaboruk-hoseire-emlekeztek-uzvolgyeben.html>

Négy évtized a kultúra szolgálatában

Jubileumi konferencia a „Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ 40 éve” tiszteletére

A „Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ 40 éve” alkalmából jubileumi konferenciát tartottak szeptember 20-án a gyergyószárhegyi kultúrpalota nagytermében.

Véleményem szerint az egyetemes kultúra kincse gyűlt össze Szárhegyen, és történelmi felelősségük van ennek megóvásában. Azon vagyunk, hogy ami a múltban el lett rontva, azt megváltozott jogszabályok között helyrehozzuk. A sok per, és civakodás ellenére megyünk előre, és azon dolgozunk, hogy újra kiállítófelület legyen a kastélyban. A szárhegyi önkormányzat közreműködésével igyekszünk helyretenni a dolgokat, szépíteni a környéket, azonban bizalomra és szívos közös munkára van szükség ahhoz, hogy azok hozzáállását meg tudjuk változtatni, akik pénzszerzési vágyból, önteltségből, megosztási kísérletből, sérelmekből, vagy akár a községben a politikai leszámolásoktól vezérelve igyekeznek megakadályozni a dolgok minél hamarabbi rendezését.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/jubileumi-konferencia-a-gyergyoszarhegyi-kulturalis-es-muveszeti-kozpont-40-eve-tiszteletere/>

Szolidaritás nélkül nincs jól működő társadalom – az 1989-es hőseinkről emlékeztünk meg Csíkszeredában

Az ország lakosságának 1989. decemberi összefogása ma is példaértékű mindannyiunk számára. A nép szolidaritást vállalt az elesettekkel, az utcákra vonulókkal nemzeti hovatartozás figyelembevétel nélkül.

Büszkén emlékezünk meg hőseinkről – Müller Lászlóról, akinek 18 évesen követelte életét a forradalom – akik szenvedélyesen hittek a szabadságban és az igazságosságban.

Az 1989-es forradalom szellemét tovább kell éltetni, őriznünk kell emlékét, és nekünk, politikusoknak is arra kellene nap mint nap törekednünk, hogy az emberek ne ábránduljanak ki az 1989-ben vallott eszmékből, ne becsüljék alá mindazt, amiért akkor sokan hajlandóak voltak akár az életüket is áldozni, ne forduljanak el a közügyektől, a politikától.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/1989-hoseire-emlekeztek-csikszeredaban/>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/1989-hoseire-emlekeztek-csikszeredaban.html>

PROBLÉMAMEGOLDÓ MEGYE

Hargita Megye Tanácsa kiemelten figyel a lakosság igényeire, és az alulról jövő kezdeményezések felerősítésére, amennyiben a megyei közigazgatás szinten segíthető kezdeményezésre kerül sor, abban az esetben ráerősítünk. Számos lakossági fórumot, konzultációt szerveztünk, élénken tartjuk a kapcsolatot a helyi tanácsokkal, illetve szerveződésekkel. Területi képviselőink létrehozásával ezt akartuk erősíteni. Területi irodáink által közelebb kerültünk a lakossághoz, könnyebben elérnek minket, hisz bármilyen problémával felkereshetik munkatársainkat.

<http://www.borbolycsaba.ro/konzultacio/>

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-romannyelv-oktatas-helyzete-hargita-megyeben-2/>

<http://elemzo.hargitamegye.ro/a-megyei-es-regionalis-fakitermelo-es-fafeldolgozo-ipar-helyzete/>

<http://elemzo.hargitamegye.ro/medvekerdes-es-vadkarok-hargita-megyeben/>

Lakossági kérések megoldása

A területi irodák elsőrendű feladata Hargita Megye Tanácsa és a térség önkormányzatai, valamint a lakosság között kommunikáció megkönnyítése, továbbá a kapcsolattartás az egyházakkal, iskolákkal, intézményekkel és civil szervezetekkel. A lakossági panaszok figyelembe vétele és megoldása az elsődleges feladatunk. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy egy személy ha hozzánk fordul bármilyen problémával akkor azt valamilyen szinten megoldjuk. Amennyiben lehetséges akkor mi keresünk megoldást a munkatársaink segítségével, abban az esetben ha az adott probléma nem a mi hatáskörünkbe tartozik, akkor továbbítjuk a kéréseket. Amint az alábbi adatokból is kiderül sokan felkeresik munkatársainkat nagyon sokféle problémákkal, ami számunkra biztató, hiszen bíznak bennünk az emberek, bíznak abban, hogy mi találunk megoldást az ő gondjaira is. A kapcsolattartás több szinten is folyik, mint például online felületeken a facebookon és a megyei tanács honlapján, a rádióban gyakran lehet feltenni kérdéseket élő műsorban, telefonon, emailen, sajtóban Ezenkívül tavaly elindítottuk a Székelyföldi Konferenciát amelyet több térségben is tartottunk, hogy személyesen is tudjunk konzultálni az emberekkel, meghallgatjuk a problémákat is kollégáim segítségével igyekszünk mindenre megoldást találni. Gyakran olyan problémákkal fordulnak hozzánk ami nem a mi hatáskörünkbe tartozik, ilyen esetben igyekszünk felvenni a kapcsolatot az illetékes személyekkel és közvetíteni a problémát.

Hargita Megye Tanácsának vissza nem térítendő támogatást nyújtó programjai kapcsán együttműködve a Programok és alárendelt intézmények vezérigazgatósággal **projektek dokumentációját és teljes elszámolását veszik át a területi irodákban**, ezzel megkönnyítve a pályázást, illetve több helyi esemény szervezésébe segítenek be.

A területi irodáink fontos szerepe a közvetlen kapcsolattartás a lakossággal. Az idősebb személyek számára vagy akinek nincs lehetősége eljutni Csíkszeredába, azoknak lehet nagy segítség, hogy közelebb is fordulhat a megyei tanács kihelyezett irodájához bármilyen problémával.

Hargita Megye Tanácsának öt területi közönségszolgálati irodája működik:

A területi irodáink egy-egy kis megyeitanácsot jelképeznek. A cél, hogy közelebb kerüljünk az egyszerű emberekhez, akik félnek bekopogni a hivatalok ajtaján. Egy barátságosabb kapcsolatot kialakítani a lakossággal és példát mutatni, hogy bármilyen problémával fordulhatnánk hozzánk, mert igyekszünk mindenben segíteni, megoldásokat találni vagy esetleg továbbítani illetékes szakhatóságoknak, amennyiben nem a mi hatáskörünkbe tartozik. A kapcsolattartás egyaránt fontos a civilszervezetekkel, egyházakkal, iskolákkal, polgármesterekkel és a közösségek bármely tagjával.

Mindegyik irodánknak fontos feladata, hogy összegyűjtsék az olyan információkat, problémákat melyek a megyei tanácsot érintik, segítsék a helyi tanácsok munkáját különböző események szervezésénél, pályázati dossziék fogadása, aláírása és elszámolása, petíciók, panaszok megvizsgálása és problémák megoldása, területrendezés, utak ügyével foglalkozni, különböző rendezvények szervezése és a részvétel, beszámolókat készítenek eseményekről, ülésekről, tevékenységeikről, megyei tanács képviselői rendezvényeken. A felsorolt feladatokon kívül külön-külön is kerülnek egyéni feladatok, mely az adódó problémáktól és a szervezett eseményektől függ. Az alábbiakban az öt területi irodánkat külön-külön mutatjuk be:

Csík-területi iroda

Több átadási ünnepély lebonyolítását vitelezte ki az érintett helyi tanácsokkal: a göröcsfalvi Faluköze községi út (DC 124) felújítási munkálatai, a göröcsfalvi iskola tetőszerkezetének felújítása és kalákában történő újrafödése, valamint a csíkszentdomokosi a-DC 161 községi út munkálatai után.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/ujabb-kozepuletek-ujulhatnak-meg-a-kalakakezdemenyezes-reszekent/>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/utatadas-mikulas-jarassal/>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/ujabb-ket-iskola-epuletet-tataroztak-a-megyei-tanacs-kalaka-programja-reven/>

A Csík-térségi területi közönségszolgálati iroda 2014-ben a közigazgatási akadályok gördülékenyebb megoldása érdekében három **polgármester-találkozót** szervezett, amelyek során a helyi tanácsok és egyéb közintézmények jobb együttműködése, hatékonyabb kommunikációjának segítése volt a cél.

http://erdely.ma/gazdasag.php?id=155879&cim=hargita_megye_polgarmestereivel_talalkozott_borboly_csaba_az_idei_koltsegvetesrol_egyeztettek

Az iroda munkatársai besegítettek a pályázatoknál is. Náluk le lehetett adni a pályázati dossziékat, aláírni és elszámolni is.

Ami a petíciós és közönségszolgálati részleget illeti, 2014-ben Hargita Megye Tanácsánál összesen 188 kérést iktattak, amelyből 30-at a 2001. évi 544-es számú törvény előírásai szerint nyújtottak be, illetve 158 különböző témájú petíciót és észrevételt is benyújtottak.

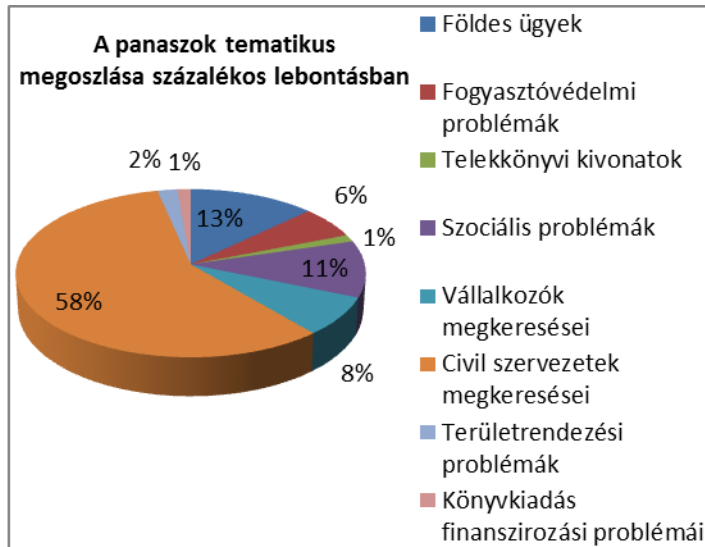
A 2014-es év során a csíki területi irodához 67 esetben fordultak **panasszal, kéréssel**, amelyből 20 tartozott a területi iroda hatáskörébe, amelyeket sikerült megoldani az illetékes igazgatóságokkal együttműködve. Azokat a problémákat is továbbítottuk az illetékes személyeknek amelyek nem tartoznak a hatáskörünkbe, esetleg segítettünk a problémák jogi hátterét megnézni és eligazítottuk a személyeket, hogy kihez forduljanak.

Gyergyó-területi iroda

Az iroda egyik legfontosabb tevékenysége az ügyfélszolgálat.

A pályázni kívánóknak lehetőségük van az irodában benyújtani a pályázati dossziékat, aláírni a nyertes szerződéseket és letenni az elszámolásokat is. A cél segíteni a helyi embereket, megspórolni nekik az időt és utat Csíkszeredáig, hogy helyi szinten is megoldhatóak legyenek a problémák, így több mint 200 pályázatról gondoskodtak az iroda munkatársai 2014-ben. Minden évben fórumot szerveznek Gyergyószentmiklóson az aktuális pályázati kiírásokról, azok részletes bemutatásáról, a pályázás feltételeiről.

Két polgármester-találkozót, illetve az önkormányzatokkal történő

együttműködés során több esemény szervezése történt meg: a gyergyóditrói kőhídi napközi otthon felújítása, a Kisvillany program tovább fejlesztése, a 153C megyei út leaszfaltozása Gyergyóremetén. Önkormányzatainkkal közösen került szerveztük meg a „Székelyföldi Akadémia” előadás-sorozat, illetve a Kaláka program keretében belül iskolák, óvodák, orvosi rendelők és kultúrházak felújítása valósult meg: Alszezen, Gyergyóújfaluban, Gyergyószentmiklóson, Borszéken, Csomafalván és Ditróban.

<http://www.szekelyhon.ro/aktualis/gyergyoszek/napkozi-a-kohidi-iskolaban/print>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/feljavított-utakat-adtak-at-gyergyoremete-kozsegben.html>

http://csomafalva.info/sites/default/files/kozlony_augusztus_2011_1_0.pdf - Székelyföldi Akadémiát tartottak Gyergyócsomafalván

<http://szekelyfoldiakademia.ro/hu/nd/341/szekelyfoldi-akademia-gyergyoditroban.html>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/evet-ertekeltek-gyergyoremeten/>

Székelyudvarhelyi területi iroda

Az iroda munkatársai több, a HMT által szervezett vagy támogatott programon vettek részt, illetve segítettek a szervezésben: Székelyföldi Akadémia Parajd, Kányád, Homoródszentmárton és Korond községekben; a térségben szervezett megyei tanácsulések (Agyagfalva, Székelyudvarhely, Szentegyháza, Parajd), polgármester-találkozók, szűrőprogram térségbeli rendezvényei, illetve az iroda munkatársai segítették az iskolák és kultúrházak javítását szolgáló Kaláka programon keresztül, ezenkívül pályázatokat is fogadtak és azok elszámolásnál is besegítettek.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kalakaban-bovitenek-a-kistelepulesek-elektromos-halozatat/>

<http://www.borbolycsaba.ro/page/3/?s=Kalaka>

A 2014-es év folyamán **1305 állampolgár kereste fel** tájékoztatás, kapcsolattartás, valamint ügyintézés céljából az irodát, illetve 289 pályázati dokumentációt és teljes elszámolását vették át. Ezenfelül a Székelyudvarhelyi Területi Iroda tájékoztatást nyújtott – a megyei tanács által

meghatározott szabályrendszer kereteit betartva – a megyei tanács, valamint az alárendelt intézményrendszerek tevékenységéről az érdeklődő magán-, illetve jogi személyeknek.

<http://szekelyfoldiakademia.ro/hu/nd/351/szekelyfoldi-akademia-parajdon.html>

<http://szekelyfoldiakademia.ro/hu/nd/356/masodszor-tartottak-szekelyfoldi-akademiakorondon.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/teriteken-a-helyi-ertekek---szekelyfoldi-akademia-homorodszentmartonban.html>

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti/egeszsegugyi-szuroprogram-farkaslakan.html>

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/dontott-a-testulet-folytatodik-a-kalakakezdemenyezés/>

<http://www.szekelyhon.ro/aktualis/udvarhelyszek/folytatodik-a-kalakaprogram>

http://sovidek.tv/sovideki-hirek/item/1018-kihelyezett-tan%C3%A1cs%C3%BCI%C3%A9s-parajdon#.VaUA3_ntmko

<http://www.primariavlahita.ro/index.php/hu/kezolap/91-elnoekoekeket-valasztottak-a-szentegyhazilakoszoevetsegek-elere>

Maroshévízi területi és közönségszolgálati iroda

A közönségszolgálat terén a területi irodához 2014 során 677 alkalommal fordultak a térség lakói **különböző tájékoztatásért, útbaigazításért**, vissza nem térítendő támogatási programok, földügylek, EU és megyei támogatásigénylés kapcsán. Az irodához 37 **projekt dokumentációját és teljes elszámolását adták le**.

A területi iroda két Galócáson és Várhegyen lebonyolított **Székelyföldi Akadémia** megszervezésében működött együtt a Programok és alárendelt intézmények vezérigazgatósággal.

A területi iroda szervezésében Bélborban aláírták a munkálatadási jegyzőkönyvet a **174A megyei út aszfaltozási munkálatainak megkezdése érdekében**, a területi iroda megszervezte a munkálatok elindítását, illetve azon útszakasz avatóünnepségét, amely összeköti Bélbor községet Borszékkel. Az iroda közvetítőként szerepelt a megyei és helyi tanács között a galócás-pataki illetve a központi iskola felújítási munkálatai lebonyolításában is.

<http://itthon.transindex.ro/?hir=37319>

Székelykeresztúr-térségi közönségszolgálati iroda

Nagyon sok lakos fordul irodánkhoz különböző személyes problémával, abban bízva hogy mi találunk rá megoldást. A panaszok, kérések a következő témákban érkeznek: földes ügyek, telekkönyvi kivonatok, szociális problémák, vállalkozói megkeresések, civil szervezetek megkeresései, területrendezési problémák, illetve könyvkiadás finanszírozási problémái. Ezek többségét sikerült megoldani az illetékes igazgatóságokkal együttműködve.

Hargita Megye Tanácsának vissza nem térítendő támogatást nyújtó programjai kapcsán **248 pályázati dokumentációt és teljes elszámolását** vettek át az irodában.

A székelykeresztúri területi iroda munkatársai 2014-ben 15 konzultáció megszervezésében segítettek Hargita Megye Tanácsa Gyermekvédelmi Igazgatóságának, 76 alkalommal működtek közre a megyei tanács által *kaláka* módszerben támogatott iskola, kultúrotthon felújítások lebonyolításában, 45 kulturális eseményen képviselték a megyeházát, illetve 48 Hargita Megye Tanácsa által megvalósított beruházás átadási ünnepségét szervezték meg. A megyei tanács által elindított *Székelyföldi Akadémia* 3 előadásain működtek együtt a helyi tanáccsal és az előadókkal.

A 2014-es év során a székelykeresztúri területi irodához **207 esetben fordultak panasszal, kéréssel** hozzánk melyek esetében igyekeztünk egy megoldást találni vagy amennyiben nem a mi hatáskörünkbe tartozott, akkor az illetékes személyekhez fordulni a problémákkal.

http://www.zevk.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=300:kalaka-program-penzuegyi-beszamolo&catid=52:kalaka-program&Itemid=233
<http://kalaka.hargitamegyero/simenfalva-kozsegben-is-kalakaztak/>
<http://kalaka.hargitamegyero/megujult-az-iskola-amely-elindította-a-kalakamozgalmat/>

Konzultációk a lakossággal

A megyei tanács számára nagyon fontos, hogy megtudja a lakosság problémáit, gondjait. A felvetések alapján igyekszünk egy olyan irányvonalat kialakítani, hogy az által minél több személynek megoldást találjunk a problémákra. Ugyanakkor több témában is tartunk konzultációt, hogy kikérjük a lakosság véleményét. Emellett lakossági fórumokat is tartottunk, ahol személyesen is megbeszélhettünk néhány felvetést a községekkel, falvakkal kapcsolatban vagy akár személyes ügyekkel kapcsolatban is. Nagyon sokan fordulnak hozzánk különböző föld ügyekkel kapcsolatos problémákkal. A területi irodák munkatársai mindig utánanéznek, hogy hol helyezkednek el a területek, hova tartoznak, kinek milyen joga van fölötté és hogy az adott probléma milyen szinten oldható meg. Gyakran ezek a problémák nem a mi hatáskörünkbe tartoznak, de ilyen esetben megszerezük azokat az információkat melyeket nekünk is kiadatnak. Amennyiben ez nem elégséges, akkor segítünk a személyeknek, hogy pontos információt szolgáltasson számukra az illetékes hivatal. Minden olyan panaszt amely nem a mi hatáskörünkbe tartozik továbbítjuk más hivataloknak, hogy tudják megoldani a problémákat.

2010-ben elindítottuk a Székelyföldi Akadémia programsorozatát, ahol olyan aktív közösségi tevékenység vállalását céloztuk meg, amelyet havi két vagy három alkalommal rendezünk meg. Az előadásokra és közéleti beszélgetésre a helyi közösségi vezetők, a helyi értelmiség kap meghívást, a meghívottak körére a helyi kapcsolattartók és egyházi/települési vezetők tesznek javaslatot. Elvárás, hogy a képviselőket, a helyi papokat, tanárokat, orvosokat, állatorvosokat és önkormányzati vezetőket meghívják. A felkért előadók a rendezvény első 15–20 percében tartanak előadást valamely fontos és aktuális témában, amit tematikus vita követ, majd a jelenlévők a helyi közösség témával kapcsolatos aktuális problémáit, teendőit beszélnek meg.

Az Akadémiáról minden alkalommal beszámol a helyi sajtó, valamint a megyei tanács és a Székelyföldi Akadémia honlapja.

<http://szekelyfoldiakademia.ro/hu/h/13/index>

Ez a programsorozatunk sikeresnek bizonyult, így következő években is folytatni szeretnénk, hogy újabb személyes konzultációkra kerüljön sor a lakosság érdekeit képviselve.

Amint a konzultációk, fórumok során kiderült gyakran nagy problémát okozott néhány törvény betartása. Nagy akadályt jelentett néhány probléma megoldásában, vagy esetleg teljesen eltiporta a lakosság jobb megélhetését. Ebből kiindulva a megyei tanácson keresztül több törvénymódosító javaslatot is benyújtottunk. Egyik ilyen törvénymódosítót véleményeztem a zászlóviták kapcsán felvetett problémák miatt. Ebben az esetben elmondtam, hogy a módosító javaslat nem felel meg a Románia Alkotmányában foglaltaknak, amelynek a 6. cikkelye szavatolja az állampolgárok szabad identitásválasztáshoz, identitásuk megőrzéséhez, valamint egyenlő bánásmóddhoz való jogát, akárcsak a helyi autonómiát, ugyanakkor a 27. és 44. cikkely biztosítja a magántulajdonhoz való jogot, és kimondja annak sérthetlenségét. A tervezett módosítás nincs összhangban az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményével és a román–magyar alapszerződéssel sem. Arra is felhívtam a figyelmet, hogy a módosító javaslat támadást jelent a helyi autonómia ellen.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/visszateres-a-rendorallamhoz/>

Volt törvénymódosító javaslatunk a megye adminisztratív terhének csökkentése érdekében, melyet a kormányhatározat módosításánál figyelembe vettek. A bonyolult jogszabályok egyszerűsítésére törekszünk, hiszen ezek növelik az adminisztratív költségeket és csökkentik a hatékonyságot.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/az-adminisztrativ-terhek-csokkentese-a-cel/>

A Romániai Megyei Tanácsok Országos Szövetsége (UNCJR) felkérte a megyei tanácsokat, hogy fogalmazzák meg a történelmi központok felújítására vonatkozó törvénytervezet tartalmával kapcsolatos észrevételeiket és módosító javaslataikat. Hargita Megye Tanácsa az általa benyújtott dokumentumban a szakértői konzultációk fontosságát hangsúlyozta, illetve a szoros határidők kerülését, mivel az felületes munkavégzést eredményezhet, és esetenként ronthat az épület állapotán. Javasoltuk egy országos rehabilitációs program létrehozását, amely meghatározza a finanszírozási forrást, illetve a helyi hatóságok kötelezettségeit a munkálatokban, mivel az engedélyeztetések sorában valamennyi érintett.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/hargita-megye-tanacsanak-javaslati-a-torvenyhozasban/>

Különös figyelmet fordítunk a gyerekeink egészségére is, így az iskolai almaprogram ügyében levelet írtam Daniel Constantin mezőgazdasági és vidékfejlesztési miniszterhez, amelyben a kormányhatározat rendelkezéseit kifogásolva az erre vonatkozó eljárás módosítását kértem. Fontosnak tartom, hogy friss gyümölcsöt kapjanak a diákok, és az egészséges táplálkozásra szoktassák a gyermekeket. A tej-kifli program esetében az a gyakorlat, hogy az áfavisszaosztásból származó összeg egy részét a megyei tanácsok erre a célra fordítják, majd visszaigényelik azt a Mezőgazdasági Intervenciók és Kifizetési Ügynökségtől (APIA), ám év végén ezt a pénzt vissza kell utalni a központi költségvetésbe, valószínűleg tartom, hogy az almaprogramnál is hasonló lesz az eljárás. A kormányhatározatból nem derül ki egyértelműen, hogy mi lesz az eljárás, így kértem annak pontosítását.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/kifogasolja-az-iskolai-almaprogram-procedurajat-borboly-csaba/>

Egy másik törvénymódosító javaslatunk a feldolgozó ipar helyzetével kapcsolatosan volt. Támogattuk az 1991/51-es számú nemzetbiztonsági törvény módosítását, amely szerint nemzetbiztonsági kockázatot jelentene az illegális fakitermelés egy hektárnál nagyobb területen, illetve az adott erdő faállományának az üzemtervben meghatározottakhoz képest ötven százalékkal nagyobb mértékben való kitermelése.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/jelentest-keszített-hargita-megye-tanacs-a-fafeldolgozo-ipar-helyzeterol.html>

A fent említett módosítók benyújtásával mind a lakosság érdekeit tartottuk szemelőtt és igyekeztünk minél hatékonyabban megoldani a felvetett problémákat. A 2014-es évben összesen 46 törvénymódosítót nyújtottunk be. Legtöbbször közreműködtünk másokkal is, mint polgármesterekkel, ifjúsági szervezetekkel stb.

A megbeszélések, egyeztetések mellett nagy hangsúlyt fektettünk a lakosság tájékoztatásra is. Programjainkról, pályázati felhívásokról, eseményekről és minden más fontos témáról igyekeztünk valamilyen formában tájékoztatni a lakosságot. A tájékoztatás több szinten is folyik mint például online felületen- facebookon, emailen, hírlevelekben, plakátokon, sms-ben, telefonon, rádióban, tv-ben stb. 2014 folyamán egyik fontos hír a városi buszok menetrendje volt. Úgy gondoltuk, hogy ez is

nagyon fontos azok számára akik naponta használják a tömegközlekedést, hogy tisztában legyenek a menetrendek módosításával.

<http://www.hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/uj-hargita-megyei-buszmenetrend.html>

A lakosság érdekeit igyekeztünk nem csak helyi szinten, hanem uniós szinten is képviselni.

A megyei tanács pénzügyi helyzete

2014-es évben a megye összköltségvetése 565,2 millió lej, amelyből a költségvetési hitel 337 millió, ez több mint felével nagyobb mint 2013-ban.

A megyei tanács a korábbi évekhez hasonlóan kölcsönt is vett fel. Amint már többször is hangsúlyoztuk nem akarjuk eladósítani a megyét, csak olyan befektetésre veszünk kölcsönt, ami megtérül. A kölcsönöket tudjuk fedezni a haszondíjból.

A helyi költségvetésből beruházásokra előirányzott összegköltségvetés 99,6 millió lejt tesz ki, amelyből az egyes intézmények, illetve költségnevek a következőképpen veszik ki a részüket:

- egészségügy: 13,9 millió lej, amiből 6 millió a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház felújítására és bővítésére, valamint 5,4 millió a gyergyótölgyesi pszichiátriai kórház hőközpontjának építésére megy
- kultúra és szabadidős tevékenységek: 2,6 millió lej, amiből 2,4 millió lejt a gyergyószentmiklósi jégpálya felújítására költenek
- társadalmi szolgáltatások: 3,3 millió lej
- víz- és elektromos hálózat kiépítése: 5,7 millió lej
- utak és hidak: 67,9 millió lej

Jövedelemadók visszaosztása

Az EU-s és más külső, vissza nem térítendő forrásokból 279,5 millió lejt használhat fel a megye a különböző tevékenységek, beruházások finanszírozására. A vissza nem térítendő források egy visszafizetés kötelezettség nélküli, valamilyen fejlesztési cél megvalósítása érdekében véglegesen átadott pénzösszeg. A rendelkezésre álló összegnek a túlnyomó részét – mintegy 200 millió lejt – környezetvédelemre fordítják, egészen pontosan a hulladékkezelő integrált rendszer megvalósítására. Ez a beruházás teszi lehetővé a Gyergyóremetere tervezett hulladékártározó építését is. Fontosabb tételként még megemlíthetjük a Hargita megyei gazdasági innovatív központ fejlesztését (5,6 millió lej), a biodiverzitás megőrzése és a természetvédelmi területek integráltmenedzsment-tervének az életbeléptetését (16,5 millió lej), a 132-es megyei út felújítását (Szentegyháza–Lövete–Homoródalmás–Oklánd–megyehatár, 27,7 millió lej), valamint a megyei szintű egészségügyi informatikai rendszer bevezetését (4 millió lej).

Egyes településekre vonatkozó érdekesebb beruházások, fejlesztések: Csíkszereda, északi terelőút – 200 ezer lej; Csíkkozmás, szennyvízhálózat – 310 ezer lej; Szentlélek és Fitód, szennyvízhálózat – 216 ezer lej; Csíkszentkirály, szennyvízhálózat – 300 ezer lej; Székelyudvarhely, Tamási Áron Líceum felújítása – 275 ezer lej; Szentegyháza, víz- és szennyvízhálózat felújítása és bővítése – 200 ezer lej; Lövete, Székely Mózes Általános Iskola felújítása – 190 ezer lej; Homoródalmás és a Vargyasi-szoros közötti megyei út modernizálása – 100 ezer lej; Zetelaka, útjavítás – 236 ezer lej; Borszék, járdaépítés – 319 ezer lej; Gyergyószárhegy és Gőd, szennyvízhálózat-építés – 256 ezer lej.

A 2014-es évben márciusban, októberben és novemberben osztottunk le pénzeket.

Hargita megye települései a jövedelemadó visszaosztásából a következő összegeket kapták:

Csíksereda 275 ezer lej, Balán 270 ezer lej, Karcfalva 354 ezer lej, Csicsó 260 ezer lej, Csíkszentgyörgy 150 ezer lej, Kozmás 405 ezer lej, Dánfalva 461 ezer lej, Szentlélek 296 ezer lej, Gyimesközéplak 325,22 ezer lej, Gyimesfelsőlak 345 ezer lej, Madaras 480 ezer lej, Szentmihály 318 ezer lej, Csíkpálfalva 210 ezer lej, Kászonaltíz 250 ezer lej, Rákos 263 ezer lej, Szentkirály 311 ezer lej, Csíkszentdomokos 540 ezer lej, Csíkszentmárton 250 ezer lej, Csíkszentsimon 555 ezer lej, Csíkszentimre 406 ezer lej, Madéfalva 412 ezer lej, Szenttamás 233 ezer lej, Tusnádfürdő 100 ezer lej, Tusnádfalu 421 ezer lej, Csíkszépvíz 270 ezer lej.

Udvarhely 595 ezer lej, Keresztúr 836 ezer lej, Szentegyháza 389 ezer lej, Etéd 242 ezer lej, Szentábrahám 205 ezer lej, Fenyéd 280 ezer lej, Kápolnás 289 ezer lej, Korond 396 ezer lej, Székelyderzs 175 ezer lej, Oroszhegy 330 ezer lej, Felsőboldogfalva 346 ezer lej, Nagyalambfalva 200 ezer lej, Lövéte 299 ezer lej, Farkaslaka 380 ezer lej, Homoródszentmárton 228 ezer lej, Bögöz 213,97 ezer lej, Homoródalmás 240 ezer lej, Oklánd 148 ezer lej, Parajd 329 ezer lej, Máréfalva 270 ezer lej, Székelyandrásfalva 233,81 ezer lej, Újszékely 221 ezer lej, Siménfalva 380 ezer lej, Kányád 265 ezer lej, Székelyvarság 350 ezer lej, Zetelaka 455 ezer lej

Gyergyószentmiklós 474 ezer lej, Maroshévíz 261 ezer lej, Borszék 380 ezer lej, Gyergyóremete 674 ezer lej, Gyergyóholló 166 ezer lej, Lázárfalva 372 ezer lej, Tölgyes 302 ezer lej, Vasláb 257 ezer lej, Ditró 503 ezer lej, Gyergyóújfalu 378 ezer lej, Gyergyócsomafalva 390 ezer lej, Gyergyóalfalu 362 ezer lej, Gyergyóvárhegy 216 ezer lej, Salamás 326 ezer lej, Galócás 309 ezer lej, Bélbor 890,48 ezer lej.

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA KERETÉBEN KIFEJTETT TEVÉKENYSÉG

Az Európai Unió helyi és regionális hatóságokat képviselő tanácsadó szervének, a Régiók Bizottságának állandó tagjává választottak a Romániai Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége (UNCJR) 2012. szeptember 13-i ülésén, az Európai Néppárt politikai csoportjának tagjaként. A Régiók Bizottságának az a küldetése, hogy a regionális, megyei és helyi önkormányzatokat bevonja az uniós döntéshozatali folyamatba, és így ösztönözze a polgárok nagyobb arányú részvételét. 2015 januárjában az első mandátumom lejárt, viszont az új választások alkalmával még öt évre szavaztak bizalmat nekem a román delegáció tagjai, 2020. januárig.

Hargita Megye Tanácsa eddig is igyekezett erősíteni a térség nemzetközi kapcsolatait gazdasági, kulturális meg egyéb téren, és a Régiók Bizottságában való képviselet nagy lehetőséget jelent a megyei tanács nemzetközi tevékenységében. Számos fontos helyi érdekelttségű téma jutott így európai uniós szintre, mint a Székely termékek helyzete, az erdőgazdálkodás, a vadkárók, a mezőgazdaság, a kisebbségi lét helyzete.

Az Európai Bizottságnak a 2009-ben érvénybe lépett Lisszaboni Szerződés értelmében immár a jogalkotási szakaszt megelőzően konzultálnia kell az európai helyi és a regionális hatóságokkal és szövetségeikkel. A Régiók Bizottsága a helyi és a regionális hatóságok képviseletében nagyon komoly feladatot kap ebben az eljárásban. **A Régiók Bizottsága az Európai Unióban a régiókat (megyéket), településeket képviseli. A testület a régiók és települések által kijelölt tagokból áll, országos delegációkba szerveződve, amelyet az illető ország kormánya erősít meg és az Európai Bizottság fogad el és hirdet ki az EU hivatalos Közlönyében.**

Szakbizottsági tevékenység: a Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy (ENVE) illetve az Oktatás, ifjúság, kultúra és kutatás (EDUC) szakbizottságokban, az utóbbi időközben átalakult a Szociális politikák, oktatás, foglalkoztatás, kutatás és kultúra (SEDEC) szakbizottsággá.

Két jelentésnek is raportőre voltam az elmúlt két évben: Az európai felsőoktatás a világban, illetve az Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban. Mindkét jelentés kiemelkedő fontossággal bír térségünk számára, hiszen számos helyi érdekelttségű téma merül fel: mint a kisebbségi egyetemek támogatása és a multikulturalizmus támogatása vagy a helyi építőanyagok felhasználásának előnyei. Fiataljaink itthonmadásának érdekében fontos, hogy megfelelő minőségű felsőoktatásban részesüljenek, ebben kapnak kiemelkedő szerepet kapnak a régiós egyetemek. Raportőri minőségben pedig több konferencián, megebszélésen vehettem részt, mint Strasbourgban az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusán belül működő Régiók Kamarája ülésén, ahová lehetőség volt arra is, hogy egy ifjúsági szakértő, Ladó Tihamér Zsolt a Csík Terület Ifjúsági Tanácsa (CSTIT) részéről elkísérjen. Lengyelországban Az *ifjúság Európája 2014–2020* címmel rendeztek nemzetközi konferenciát, ahová felkértek, vegyen részt, mint a Régiók Bizottságának tagja, és fejtsem ki álláspontom az oktatási és képzési rendszerek javításának lehetőségeiről a munkaerő-piaci igények és a fiatalok elvárásai tükrében.

Fontosnak tartom, hogy a helyi ifjúsági szervezetek is hallassák hangjukat Európában, főleg azokban az oktatási és továbbképzési kérdésekben, amelyek kulcsfontosságúak a fiatalok foglalkoztatásának javításában, és amelyek megoldása helyi és regionális szinten lehetséges.

Uniós szintre került a modern székely házak építése is, a fenntartható épületekre vonatkozó európai bizottsági kezdeményezés általános célkitűzése, hogy csökkentse az épületek környezetre gyakorolt

hatását az erőforrás-hatékonyság javításával, így növelve az építkezési vállalkozások közötti versenyképességet.

A helyi fiatalok Európai Unióval kapcsolatos tudásának fejlesztésére is lehetőség nyílik, hisz bevonjuk őket a döntések előkészítésébe, a konferenciákra való felkészülésbe, a Régiók Bizottságán keresztül segítséget kaphatnak az utazási költségek fedezésére, illetve gyakornokprogramokban tudnak részt venni, amely jó ugródeszka lehet egy nemzetközi állás megpályázásához is, ahonnan értékes tudással tudnak majd évek múltán visszatérni, és azt régióinkban kamatoztatni.

A Régiók Bizottságának hatásköre várhatóan a jövőben növekedni fog, éppen ezért képviselőnk kiemelkedően fontos, hisz számos előnnyel jár, olyan jogszabályokat tudunk előterjeszteni ami pozitívan fog hatni érvénybe lépése esetén a térségünkre, a helyi gazdasági növekedésre, az kultúránk, hagyományaink hangsúlyosabb érvényesítésére Európai Unió szinten. Egy olyan intézmény, amelynek hangja van Európai Unió szinten, hiszen a városok, megyék, régiók olyan színes, egyben hangsúlyos alkotóelemei az uniónak, hogy véleményük kikerülhetlen bármely jogszabály megalkotásánál.

Székelyföld is bemutatkozik a Régiók Bizottsága Nyílt Napján

A Régiók Bizottsága fennállásának 20-ik évfordulója alkalmából idén is, május 17-én megtartották Brüsszelben a Nyílt Kapuk Napját, amelyen az Európai Unió intézményei mutatkoztak be a brüsszeli közönség előtt. A Nyílt Kapuk Napját azzal a céllal szervezik meg, hogy lehetőséget teremtsenek Európa sokszínűségének bemutatására.

Ebben az évben összesen 32 európai régió és város között Hargita Megye Tanácsa képviselte a Székelyföldet. A megyei tanács munkatársai hagyományos székely népviseletben népszerűsítő szórólapok segítségével, valamint kóstoltatással mutatták be Hargita megye kulturális, hagyományos, helyi és turisztikai értékeit, látványosságait.

A látogatók ugyancsak megismerhették Hargita Megye Tanácsának a Székely termék mozgalomban, helyi termelők segítségével elért sikereit. A több mint kétezer érdeklődő megkóstolhatta a helyi és hagyományos székely termékeket: mézet, szörpöt, lekvárt, házi kenyeret, mézespogácsát, házi füstölt és száraz szalámit, kolbászt, valamint különböző sajtokat.

Ezzel a kezdeményezéssel a megyei tanács további célja, hogy a brüsszeli magyar és román partnereknek is (pl. Balassi Intézet, Román Kulturális Intézet) bemutassák Hargita megye értékeit.

Bővebb információk:

<http://www.borbolycsaba.ro/tevekenyseg/regiok-bizottsaga/>

ÖSSZETARTOZUNK KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ PROGRAM

Hargita Megye Tanácsának *Összetartozunk* nevű közösségépítő programot indított melyhez csatlakozott Temes, Beszterce-Naszód, Aranyosgyéres valamint Krassó-Szörény megye. A programsorozat célja az volt, hogy a szórványban élő magyarság megmaradását és fejlődését támogassa. Mindegyik megyében szervezett rendezvényre meghívtuk a másik megyéket is, így mindenki kölcsönösen eljuthatott más szórvány településekre.

A kezdeményezés hamar székelyföldivé nőtte ki magát: míg Hargita megye Beszterce-Naszód és Temes megyével, valamint Aranyosszékkal alakított ki együttműködést, addig Kovászna megye is hasonló partnerségre lépett Szeben, Hunyad, Fehér és Brassó megyével. 2013. november 15-én, a Magyar Szórvány Napján Enyeden kötött partnerségi szerződést Hargita és Krassó-Szörény megye.

Aranyosszék

2014. április 5-én rendeztük meg a Székelyföldi Népdalvetélkedők Döntőjét ahol Aranyosszék is képviseltette magát a rangos megmérettetésen.

A Székelyföldi Népdalvetélkedők Döntője az egyik olyan kiemelkedő esemény, amelyen a fiatalok megélhetik az összetartozás élményét, népdalaink, néphagyományaink iránti elkötelezettségüket, mindamelllett, hogy összemérhetik tudásukat a legjobb székelyföldi énekesek. Mivel Aranyosszék mindig is a székelység szerves részét képezte, ezért nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy ebből a régióból is eljöhessenek a jó énekesek, így minden évben ők is részt vettek a vetélkedőn Hargita Megye Tanácsa Összetartozunk közösségépítő programjának segítségével.

Számunkra fontos, hogy az aranyosszéki fiatalok ne csak tudják, hanem meg is éljék közös székely gyökereik összekötő erejét, jöjjenek vissza a tánc táborokba, ismerkedjenek az itteni fiatalokkal, tanulják közösen ősi táncaikat, népdalaikat, akkor lesz élő a kapcsolatuk.

Temes

A hagyományok napján színes programkínálattal vártuk a temesvári magyarságot, ahol nagy szerep jutott a székely népzenenek, néptáncnak és a székely termékeknek.

Az *Összetartozunk* közösségépítő program jóvoltából népes csapat vett részt a szórványmagyarság ünnepén, Temesváron.

Minél jobban megismerjük egymás múltját, annál összetartóbb jövőt építhetünk. A szórványprogramnak köszönhetően több Székely termék védjeggyel rendelkező gazda mutatta be és kínálta portékáit, ugyanakkor betekintést nyújtottak a népi mesterségek fortélyába, lehetőség volt fafaragásra, nemezelésre és gyöngyfűzésre. Emellett a Madéfalvi Ifjúsági Néptáncgyűttes tagjai felcsíki és vajdaszentiványi táncokat roptak a színpadon. A nap további programjában bográcsozás, valamint a kazincbarcikai Galagonya Citerazenekar fellépése is szerepelt, és természetesen a temesvári tánccsoportok sem hiányozhattak a fellépők sorából.

<http://www.maszol.ro/index.php/kultura/28320-magyar-hagyomanyok-napja-temesvaron>

Beszterce-Naszód

Csíkszeredában szerveztünk konferenciát Szakmai napok az összetartozás jegyében címmel, melynek fő célja a közös fejlesztési lehetőségek keresése és kidolgozása volt a Szabolcs-Szatmár-Bereg, Beszterce-Naszód és Hargita megyei szakemberek részvételével.

A rendezvény lehetőséget teremtett, hogy az ágazatonkénti véleményformálók szakmai témakörök mentén megoszthassák tapasztalataikat és közös programok, fejlesztési projektek kidolgozását mérlegelhessék.

Különböző területeken hangzottak el előadások, mindkét megye szakemberei bemutatták a megyei fejlesztési programokat, turisztikai együttműködési lehetőségeket, megosztották a vidékfejlesztési tapasztalatokat, keresték a közösségi (civil) és ifjúsági együttműködési lehetőségeket a Kárpát-medencei és a nemzetközi térben, illetve mindkét megye képviselői megosztották a nemzetközi együttműködési tapasztalatokat, majd közösen keresték a vállalkozásfejlesztési lehetőségeket, gazdaságfejlesztési perspektívákat a 2014-2020 közötti időszakra.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/a-magyarsagnak-van-kozos-jovoje-a-nemzet-jovoje/>

Immár 19. alkalommal rendeztük meg a Hagyaték Mezőségi Népzene- és Néptáncalálkozót, ezúttal Széken, Hargita Megye Tanácsa *Összetartozunk* közösségépítő programjának részeként.

Az alig 350 lelket számoló Vice lakói 1996-ban olyan ünnepet teremtettek maguknak, amelyen együtt lehetnek a környék magyarságával, a Székelyföldről érkezett vendégekkel.

Az eddig viceként ismert rendezvény 2013-tól vándortalálkozóként ad lehetőséget a környékbelieknek, hogy házigazdaként megmutathassák magukat, megőrzött szokásaikat és közösségük erejét, egyúttal visszaigazolást kaphassanak és új erőt merítsenek a jövőre.

A rendezvényen sor került ökumenikus istentiszteletre. Az istentisztelet után a színpadi fellépések következtek, a helyi és a meghívott hagyományőrző, gyerek- és ifjúsági néptáncsoportok, népdalcsoporthoz, zenekarok adtak elő. A színpadi fellépéseket a Hargita Nemzeti Székely Népi Együttes előadása zárta, majd íjászbemutató, majd íjászkodás és kézműves-foglalkozás követte. A rendezvény táncitanítással egybekötött táncházzal és bállal zárult.

A színpadi előadásokkal párhuzamosan Beszterce-Naszód és Kolozs megyei kézművesek tartottak foglalkozást. Volt kirakóvásár is helyi és vendég termelők meg kézművesek részvételével, továbbá egy mezőségi fotókiállítás is megtekinthetnek az érdeklődők.

<http://hargitamegye.ro/hirek/kozeleti-hirek/hagyatek-mezosegi-nepzene--es-neptanctalalkozo.html>

Krassó- Szörény

Beszterce-Naszód és Temes megye, valamint Aranyosszék után Krassó-Szörény megyével is partnerséget alakított ki Hargita Megye Tanácsa az *Összetartozunk* programja keretében.

Jelenleg Krassó-Szörény megyében négyezer főre tehető a magyar lakosság száma, ebből kétezer élnek Resicabányán. A tőlünk 500 kilométerre található megyében számos magyar jellegű nevezetesség található: gőzmozdonymúzeum, nosztalgiasút, Herkulesfürdő, Széchenyi-út a Duna mentén, Sissi királyné emlékműve és a Resicai Vízművek. Partnereink elmondása szerint a megyében 1958 óta nincs magyar tannyelvű oktatási intézmény, és a magyar nyelvű oktatás is megszűnt, jelenleg csak óvodás csoport működik a református egyház támogatásával. Az *Összetartozunk* program jóvoltából a református egyházon keresztül nyílik lehetőség a szórványban élők támogatására, ugyanakkor Krassó-Szörény Megye Tanácsát is felkérjük, hogy segítsen az együttműködés megvalósításában.

<http://www.borbolycsaba.ro/hirek/tovabb-bovul-a-szorvanyprogram/>

Felolvasás maraton

Programunk keretében felolvasómaratont is tartottunk, ahol négy szórványmegye vehetett részt: Beszterce-Naszód, Temes, Aranyosszék és Krassó-Szörény. A maratonba összesen több ezren kapcsolódtak be. Idén több mint huszonötezen olvastak fel Móricz Zsigmond műveiből. Idén a maratoni felolvasás központi helyszíne a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtár volt Hargita Megye Tanácsának támogatásával.

http://www.nyugati jelen.com/kultura/tobb_ezren_kapcsolodtak_be_a_szorvanybol_a_felolvaso_maratonba.php

A magyarság emlékjelei a Bánságban - könyvbemutató

Az Összetartozunk programunk keretében a csíkszeredai Kájoni János Megyei Könyvtár előadótermébe bemutattuk Szekernyés János író, helytörténész 700 oldalas kötetét, amely a bánsági magyarság emlékjeleit ismerteti.

A könyv a történelmi Bánságban (a Maros, a Duna, a Tisza és a Déli Kárpátok határolta térség) még meglevő, vagy valaha létezett magyar vonatkozású történelmi, kulturális, tudományos emlékjeleket és emlékhelyeket mutatja be, színes fotókkal, valamint régi képeslapokkal illusztrálva, három nyelven: magyarul, románul és angolul.

A kiadványnak úttörő szerepe van, hasonló még nem jelent meg soha magyarul a Bánságról, hiánypótló és lexikális jellegénél fogva alapja lehet további kutatásoknak.

http://www.nyugati jelen.com/kultura/szekernyes_janos_a_magyarsag_emlekjelei_a_bansagban_1.php

Az Összetartozunk program keretében számos olyan rendezvényre került sor melyben megismerhettük mások hagyományait, értékeit. Szolidárisak kell legyünk egymással, segítenünk egymáson, hiszen a célunk, hogy akár nagyobb tömbben élünk, akár szórványban, hogy mi magunk dönthessünk a bennünket érintő kérdésekben. A már több mint öt éve működő program fő célkitűzése, hogy megállítsa az elpusztulást, esetleg visszafordítsa azt, ezen fogunk dolgozni az elkövetkező években is.

MUNKASZERVEZÉS ÉS FELADATOK ELLÁTÁSA A MEGYEI TANÁCS SZAKKAPARÁTUSÁNÁL

Bővülő hatáskörök

A kötelező módon ellátott feladatok és hatáskörök mellett igyekszünk a törvény által biztosított lehetőségek keretében feltérképezni és megoldást találni a megyei lakosság által jelzett ügyekre, problémákra azon elvre alapozva, hogy egy adott lakos vagy család nehézsége, problémája épp olyan fontos, mint egy egész település, térség vagy megye által jelzett probléma.

Alintézményeink tevékenysége segítségével, illetve a megyei jelentőségű ágazatokban létrehozott közösségfejlesztési társulások, Leader kistérségek és támogatott egyesületek tevékenysége által hatékonyan együtt tudunk működni a megyében tevékenykedő turisztikai, vidékfejlesztési, szakképzési, oktatási, környezetvédelmi és egyéb területeken érintett szervezetekkel, intézményekkel.

Fókuszban a pályakezdő fiatalok foglalkoztatása, az alkalmazottak felkészültségének növelése

2014-ben Hargita Megye Tanácsánál 39 személyt alkalmaztunk, 44 diák számára szerveztünk szakmai gyakorlatot, továbbá 113 versenyvizsgát hirdettünk meg betöltetlen állások elfoglalására, amelyre összesen 160-an jelentkeztek. A felhívásokra jelentkezők közül nagy arányban fiatalok és-vagy fiatal pályakezdők volt.

Aktív kapcsolattartás megyénk lakosságával

Területileg elmondhatjuk, hogy a tavalyi évben Csík térségben több mint 578 alkalommal találkoztunk különböző programok keretén belül a lakossággal. Székelykeresztúr és Udvarhely térségben összesen 477 eseményen vettünk részt, Gyergyószéken pedig 200 esetben találkoztunk különböző eseményeken az ottlakókkal.

Hargita megye a 2014-es évben is gazdag, változatos és széleskörű programkínálattal várta a helyi lakosokat, idelátogatókat, érdeklődőket egyaránt, hiszen a tavalyi évben település-, és városszerte több mint 1611 tevékenység, program került megrendezésre.

A programok sokszínűségét bizonyítja, hogy a falufórumok, egyeztetések, kihelyezett tanácsüléseken kívül számos más jellegű, kulturális, egyházi, sport és ifjúsági rendezvényre látogathattunk ki. Az évet számos településen újévi hangversennyel, kiértékelőkkel kezdték. Fontos esemény volt a madéfalvi Siculicidum emlékműnél megszervezett emlékünnepe. Az év első felében részt vehettünk számos farsangi bálon, néptánc műsoron, jégkarneválon.

Egyeztettünk az ifjúsági szervezetek képviselőivel, és társulásaink, egyesületeink is megtartották éves közgyűléseiket. Településszerte megünnepeltük az idősek napját is. A tavaszi hónapok beköszöntésével megrendezésre került számos kortárstalálkozó, nőnap-, anyáknapi rendezvény. Részt vehettünk számos iskolában szervezett nagykorúsítási ünnepségen. Egymást követték a felolvasómaratonok, könyvbemutatók és kiállítás megnyitók is. Márciusban a Kommunizmus

áldozataira is emlékeztünk. Március 15 alkalmával megyeszerte minden településen megemlékező ünnepségek zajlottak. Több településen avattunk ravatalozót, adtunk át felújított templomot, iskolát. Lassan a vetélkedők, gyermekszínházi fesztiválok, író-olvasó találkozók, alkotótáborok ideje is elérkezett.

Húsvét közeledtével rengeteg a szokásoknak megfelelő eseményen jelenhettünk meg. A Föld Napja alkalmával egészségügyi, energiatakarékossági és figyelemfelkeltő rendezvénybe kapcsolódhattunk be. Elérkezett a tavaszi nagyvásárok ideje, Pünkösöd közeledtével étellel telt meg a környék. Pünkösdi helyi vásárok, csúrdöngölő, néptán és népzene bemutatók tették színesebbé életünket. Első alkalommal került megrendezésre a Sikeres Nők Iskolája. Pedagógusaink májusban pedagógus fórumokon, továbbképzőkön vehettek részt.

A nyári hónapokban megrendezésre került számos falunap, évzáró, ballagási ünnepség, de megünnepeltük Csík Terület Ifjúsági Tanácsának 15 éves fennállását is. Részt vettünk a Tusnádfürdői Székelyföldi Akadémián is. Rengeteg rétegtalálkozót, képzést szerveztünk fiatal gazdáknak, vállalkozóknak is. Számos esemény által ünnepeltük meg a gyermekek napját. Előtérbe került a sport is. Labdarugó bajnokságok, motoros verseny, asztalitenisz bajnokság, Székelyföldi Kerékpáros körverseny, autós verseny is szerepelt a programban. Megrendeztük az Ezer Székely Leány napját. Rengeteg ifjúsági, szabadidős tábor zajlott, mindezek közül a legkiemelkedőbb, legtöbb fiatalt megszólító a Tusványos volt.

Az őszi beköszöntése előtt nagyon sok településen végeztünk kalákás tevékenységet is. Településeinken szűrővizsgálatokat vettük kezdetüket. Megrendezésre került több lovastalálkozó, Önkéntes Tűzoltóiinknak több településen adtunk át munkaruhát és védőfelszerelést. Közben, elkezdődött a tanév, ez alkalomból megyeszerte iskolákban köszöntötték a diákokat, szülőket. Több ízben szerveztük meg a magyar valamint a román polgármesterek találkozóját, közben pedig államelnöki választásra is készültünk. Októberben megyeszerte megemlékeztünk a tizenhárom Aradi Vértanúról.

Az év egyik kiemelkedő eseménye volt a több hetes Székelyföld Napok programsorozat, mely által igyekeztünk a megyei identitást, értékeket bemutatni. Településeinken népviseleteket adtunk át, az erre igényt tartó, pályázatot benyújtó egyesületeknek. Megemlékeztünk az I. Világháború kitöréséről. Településszerte felköszöntöttük időseinket. Az ünnepek közeledtével pedig karácsonyi hangversenyek, bálók, év végi kiértékelők vették kezdetüket.

Kiemelkedő eseményeink:

Az év folyamán a megyei tanács szakapparátusa és alintézményei sikeresen szerveztek meg és bonyolítottak le számos saját programot és hagyományos eseményt: Európa Hete **21** eseménnyel, V. Hargitai Megyenapok **45** rendezvénnyel. Dísztanácsülésen adtuk át a Hargita Megyéért Djat, a 2014-es év díjazottjai Hermann Gusztáv Károly történész, illetve Dr. Dorin Síngeorzan – főorvos volt.

Ötödik alkalommal szerveztük meg a Székelyföld Napokat, releváns eseményekkel megyeszerte, megemlékezésekkel, kisebb ünnepségekkel

- V. Székelyföld Napok több mint **220** eseménnyel;
- **Világnapok** (az egészség világnapja, a Föld napja, idősek napja, anyák napja, nők napja, gyermeknap);
- Hargita megyei **kaláka** gyerekeinkért;
- **kaláka** a vidéki művelődési házak felújításáért;
- több mint **90 saját esemény** megszervezése;
- közel **500**, a megyei tanács alárendeltségébe tartozó intézmény, egyesület, alapítvány által szervezett esemény koordinálása;
- **13 kiállítás** megszervezése a Megyeháza Galériában;
- a Szabad Sajtó Napja **székelyföldi rendezvénnyé nőtte ki magát**;

Gyakornokprogram:

Hargita Megye Tanácsánál és alintézményeinél a tavalyi évben **44** gyakornokot tudunk fogadni.

A program célja, hogy a résztvevők megismerjék a megyei tanács működését, betekintést nyerjenek a közigazgatás intézményrendszerébe, közvetlen rálátást nyerjenek a közigazgatás szerepére.

A pályázás egyik feltétele az adott iskolában a gyakorlatvezető tanár vagy más szakmai irányító pedagógus ajánlása, a pedagógus elérhetőségének feltüntetésével

- a programfelelős intézkedik az eredmény honlapon történő megjelenéséről
- a gyakornoki időszak lejárta után a programfelelős gyűjti be az értékeléseket, valamint a gyakornokok rövid, egyoldalas beszámolóit, esettanulmányait a gyakorlati időről
- a programfelelős továbbítja a belső mentorok javaslatait az elnök felé, ha azok jutalomra szeretnék előterjeszteni, vagy bármilyen további együttműködést (esetleg alkalmazást) javasolnak a gyakornokkal
- a programfelelős eljuttatja az értékelést a gyakornokhoz és annak szakmai irányító pedagógusához, tanárához
- szükség (vagy felmerülő probléma) esetén egyeztet velük
- a programfelelős félévenként összegezi a program tapasztalatait
- javaslatot tesz a gyakornoki program minőségének javítására
- a szerződések előkészítése
- szakmai anyagok, találkozók előkészítése
- programtervezés, előkészítés, egyeztetések

Kihelyezett irodák

A megyei tanács apparátusához tartozó közösségszolgálati irodák elsőrendű feladata Hargita Megye Tanácsa és a térség önkormányzatai, valamint a lakosság között kommunikáció megkönnyítése, továbbá a kapcsolattartás az egyházakkal, iskolákkal, intézményekkel és civil szervezetekkel.

Hargita Megye Tanácsának vissza nem térítendő támogatást nyújtó programjai kapcsán együttműködve a Programok és alárendelt intézmények vezérigazgatósággal **projektek dokumentációját és teljes elszámolását veszik át a területi irodákban**, ezzel megkönnyítve a pályázást, illetve több helyi esemény szervezésébe segítenek be.